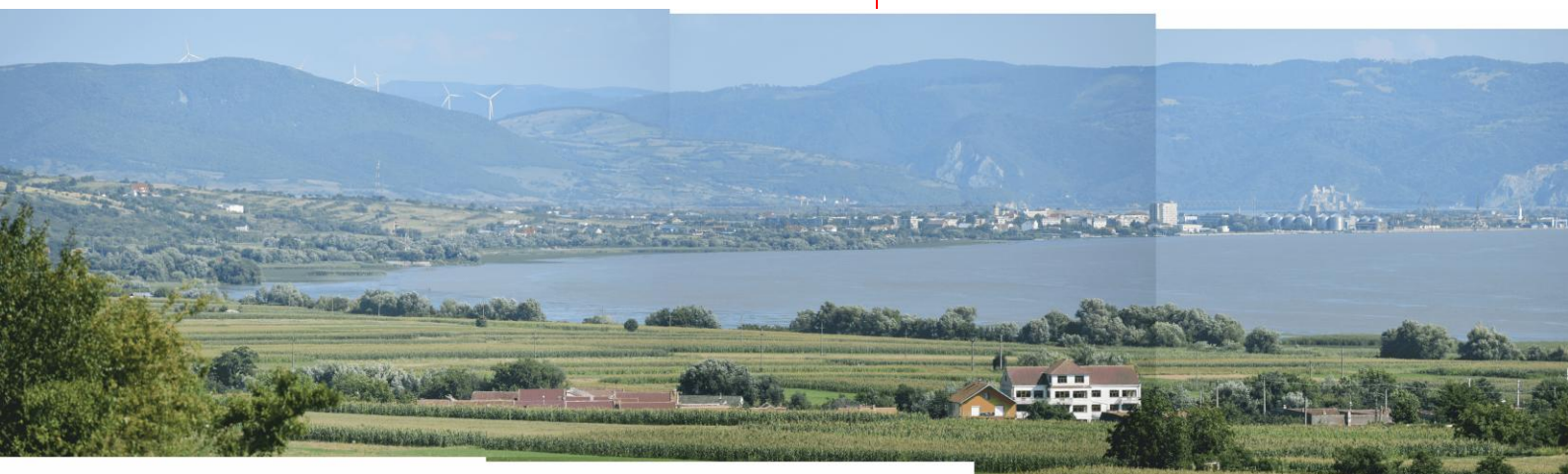

PLAN URBANISTIC GENERAL

Orașul MOLDOVA NOUĂ | Județul Caraș-Severin

MEMORIU GENERAL

AFERENT PLANULUI URBANISTIC GENERAL

sursa foto:
autori PUG,
zbor dronă autorizată AACR,
indicativ YR-D 1502

BENEFICIAR

PRIMARIA ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
CONSILIUL LOCAL AL ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

PROIECTANT GENERAL / DE SPECIALITATE
S.C. RAUPLAN DESIGN S.R.L.

Maroš Šefčovič, vicepreședintele Comisiei Europene pentru Uniunea Energetică, a declarat: „Orașele sunt laboratoarele vii ale tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Comisia Europeană lucrează împreună cu primarii și autoritățile regionale pentru a permite acestora să prezinte exemple pozitive și de inspirație pentru alții, din Europa sau din afara continentului”.
Comisarul pentru Politica Regională, Corina Crețu, a adăugat: „Orașele sunt noduri de creativitate și motoare pentru dezvoltarea economică a Europei, dar se confruntă cu provocări majore, precum excluziunea socială, poluarea aerului sau lipsa locurilor de muncă. Trebuie să soluționăm aceste probleme împreună. Angajamentul nostru pentru Agenda urbană demonstrează că noi acordăm atenția cuvenită problemelor urbane și că suntem pregătiți să ascultăm ce au de spus orașele noastre cu privire la soluțiile care funcționează pentru ele și ce anume trebuie îmbunătățit”.

De la un oraș la altul, responsabilitățile autorităților și structurile administrative aferente pot varia foarte mult. Este important să existe date fiabile pentru a se garanta că politica urbană se bazează pe dovezi și că pot fi găsite soluții adaptate la provocările majore. The complexity of urban challenges requires integrating different policy aspects to avoid contradictory consequences and make interventions in Urban Areas more effective.

Pactul de la Amsterdam, 2016 / NOUA AGENDĂ URBANĂ A UE

Proiectant General	S.C. RAUPLAN DESIGN S.R.L., București			1 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUPLAN DESIGN S.R.L., București			

PLAN URBANISTIC GENERAL

ORAȘUL MOLDOVA NOUĂ JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

COLECTIV ELABORARE:

Coordonator proiect complex:

Șef proiect de specialitate:

Elaborare proiect de specialitate:

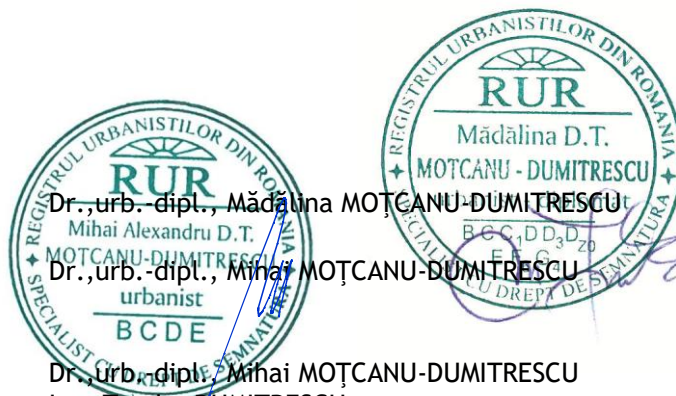
Tehnoredactare:

Dr.,urb.-dipl., Mădălina MOTCANU-DUMITRESCU

Dr.,urb.-dipl., Mihai MOTCANU-DUMITRESCU

Dr.,urb.-dipl., Mihai MOTCANU-DUMITRESCU
Ing. Teodor DUMITRESCU

Dr.,urb.-dipl., Mihai MOTCANU-DUMITRESCU

Aceasta este versiunea finală a Memoriului General aferent Planului Urbanistic General al orașului Moldova Nouă, versiune revizuită conform solicitărilor din avizele și acordurile obținute în vederea aprobării.

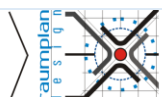
DECEMBRIE 2019

revizia 25 (finala) – august 2026

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București

proiectare urbana
planificare urbana
arhitectură
anagrame
design și inovare

PROIECTANT

2
MG Ver. 25
2026/08

CONȚINUTUL DOCUMENTAȚIEI

B. MEMORIUL GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1.	Date de recunoaștere a documentației	
1.2.	Obiectivele lucrării	
1.2.1	Solicitări ale temei program pentru P.U.G. MOLDOVA NOUĂ	
1.2.2	Obiective ale P.U.G. MOLDOVA NOUĂ	
1.2.3	Completarea obiectivelor P.U.G. MOLDOVA NOUĂ cu prevederi ale documentațiilor și documentelor de rang superior (P.A.T.J., Agenda urbană a UE, Strategia locală de dezvoltare)	
1.3.	Surse documentare	

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1.	Evoluție	
2.1.1	Orașul Moldova Noua în contextul evoluției sistemului de așezări din județul Caraș-Severin	
2.1.2	Caracteristici semnificative ale teritoriului studiat. Repere în evoluția spațială a localității.	
2.1.3	Evoluția localității după anul 1990	
2.2.	Elemente ale cadrului natural	
2.2.1	Considerații geomorfologice	
2.2.2	Considerații geologice	
2.2.3	Considerații geotehnice	
2.2.4	Considerații hidrologice	
2.2.5	Considerații climatice	
2.2.6	Considerații din punct de vedere al vegetației	
2.2.7	Considerații seismice	
2.2.8	Resursele de sol	
2.3.	Relații în teritoriu - Propuneri cu caracter director pentru teritoriului orașului Moldova Nouă și teritoriul său de influență (zona periurbană)	
2.3.1	Documentații la nivel național (Strategia de Dezvoltare Spațială a României / Planul de Amenajare a Teritoriului Național)	
2.3.2	Documentații la nivel regional și județean (Masterplan-ul Regional pentru Regiunea de Dezvoltare Vest / P.A.T.J. Caraș-Severin)	
2.3.3	Zona periurbană a orașului Moldova Nouă	
2.3.4	Analiza P.U.G. Moldova Nouă în vigoare - elaborat și aprobat în 2000	
2.4.	Activități economice	
2.4.1	Activități de tip industrial și de construcții, comerț și meșteșuguri	
2.4.2	Silvicultura și piscicultura	
2.4.3	Activități agricole și zootehnice	
2.4.3a	Caracteristici ale modului de folosință a fondului funciar	
2.4.3b	Producția agricolă	
2.4.4	Turism	
2.4.5	Instituții și servicii publice	
2.5.	Populația. Elemente demografice și sociale	
2.5.1	Densitatea populației	
2.5.2	Structura populației pe sexe, vârste, religie și etnie	
2.5.3	Mișcarea naturală și mișcarea migratorie	
2.5.4	Forța de muncă din orașul Moldova Nouă	
2.6.	Circulația	

2.6.1	Caracteristici ale schemei stradale existente și aspecte critice	
2.6.2	Transportul în comun	
2.6.3	Circulația feroviară	
2.7.	Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial	
2.7.1	Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent	
2.7.2	Zonificarea funcțională a teritoriului și aspecte caracteristice ale fondului locuibil	
2.8.	Zone cu riscuri naturale	
2.8.1	Zone de risc natural și antropice	
2.8.2	Risc de instabilitate	
2.8.3	Risc de inundabilitate	
2.8.4	Riscuri antropice	
2.8.5	Zonificare	
2.9.	Echipare edilitară	
2.9.1	Gospodărirea apelor	
2.9.2	Alimentarea cu apă	
2.9.3	Canalizare	
2.9.4	Alimentarea cu energie electrică	
2.9.5	Telefonie	
2.9.6	Alimentarea cu căldură	
2.9.7	Alimentarea cu gaze naturale	
2.9.8	Gospodărie comunală	
2.10.	Probleme de mediu	
2.11.	Disfuncționalități la nivelul teritoriului localității Moldova Nouă	
2.11.1	Elemente ale strategiei de dezvoltare (spațială) - analiza SWOT + Diagnostic	

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

3.1.	Studii de fundamentare	
3.2.	Evoluție posibilă, priorități	
3.3.	Optimizarea relațiilor în teritoriu	
3.4.	Dezvoltarea activităților	
3.4.1	Activități industriale, de depozitare și construcții	
3.4.2	Agricultura	
3.4.3	Dezvoltarea activităților turistice și de agrement	
3.4.4	Alte activități	
3.5.	Evoluția populației	
3.5.1	Estimarea evoluției populației	
3.6.	Organizarea circulației	
3.7.	Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial	
3.7.1	Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus	
3.7.2	Fondul locuibil și organizarea structurală a zonei	
3.8.	Măsuri în zonele cu riscuri naturale	
3.9.	Dezvoltarea echipării edilitare	
3.9.1	Alimentarea cu apă	
3.9.2	Canalizare	
3.9.3	Alimentarea cu energie electrică	
3.9.4	Telefonie	
3.9.5	Alimentarea cu căldură	
3.9.6	Alimentarea cu gaze naturale	

3.9.7	Gospodărie comunală	
3.10.	Protecția factorilor de mediu	
3.10.1	Protecția calității apelor	
3.10.2	Protecția aerului	
3.10.3	Protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor	
3.10.4	Protecția așezărilor umane și a altor obiective de interes public	
3.10.5	Lucrări de reconstrucție ecologica	
3.10.6	Delimitarea zonelor protejate. Restricții.	
3.11.	Reglementări urbanistice - permisiuni și restricții	
3.12.	Obiective de utilitate publică	

4. CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

4.1.	Concluzii - măsuri în continuare	
4.2.	Planul de acțiune	

4.2.a	<i>Elemente ale strategiei de dezvoltare (spațială) - Viziune / Obiective strategice + Programe + Proiecte</i>	
-------	--	--

4.2.b	STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ - DIRECȚII DETALIATE ȘI ETAPIZAREA INVESTIȚIILOR	
-------	--	--

INTRODUCERE

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București		6 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București		

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

TITLUL LUCRĂRII:

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL
ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

PROIECTANT GENERAL:

SC. RAUPLAN DESIGN SRL

Coordonator proiect complex:

Dr.,urb.-dipl., Mădălina MOTCANU-DUMITRESCU

PROIECTANT DE SPECIALITATE:

SC. RAUPLAN DESIGN SRL

Șef proiect de specialitate:

Dr.,urb.-dipl., Mihai MOTCANU-DUMITRESCU

Elaborare proiect de specialitate:

Dr.,urb.-dipl., Mihai MOTCANU-DUMITRESCU
Ing. Teodor DUMITRESCU

Tehnoredactare:

Dr.,urb.-dipl., Mihai MOTCANU-DUMITRESCU

BENEFICIAR:

CONSILIUL LOCAL MOLDOVA NOUĂ

DATA ELABORĂRII:

AUGUST 2018 / REV. 24 - AUGUST 2026

1.2. Obiectivele lucrării

1.2.1 Solicitări ale temei program pentru P.U.G. MOLDOVA NOUĂ

Planul Urbanistic General (prescurtat în prezenta lucrare drept P.U.G.) reprezintă instrumentul principal al activității de urbanism la nivel local și conține direcțiile, prioritățile de intervenție și reglementările de dezvoltare a localității pe întreg teritoriul său.

De asemenea, P.U.G. trebuie să se racordeze la toate aspectele conceptuale fundamentale ale Dezvoltării Durabile, ale Reducerii Expansiunii Urbane, cât și la necesitatea delimitării, instituirii și reglementării Infrastructurii Verzi-Albastre.

A. DEZVOLTAREA DURABILĂ

În 2015 Adunarea Generală ONU a adoptat Ordinea de zi pentru dezvoltare durabilă în cadrul căreia reprezentanții unui număr de 193 de guverne au semnat un pachet extrem de ambițios de obiective ale dezvoltării durabile (ODD), denumit Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Acest pachet de 17 ODD înlocuiește cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Între cele două summituri, diferența a constat în faptul că în timp ce obiectivele mileniului erau orientate spre dezvoltarea țărilor sărace ale lumii, cel de-al doilea acoperă problematica dezvoltării întregii planete.

Imaginea globală este dată pe de o parte de cele 17 obiective generale ale dezvoltării durabile, 169 de sub-obiective reprezentând o detaliere a obiectivelor generale și indicatori ai dezvoltării. În linii generale, trebuie subliniat faptul că scopul dezvoltării durabile, așa cum a fost definit în context internațional și a fost preluat și în Strategiile naționale ale statelor, constă în asigurarea unui echilibru între dezvoltarea economică, supravegherea protecției mediului și satisfacerea necesităților sociale subsumate îmbunătățirii calității vieții și bunăstării pentru generațiile prezente și cele viitoare.

Dezideratele Dezvoltării Durabile mai sus menționate vor fi spațializate și vor căpăta aspect de lege locală odată cu aprobarea P.U.G., după integrarea măsurilor prevăzute în strategiile locale și conformarea priorităților ce se vor stabili la etapa de avizare de către Agenția pentru Protecția Mediului.

Un concept cheie folosit în descrierea criteriilor este prezervarea, care se referă, de regulă, la bogăția de specii, abundența, diversitatea, diversitatea ecologică, un număr mare de specii endemice, un număr mare de rezerve de gene importante, habitat.

Criteriile fundamentale ale dezvoltării durabile, stabilite de Comisia Comunității Europene încă din anul 1993, sunt următoarele:

- menținerea în totalitate a calității vieții;
- menținerea unui acces continuu la resursele naturale;
- evitarea deteriorărilor permanente asupra mediului înconjurător.

În 1994, Grupul de lucru asupra dezvoltării durabile de la Salzburg, Austria, a cuprins în grupul de criterii ale dezvoltării durabile: umanismul și calitatea ridicată a vieții, prezervarea diversității culturale și regionale, distribuția echitabilă a bogăției și resurselor, supraviețuirea umană, prezervarea deteriorării ireversibile sau exploatării resurselor naturale, stabilizarea în interiorul capacității purtătoare a ecosistemelor, prezervarea biodiversității.

O interesantă clasificare a criteriilor, din diferite perspective, este dată de Daniel Loucks, la Universitatea Cornell, Ithaca, SUA:

- 1) din perspectivă sociologică: înputernicirea și participarea publică, mobilitatea socială, coeziunea socială, identitatea culturală, dezvoltarea instituțională;
- 2) din perspectivă ecologică: integritatea ecosistemului, capacitatea purtătoare, reducerea impacturilor globale adverse;

- 3) din perspectivă economică: eficiența, creșterea, echitatea;
- 4) din perspectivă inginerescă: folosirea eficientă a energiei și resurselor naturale, minimizarea pierderilor, reciclarea și reutilizarea, evaluarea economică și de mediu comprehensivă, folosind analiza pe întregul ciclu de viață.

Managementul strategic al dezvoltării durabile presupune, pe lângă stabilirea unor obiective pe termen lung (15-20 ani), compatibilizate cu cele pe termenele scurt și mediu, și aplicarea unui set de principii și criterii validate eficient pe plan internațional.

B. REDUCEREA EXPANSIUNII URBANE

În ultimele decenii, localitățile din România se confruntă cu două tendințe opuse și cu manifestare teritorială asimetrică: pe de o parte, un declin demografic accentuat cauzat de îmbătrânirea populației, scăderea natalității și migrației, și, pe de altă parte, o concentrare a populației în zonele periurbane ale marilor orașe concomitentă cu depopularea zonelor rurale izolate. Aceste tendințe generează: decalaje socio-economice între zonele urbane de importanță regională, inclusiv zonele rurale periurbane ale acestora, orașele secundare de importanță zonală și orașele mici foste monoindustriale și zonele rurale izolate; și o concentrare a populației care determină modele de expansiune urbană haotică și nesustenabilă în zonele periurbane ale marilor orașe, simultan cu scăderea calității vieții în centrele urbane. Conform analizelor efectuate pentru Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 - Politica Urbană a României (SNDU), la nivel național orașele se confruntă cu două provocări spațiale distincte:

- Provocări legate de expansiunea urbană - fenomenul de expansiune urbană poate fi observat atât în orașele dinamice din punct de vedere economic, cât și în cele mai puțin prospere, cu o populație în scădere (în perioada 1993-2018, suprafața totală a intravilanului celor 319 orașe s-a dublat). Orașele în expansiune au cunoscut vizibile extinderi urbane necontrolate și necoordonate, cu consecințe precum o infrastructură publică neadaptată (drumuri, apă/gaze, trotuare), dependența de automobil și accesul redus la facilități (spații publice, școli, spitale, zone de recreere, accesul tinerilor la locuință). Având în vedere că populația a 33 dintre reședințele de județ a scăzut începând cu 2006, consumul excesiv de terenuri și expansiunea urbană au fost cauzate de factori precum creșterea slab coordonată între așezările vecine și incapacitatea de a controla dezvoltarea speculativă (cauzate inclusiv de lipsa unei viziuni strategice comune și a unor documentații de urbanism actualizate și digitalizate).
- Provocări legate de scăderea calității vieții în centrul urban - atât orașele în creștere, cât și cele în declin cunosc o contracție spațială, însoțită de micșorarea infrastructurii sociale și pietonale, precum și de o vitalitate socială redusă, eforturile de regenerare fiind insuficiente și distribuite inegal. Toate acestea au dus la declinul demografic, la îmbătrânirea țesutului arhitectonic (inclusiv a clădirilor publice) și la întărirea segregării sociale. Evoluția în timp a arătat că orașele nu sunt pregătite strategic și operațional să gestioneze nici aflusul de populație nouă care pune presiune pe infrastructura existentă, nici declinul centrelor urbane, care în lipsa unor investiții constante în spații publice și servicii urbane de calitate, au fost abandonate de foștii locatari în favoarea locuirii periurbane și nici degradarea imobiliar-edilitară a centrelor orașelor odată cu înlocuirea foștilor cetățeni cu noi locatari în căutare de oportunități

Având în vedere această problemă națională a "extinderilor necontrolate și necoordonate" (vizibilă și recunoscută chiar la nivelul documentelor strategice guvernamentale), scopul P.U.G. Oraș Moldova Nouă este fundamentat pe de o parte de propriile studii de fundamentare (în număr de 12), pe de altă parte de analizele teritoriale la nivel național (Hotărârea 1575/2022);

Reducerea nevoii de deplasare, crearea unor alternative mai sustenabile pentru mașina privată, crearea de locuințe suficiente și de înaltă calitate în interiorul orașului, și asigurarea accesului la zone verzi sunt câteva dintre soluțiile pentru reducerea expansiunii urbane, soluții pe care le

integrează în conceptul de ansamblu al propunerilor. P.U.G. poate coordona și reglementa extinderea/expansiunea teritorială.

Adesea, expansiunea urbana este rezultatul unui anumit stil de viață, care implica o masina personala si preferinta pentru locuintele unifamiliale, inconjurate de o gradina. Pe langa alegerile individuale, fenomenul este influentat de o varietate de factori socio-economici, precum disponibilitatea si pretul terenurilor si locuintelor, demografia, mobilitatea crescuta, factorii culturali si accesibilitatea, precum si calitatea si atractivitatea variabila a zonelor din interiorul orasului.

Totusi, în timp ce unii oameni aleg să locuiască in zone exterioare sau suburbane, altii sunt fortati de circumstante socio-economice. De exemplu, atunci cand o persoana nu își permite sa locuiască in oras, dar are acces la un mijloc de transport care permite naveta, mutarea in suburbie poate deveni o optiune mai buna la nivel personal.

Desi exista multi factori care influenteaza expansiunea urbana, transportul joaca unul dintre cele mai importante roluri, ridicand intrebari complexe pentru planificarea urbana. Zonele extinse sunt adesea izolate, situate relativ departe de centrele orașului si de alte zone similare, iar accesul la ele este inutil de lung, ceea ce prezinta diverse dezavantaje sociale si pentru mediu (timp pierdut pe naveta, emisii etc.).

C. INFRASTRUCTURA VERDE-ALBASTRĂ

prin **infrastructură verde-albastră** înțelegem - rețea acvatică care susține specii locale, menține procesele ecologice naturale, împiedică inundațiile, susține resursele de aer și apă și contribuie la sănătatea și calitatea vieții comunităților locale, completat de "Blue Green City" ("Blue and Green Infrastructure for Sustainable Cities"), finanțat prin Programul Interreg Europe (este un proiect dezvoltat în parteneriat de către opt regiuni ale Uniunii Europene, cu scopul de a promova infrastructura verde-albastră ca parte integrantă a unei strategii de conservare a patrimoniului natural local și regional), coroborat cu prevederile Legii 350/2001, art. 46, alin. 3, lit. d și din analizele sectoriale întreprinse la etapa de studii de fundamentare putem afirma că **P.U.G. Moldova Nouă are ca preocupare principală implementarea măsurilor din strategiile locale cu privire la ape, păduri și protejarea mediului.**

Principalele rute verzi-albastre se vor constitui de-alungul axei principale și anume Dunărea, cu măsuri de apărare a malurilor conforme.

Cele 4 caracteristici fundamentale ale P.U.G., definite de Legea 350 din 2001 sunt: (1) caracterul director, (2) caracterul strategic, (3) caracterul de reglementare (specifica) si (4) caracterul de instrument de planificare operationala. Reglementarea și normarea utilizarii terenurilor din punct de vedere calitativ și cantitativ, constituie misiunea principala a oricarui Plan Urbanistic General.

Planul Urbanistic General are caracter de reglementare și răspunde programului de urbanism și amenajarea teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea administrativ-teritorială de bază. Planurile Urbanistice Generale cuprind analize, reglementări și regulament local de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază, delimitat conform legii, atât pentru suprafețele din intravilan (zona centrală administrativă a orașului, cartierele componente), cât și cele din extravilan (terenuri agricole, forestiere, căi de comunicație, ape, etc.).

Reactualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Moldova Nouă reprezintă aducerea la zi a Planului Urbanistic General elaborat anterior (în anul 2000). Acest proiect constituie documentația de bază, care stabilește obiectivele, acțiunile și măsurile de dezvoltare ale orașului Moldova Nouă pe o perioadă determinată în baza unor analize multicriteriale și sectoriale ale situației existente. P.U.G. normează și reglementează dezvoltarea viitoare a localității Moldova Nouă.

Planul Urbanistic General cuprinde prevederi pentru categoriile de probleme:

- Relațiile macroteritoriale
- Potențialul economic, natural, uman și posibilități de dezvoltare
- Stabilirea limitei intravilanului

- Stabilirea zonelor cu interdicție definitivă de construire
- Evidențierea deținătorilor de terenuri și circulația terenurilor
- Stabilirea modalităților de utilizare și construire a terenurilor și indicatorilor corespunzători
- Organizarea și dezvoltarea căilor de comunicație
- Modernizarea și dezvoltarea echipamentelor tehnico-edilitare
- Stabilirea și delimitarea zonelor protejate
- Delimitarea suprafețelor în care se preconizează realizarea obiectivelor de utilitate publică

Reactualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Moldova Nouă este o documentație ce își propune să stabilească direcțiile de dezvoltare ale orașului, în corelare cu prevederile de amenajare a teritoriului național și județean și în condițiile respectării dreptului de proprietate și a interesului public.

Propunerile ce se avansează vor trebui să coreleze, de asemenea, potențialul economic și uman cu nevoile de dezvoltare ale comunității.

Odată cu stabilirea direcțiilor de dezvoltare în perspectivă ale orașului Moldova Nouă, lucrarea de față va trebui să dea răspuns și problemelor imediate cu care se confruntă Consiliul Local, în special în determinarea categoriilor de intervenție, permisiuni și restricții, necesități de primă etapă.

1.2.2 Obiective ale P.U.G. MOLDOVA NOUĂ

Obiectivele principale pe termen mediu (5- 10 ani) de dezvoltare ale administrației locale a Orașului Moldova Nouă prevăd:

1. Dezvoltarea economică a orașului în sectorul secundar și terțiar, prin propunerea extinderii zonelor de locuințe, agrement și servicii (obținerea unui cadru de legiferare a regimului noilor construcții, stabilirea tipului de intervenție asupra fondului existent, prin RLU, stabilirea de scenarii posibile de creștere și modernizare în sistem extensiv, sau intensiv, pe teritoriul UAT Moldova Nouă);
2. Extinderea rețelelor de distribuire apă potabilă, gaze și a rețelei de canalizare în zonele nou introduse în intravilan;
3. Crearea unor zone de servicii care să răspundă cerințelor locuitorilor din orașul Moldova Nouă și celor ce locuiesc în zona sa de influență (restructurare / reconversie al unităților industriale din orașul Moldova Nouă);
4. Modernizarea și extinderea rețelei stradale (organizarea transportului și a circulației, având prognoza traficului și relațiilor localității în teritoriu);
5. Determinarea priorităților de intervenție în teritoriu și în cadrul satelor aparținătoare orașului;
6. Relaționarea localităților în teritoriul administrativ;
7. Zonificarea funcțională a terenurilor (o noua zonificare funcțională, dictată de solicitări ale populației și de procesul accelerat al reconversiei economice locale și județene);
8. Protecția mediului, prin respectarea principiilor dezvoltării durabile (modul de intervenție viitoare pe terenurile libere, în corelare cu propunerile de optimizare ale zonelor verzi, amenajarea de spații verzi și zone de agrement);
9. posibilitățile și condițiile de realizare a obiectivelor de utilitate publică, rezervând suprafețele de teren necesare acestora.

Materializarea propunerilor de amenajare și dezvoltare urbanistică, reglementate prin Planul Urbanistic General, se face în timp, în funcție de fondurile prevăzute din bugetul propriu unității administrativ-teritoriale de bază, în corelare cu fondurile alocate de la bugetul statului sau ale unor întreprinzători.

Reglementările enunțate în cadrul Planul Urbanistic General (PUG) se detaliază și se întăresc prin Regulamentul Local de Urbanism (prescurtat în prezenta lucrare drept RLU).

1.2.3

Completarea obiectivelor P.U.G. MOLDOVA NOUĂ cu prevederi ale documentațiilor și documentelor de rang superior (P.A.T.J., Agenda urbană a UE, Strategia locală de dezvoltare)

Obiectivele Agendei urbane a UE și ale PATJ CARAȘ-SEVERIN care vizează dezvoltarea pe termen lung a orașului Moldova Nouă sunt următoarele:

1. Mediu

- a. Îmbunătățirea calității aerului
- b. Protejarea și utilizarea eficientă a rezervelor de apă
- c. Managementul judicios al deșeurilor la nivelul întregului UAT (oraș Moldova Nouă + satele aparținătoare)

2. Urbanism și amenajarea teritoriului

- d. Dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului și ameliorarea cadrului urban în scopul creșterii calității vieții locuitorilor.

3. Social

- e. Îmbunătățirea stării de sănătate a populației
- f. Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale
- g. Valorificarea eficientă a resurselor umane existente
- h. Dezvoltarea parteneriatului public-privat pentru noi servicii sociale
- i. Asigurarea unei reale siguranțe comunitare
- j. Creșterea rolului locuitorilor orașului în rezolvarea unor probleme comunitare
- k. Dezvoltarea capacității instituțiilor locale de protecție și asistență socială în asumarea răspunderii de a rezolva problemele sociale la nivel comunitar

4. Educație și cultură

- l. Îmbunătățirea procesului de formare a resurselor umane și de asigurare a unui grad de cultură corespunzător pentru toți cetățenii.

5. Economic

- m. Dinamizarea sectorului industrial în orașul Moldova Nouă
- n. Revitalizarea industriei agroalimentare locale
- o. Dezvoltarea unui sector terțiar cu servicii de calitate și adaptate nevoilor locale
- p. Promovarea orașului Moldova Nouă ca destinație turistică județeană și regional, prin valorificare complexului aeroportuar existent și a resurselor naturale
- q. Dezvoltarea infrastructurii și modernizării transporturilor
- r. Crearea unui mediu sănătos de afaceri

Agenda urbană a UE se concentrează pe dezvoltarea a 12 parteneriate axate pe 12 provocări urbane[1]. Parteneriatele vor permite orașelor, statelor membre, instituțiilor UE și părților interesate, precum ONG-uri sau parteneri de afaceri, de a lucra împreună la același nivel pentru a găsi soluții comune pentru îmbunătățirea zonelor urbane ale Uniunii Europene cu privire la: 1) Integrarea migranților și refugiaților; 2) Calitatea aerului; 3) Sărăcia urbană; 4) Locuințe; 5) Economia circulară; 6) Locuri de muncă și competențele forței de muncă în economia locală; 7) Adaptarea la schimbările climatice; 8) Tranziția energetică; 9) Utilizarea durabilă a terenurilor și a soluțiilor bazate pe natură; 10) Mobilitatea urbană; 11) Tranziția digitală; 12) Achiziții publice inovatoare și responsabile.

Agenda urbană a UE se concentrează pe dezvoltarea a 12 parteneriate axate pe 12 provocări urbane¹.

Parteneriatele vor permite orașelor, statelor membre, instituțiilor UE și părților interesate, precum ONG-uri sau parteneri de afaceri, de a lucra împreună la același nivel pentru a găsi soluții comune pentru îmbunătățirea zonelor urbane ale Uniunii Europene cu privire la:

- 1) Integrarea migranților și refugiaților;
- 2) Calitatea aerului;
- 3) Sărăcia urbană;
- 4) Locuințe;
- 5) Economia circulară;
- 6) Locuri de muncă și competențele forței de muncă în economia locală;
- 7) Adaptarea la schimbările climatice;
- 8) Tranziția energetică;
- 9) Utilizarea durabilă a terenurilor și a soluțiilor bazate pe natură;
- 10) Mobilitatea urbană;
- 11) Tranziția digitală;
- 12) Achiziții publice inovatoare și responsabile.

¹ **Agenda urbană a UE: Orașele au un cuvânt important de spus în elaborarea politicilor Uniunii Europene**,
https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/cretu/announcements/agenda-urbana-ue-orasele-au-un-cuvant-important-de-spus-elaborarea-politicilor-uniunii-europene_en#_ftn1

12 PRIORITY THEMES

PARTNERSHIPS WHICH ALREADY STARTED

PARTNERSHIPS

“ THE COMMISSION WILL PLAY AN ACTIVE ROLE AND CONTINUE FACILITATING THE IMPLEMENTATION OF THE URBAN AGENDA ”

SOME OF THE EU FUNDS* AVAILABLE (2014-2020)

* Most of the actions will be about policy improvements and will not require funding

TIMELINE

http://ec.europa.eu/regional_policy

<http://www.uia-initiative.eu/en/initiative/12-topics-better-urban-environment>

© THINKSTOCK

Former Colleges of Commissioners, 2014-2019 The Juncker Commission

1.3. Surse documentare

Planul Urbanistic General, ca oricare altă documentație de urbanism are menirea de a reglementa modul de folosire a terenului localității, într-o elaborare unitară și completă conformată actelor legislative și normative în vigoare la data elaborării.

Elaborarea Planurilor Urbanistice Generale presupune un volum apreciabil de informații din diverse domenii ce concură la formularea soluțiilor și care pot fi obținute prin următoarele surse principale :

- anchete și observații locale, informații privind opțiunile administrative locale și ale populației;
- studii și proiecte de specialitate elaborate;
- date statistice din diverse domenii.

Documentația Reactualizare Plan Urbanistic General al Orașului Moldova Nouă are la bază următoarele metodologii:

GHID PRIVIND ELABORAREA ȘI APROBAREA REGULAMENTELOR LOCALE DE URBANISM, Reglementare tehnică aprobată cu Ordinul MLPAT Nr.21/N/10.04.2000, reglementare tehnică ce stă la baza elaborării **PIESELOR SCRISE** aferente documentației Reactualizare Plan Urbanistic General al Orașului Moldova Nouă.

GHID PRIVIND METODOLOGIA DE ELABORARE ȘI CONȚINUTUL CADRU AL PLANULUI URBANISTIC GENERAL, Reglementare tehnică cu Ordinul MLPAT Nr. 13/N/10.03.1999, reglementare tehnică ce stă la baza elaborării **PIESELOR DESENATE** aferente documentației Reactualizare Plan Urbanistic General al Orașului Moldova Nouă.

Piese de bază menționate în cadrul celor două reglementări tehnice sunt completate după caz cu piese considerate indispensabile demersului coerent și unitar de elaborare al documentației Reactualizare Plan Urbanistic General al Orașului Moldova Nouă.

1 Documentații cadru de dezvoltare spațială

2 Documentații cadru de dezvoltare pentru orașul Moldova Noua

3 Studii de fundamentare pentru reactualizare P.U.G. Oraș Moldova Nouă

4 Acte legislative http://www.cjcs.ro/data_files/content/Legislatie Ian 2019.pdf

Nr. crt.	Nr. act legislativ / normativ / an	Denumire act legislativ / normativ	Monitor Oficial
URBANISM ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI, AUTORIZARE			
1	350/2001	Lege privind amenajarea teritoriului și urbanismul ACTUALIZATĂ	373/2001
2	233/2016	ORDIN pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a <u>Legii nr. 350/2001</u> privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și	199/2016
3	2701/2010	Ordin pentru aprobarea Metodologiei de informare si consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului si de urbanism	47/2011
4	50/1991	Lege privind autorizarea executării lucrărilor de construcții republicată și ACTUALIZATĂ	933/2004

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

5	839/2009	Ordin pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții ACTUALIZAT .	797/2009
6	4/2010	ORDONANȚA privind instituirea Infrastructurii naționale pentru informații spațiale in România, republicată și ACTUALIZATĂ .	433/2014
7	363/2006	Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport	806/2006
8	171/1997	Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a - Apa, ACTUALIZATĂ .	325/1997
9	5/2000	Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, ACTUALIZATĂ .	152/2000
10	351/2001	Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, ACTUALIZATĂ	408/2001
11	575/2001	Lege privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a Zone de risc natural	726/2001
12	142/2008	Ordonanța de urgență privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII-a - zone cu resurse turistice, ACTUALIZATĂ .	781/2008
13	525/1996	HG pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism – republicată, ACTUALIZATĂ .	856/2002
14	13N/1999	Ordin al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului pentru aprobarea reglementarii tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al planului urbanistic general ", indicativ GP038/99	187/1999
15	176/N/2000	Ordin al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului pentru aprobarea reglementarii tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al planului urbanistic zona I " - Indicativ GM-010-2000	399/2000
16	37/N/2000	Ordin al ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului pentru aprobarea reglementarii tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al planului urbanistic de detaliu ", Indicativ: G M 009 – 2000	345/2000
17	562/2003	Ordin pentru aprobarea Reglementarii tehnice " Metodologie de elaborare si conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (PUZ) "	125/2004
18		CARTA EUROPEANĂ A AMENAJĂRII TERITORIULUI adoptată în 1983 la Torremolinos	1983
19		CARTA EUROPEANA A AUTONOMIEI LOCALE (1985)	1985
20		CARTA URBANĂ EUROPEANĂ adoptată în 1992 de CPLRE Strasbourg	1992
21		CARTA MUNICIPIILOR SI ORASELOR EUROPENE PENTRU DURABILITATE (CARTA AALBORG)	1994
22		CARTA DE LA LEIPZIG PENTRU ORAȘE EUROPENE DURABILE	2007
23		CARTEA VERDE CĂTRE O NOUĂ CULTURĂ A MOBILITĂȚII URBANE -	2007
24		DECLARAȚIA PRIVIND DEZVOLTAREA URBANĂ Toledo, 22 iunie 2010	2010
25	143/2005	Ordin privind definirea si caracterizarea spațiului rural	382/2005

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

26	355/2007	Ordin privind aprobarea criteriilor de încadrare, delimitării și listei unitarilor administrativ-teritoriale din zona montana defavorizata	323/2007
27	584/2001	HG privind amplasarea unor obiecte de mobilier urban	354/2001
28	101/2010	HOTĂRÂRE C. S. R. U. R. pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism și a Regulamentului referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din România	577/2010
29	185/2013	Lege privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate, <u>ACT UALL ZATĂ</u>	405/2013
30	315/2004	Lege privind dezvoltarea regionala în România <u>ACTUALIZATĂ</u>	577/2004 1115/2004
31	199/1997	Legea pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptata la Strasbourg la 15 octombrie 1985	331/1997
32	157/1997	Lege privind ratificarea Convenției pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, adoptata la Granada la 3 octombrie 1985	274/1997
33	6, 139/2003	Ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței și al ministrului administrației publice privind masuri pentru respectarea disciplinei în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în scopul asigurării	122/2003
34	7570/1999	Ordin pentru aprobarea efectuării în comun a controlului corespunzător prevederilor Ordinului ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului nr. 63/N/1998	383/1999
35	1052/2000	HG pentru aprobarea Protocolului dintre Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului din România și Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului din Republica Moldova privind cooperarea în domeniul lucrărilor publice, amenajării teritoriului și gospodăriei comunale, semnat la Iași la 20 iulie 2000	611/2000
36	631/2001	HG pentru aprobarea Acordului dintre Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului din România și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale din Republica Ungara privind cooperarea în domeniul amenajării teritoriului, semnat la Gyula la 2 noiembrie 2000	383/2001
37	184/2001	Lege privind exercitarea profesiei de arhitect republicată <u>ACT UALL ZATĂ</u>	195/2001
38	932/2010	HG pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a <u>Legii nr. 184/2001</u> privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect, <u>ACTUALIZATĂ</u>	645/2010
39		Tablou național al arhitecților - <u>ACTUALIZAT</u>	88 bis/2007
40	998/2008	HG pentru desemnarea poliilor naționali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, <u>ACT UALL ZATĂ</u>	641/2008
41	363/2010	HG privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice <u>ACTUALIZATĂ</u>	311/2010
42	22/2012	OUG pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață și pentru abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1.454/2004 pentru aprobarea criteriilor de implantare a structurilor de vânzare cu	381/2012
43	197/2013	LEGE privind aprobarea <u>Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/2012</u> pentru modificarea și completarea <u>Ordonanței Guvernului nr. 99/2000</u> privind comercializarea produselor și serviciilor de piață și pentru abrogarea <u>Hotărârii Guvernului nr. 1.454/2004</u> pentru aprobarea criteriilor de implantare a structurilor de vânzare cu amănuntul cu suprafața	395/2013
44	287/2009	Legea privind Codul civil - <u>ACTUALIZATĂ</u>	511/2009

PROTECȚIA MEDIULUI , GOSPODĂRIREA LOCALITĂȚILOR ȘI SĂNĂTATEA POPULAȚIEI			
117	195/2005	Ordonanță de urgenta privind protecția mediului ACTUALIZATĂ	1196/2005
118	818/2003	Ordin al Ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu ACTUALIZAT prin ORDINUL nr. 1.158 din 15 noiembrie 2005 ; ORDINUL nr. 3.970 din 3 decembrie 2012 .	800/2003
119	292/2018	LEGE nr. 292 din 3 decembrie 2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului	1043/2018
120	24/2007	Legea privind reglementarea si administrarea spatiilor verzi din zonele urbane (*republicata*) ACTUALIZATĂ	36/2007
121	1549/2008	Ordin privind aprobarea Normelor tehnice pentru elaborarea Registrului local al spatiilor verzi, ACTUALIZAT	829/2008

122	44/1998	Ordin al ministrului transporturilor pentru aprobarea Normelor privind protecția mediului ca urmare a impactului drum-mediului înconjurător	138bis/1998
123	107/1996	Legea apelor ACTUALIZATĂ	224/1996
124	662/2006	Ordin privind aprobarea Procedurii si a competentelor de emitere a avizelor si autorizațiilor de gospodărire a apelor	661/2006
125	873/2012	Ordin pentru aprobarea Procedurii de notificare din punctul de vedere al gospodăririi apelor	287/2012
126	472/2000	HG – privind unele masuri de protecție a calității resurselor de apa, ACTUALIZATĂ	272/2000
127	188/2002	HG pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate ACTUALIZATĂ	187/2002
128	326/2007	Ordin privind aprobarea Metodologiei pentru delimitarea albiilor minore ale cursurilor de apa care apartin domeniului public al statului	213/2007
129	597/2001	Lege privind unele masuri de protecție si autorizare a construcțiilor in zona de coasta a Marii Negre ACTUALIZATĂ	711/2001
130	1050/2000	HG pentru aprobarea Acordului dintre Guvernul României si Guvernul Republicii Ungare privind cooperarea in domeniul protecției mediului, ACTUALIZATĂ	611/2000
131	749/2004	HG privind stabilirea responsabilităților, criteriilor si modului de delimitare a fâșiei de teren aflate in imediata apropiere a zonei costiere , in scopul conservării condițiilor ambientale si valorii patrimoniale si peisagistice din zonele situate in apropierea țărmului	455/2004
132	104/2011	LEGE nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător, ACTUALIZATĂ	452/2011
133	1076/2004	HG privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri si programe, ACTUALIZATĂ	707/2004
134	204/2008	Lege privind protejarea exploatațiilor agricole	734/2008
135	824/2006	Ordin pentru aprobarea Normelor privind organizarea si funcționarea Inspecției Sanitare de Stat, ACTUALIZAT	617/2006

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

136	863/2002	Ordin al ministrului apelor și protecției mediului privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului	52/2003
137	604/2005	Ordin – pentru aprobarea Clasificării peșterilor și a sectoarelor de peșteri – arii naturale protejate	655/2005
138	230/2003	HG privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora, ACTUALIZATĂ	190/2003
139	552/2003	Ordin privind aprobarea zonării interioare a parcurilor naționale și a parcurilor naturale, din punct de vedere al necesității de conservare a diversității biologice	648/2003
140	1005/2012	HOTĂRÂRE nr. 1.005 din 17 octombrie 2012 (*actualizată*) privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu	729/2012

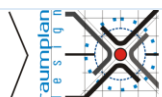
141	57/2007	Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2007 (forma consolidata valabila la 02 Decembrie 2018) privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei salbatice	
142	1048/2013	Planul de Management al Parcului Natural Porțile de Fier	

STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București

proiectare urbana
planificare urbana
arhitectură
ingineria
design si inovare

BUCUREȘTI CONTINUT

20
MG Ver. 25
2026/08

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

Orașul Moldova Nouă este situat în județul Caraș-Severin, în Depresiunea Moldova Nouă, în apropiere de defileul Dunării, la poalele sud-estice ale Munților Locvei, la o altitudine de circa 270 m.

Orașul Moldova Nouă, amplasat în partea sudică a județului, se învecinează:

- spre Sud: cu fluviul Dunarea (granita cu Republica Sarba);
- spre Nord: cu comunele Garnic și Caribunari;
- spre Est: cu comuna Coronini;
- spre Vest: cu comuna Pojejena.

Moldova Noua se afla situata la urmatoarele distante fata de principalele puncte de trecere a frontierelor:

- 30 km fata de punctul de trecere al frontierei Naidas, județul Caraș - Severin (cu Serbia);
- **105 km** fata de punctul de trecere al frontierei Moravita, județul Timis (cu Serbia).

Orasul are în subordine administrativa 4 localitati: Macești, Moldova Veche, Moldova Noua și Moldovita.

Orasul Moldova Noua este strabatut de drumul national DN 57 care strabate Clisura Dunarii, insotind Dunarea pe malul stang de la Orsova la Vama Naidas si face legatura spre nord cu Oravita si cu E70 la Moravita. Orasul este legat prin DN 57 și DN 59 de Timisoara, prin DN 57 de Orsova, prin DN 57B de orasul Anina și prin DN 57B+DN 58 de capitala județului, municipiul Resita.

Orasul Moldova Noua se afla la o distanta rutiera de 110 km de municipiul Resita, 45 km de Oravita, 108 km de orasul Orsova.

2.1. Evoluție

2.1.1 Orașul Moldova Nouă în contextul evoluției sistemului de așezări din județul Caraș-Severin

Orașele noi ²

Industrializarea, axată pe punerea în valoare a resurselor subsolului, pe crearea de noi ramuri industriale (metalurgia neferoasă la Moldova Nouă), paralel cu dezvoltarea celor vechi, a dinamizat procesul de urbanizare, închistat în vechile cadre, lipsite de o bază economică vie de mai bine de o jumătate de secol. Formele de organizare urbană au fost susținute și de factorii industriali noi, de importanță locală, de prezența și acțiunea centrelor economice, de intensificarea funcțiilor de servicii (Băile Herculane) dar mai ales a legăturilor economice dintre principalele arii industriale și localitățile care gravitează în jurul lor (Bocșa și Anina sunt creații ale Reșiței).

Pe temeiul acestor activități economice creatoare de structuri și echipări urbane, în perioada imediat următoare trec în categoria orașelor cinci localități : Anina, Băile Herculane, Bocșa, Moldova Nouă și Oțelu Roșu. În prezent județul Caraș-Severin are opt orașe, în majoritate noi, dinamice și viabile, pe cale de a se contura tot mai mult ca centre polarizatoare, de convergență economică și umană.

Așezări rurale ca Topleț, Bozovici, Teregoa, Mehadia își organizează activitatea într-o manieră vădit urbană, posedă centre civice cu elemente funcționale de suprastructură urbană (liceu, spital, cinematograf, magazine).

² PATJ Caraș-Severin

Structura și funcțiune

Populația județului Caraș-Severin, este grupată teritorial administrativ într-o rețea de așezări care cuprinde

- 2 municipii : Reșița - reședință de județ și Caransebeș
- **6 orașe** : Anina, Băile Herculane, Bocșa, **Moldova Nouă**, Oravița și Oțelu Roșu și
- 69 comune : din care una suburbană, în ale căror atribuții administrative se află 288 de sate din care 7 aparțin orașelor.

În tabelul de mai jos, redăm detaliat municipiile, orașe și comunele cu localitățile lor componente :

Municipii :

Denumirea municipiului	Localități componente ale municipiului	Sate de aparțin municipiului
1. Reșița	1. Reșița 2. Călnic 3. Cuptoare 4. Doman 5. Secu 6. Țerova	1. Moniom
2. Caransebeș	1. Caransebeș	1. Jupa

Orașe :

Denumirea orașului	Localități componente ale orașului	Sate de aparțin orașului
1. Anina	1. Anina	
2. Băile Herculane	2. Steierdorf	
	1. Băile Herculane	
3. Bocșa	2. Pecinișca	
	1. Bocșa	
	2. Ocna de Fier	
4. Moldova Nouă	1. Moldova Nouă	
	2. Măcești	
	3. Moldova Veche	
	4. Moldovița	
5. Oravița	1. Oravița	1. Agadici
	2. Ciclova Montană	2. Brădișoru de Sus
	3. Marila	3. Broșteni
6. Oțelu Roșu	1. Oțelu Roșu	4. Răchitova
	2. Cîreșa	1. 1 Mai

Tipuri de localități în relație cu formele de relief

Dată fiind diversitatea reliefului și a condițiilor de apariție a localităților în județul Caraș-Severin tipologia localităților este variată, acoperind practic toate modelele tipologiei românești.

Localitățile poligonale cu trama stradală rectangulară (geometrică) sunt răspândite în zona de câmpie și luncile râurilor și sunt urmarea planurilor de „împopulare” ale administrației austriece. Cu

planuri prestabilite, aceste localități au evoluat de cele mai multe ori corect, urmare a regulamentelor de construire asumate, care au devenit parte a comportamentului colectiv.

Din această categorie de localități fac parte printre altele : Măureni, Ramna, Scăiuș, Fizeș, Șoșdea, Vermeș, Armeniș, etc,

Localitățile tentaculare cu rețea stradală mixtă sunt rezultate din locuirile în văile cursurilor de apă din zone de deal și munte. Dominante ca număr, fiind urmarea firească a tipului de relief din județul Caraș-Severin, localitățile tentaculare sunt reprezentate de :

- orașele județului : Reșița, Bocșa, Oțelu Roșu, Oravița, Anina, **Moldova Nouă** precum și de
- localități rurale ca : Berzasca, Liubcova, Sasca Montană, Ciudanovița, Topleț, Domașnea, Mehadia, Zăvoi, Băuțari, ș.a.

Combinație a celor două modele tipologice, **localitățile compacte cu rețea mixtă** (areolară și radială) sunt rezultatul unor evoluții lente a localităților, adaptate la condițiile de relief. Localizate îndeobște în zone depresionare ele sunt reprezentate de municipiul Caransebeș și localități rurale de dimensiuni mari și medii ca Bozovici, Ezeriș, Brebu, Bănia, Iablanița, Fârliug, Ramna, Carașova, Buchin, ș.a.

Categoria **localităților răsfirate cu trama stradală neordonată** este specifică în Caraș-Severin zonelor montane și cuprinde localități mici și foarte mici. Localizarea în două zone montane Retezat și Locvei grupează un număr însemnat de localități în două comune : Sichevita și Cornereva.

2.1.2 Caracteristici semnificative ale teritoriului studiat. Repere în evoluția spațială a localității.

Așezat în Banat, în minunata zonă a Clisurii Dunării, Moldova Nouă este primul oraș la Dunăre și totodată primul port la Dunăre din țară. Este singurul oraș din Clisura Dunării. Zona Moldova Nouă - Coronini împreună cu Cazanele Dunării (acolo unde Dunărea atinge cea mai mică lățime de pe întregul său curs, doar 230m.), sunt cele mai atractive locații ale Clisurii.

Exploatarea cuprului și a altor minereuri în împrejurimile orașului Moldova Nouă este cunoscută începând cu vremea romanilor. Acest fapt este cunoscut încă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Câteva pregătiri făcute în anul 1985 pentru pregătirea exploatarei zăcămintelor bogate în minereuri de la confluența pâraurilor Ogașului Băieșului și Valea Bătrână, sub muntele denumit Cleanțul Baronului, la 6 km nord de Moldova Nouă, au condus la descoperirea accidentală a cinci clădiri din epoca romană, aparținând unei așezări de mineri romani³. În același timp însă este cunoscută practicarea agriculturii, cu cele două componente de bază ale sale - cultivarea pământului și creșterea animalelor. Terasale joase ale Dunării și câmpurile de la poalele Munților Lacovei, reprezentau terenuri excelente pentru practicarea unei agriculturi performante pentru acea perioadă. În același timp, culmile domoale ale dealurilor din împrejurimi, bogate în pășuni și fânețe asigurau condițiile optime pentru creșterea animalelor, în special al ovinelor și bovinelor. Acestea erau utilizate atât ca resurse de hrană, ca materie primă și în activități gospodărești (transport, lucrări agricole etc.). În același timp, ca și astăzi, o parte a populației se ocupa cu pescuitul în apele Dunării, foarte bogate în pește, cât și în unele cursuri de apă din zonă.

În contrast cu Cazanele Dunării, la Moldova Nouă Dunărea atinge lățimea sa maximă, peste 2,00km. distanță între malul românesc și cel sârbesc, între care se întinde una dintre cele mai exotice și izolate zone umede din țară, având în mijloc Ostrovul de la Moldova Veche și Ostrovul lui Decebal. Întreaga zonă umedă se întinde pe mai mult de 1600 de hectare, ostrovul în sine ocupând aproximativ 300 de hectare. Este o zonă cu o bogată biodiversitate, adăpostind mai multe specii de plante și animale, inclusiv o colonie de peste 80 de cai sălbatici.

Ostrovul este de asemenea locul unei masive necropole tumulare care datează încă din neolitic, pe care legendele o descriu ca fiind mormântul lui Attila, marele rege al hunilor, înălțat prin depunerea unui coif peste trupul său de către fiecare din soldații săi.

³ Adriana Radu, în Banatica, 20/1, p. 9-20

Întreaga zonă este declarată rezervație naturală și este inclusă în Parcul Natural Porțile de Fier, parc care este unul dintre cele mai mari și mai spectaculoase parcuri naturale din România. Din Moldova Nouă se pot efectua în timpul sezonului turistic croaziere în jurul Ostrovului și de-a lungul Dunării, cât și plimbări cu barca efectuate de rangerii parcului.

Moldova Nouă este un oraș care după decenii de decădere a început să cunoască o perioadă de revigorare, cu o industrie a turismului care încet dar sigur poate deveni elementul de bază al economiei locale. Construit pe ruinele vechii fortărețe dacice Mudava, devenită mai târziu castru roman, conceput de romani ca bază logistică pentru activitatea minieră ce începuse să se desfășoare în regiune, așezarea a început să cunoască diferite perioade de prosperitate și declin determinate mai ales de contextul istoric ⁴.

În Evul Mediu, localitatea a fost considerată un important punct de control al frontierei aflat sub jurisdicția diferitelor regate care au controlat zona, devenind centru vamal și militar în timpul ocupației otomane. În perioada habsburgică care a urmat, Moldova Nouă a cunoscut o nouă perioadă de creștere semnificativă din punct de vedere economic și demografic datorită dezvoltării rapide a industriei mineritului și a lemnului și a sosirii unui număr masiv de coloniști aduși din toate colțurile imperiului.

A fost o perioadă când în întreaga regiune au fost construite școli, biserici și alte edificii culturale și istorice. Localitatea a devenit teritoriu românesc odată cu întreg Banatul după unificarea provinciei cu restul principatelor române după Primul Război Mondial. Fiind ocupat pentru o scurtă perioadă de trupele germane în timpul celui de-al doilea război mondial, Moldova Nouă a devenit rapid unul dintre cele mai importante centre economice a noului județ Caraș-Severin și a întregului Banat (Moldova Nouă a fost declarată oras în 1954, fiind reședința de raion încă din 1950, în cadrul regiunii Banat).

La baza acestei dezvoltări a stat **tradiționala activitate de minerit**, care de data aceasta însă a fost extinsă la o scară fără precedent în istoria localității.

Mineritul se va intensifica în zonă în perioada stăpânirii otomane. Pe la 1600 minele de la Moldova nouă sunt puse din nou în funcțiune de către turci. Mineritul în zonă va cunoaște o dezvoltare puternică după trecerea Banatului sub austrieci. În cursul secolului XVIII minele au fost închise doar de trei ori; în timpul războaielor cu turcii dintre anii 1737-1738, în 1788 precum și în timpul revoluției franceze, între 1789-1794⁵. Potrivit arheologului V. Wollmann, în sec. al XVIII-lea minele de la Moldova Nouă erau grupate în jurul dealurilor „Sf. Benedict”, „Florimind” și „Sf. Andrei”, unde se exploatau un număr important de galerii, număr diferit de la o etapă la alta. Astfel spre sfârșitul aceluiași secol, în 1798, mai erau în funcțiune doar galeria „Marina”, „Amalia” și „Benjamin”⁶.

La 1893 lucrările în minele de la Moldova Nouă s-au sistat fără a se mai redeschide. Până la 1855 minele au fost exploatate de către Stat, iar de la această dată sunt date unei societăți franceze pentru prețul de 27 cruceri jugherul⁷.

În perioada romană și daco-romană mineritul a cunoscut o anumită dezvoltare în zonă, după cum arată multitudinea galeriilor datând din această perioadă din zona „Cleașu Baronului”. Mineritul în zonă continuă și mai târziu, în epoca medievală, cunoscând o puternică dezvoltare inclusiv în perioada în care Banatul se găsea sub ocupație turcească. Importanța mineritului rezidă și din faptul că aici s-a stabilit și reședința nahiei Moldova Nouă. Dovezi ale prelucrării metalelor avem încă din sec. XI-XIII, de când datează resturile de minereu prelucrat în așezarea de la Moldova Veche, - „Rât”.

Activitatea minieră în epoca feudală a continuat în zona „Cleașu Baronului”, de multe ori pe vechile mine romane, alături de care multe sunt mai recente. Și în perioada feudală timpurie, până la inventarea prafului de pușcă mineritul s-a realizat cu dalta și ciocanul.

În 1559 se înregistrează un ordin de redeschidere a minei de aramă de la Moldova. Hagi Mehmed, fost minier la mina din Rudnik și fost comandant al cetății de la Svința, a pus din nou în funcțiune mina de la Moldova cu un zăcământ de cupru ce ajunge până la suprafață, prin priceperea și mijloacele

⁴ <http://fantasticulbanat.com/dreamland-moldova-noua-clisura-dunarii-video/>

⁵ Ilieșiu, 2011, p. 187

⁶ Wollmann, 1971, p. 201.

⁷ Ilieșiu, 2011m, p. 188

financiare personale. Acest fapt i-au permis să concesioneze mina, apoi să devină comandantul cetății de la Moldova, apoi și arendașul ogoarelor din întreaga regiune ce nu erau înregistrate în deftere⁸.

La apogeul său întreprinderea minieră de aici avea cca. 5000 de angajați, cu o producție semnificativă de minereu de cupru și de alte metale cheie. În Moldova Nouă se afla în acea perioadă una dintre cele mai mari exploatare de suprafață din Europa și din lume, respectiv Cariera de Banatite, un proiect de anvergură, de unde se extragea 24/24 ore cantități masive de minereu special de cupru (banatită) cu ajutorul unora dintre cele mai mari utilaje de minerit din lume. La începutul anilor 1960, înainte de deschiderea minei de cupru, Moldova Nouă era o comună cu 3.500 de oameni. În 1956 a devenit oraș, iar 10 ani mai târziu avea deja 6.000 de locuitori. În 1977, în micul oraș trăiau 16000 de oameni.

Moldova Nouă a devenit spre sfârșitul anilor 1970 un important port industrial, prin care se transportau mii de tone de zăcămint, fiind un important centru de schimb cu țările învecinate, respectiv Republica Iugoslavia și mai târziu cu Serbia. În 1963 s-a deschis mina Suvorov și apoi alte mine. Anul 1965 a fost momentul înființării Întreprinderii Miniere (devenită „S.C. MOLDOMIN S.A.”) Moldova Nouă, unitate în jurul căreia s-a desfășurat întreaga activitate economică și socială din zonă până la închiderea minelor în 2005.

Evoluția economică a localității

În decursul sec- XVIII-XIX principalele ocupații ale localnicilor era lucru la pădure și lucrul cu zădăria în portul din Moldova Veche. În aceeași perioadă localnicii practicau și agricultura pe seșul din preajma Dunării, dar și cultura viței de vie pe pantele line, însoțite ale culmilor joase. Terenul agricol cel mai bun era situat între sat și Dunăre, restul fiind pietros. Cartea funduară amintește faptul că pârâul Pârva Reca, care străbate așezarea produce mari pagube semănăturilor de pe terenurile din preajma fluviului (Moisi, 170). Printre culturile tradiționale figurează meiul, secara, ovăzul, grâul, iar mai târziu porumbul. Începând din sec. al XVIII-lea dar mai exact odată cu sistematizarea satelor și parcelarea terenurilor fiecare familie cultiva în preajma casei o mică grădină de legume. În trecut suprafețe importante de teren erau ocupate cu pomi fructiferi, în rândul cărora un rol important revenea prunului, a căror fructe erau utilizate atât pentru distilat, ca rachiu, cât și pentru producerea gemurilor și uscare și conservare pentru iarnă. Mulți dintre localnici au lucrat în decursul timpului în portul de la Moldova Veche, iar mai târziu ca zilieri în minele de la Moldova Nouă.

O altă ocupație practică de unii localnici a fost și a rămas pescuitul în Dunăre.

În perioada comunistă zona nu a fost colectivizată, cea ce a permis locuitorilor să-și desfășoare în continuare ocupațiile lor ancestrale, plătind în schimb diferite dări, dar și să-și îmbunătățească nivelul de trai, odată cu diversificarea și îmbunătățirea uneltelor și mașinilor agricole. Este perioada când o mare parte din populația tânără migrază spre principalul centru urban al zonei, orașul Moldova Nouă. Acest fapt a avut un impact major asupra satului tradițional, prin depopulare, lipsa forței de muncă și îmbătrânirea populației.

Pentru locuitorii din Moldova Nouă, încă de la întemeierea sa la începutul sec. al XVIII-lea, ocupația de bază a fost agricultura, și creșterea animalelor. Ulterior, odată cu reluarea mineritului, acesta alături de prelucrarea minereului, s-au impus tot mai mult devenind principala ocupație pentru marea majoritate a locuitorilor. Dezvoltarea cea mai mare o atinge în perioada comunistă, când Moldova Nouă devine un important centru muncitoresc. În această perioadă din zonă s-au extras atât din galerie cât și din cariere diferite minerale precum: magnetitul, oligistul, pirita, pirotina, blenda, calcopirita, bornitul, tetraedritul, galena, galenobismutina, wittichenitul, aikinitul, molibdenitul, marcasita, realgarul și auripigmentul, calcozina, bornitul, covelina, limonitul, malachitul, azuritul, melanteritul și crizocolul (apud Bozu, în Banatica 20_1).

Agricultura la nivel local se desfășoară în sistem individual, pe suprafața agricolă relativ limitată existentă, din care 802 ha teren arabil, 1924 ha pășuni, 728 ha fânețe, 14 ha livezi și 28 ha plantații viticole. Astăzi pe teritoriul orașului sunt înregistrate un număr de 2086 gospodării individuale.

⁸ Ibidem. p. 56

Pe lângă aceste ocupații de bază, în decursul timpului s-au înregistrat și alte ocupații secundare, precum tăietorii de pădure, cărbunarii, transportatorii și meșteșugari și comercianți.

Orașul Moldova Nouă a cunoscut o puternică dezvoltare după cel de-al doilea război mondial, când a devenit principalul centru economic al Banatului de Sud. Din 1950 Moldova Nouă a devenit reședință de raion în cadrul regiunii Banat, fiind declarat oraș patru ani mai târziu (1954). Afirmarea sa economică s-a produs mai ales după 1960, când au fost redescoperite resursele miniere din zonă și s-a trecut la exploatarea lor. Astfel mineritul redevine ocupația de bază a localnicilor, în 1963 fiind deschisă Suvarov, apoi și altele.

În anul 1965 a luat ființă Întreprinderea Minieră (fosta S.C. MOLDOMIN S.A.) Moldova Nouă, unitate în jurul căreia s-a desfășurat întreaga activitate economică și socială din zonă. Odată cu trecerea la exploatarea banatitelor în carieră, activitatea industrială în zonă cunoaște o adevărată explozie. Pentru prelucrarea minereurilor extrase Întreprinderea Minieră a construit pe rând două uzine. Tot în această perioadă s-a definitivat construcția cartierului Orașul Nou și s-a construit portul industrial, inaugurat în 1966. Zece ani mai târziu, în 1976, odată cu dezvoltarea activităților miniere, de prelucrare și portuare, în partea de nord-vest a localității Moldova Veche s-a încheiat construcția cartierului „Orașul Nou” cu peste 3000 de apartamente și alte utilități social-economice (creșe, școli, spitale, cinematograful, hotel ș.a.).

2.1.3 Evoluția localității după anul 1990

Treptat, mai ales în perioadele de criză, când se reducea activitatea minieră, oamenii au început să practice agricultura pe scară tot mai largă, în principal creșterea animalelor și pomicultura.

Treptat lucrul la pădure și-a pierdut înțelesul, pădurile fiind exploatate tot mai mult în mod industrial, fapt ce a dus la diminuarea forței de muncă locală. În perioada comunistă când industria extractivă și de prelucrare a metalelor neferoase a atins apogeul mulți dintre localnici erau navetiști, întărind forța „clasei muncitoare”.

După 1990, odată cu decăderea mineritului în zonă și închiderea ultimelor unități, mulți dintre localnici au migrat în diferite țări ale Uniunii Europene. Nevoile economice au determinat ca cea mai mare parte a populației tinere aptă de procreare, să părăsească locurile natale, fapt ce a dus la un proces alert de îmbătrânire a populației. Acest fenomen s-a răsfrânt și sub aspect economic prin decăderea economică și a nivelului de trai la majoritatea localnicilor vârstnici.

Astăzi pe lângă ocupațiile tradiționale, își face simțită prezența și alte ocupații mai apropiate de preocupările actuale, precum turismul. La Măcești, spre exemplu, funcționează o agropensiune, „Pensiunea Melinda”, cu profil ecoturistic și o capacitate de cazare de 10 persoane.

2.2. Elemente ale cadrului natural

2.2.1 Considerații geomorfologice

Condițiile pedogenetice specifice din aceasta parte a țării au condus la formarea unor soluri variate a caror succesiune zonala se suprapune etajării morfologice. Unele condiții locale petrografice și de umiditate au determinat apariția solurilor intrazonale.

Grupa cernoziomurilor, reprezentată prin cernoziomuri semicarbonatice, levigate, saraturate, ocupa suprafețe restrânse în Valea Dunării. Datorită condițiilor fizico-chimice bune sunt utilizate pentru cultivarea cerealelor.

Grupa solurilor argiloiluviale brune și argiloiluviale podzolice este întâlnită în Depresiunea Almaj și în zona Dealurilor Vestice. În zonele mai înalte, aceste soluri sunt continuate de soluri brune: Dealurile Bozoviciului, zona înaltă a Depresiunii Almajului, dealurile Sacos - Zagujeni, partea înaltă a Depresiunii Carasului dinspre Munții Tarcu, Depresiunea Ezeris. Aceste soluri - cu însușiri fizico-chimice moderate și bune - necesită îngrășăminte pentru creșterea gradului de fertilitate.

Pentru combaterea eroziunii au fost luate masuri in ceea ce priveste imbunatatirile funciare.

Grupa solurilor brune si brune acide, alaturi de cele ale grupei anterioare, ocupa suprafete in zona muncelilor Locvei, Aninei, Dognecei si Arenisului. Aceste soluri au o fertilitate scazuta, fiind utilizate pentru pasuni si fanete, pomicultura, iar pe unele suprafete se cultiva cartofi si porumb.

Grupa solurilor brune podzolice si podzolorilor, raspandite pe trepte de relief mai inalte, ocupa suprafete mai intinse in Muntii Semenici, Almaj si in partea estica a judetului, in Muntii Tarcu-Godeanu, Cernei si Poiana Rusca.

Grupa solurilor acide, de pajisti este foarte raspandita in zonele cele mai inalte ale judetului de peste 1700 m altitudine, in arealul de pajisti alpine si subalpine ale Muntilor Tarcu, Godeanu, Cernei si Muntele Mic.

Grupa solurilor litomorfe, reprezentata prin rendzine (negre si brune), s-a format pe un strat calcaros in conditii de umiditate si datorita prezentei invelisului forestier.

Acestea ocupa toata zona calcaroasa cuprinsa intre Resita si Moldova Noua. Sub forma de petice se intalnesc rendzine rosii-brune si terra rosa in Muntii Aninei si Locvei. In Depresiunea Golf a Oravitei se afla soluri negre si brune, compact - argiloase, numite vertisoluri, in perimetrul ce uneste localitatile Ticvanu Mare - Iam - Berliste - Nicolint - Ciuchici - Slatina Nera - Ilidia - Racasdia - Brosteni - Oravita. Prin folosirea amendamentelor creste fertilitatea vertisolurilor, fiind utilizate in cultura graului, flori soarelui, trifoiului rosu. Grupa solurilor hidromorfe. Cele mai raspandite sunt solurile pseudogleice intalnite pe terasele Timisului intre Buchin si Sacu, pe terasele Bistrei in aval de Oteliu Rosu si in Campia Gataei. In urma lucrarilor de ameliorare prin drenaj, aceste soluri sunt cultivate cu grau, porumb, floarea soarelui, ovaz si orzoaica.

Grupa solurilor slab dezvoltate si de lunca. Regosolurile dezvoltate in fasii se afla pe pantele inclinate din Dealurile Vestice, in dreptul liniei aproximative ce uneste localitatile Forotic - Doclin, Fizes, apoi intre localitatile Ciuchici - Ilidia, iar in partea nordica a judetului in jurul localitatii Copacele.

Litosolurile sunt prezente in Lunca Nerei, intre localitatea Slatina Nera și Naidas.

In luncile Timisului, Barzavei si Poganisului s-au dezvoltat soluri aluviale foarte fertile.

Geologia

Aproape tot teritoriul judetului Caras-Severin apartine ca structura geologica orogenului Carpatilor Meridionali, care este constituit din doua unitati geotectonice principale: Autohtonul Danubian si Cristalinul Getic care suporta cuverturi sedimentare.

Autohtonul Danubian se intalneste in partea sudica si sud-estica a judetului, reprezentand unul dintre nucleele vechi ale cristalinului carpatic. El suporta catre partea superioara trei zone principale de sedimentare: zona Drencova, zona Svinecea-Svinita si zona Presacina.

Cristalinul Getic se intalneste in zona nordica, centrala si nord-estica a judetului, fiind constituit din doua serii cristaline: seria mezocatazonală de Semenici si seria epizonala de Locva - Poiana Rusca.

Zona Resita-Moldova Noua, orientata NNE-SSV, este constituita in special din calcare jurasice si cretacic inferior, iar in carbonifer si liasic sunt cantonate importante zacaminte de huila.

Magmatismul laramic, de varsta paleocena, este reprezentat prin banatite - intalnite la Ocna de Fier, Dognecea, Surduc, Oravita, Ciclova, Ilidia, Sasca Montana si Moldova Noua.

2.2.2 Considerații geologice

Din punct de vedere geo-tectonic, teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă aparține domeniului getic, situat la interiorul arcului carpatic.

Pînza Getică aflorează pe o suprafață mare în Carpații Meridionali, de la Valea Oltului până în Valea Dunării: zona Holbav - Măgura Codlei, culmea Iezer - Păpușa, cea mai mare parte din Munții Căpățânii, Munții Cibin și munții Sebeș, partea sudică a Munților Poiana Ruscă, Muntele Mic, Munții Semenic, parte din Munții Almăj și zona Reșița - Moldova Nouă. Mai aparțin pânzei getice Munții Godeanu și două arii întinse din Platoul Mehedinți.

La alcătuirea pânzei getice participă formațiuni proterozoice metamorfozate, care alcătuiesc masivele cristaline prealpine, și formațiuni sedimentare constituind învelișul acestora.

Proterozoic superior - Paleozoic antecarbonifer (Pts - Pz)

Din formațiunile cristalinelor getice sunt atribuite Proterozoicul superior cu trecere la Paleozoic șișturile metamorfice situate la vest de zona sedimentară Reșița - Moldova Nouă și o parte a celor din zona de Miniș, de la est.

În Munții Locvei, se constată că în alcătuirea șișturilor cristaline epimetamorfice materialul de origine sedimentogenă a fost mult mai abundent decât cel tufogen bazic. Această masă de șișturi cristaline a fost divizată în două serii: seria de Locva și seria de Leșcovița.

2.2.3 Considerații geotehnice

Primul aliniament de corpuri eruptive, situat la vest de zona Reșița - Moldova Nouă, se orientează pe direcția N - S și este marcat de intruziunile de la Ocna de Fier - Dognecea, Oravița, Sasca Montană și Moldova Nouă. Corpurile intruzive străbat șișturile cristaline în partea de nord, iar spre sud se insinuează pe limita dintre cristalin și depozitele sedimentare, ceea ce arată că acest aliniament corespunde cu importanta linie tectonică Oravița - Moldova Nouă.

Corpurile banatitice de pe acest aliniament sunt alcătuite din granodiorite, în care apar separații granitice sau sienodioritice și o suită largă de filoane de porfire dioritice, porfire granodioritice, microdiorite, microgranodiorite, aplite, pegmatite, keratofire cuarțifere și lamprofire ca malchite, kersantite, spessartite, minete și odinite.

Al doilea aliniament de corpuri banatitice se situează la est de zona Reșița - Moldova Nouă și se dezvoltă între Berzasca, Bozovici și Lindenfeld. El corespunde unui sistem de fracturi laramice paralel cu limita estică a zonei Reșița - Moldova Nouă, fracturi care afectează atât cristalinul getic cât și pe cel autohton.

Rocile banatitice de pe acest aliniament formează corpuri neregulate de dimensiuni reduse sau filoane, silluri și dyke-uri care străbat șișturile cristaline și depozitele sedimentare cretacic superioare din domeniul getic sau danubian. Aceste corpuri sunt alcătuite în cea mai mare parte din granodiorite și diorite cuarțifere porfirice, cu care se asociază adesea porfire granodioritice sau dioritice.

Corpurile banatitice mai importante metamorfozează la contactul dintre șișturile cristaline și depozitele sedimentare terigene sau carbonatice mezozoice, transformându-le în corneene cu biotit și cordierit sau în calcare marmoreene și skarne de care se leagă importante zăcămintele de contact metasomatice, de fier, sulfuri complexe sau de molibdenit.

2.2.4 Considerații hidrologice

Din punct de vedere hidrografic, orașul Moldova Nouă se situează în bazinul hidrografic al fluviului Dunărea.

Dunărea este al doilea fluviu ca lungime și debit din Europa (după Volga), curgând prin 10 țări și 4 capitale de stat. Pe teritoriul țării noastre, cursul inferior al fluviului se desfășoară pe o distanță de 1075 km între localitățile Baziaș și Moldova Nouă, făcând graniță cu Serbia, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina.

Dunărea colectează majoritatea râurilor din România, cu excepția celor din Dobrogea, și transportă anual aproximativ 60 milioane de tone de aluviuni. La vărsarea în Marea Neagră, formează Delta Dunării.

Dunărea românească este împărțită în următoarele sectoare:

- defileul carpatic, între Baziaș și Drobeta-Turnu Severin, are o lungime de 144 km și se caracterizează prin prezența celui mai mare lac de baraj datorită construirii complexului energetic și de navigație de la Porțile de Fier I;
- sectorul amonte Calafat are o lungime de 138 km și se caracterizează prin prezența complexului energetic și de navigație Porțile de Fier II;
- sectorul Calafat - Călărași are o lungime de 425 km și se caracterizează prin apariția luncii inundabile, care este mai dezvoltată pe malul românesc;
- sectorul Călărași - Brăila are o lungime de 200 km și se caracterizează prin bifurcarea apelor Dunării care a dus la apariția Bălții Ialomiței în dreptul Brațului Borcea și a Bălții Brăilei în dreptul Brațului Măcin;
- sectorul dintre Brăila (km 170) și Ceatalul Ismail era caracterizat prin prezența de lunci inundabile pe ambele maluri, din cele de pe partea românească menținându-se astăzi complexul de bălți dintre Isaccea și Tulcea.

Clisura Dunării, așa cum mai este denumit Defileul Dunării, este ultima barieră muntoasă străbătută de fluviu în drumul său spre Marea Neagră. Acest sector este o asociere de bazine depresionare, săpate acolo unde roca a fost mai moale, și „clisuri” unde roca a fost mai dură. Până la construirea Sistemului hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier I”, navigația prin defileu se realiza greu din cauza existenței pragurilor și a stâncilor din albia fluviului, care reprezentau un pericol pentru nave. În prezent, acestea au dispărut prin construirea barajului și a lacului de acumulare. Barajul construit are 2 ecluze pentru trecerea vaselor, iar pe baraj o șosea care leagă România de Serbia.

Se presupune că Defileul Dunării provine dintr-o veche strâmtoare marină, care făcea legătura între Lacul Panonic, din Vest, și Lacul Pontic, ce ocupa actualul spațiu al Câmpiei Romane. Cu timpul, apele fluviului au săpat în sisturile cristaline, granite și calcare cel mai spectaculos defileu european. Conform unei alte ipoteze, defileul s-ar fi format prin captarea de către un râu, ce curgea spre Lacul Pontic, a unei Dunări vechi, ce curgea spre Lacul Panonic.

Defileul Dunării este caracterizat de o alternanță a sectoarelor de bazine depresionare cu sectoare înguste, diferențiate morfologic și structural.

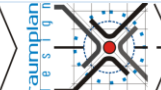
În dreptul localității Moldova Veche, Dunărea are cea mai mare lățime din defileu, de peste 5 km. Imediat în aval de localitatea Coronini (Pescari), cele două maluri ale fluviului se apropie foarte mult, Dunărea săpându-și albia în calcare mezozoice. Pereții trec de 100 m înălțime, iar lățimea albiei nu depășește 500 m.

Rețeaua hidrografică de pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă este tributară în totalitate Dunării. Afluenții direcți ai Dunării prezintă caracteristici similare: lungimi reduse, pante mari, eroziune liniară accentuată.

Cel mai important afluent sub aspectul lungimii este pâraul Radimna. Cu o lungime de 24 km, pâraul Radimna formează limita de nord a teritoriului administrativ, având un curs orientat pe direcția generală SE - NV, cu o inflexiune mare la sud de Culmea Radimna, în dreptul drumului județean 571. Suprafața bazinului hidrografic este de 81 km² și se caracterizează prin simetrie, având mulți afluenți atât pe dreapta cât și pe stânga. Majoritatea sunt văi scurte și înguste (ogașe), cu un curs dependent de precipitații, dar caracter eroziv puternic în timpul viiturilor datorită pantei mari a talvegului. Principalele organisme colectate de pe teritoriul orașului sunt Ogașu Obăica, Ogașu lui Torcui, Ogașu Berglete și Ogașu Comanului.

Un alt afluent important al Dunării este pâraul Boșneag, care se suprapune liniei de contact tectonic dintre sectorul estic (calcaros) și sectorul vestic (cristalin) al munților Locvei. Izvorul principal se află în zona cristalină, sub Vf. Fântâna Groazei, la o altitudine de aproximativ 580 m, purtând pe cursul superior numele de Valea Dobrița.

Pâraul Boșneagu are o lungime totală de 12 km și o suprafață a bazinului de 60 km², alcătuită dintr-o rețea deasă de torenți și afluenți:

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			29 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

- Ogașu Vladului, Ogașu Țurlii, Valea Drăganului, pâraul Firizan, pe partea dreaptă și
- Ogașu Băiașului, Valea Grecului și pâraul Minerilor, pe partea dreaptă.

La ieșirea din localitatea Moldova Nouă din pâraul Boșneagu se produce o ramificație spre sud - sud-vest, Canalul Morilor, care traversează drumul județean 571 și se îndreaptă spre Dunăre prin localitatea Moldova Veche. Spre sud și apoi sud-vest, pâraul Boșneagu își continuă cursul până în iazul de decantare Boșneag - Tăușani, care ocupă spațiul cuprins între Dunăre și drumul național 57. Iazul de decantare aparține S.C. Moldomin S.A. Moldova Nouă, fiind în prezent în proces de ecologizare conform directivelor UE.

Pâraul Minerilor se formează în extremitatea estică a teritoriului administrativ prin confluența pâraul Valea Mare care drenează culmea estică principală, cu pâraul Curcubăta Mică și pâraul Găurii care izvorăsc de pe flancul vestic al Vf. Corhanul Mare (735 m). Primește afluenți pe partea dreaptă pâraul În Dos și Ogașu Cornetului, iar pe dreapta Ogașu Bording.

În partea de vest a orașului pâraul Pârva se formează prin confluența a două văi care izvorăsc de pe flancul sud-vestic al Vf. Fântana Groazei. Primește doi afluenți pe partea dreaptă: pâraul Valea Lipova Poiana, respectiv Proseana.

Valea Măceștilor izvorăște de pe versantul sudic al Fântânii Zaberchii și se îndreaptă spre Dunăre pe o direcție generală NE - SV prin satul Măcești.

Valea Bresansca izvorăște de sub Culmea Ceretului și are caracter temporar.

2.2.5 Considerații climatice

Clima este de tip continental-moderat cu influente submediteraneene.

Temperatura medie anuală variază în funcție de altitudine, înregistrându-se astfel 10 - 11 °C în zona deluroasă și de câmpie și 4 - 9 °C la munte. Precipitațiile cresc de la 700 mm/m² în zonele joase la 1400 mm/m² în Munții Tarcu și Godeanu.

Datorită așezării județului în partea de sud - vest a țării, nu departe de Marea Adriatică și la adăpostul Munților Carpați, teritoriul său se integrează climatului temperat - continental moderat, subtipurii banatean, cu nuanțe submediteraneene.

Subtipul climatic banatean se caracterizează prin circulația maselor de aer atlantic și prin invazia maselor de aer mediteranean, ceea ce conferă caracter moderat regimului termic, cu frecvente perioade de încălzire în timpul iernii, cu primăveri timpurii și cantități medii multianuale de precipitații relativ ridicate. Predominarea în tot cursul anului, a advecției maselor de aer umed din vest și sud vest, precum și activitatea frontală mai intensă - dau principala caracteristică climatică a Banatului.

Regimul termic

Urmarind repartizarea valorilor medii ale temperaturilor aerului, remarcăm o variație apreciabilă a acestora în funcție de altitudine. Diferența de temperatură între Lugoj și Caransebes este redusă (0,4 °C), ca și cea de altitudine (77 m). Fata de aceasta, în regiunile muntoase diferențele valorilor medii ating 6 °C (între Caransebes și Cuntu), respectiv 10 °C (între Caransebes și Tarcu). Temperatura medie anuală, în comparație cu Caransebesul, este de 1,1 °C, mai mică la Teregova, cu 3,0 °C la Brebu Nou și cu 6,7 °C la Semenice.

Diferența este evidentă și în ceea ce privește temperaturile medii lunare. Luna ianuarie are valori ceva mai ridicate la Caransebes (- 0,8 °C), Lugoj (- 1,0 °C), fata de alte localități din Campia Română situate la aceeași altitudine cum ar fi Craiova sau Gaesti.

Acest fenomen se explică prin invazia destul de frecventă a maselor de aer maritime subtropical ce se deplasează din Bazinul Mediteranean spre est - nord - est. De menționat că în spațiul montan temperatura cea mai scăzută nu se înregistrează în prima lună a anului, ci în februarie, situație condiționată de intensificarea maselor de aer rece continental ce vin dinspre nord și nord - nord - est.

În lunile de vară temperaturile medii sunt în continuă creștere, dar mai moderate de la o lună la alta, comparativ cu lunile de primăvară. Începând cu luna august - pentru zonele joase - și septembrie pentru regiunile montane, valorile încep să scadă progresiv.

Analizând temperatura medie pe anotimpuri, se constată că iernile sunt relativ aspre în regiunile muntoase (la Cuntu - 3,4 °C, Semenici - 4, 8 °C, iar pe Tarcu - 8,3 °C), în timp ce la Caransebes (0,4 °C) și Oravita (0,8 °C) valoarea temperaturii este pozitivă. Cu toate acestea în zonele piemontane, iernile sunt mai puțin aspre, însă tot cu temperaturi negative, de exemplu la Bozovici valoarea este de -2,8 °C.

Faptul se datorează aerului rece ce se scurge de pe Munții Semeniciului și Tarcului înspre zonele depresionare, unde se acumulează și provoacă permanent o scădere a temperaturii. Pe Semenici, Muntele Mic și Tarcu, unde nu există ceață, are loc o insolatie puternică, care determină uneori temperaturi mai ridicate decât în zonele depresionare.

Anotimpul de vară este în general moderat, comparativ cu cel de iarnă: Cuntu 12,5 °C, Semenici 12,3 °C, Tarcu 7,8 °C în regiunea muntoasă, temperatura crescând treptat în depresiuni: Oravita (20,1 °C), Bozovici (18,8 °C), Caransebes (20,1 °C). Anotimpul de primăvară se instalează brusc în zone joase, pe când în regiunea muntoasă vine mai lent și cu temperaturi mai scăzute (-1,8 °C la Tarcu, 2,4 °C la Semenici, 2,9 °C la Cuntu). Această diferență între cele două anotimpuri este mai accentuată pe platforma Semenici și Muntele Mic și mai atenuată în culoarul Timis-Cerna, Valea Dunării, depresiunea Almajului. Toamna este mai caldă decât primăvară cu aproximativ 1 °C, în regiunile joase; în cele montane, diferența se accentuează cu peste 3 °C față de primăvară. În acest anotimp, temperatura nu scade prea mult în raport cu altitudinea, straturile superioare ale aerului fiind mai calde toamna decât primăvară. Curentii dominanți sunt cei descendenți, ceea ce explică temperaturile mai ridicate față de primăvară care contribuie la topirea imediată a zăpezilor timpurii.

Climatul Defileului Dunării este submediteranean, caracterizat printr-o temperatură anuală mai ridicată decât în restul țării: 10-11 °C, iar la Orsova 11,8 °C, cea mai ridicată valoare din țară.

Deci temperatura medie a lunii ianuarie variază între 0 și -1,0 °C, iar cea a lunii iulie între 21 °C și 23 °C. În cadrul acestui defileu s-au stabilit două tipuri de topoclimat: topoclimatul de tip Moldova - Berzasca și topoclimatul de tip Orsova - Baile Herculane, ultimul el însuși factor curativ, complementând eficacitatea apelor minerale termalizate.

Regimul vânturilor

Frecvența anuală a vânturilor pe anumite direcții prezintă unele deosebiri condiționate de caracterul circulației generale și de relief. Pe Tarcu se remarcă o frecvență în general mai ridicată, cu predominarea vânturilor din nord, nord-est și sud-est.

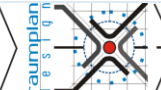
Pe Cuntu frecvența este mai redusă în comparație cu Tarcu și se evidențiază dominarea, în primul rând, a vânturilor din sectorul sud-estic și apoi din sud și nord-est. Pe platforma Semenici în cea mai mare parte anul domină vânturile din sud, sud-est și nord, nord-vest.

În culoarul Timisului, vânturile cu cea mai mare frecvență sunt cele din sud-est, datorită orientării similare a culoarului. Pe pantele Muntelui Mic și Semeniciului, cât și în regiunile depresionare, vară, pe timp frumos, sunt frecvente brizele de munte sau vale. În zona Defileului Dunării direcția dominantă a vânturilor este din sectorul vestic și estic remarcându-se, ca amplitudine, slabă frecvență a vânturilor din sud și nord. Caracteristic este vântul Cosava, deosebit de intens în sectorul vestic al defileului cu direcție sud-est către nord-est.

Regimul precipitațiilor atmosferice

Analizând cantitățile de precipitații atmosferice, constatăm că ele cresc în raport cu altitudinea. Astfel la Caransebes cantitatea medie anuală este de 737,2 mm, la Bozovici de 666 mm, la Oravita de 806 mm, pe Tarcu de 1045 mm, pe Platforma Semenici de 1126 mm și pe Cuntu de 1242,5 mm. Versanții vestici primesc cantități mai mari de precipitații decât cei estici. La Valiug, situat pe versantul vestic al Munților Semenici, cantitatea medie de precipitații este de 1002,1 mm, pe când la Brebu Nou, deși localitatea este situată la numai 11 km distanță, se înregistrează o cantitate medie anuală de 936 mm.

În ceea ce privește repartitia precipitațiilor atmosferice în sezonul cald și în cel rece, se constată aceeași creștere în raport cu altitudinea și o diferență accentuată între semestrul cald, comparativ cu cel

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			31 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

rece (504,3 mm la statiile extreme). Cele mai mari cantitati de precipitatii din zona montana se inregistreaza in lunile iunie si iulie, iar in zonele joase in lunile mai si iunie. Pe Muntele Mic si pe platforma Semenice apare un al doilea maxim de precipitatii, mai ales in lunile noiembrie-decembrie.

Cantitatile maxime diurne cad tot in perioada calda a anului, in lunile august si septembrie, cauzate in primul rand de procesele locale de natura termica convectiva, precum si de intensificarea activitatii frontului rece. Trebuie remarcat faptul ca exista o deosebire accentuata intre cantitatile de precipitatii cazute in 24 de ore in regiunea inalta, muntoasa si cele din zonele joase cu 60 - 70,4 mm, mai ridicate la Semenice si Tarcu.

In afara de averse de ploaie, in zona montana se produc averse si sub forma de zapada, fiind mult mai frecvente decat in zonele joase semnalate, de obicei, in lunile aprilie, mai si iunie odata cu activitatea fronturilor vestice si nord-vestice.

Numarul mediu anual al zilelor cu sol acoperit de zapada creste de asemenea cu inaltimea: in campie este de 52 la Caransebes; 53,4 la Oravita; 90,5 la Semenice; 87 la Cuntu si 103 la Tarcu cu o frecventa maxima in februarie (17).

Numarul mediu anual al zilelor cu sol acoperit de zapada creste de asemenea cu inaltimea: in campie este de 52 la Caransebes; 53,4 la Oravita si 32,7 la Bozovici, ajunge la 143 zile la Cuntu, 160,3 zile pe Semenice si 186 zile la Tarcu. Pe culmile Muntilor Tarcu zapada se depune sporadic chiar si in lunile de vara, cu o frecventa mica: 1,0 zile in iunie si 1,0 zile in iulie, iar in august s-a semnalat strat de zapada.

2.2.6 Considerații din punct de vedere al vegetației

Biodiversitatea reprezinta insasi fundamentul existentei umane. Astfel diversitatea ecologica reprezinta variabilitatea totala a vietii pe Pamant si se refera de fapt la variabilitatea plantelor, animalelor, microorganismelor si a ecosistemelor in care acestea apar. Plecand de la ecologie (studiul relatiilor dintre organisme si mediul inconjurator, atat biotic cat si abiotic), s-a trecut si la studiul diversitatii ecologice, care se refera la numarul de specii dintr-o anumita zona, rolurile ecologice pe care aceasta specie le joaca, felul in care compozitia speciei se schimba si se misca in cadrul regiunii, si gruparea speciilor (ecosistemele) care apar intr-o anumita zona, impreuna cu procesele si interactiunile care au loc intre si in interiorul acestor sisteme.

Biodiversitatea inseamna variabilitatea organismelor vii provenite din orice sursa si sistemele ecologice din care fac parte, aceasta incluzand diversitatea in interiorul speciilor, intre specii si diversitatea ecosistemelor. Biodiversitatea poate fi portionata, astfel ca putem vorbi de biodiversitatea unei tari, a unei regiuni, a unui ecosistem, sau a unui grup de organisme, dar si chiar a unei singure specii.

Orasul Moldova Noua se afla pe teritoriul Parcului Natural Portile de Fier, care este inclus in suprafata ariei de protectie avifaunistica RO SPA 0080 Muntii Almajului-Locvei, mentionata in Hotararea Guvernului Romaniei nr. 1284/2007, privind declararea ariilor de protectie speciala avifaunistica ca parte integranta a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificata si completata prin Hotararea Guvernului Romaniei nr. 971/2011, si in suprafata sitului de importanta comunitara RO SCI 206 Portile de Fier, mentionata in Ordinul Ministrului Mediului si Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007, privind instituirea regimului de arie naturala protejata a siturilor de importanta comunitara, ca parte integranta a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, completat cu Ordinul Ministrului Mediului si Padurilor nr. 2387/2011 - pentru modificarea Ordinului Ministrului Mediului si Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007, privind instituirea regimului de arie naturala protejata a siturilor de importanta comunitara, ca parte integranta a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Situl RO SPA 0080 Muntii Almajului-Locvei cu o suprafata de 118141,60 ha, are urmatoarele coordonate: latitudine N 44° 40' 14" , longitudine E 21° 59' 2" si este situat in regiunea continentală, cu o altitudine medie de 388 m, altitudine minima fiind de 37 m, respectiv cea maxima de 972 m, desfasurandu-se pe teritoriul judetelor Caras-Severin si Mehedinti.

Zona deluroasa si de munte, in partea de sud are caracter submediteranean.

Intalnim aici stanci abrupte, paduri mari de foioase, fanete si pasuni in stare seminaturala oferind adapost pentru o gama variata de specii. Impactul antropic este putin semnificativ. Au aparut aici unele

specii de pasari cu distributie sudica, care cuibaresc doar in cateva zone ale tarii, ca uliul cu picioare scurte, acesta fiind unul dintre cele doua locuri de cuibarit cunoscute in afara Dobrogei.

NATURA2000 - CURSUL DUNĂRII - BAZIAȘ - PORȚILE DE FIER (ROSPA0026)

Codul sitului ROSPA0026

Data completării 200612

Data actualizării 201101

Legături cu alte situri Natura 2000:

- [ROSCI0206](#) (Porțile de Fier)
- Responsabili Grupul de lucru Natura2000
Numele sitului Cursul Dunării - Baziaș - Porțile de Fier

Datele indicării și desemnării/clasificării sitului

Data confirmării ca sit SPA 200710

Longitudine 21.838889

Latitudine 44.655000

Suprafață (ha) 9903.70

Altitudine (m)

Minimă 28.00

Maximă 192.00

Medie 65.00

Regiunea administrativă

Județ	Pondere (%)
RO052 - Caraș-Severin	56.00
RO043 - Mehedinți	44.00

Regiunea biogeografică

Continentală

Caracteristici generale ale sitului

Clase de habitat	pondere in %
N06 - Ape dulci continentale (stătătoare, curgătoare)	97.00
N14 - Pajiști ameliorate	3.00
TOTAL SUPRAFATA HABITAT	

Alte caracteristici ale sitului

Situl cuprinde Dunărea cu bancuri nămolose cu vegetație tip de Hidrocharition, pajiști cu tufișuri de sălcii arbustive, constituind un punct de concentrare pe plan național și european a numeroase specii de păsări sălbatice fiind unul din puținele locuri în care pe o suprafață atât de restrânsă, să se poată întâlni un număr atât de mare de specii de păsări sălbatice ca în această zonă.

Calitate si importanță

Acest sit gazduieste efective importante ale unor specii de pasari protejate. Conform datelor avem urmatoarele categorii: a) numar de specii din anexa 1 a Directivei Pasari: 12 b) numar de alte specii migratoare, listate in anexele Conventiei asupra speciilor migratoare (Bonn): 62 c) numar de specii periclitare la nivel global: 3 Situl este important in perioada de migratie pentru speciile: Mergus albellus Cygnus cygnus Egretta alba Aythya nyroca Anas platyrhynchos Phalacrocorax pygmaeus Aythya ferina Aythya fuligula Bucephala clangula Situl este important pentru iernat pentru urmatoarele specii: Mergus albellus Cygnus cygnus Egretta alba Anas platyrhynchos Phalacrocorax pygmaeus Aythya ferina Aythya

fuligula Bucephala clangula Fulica atra In perioada de migratie situl gazduieste mai mult de 20.000 de exemplare de pasari de balta, fiind posibil candidat ca sit RAMSAR.

Vulnerabilitate

Vulnerabilitatea sitului este dată de introducerea animalelor domestice pe insule, precum și acte de braconaj la vânătoare și pescuit. Protecția habitatelor speciilor de floră și faună se impune pentru eliminarea impactelor negative cauzate prin pășunatul cu animale domestice în mod neorganizat și necontrolat, tăieri de nuiile de răchită, recoltarea de plante medicinale și aromatice, extragerea de materiale de construcție (nisip, pietriș, etc), precum și prevenirea poluării apelor cu deșeuri menajere și a animaliere provenite din gospodăriile populației din localitățile situate în amonte.

Desemnarea sitului (vezi observațiile privind datele cantitative de mai jos)

Ordinul nr. 7/1990 al Departamentului Silviculturii din Ministerul Apelor, Padurilor și Protecției Mediului; - Legea nr. 5/2000- privind amenajarea teritoriului - secțiunea III Arii Protejate; - H.G. 230/2003- privind delimitarea rezervatiilor biosferei, parcuri naționale și naturale, și constituirea administrațiilor acestora; - H.G. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone

Tip de proprietate Este în proprietatea statului.

Documentație Ariile de importanță avifaunistică din România - documentații, S.O.R., editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2004.

2.2.7 Considerații seismice

Din punct de vedere seismic orașul Moldova Nouă se încadrează în zona de macroseismicitate $I = 8_2$ pe scara MSK, unde indicele 2 corespunde unei perioade medii de revenire de 100 ani, conform S.R.1100/1-93.

Conform reglementării tehnice „Cod de proiectare seismică - Partea I - Prevederi de proiectare pentru clădiri, indicativ P 100 / 1- 2013 teritoriul orașului prezintă o valoare de vârf a accelerației terenului $a_g = 0.25 \text{ g}$ pentru cutremure cu intervalul mediu de recurență $IMR = 225$ ani și probabilitatea de depășire de 20 % în 50 ani.

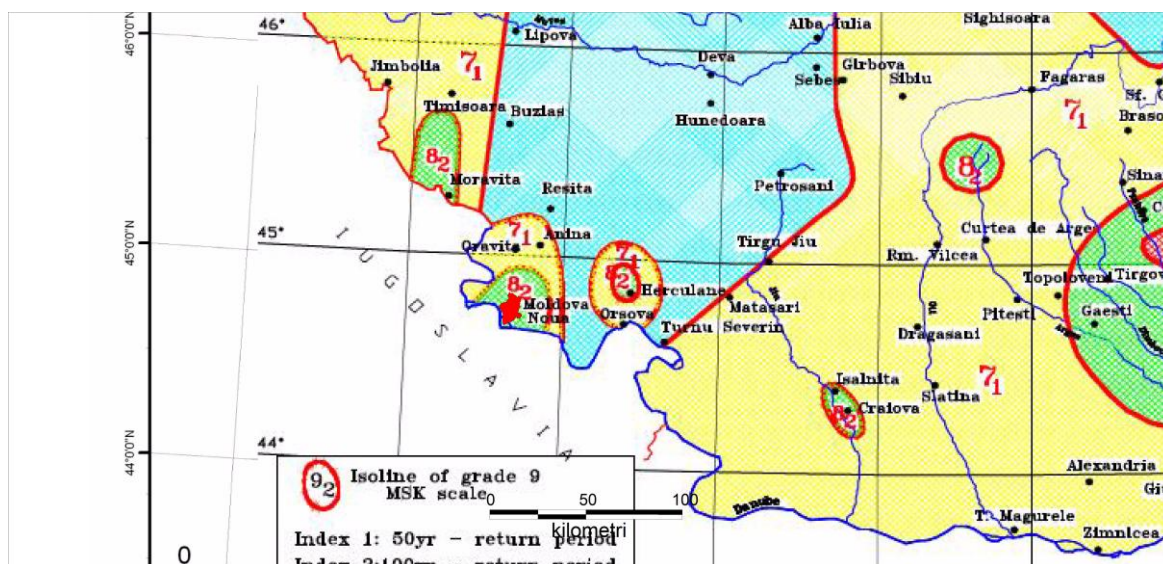

Figura 6 – Macrozonarea Romaniei S.R.1100/1– 93

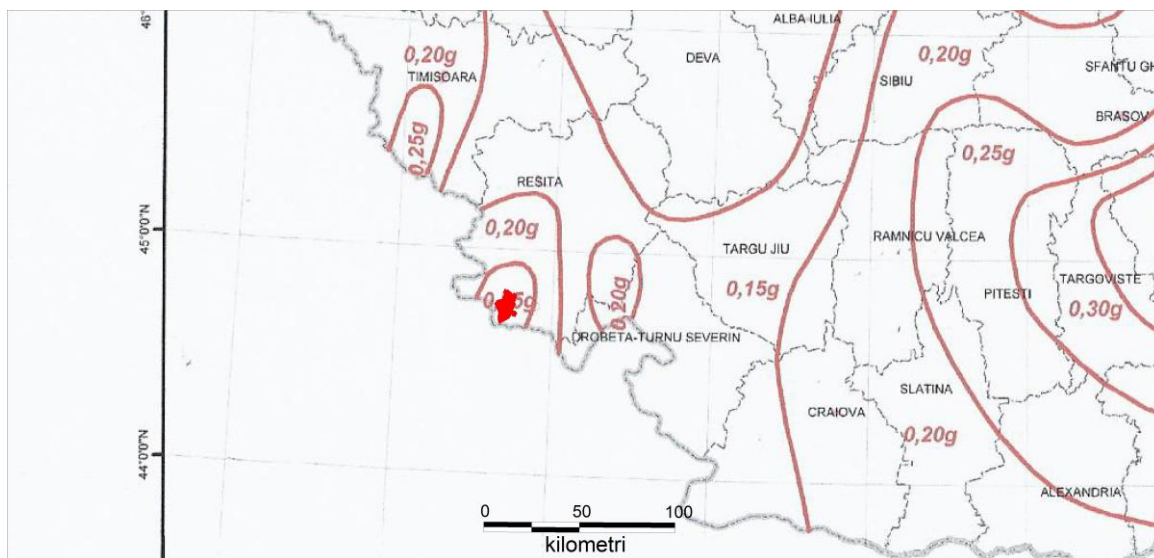

Figura 7 – Cod de proiectare seismică - valoare de vârf a accelerației terenului perioada de control (colț) a spectrului de răspuns $T_c = 0.7$ sec.

2.2.8 Resursele de sol

Principalele resurse naturale exploatate momentan de pe teritoriul administrativ al orașului sunt calcare și marne în perimetrele Tăușan, Vărad V și Vărad E, calcare în perimetrul Moldovița și balast cu 52% nisip din acumulările de aluviuni ale barajului Porțile de Fier I (exploatare locală). În magmatitele paleogene - skarne, exista zăcăminte de contact metasomatice, de fier, sulfuri complexe sau de molibdenit. Acestea au fost exploatate în trecut în carieră.

2.3. Relații în teritoriu - Propuneri cu caracter director pentru teritoriului orașului Moldova Nouă și teritoriul său de influență (zona periurbană)

2.3.1 Documentații la nivel național (Strategia de Dezvoltare Spațială a României / Planul de Amenajare a Teritoriului Național)

Strategia de Dezvoltare Spațială a României

Pentru dezvoltarea spațială (cu înțelesul de teritoriu și mediu), obiectivul fundamental este detaliat de următoarele obiective strategice și specifice:

- Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială
- Desăvârșirea / definitivarea racordării la coridoarele Europene. - coridorul 7 Dunărea.
- Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane
 - Dezvoltarea tramei infrastructurilor de transport și telecomunicații la scară națională și regională ca armătură a dezvoltării teritoriale și urbane.
 - Formarea de orașe și regiuni urbane dinamice, atrăgătoare și competitive.
 - Susținerea procesului de urbanizare în perspectiva atingerii de către România în anul 2025 unei ponderi a populației urbane de 66,9 %, în sistem A - areal (în cadrul aglomerațiilor urbane ale orașelor mari și mijlocii), B - vectorial (în lungul principalele drumuri naționale și europene) și C - punctual (noi centre urbane în zone profund rurale).
- Dezvoltarea tramei infrastructurilor de transport și telecomunicații la scara națională și regională ca armătura a dezvoltării.
- Afirmarea solidarității urban-rural adecvată diferitelor categorii de teritorii

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

- Dezvoltarea endogenă, bazată pe diversitate și performanță, a spațiilor rurale (pentru toate cele 4 categorii de teritorii rurale: arii rurale incluse în interiorul aglomerațiilor urbane ale orașelor, arii rurale incluse în zone urbanizate, arii interstițiale rurale situate între culoarele urbanizate, arii rurale izolate).
- Promovarea parteneriatelor între orașe/aglomerații urbane și forme moderne de asociere a comunelor rurale.

- Consolidarea legăturilor trans-carpatică ca suport al dezvoltării regionale
- Crearea unei trame naționale de interconectare funcțională a regiunilor.
- Asigurarea accesului la infrastructurile legate de cunoaștere la nivel paneuropean, național și regional.
- Echilibrarea șanselor regiunilor de atragere a activităților competitive.
- Ocrotirea și valorificarea integrată a patrimoniului natural și cultural.
 - Utilizarea cu precauție a fondului forestier, a oglinzilor și cursurilor de apă, a suportului edafic și a biodiversității, cu luarea în considerare a riscurilor legate de intensificarea activităților antropice și schimbările climatice.
 - Gestionarea creativă a patrimoniului cultural și a peisajelor culturale.

Conturarea orașului Moldova Nouă și a zonei sale periurbane ca zonă polarizatoare în teritoriul județean și cu rol important la nivel regional, se va realiza prin:

1. Poziționarea orașului Moldova Nouă la nivel județean ca un oraș modern și dinamic al industriei și tehnologiei, cu un program cultural atractiv și cu o activitate turistică care au permis întărirea identității locale.
2. Asigurarea unor dotări și servicii cu rol teritorial extins (nu numai asupra zonei periurbane definite pe parcursul documentației prezente, dar și a localităților din partea de sud-vest a județului Caraș-Severin).

Dezvoltarea localităților este necesar să fie orientată către echilibrarea rețelei de localități, în vederea asigurării condițiilor de viață echivalente tuturor locuitorilor județului, respectiv asigurarea șanselor egale de acces la locuri de muncă, confort al locuirii, servicii de sănătate, învățământ, cultură s.a. Orice dezechilibrare între zone și/sau localități determină: o accentuare a disparităților teritoriale, creșterea forței de polarizare dominante în județ a Municipiul Brăila, o posibilă depopulare a zonelor sărace/ periferice, și o sarcină în plus pentru zonele mai dezvoltate de a susține dezvoltarea teritoriului județean, în ansamblul său.

Potențialul de dezvoltare teritorială a orașului Moldova Noua și a zonei sale de influență este dat de rolul pe care îl poate juca nivel suprateritorial. În acord cu Legea 351/2001, Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030 (CSDTR)⁹ integrează condițiile de conformare a structurilor policentrice la nivelul Uniunii Europene, potrivit principiilor coeziunii teritoriale și ale articulării acestora cu asigurarea componentei teritoriale a competitivității.

În cadrul CSDTR 2030, definirea structurii policentrice ierarhizate la nivelul României a fost structurată în conexiune cu rețeaua de poli majori la nivelul Centrului și Sud Estului Europei, potrivit clasificărilor SPESP, ESPON, PlanetCense etc.:

- Poli metropolitan *MEGA (Zone Metropolitane de Creștere Europene)* cu vocație internațională: (București, Timișoara, Constanța, Cluj, Iași, peste 300 000 loc.)
- Poli naționali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii Funcționale Urbane* și potențial *MEGA* pe termen lung, (Oradea, Bacău, Brăila, Galați, Craiova, peste 200.000-250 000 loc.)
- Poli supra-regionali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* (cu potențial de *Arii Funcționale Urbane*, între 50 000 - 250 000 loc)

⁹ AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD-EST, Auditul teritorial, 2010

- Poli regionali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii Funcționale Urbane*, între 50 000 - 250 000 loc
- Poli regionali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii Funcționale Urbane* și cu specificitate funcțională, de ex: Alba Iulia, Baia Mare, Râmnicu Vâlcea, Sibiu, Suceava, Tulcea
- Poli subregionali, între 30 000 - 50 000 loc
- Poli locali, sub 20 000 loc.

În România definiția de “oraș” este una administrativă care se bazează pe „elementele și nivelul de dotare” ale fiecărei unități teritoriale. Legea 351/2001, privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, cu actualizări și completări ulterioare, clasifică orașele din România după cum urmează:

Este de remarcat că legislația în vigoare nu prevede o clasificare a orașelor în MICI, MIJLOCII și respectiv MARI. Potrivit unor studii finanțate de UE (ESPON), rețeaua policentrică se structurează în următoarele categorii de poli:

- Poli de importanță europeană: peste 1.000.000 locuitori
- Poli de importanță națională: 250.000 - 1.000.000 locuitori
- Poli de importanță regională: 50.000 - 249.999 locuitori
- Poli de importanță locală: 20.000 - 49.999 locuitori

Având în vedere faptul că POR 2007-2013 a finanțat orașe cu cel puțin 10.000 locuitori, s-ar putea formula următoarea ipoteză de clasificare a orașelor din România ca mici, mijlocii și respectiv mari:

ORAȘE MICI 10.000 - 49.999 locuitori

in aceasta categorie intra si orasul Moldova Nouă

ORASE MIJLOCII

50.000 - 199.999 locuitori

ORASE MARI

50.000 - 199.999 locuitori
peste 200.000 locuitori

Echilibrarea rețelei de localități implică ierarhizarea coerentă (centralitate) a localităților, concomitent cu crearea condițiilor de cooperare/dependență între toate așezările din județ. Accentuarea centralității este o condiție necesară pentru funcționalizarea rețelei de localități și constă în amplasarea de funcțiunilor specific în localitățile ce au relații de dependență cu localitățile din aria lor de proximitate. Stimularea funcțiunilor urbane, determină o nuanțare a rolului teritorial al localităților, acestea fiind de mai mare complexitate decât cele administrative, au avantajul flexibilității, constituind astfel un instrument de echilibrare a rețelei de localități.

Pe termen lung, prin politici specifice este necesar să se confere un rol teritorial mai nuanțat unor localități urbane și rurale. De asemenea, dacă condițiile de dotare/echipare și volum de populație vor fi îndeplinite conform legii, aceste localități își pot schimba statutul administrativ, devenind urbane și încrâindu-se astfel în politica națională de urbanizare. Localitățile își exercită forța polarizatoare prin amplitudinea relațiilor economice și sociale constant cu localitățile învecinate. Relațiile dintre centrele polarizatoare și localitățile polarizate au un dublu sens, primele preiau resurse și își extind activitățile în teritoriu, celelalte beneficiază de serviciile diversificate și specializate din centrele de polarizare.

În cadrul Memoriului General al PUG Oras Moldova Noua sunt prezentat succint, pe scurt, câteva din prevederile PATN. Nu sunt prezentate toate Secțiunile și toate capitolele secțiunilor, ci doar aspectele considerate relevante pentru planul de față.

Planul de Amenajare a Teritoriului Național

Secțiunea I - Rețele de transport

Planul de Amenajare a Teritoriului National - PATN este suportul dezvoltarii complexe si durabile inclusiv al dezvoltarii regionale a teritoriului si reprezinta contributia specifica a tarii noastre la dezvoltarea spatiului european intr-un sistem de planificare integrator avand la baza premiza inscrierii in dinamica dezvoltarii spatiale si economico-sociale europene.

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

Prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului National - Secțiunea I - Rețele de transport sunt obligatorii și se aplică în amenajarea teritoriului județelor, municipiilor, orașelor sau comunelor, după caz.

Delimitarea terenurilor, a culoarelor și a amplasamentelor necesare pentru rețele de transport se stabilește prin documentații de urbanism și/sau de amenajare a teritoriului și prin studii de fezabilitate, aprobate potrivit legii.

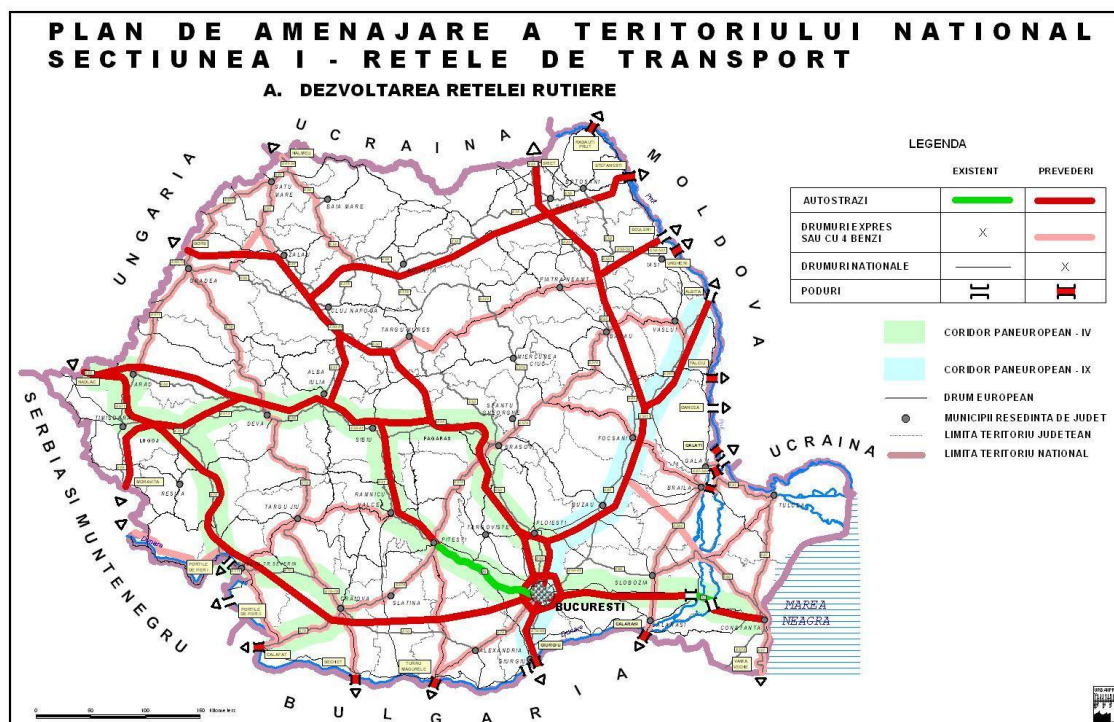
Exproprierea pentru cauză de utilitate publică, ocuparea terenurilor și scoaterea din circuitul agricol și din fondul forestier se fac potrivit legii.

Pe terenurile rezervate dezvoltării rețelelor de transport stabilite prin documentațiile de amenajare a teritoriului se interzice autorizarea executării construcțiilor definitive, fără avizul organului de specialitate al administrației publice centrale, care stabilește politica în domeniul transporturilor.

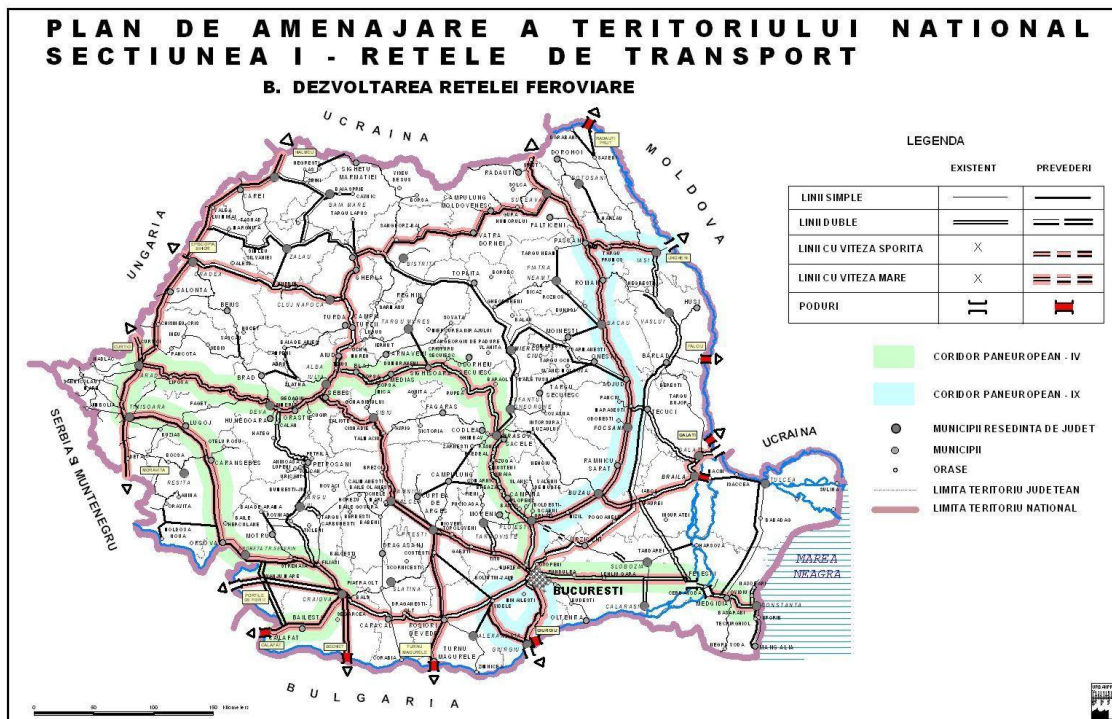
Necesitatea stringentă de armonizare a noilor planuri sectoriale de dezvoltare a rețelelor de transport de importanță națională și europeană de pe teritoriul României, cât și armonizarea a terminologiei și legislației naționale cu cea comunitară, în vederea creării condițiilor necesare pentru a deveni stat membru al Uniunii Europene.

Directii de dezvoltare prevazute in Planul de Amenajare a Teritoriului National - Secțiunea I - Rețele de transport

Reteaua de cai rutiere

Reteaua de cai feroviare

Secțiunea a II-a - Apa

Gestionarea responsabilă a resurselor naturale și îmbunătățirea calității vieții, reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale amenajării teritoriului stabilite în „Carta Europeană a Amenajării Teritoriului”.

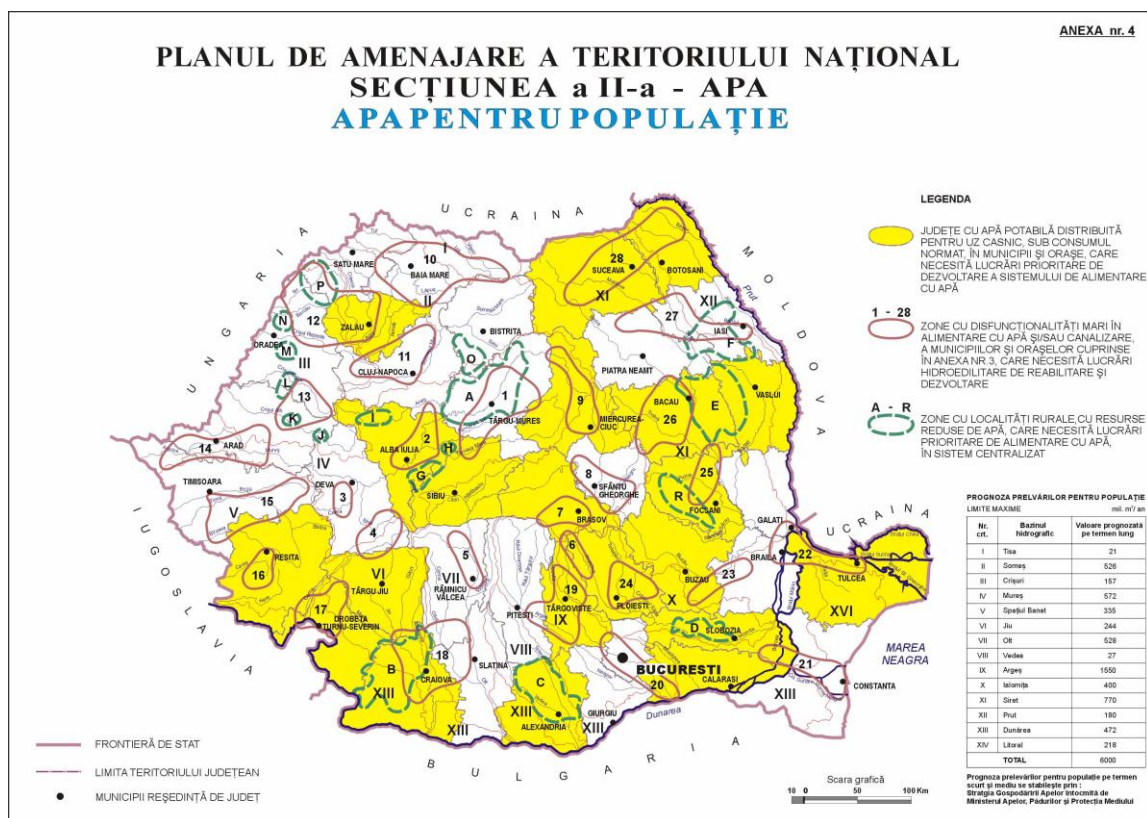
Secțiunea a II-a - Apa își propune respectarea acestei cerințe prin atingerea următoarelor obiectivelor:

- utilizare eficientă a apei în toate sectoarele social-economice;
- creșterea resurselor de apă și repartitia echilibrată a acestuia (din zonele excedentare în cele deficitare prin lucrări hidrotehnice specifice);
- conservarea și îmbunătățirea calității apei de suprafață și subterană;
- îmbunătățirea nivelului igienico-sanitar și implicit a calității vieții în așezările umane, prin asigurarea apei în cantitățile și la calitatea prevăzută în standardele actuale;
- reabilitarea și dezvoltarea sistemelor hidroedilitare din localități, în corelare cu programele de dezvoltare, cu politicile sectoriale ale organelor de administrație publică locală;
- conștientizarea populației privind importanța lucrărilor publice având ca obiect apa și mobilizarea acesteia în activitatea de stopare a poluării surselor de apă.

Secțiunea este structurată pe patru capitole:

1. Resurse de apă dulce.
2. Apa pentru populație.
3. Apa pentru industrie.
4. Apa pentru irigații.

În **capitolul 2 al Secțiunii a II-a - APA din PATN (prezentată pe scurt în M.G. al P.U.G.) sunt evidențiate zonele (cuprinzând localitățile urbane și rurale) cu disfuncționalități mari în echiparea hidroedilitară și zonele cu localități rurale cu resurse reduse de apă, care necesită lucrări prioritare de alimentare cu apă. Pentru îmbunătățirea situației s-au propus aducțiuni de apă, care vor transporta în zonele deficitare un spor de debit de 33%. S-au propus intervenții în sistemele de alimentare cu apă și canalizare în toate localitățile urbane.**

Secțiunea a-IVa - Reteaua de localități

5.0. Elemente și nivel de dotare ale localităților urbane de rangul III (ORAȘUL MOLDOVA NOUĂ - RANG 3)

5.1. Populație:

- de regula de la circa 5.000 la circa 30.000 de locuitori;
- din zona de influență: între circa 5.000 și 40.000 de locuitori

5.2. Raza de servire: circa 10-20 km

5.3. Accesul la caile de comunicație: acces direct la drum național sau județean, la centrul de rang superior și legături facile cu localitățile din zona de influență

5.4. Funcțiuni economice: capacități de producție din domeniul secundar (industrie prelucrătoare și construcții), terțiar (servicii sociale și comerciale) și primar (industrie extractivă, agricultură, piscicultură, silvicultură)

5.5. Nivel de dotare-echipare:

- administrație publică, autorități judecătorești și asociații;
- educație;
- sănătate, asistență socială;
- cultura;
- comerț, prestări de servicii;
- turism;
- finanțe-banci, asigurări;
- sport, agrement;
- primărie, judecătore, parchet, tribunal, notariat, sedii pentru diferite asociații;
- învățământ prescolar, primar, gimnazial, liceal;
- spital general sau secție-spital, maternitate, dispensar policlinic, stație de salvare, creșă, farmacie, cămin de bătrani;
- casa de cultură, cinematograful, bibliotecă publică, muzee, sală de expoziții, club etc.
- magazine universale și magazine specializate, piața agroalimentară;
- hotel de două stele cu minimum 50 de locuri;
- sucursale sau filiale de bănci, instituții de credit și societăți de asigurare, C.E.C.;
- terenuri, eventual stadion mic, săli de sport, eventual pentru competiții locale, grădini publice și alte spații verzi amenajate;

- protecția mediului;
- alimentare cu apă și canalizare;
- culte;
- transport-comunicații;
- ordine, securitate;
- serviciu de protecție a mediului;
- rețele de alimentare cu apă, sistem colector de canalizare, stație de epurare;
- lacas de cult;
- autogara, eventual gara, posta, centrala telefonică;
- sedii de poliție și de jandarmerie.

Secțiunea a-IVa - Reteaua de localități

Revizuirea PATN secțiunea IV a început în 2013 și a avut la bază *Studiul de fundamentare în vederea actualizării PATN – secțiunea rețeaua de localități, un raport de cercetare complex elaborat de consorțiul coordonat de Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu.*

Criteriul nou utilizat în clasificarea localităților este **rolul teritorial** conferit de: statutul administrativ, poziția geografică, poziția în rețeaua de localități, nivelul de echipare și dotare, valențele de natură culturală și ecologică.

Se propune **clasificarea unităților administrativ teritoriale urbane în 7 categorii**: municipiu capitală, de importanță națională și europeană; poli regionali principali cu potențial transnațional; poli regionali secundari; poli județeni principali; poli județeni secundari; centre urbane cu rol zonal, municipii și orașe cu rol de servire teritorial; centre urbane cu funcții specializate. Localitățile componente ale municipiilor și orașelor sunt incluse în rețeaua localităților urbane.

Secțiunea a 2-a – Clasificarea unităților administrative de bază și a localităților

Art. 3 (1) Localitățile urbane și rurale se clasifică în funcție de rolul lor teritorial în categorii, potrivit anexelor nr. II și III.

(2) Rețeaua localităților urbane cuprinde 103 municipii, 217 orașe și 473 localități componente ale orașelor, în total 1113 localități urbane.

(3) Potrivit prezentei legi, unitățile administrativ-teritoriale de bază din rețeaua de localități urbane se clasifică în următoarele categorii, definite în anexa II:

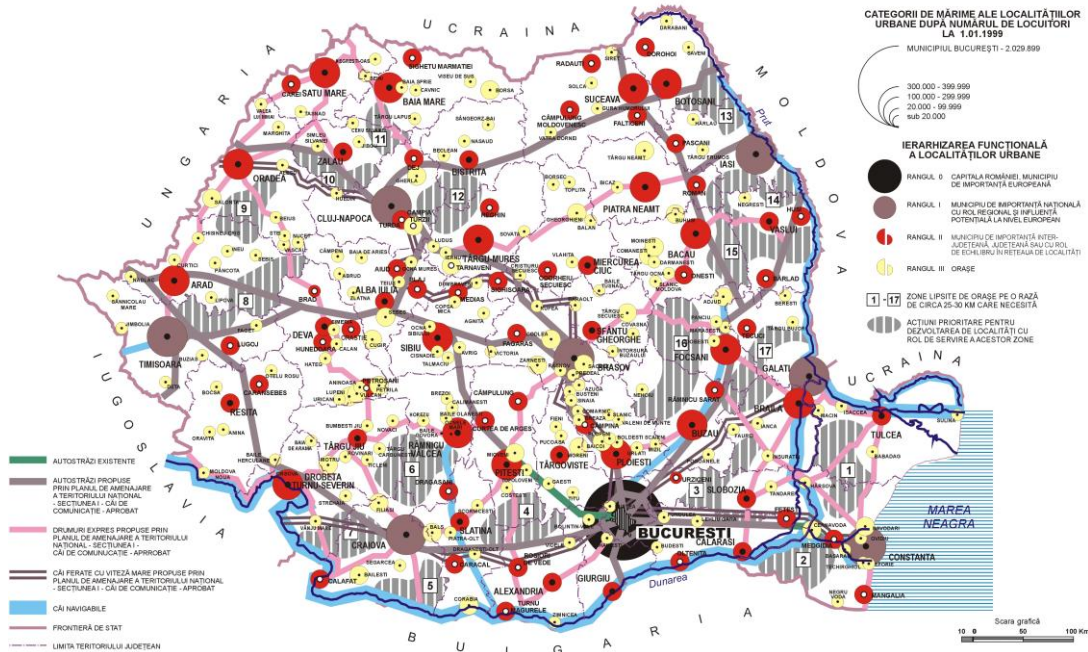
- a) Categoria I – municipiu capitală, de importanță națională și europeană,
- b) Categoria a II-a – poli regionali principali cu potențial transnațional,
- c) Categoria a III-a – poli regionali secundari,
- d) Categoria a IV-a – poli județeni principali,
- e) Categoria a V-a – poli județeni secundari,
- f) Categoria a VI-a – centre urbane cu rol zonal,
- g) Categoria a VII-a – centre urbane cu funcții specializate.

(4) Unitățile administrativ-teritoriale de bază din rețeaua de localități urbane cuprind și:

- a) Categoria a VIII-a – localități componente ale municipiilor și orașelor;
- b) Sate aparținătoare ale municipiilor și orașelor incluse în categoria 3-R.

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NATIONAL SECTIUNEA a IV-a - RETEAUA DE LOCALITATI

RETEAUA DE LOCALITATI URBANE

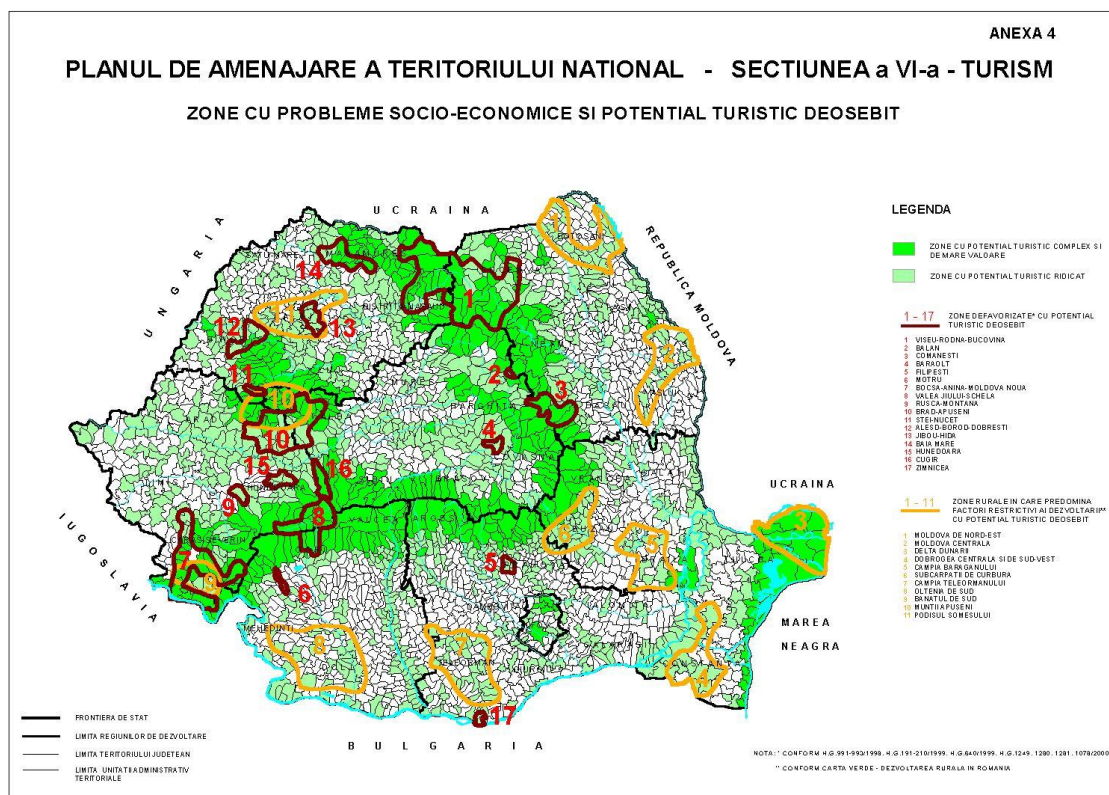
Secțiunea a VI-a - Zone turistice

Integrarea turismului românesc în turismul european se circumscrie procesului mai amplu de integrare generală a României în structurile europene. Ca urmare, se are în vedere dezvoltarea și promovarea unui turism durabil, pe principii ecologice, combaterea poluării mai ales în zonele de mare atractivitate turistică, sprijinirea dezvoltării turismului cultural, a turismului rural, asigurarea securității turiștilor. Integrarea ofertei turistice românești în circuitul turistic european vizează euroregiunile de confluență: zona dunăreană, zona Mării Negre, zona carpatică.

Totodată este necesară valorificarea patrimoniului cultural prin integrarea în circuitele europene de turism tematic. Amenajarea teritoriului trebuie să urmărească utilizarea oportunităților de dezvoltare ce decurg din turism, aceasta în special pentru regiunile mai puțin favorizate.

Conform documentelor europene, vor fi promovate cu prioritate formele de turism durabil, care țin cont de cunoașterea profundă a ecosistemelor și a nivelurilor de portanță turistică a spețiilor, adaptate condițiilor locale și regionale.

Planul de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a VI-a Turism (în continuare denumit PATN) a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, care este Autoritatea de Management a PATN, în scopul coordonării politicilor spațiale cu cele specifice activităților de turism și stimulării dezvoltării zonelor cu probleme economico-sociale, dar care beneficiază de un potențial turistic deosebit.

Pentru identificarea și delimitarea zonelor care prezintă interes turistic deosebit, URBAN PROIECT a recurs la o metodă care a constatat în inventarierea tuturor componentelor de potențial turistic, gruparea lor în spațiu și evaluarea cantitativă și calitativă, în vederea ierarhizării zonelor de interes turistic, pe baza unor criterii (detaliată în Anexa 10 din Volumul Anexa) și anume:

- valori de patrimoniu natural (rezervații ale biosferei, parcuri naționale);
- peisaj condiții naturale (forme de relief, domenii schiabile, climă și topoclimă, cursuri de apă, lacuri, bălți, vegetație, faună);
- resurse balneare (izvoare minerale, lacuri sărate, bălți terapeutice, gaze mofetice, saline, bioclimat);
- valori urbanistice (rezervații de arhitectură, localități semnificative prin existența unor zone protejate sau cu specific deosebit);
- valori etnografice (sate cu gospodărie și arhitectură tradițională, meșteșuguri și instalații tradiționale, obiceiuri și port autentic);
- valori memoriale (clădiri, monumente și situri memoriale, ansambluri de artă plastic cu semnificație memorială);
- muzee;
- localități și puncte de cazare - alimentație pentru turism (stațiuni de interes național, stațiuni de interes regional și local, centre ale turismului de tranzit, sate turistice, dotări pe trasee turistice, dotări în zona montană);
- instalații pentru tratament balnear (complexe balneare, baze de tratament independente, izvoare minerale amenajate, saline amenajate pentru tratament, mofete);
- echipament recreativ sportiv (pârții de schi, mijloace de transport pe cablu, terenuri de sport, patinoare, baze nautice, baze hipice, cluburi, săli de sport, plaje);
- căi rutiere (drumuri modernizate de importanță europeană, drumuri modernizate, drumuri nemodernizate);
- căi ferate (magistrale de importanță europeană, căi ferate principale, căi ferate secundare);
- căi aeriene (aeroport cu trafic intern și internațional, aeroport cu trafic intern, aeroport utilitar).

2.3.2 Documentații la nivel regional și județean (Masterplan-ul Regional pentru Regiunea de Dezvoltare VEST / P.A.T.J. Caraș-Severin)

2.3.3 Zona periurbană a orașului Moldova Nouă

În momentul de față, ca rezultat al interacțiunii dintre om și teritoriul rural, nu se poate vorbi mai mult despre un spațiu rural omogen, ci despre spații rurale: zone de urbanizare mai mult sau mai puțin intensă, zone în care agricultura nu mai este ocupație predominantă, zone în care agricultura rămâne ocupația predominantă, zone cu vocație turistică, zone rezervate parcurilor naturale¹⁰.

Un asemenea spațiu rural, în care influența mediului citadin se face simțită la tot pasul, este **periurbanul**.

Într-o definiție „clasică” pentru literatura românească de specialitate, zona periurbană (preorășenească, preurbană) este „spațiul din jurul unui centru urban, caracterizat printr-o activitate strâns legată de acesta. Dimensiunile sale sunt stabilite de criterii care se bazează pe funcțiile teritoriului periurban în raport cu relațiile zonă - oraș și cu posibilitățile de care el dispune pentru a satisface cerințele urbane. Aceste legături strânse dintre zona periurbană și oraș sunt reprezentate atât de factorii economici și naturali, cât și de cei umani.”¹¹

Aria periurbană (suburbană, preorășenească), afirmă și Dorel Abraham, este acel teritoriu „care deține relații directe, variate și permanente cu orașul pe care-l înconjoară, dezvoltându-se într-o strânsă interdependență cu acesta”¹². „Principalele dimensiuni asupra cărora se concentrează atenția specialiștilor care măsoară intensitatea interrelațiilor oraș-zonă înconjurătoare se referă la complexitatea legăturilor de producție, demografice, de transport, recreative, de deservire a populației, sarcinilor de protecție a mediului înconjurător, sistemului de comunicații.”¹³

Obiective și principii

Obiectivele dezvoltării teritoriului periurban sunt strâns legate de acelea ale centrului său polarizator, elementele favorabile, precum și factorii restrictivi ai dezvoltării devenind, în cazul unor politici teritoriale coordonate, baza identificării și potențării valorilor teritoriului, precum și atenuarea caracteristicilor defavorabile, toate acestea în cadrul unor efecte sinergice.

Obiectivele cele mai importante sunt strâns legate de :

- Dinamica economică ;
- Aspectele sociale și demografice ;
- Protecția mediului ;
- Gestionarea patrimoniului natural și construit.

Principiile care stau la baza politicilor de dezvoltare coordonată a teritoriului periurban al orașului Moldova Noua sunt :

- **Facilitarea accesului la informație și cunoaștere ;**
- **Reducerea degradării mediului ;**
- **Valorificarea și protecția resurselor și patrimoniului natural :**
Resursele naturale contribuie nu numai la echilibrul ecosistemelor, dar și la atractivitatea regiunilor, la valoarea lor recreativă și la calitatea generală a vieții. Acestea trebuie, în consecință, să fie protejate și valorificate.
- **Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare :**
Valorificarea patrimoniului cultural, care crește atractivitatea regională și locală pentru investitori, pentru turism și populație

¹⁰ Henri de Farcy, *L'espace rural*, 2ème éd., Paris, PUF, 1980

¹¹ Iordan, I. (1973), *Zona periurbană București*, Ed. Academiei Române, București

¹² D. Abraham, *Introducere în sociologia urbană*, București, Edit. Științifică, 1991, p. 177.

¹³ D. Abraham, *Introducere în sociologia urbană*, București, Edit. Științifică, 1991, pag.176

Amenajarea teritoriului trebuie să contribuie la conservarea și respectarea memoriei tuturor naționalităților și grupurilor religioase, valorificând un patrimoniu cultural specific.

- Dezvoltarea resurselor energetice în menținerea securității
- Promovarea unui turism de calitate și durabil
- Limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale

Strategiile trebuie să se încadreze în cadrul unor măsuri de amenajare a teritoriului pentru regiuni caracteristice ale Europei

- Peisaj:

Studiul și evaluarea generală a peisajelor, analiza proprietăților lor, a ecosistemelor peisagere, a influențelor la care sunt supuse și a modificărilor care rezultă de aici, definirea și aplicarea obiectivelor de calitate peisageră;

Aceste elemente strategice cu impact teritorial la scară mare și locală, pot direcționa în primul rând:

- dezvoltarea infrastructurii de transport;
- gruparea unor zone de servicii de-a lungul unor axe;
- extinderea controlată și coordonată a zonelor pentru locuințe și dezvoltarea coerentă a infrastructurilor edilitare;
- creșterea calității zonelor cu potențial turistic și de agrement.

Impactul dezirabil îl constituie:

- dezvoltarea economică a zonei;
- creșterea calității vieții;
- sporirea atractivității la nivel regiunional și județean.

TERITORIULUI PERIURBAN AL ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ

Legături între urban-rural

Fondurile structurale sprijină dezvoltarea rurală, precum și dezvoltarea urbană. Cu toate acestea, până acum legăturile dintre zonele urbane și rurale nu au fost abordate în mod specific de politica de coeziune. Abordarea MDL bazată pe principiul unei dezvoltări integrate și trans-sectoriale, ar putea mobiliza, parteneriate inovatoare între zonele urbane și rurale. Cu toate acestea, politica de coeziune ar trebui să fie axată pe zone funcționale, în timp ce acum țintește zonele administrative. Micile municipalități rurale trebuie să fie implicate în procesul decizional, împreună cu orașele mari, în vederea redresării dezechilibrelor actuale în ceea ce privește calitatea vieții și capitalul uman și financiar.

Dezvoltarea policentrică și rolul orașelor mici și mijlocii

Modelul de așezări urbane al UE este unic. Există circa 5000 de orașe cu o populație între 5.000 și 50.000 de locuitori și aproape 1.000 orașe cu o populație de peste 50.000 de locuitori răspândite în toată Europa, acționând ca puncte focale - și, din acest motiv, de multe ori, de asemenea, numite poli de "creștere" - pentru activitatea economică, socială și culturală. Această rețea urbană relativ densă conține puține orașe foarte mari, care beneficiază de avantaje economice, atât ca urmare a concentrării unui număr mare de consumatori și ca urmare a grupării de activități particulare în locații specifice, inclusiv disponibilitatea mare de servicii de sănătate și accesul relativ ușor la instituțiile de învățământ superior și facilități de instruire. Acest lucru se reflectă în nivelul ridicat al PIB pe cap de locuitor, productivitatea, ocuparea forței de muncă și cercetarea, precum și activitatea de inovare în raport cu media națională în capitale și în majoritatea celorlalte aglomerații urbane dens populate. În același timp, există, de asemenea, dez-economii din cauza aglomerației și o serie de zone interne orașului care se confruntă cu probleme acute de declin urban și excluziune socială.

Provocarea cheie este aceea de a asigura o dezvoltare echilibrată și durabilă teritorială a UE în ansamblu, în care orașele mici și mijlocii să contribuie la dezvoltarea policentrică, la furnizarea accesului la servicii, pentru zonele rurale înconjurătoare, evitându-se astfel depopularea rurală și asigurând faptul că aceste zone rămân locuri atractive pentru a trăi.

2.3.4 Analiza P.U.G. Moldova Noua în vigoare - elaborat și aprobat în 2001

Remarci generale:

- previziunile facute prin PUG anterior, cu privire la extinderile de activitati industriale in intravilanul propus au fost infirmate
- cresterile zonei industriale s-au facut in afara intravilanului pe terenuri mai ieftine cu statut juridic clar si lipsite de servituti
- procesul de reconversie a zonelor rezervate pentru cresteri industriale in functiuni cu alte destinatii, in special in locuire
- in interiorul zonelor cu interdictie de construire pana la eloborare PUZ/PUD s-a construit in continuare, in mod intamplator, rezultand spatii urbane lipsite de coerenta si nefunctionale. Acest lucru pune in evidenta necesitatea impunerii la nivel P.U.G. a unei trame stradale de deservire care sa asigure sansa unei urbanitati reale pentru municipiu.

2.4. Activități economice

Orașul Moldova Nouă s-a dezvoltat de-a lungul timpului datorită resurselor de minereu de cupru existente. Astfel, la un moment dat în acest domeniu al mineritului își desfășurau activitatea cca. 8.000 de angajați. Evoluția ulterioară a acestei ramuri a condus la disponibilizări masive de personal și ulterior la închiderea acestei activități, fapt ce a generat o subdezvoltare economică a orașului, în pofida vecinătății cu Dunărea.

Lipsa căilor ferate din Clisură este suplinită de avantajele căilor rutiere (șoseaua Oravița - Berzasca - Orșova) și fluviale, pe Dunăre. La acestea se adaugă dezvoltarea industriei miniere din zonă. Drept urmare locuitorii acestor sate sunt puternic atrași de această industrie (la Moldova Nouă) cât și de modernizarea vechiului port de la Moldova Veche. În perioada comunistă s-a înregistrat un intens proces de urbanizare și modernizare a acestor localități rurale, ca urmare a evoluției și transformărilor economice din zonă.

Restructurarea activității economice se bazează pe agenții economici din sectoare precum: industria alimentară, prelucrarea lemnului, servicii, transportul de marfă și călători. De asemenea, comerțul cu bunuri alimentare și nealimentare ocupă un loc foarte important.

Principala prioritate a administrației locale Moldova Nouă o reprezintă atragerea investitorilor în vederea creării de locuri de muncă. Astfel s-a reușit atragerea investitorului S.C. Delphi Packard România S.R.L. În data de 04 aprilie 2011, această societate și-a început activitatea și în orașul Moldova Nouă cu deschiderea fabricii care furnizează sisteme de cablaje pentru corpul mașinii, interior, uși, precum și sisteme mici de cablaje către fabrici de asamblare din întreaga Europă. Activitatea s-a dezvoltat în mod constant, iar în momentul de față la această societate în orașul Moldova Nouă lucrează cca. 1.500 de angajați din localitatea Moldova Nouă și din întinsa zonă a Clisurii Dunării.

Tabel - Structura agenților economici din Moldova Nouă, în funcție de domeniul lor de activitate, pentru anul 2016

Nr. crt.	Domeniul de activitate	Nr. agenți economici	Pondere
I.	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	141	46,68
II.	Hoteluri și restaurante	32	10,59
III.	Activități profesionale, științifice și tehnice	14	4,63
IV.	Agricultură, silvicultură și pescuit	4	1,32

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

V.	Industria prelucrătoare	7	2,31
VI.	Distribuția apei; salubritate; gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	3	0,99
VII.	Transport și depozitare	32	10,59
VIII.	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	6	1,98
IX.	Informații și comunicații	4	1,32
X.	Construcții	16	5,29
XI.	Intermedieri financiare și asigurări	8	2,64
XII.	Învățământ	1	0,33
XIII.	Industria extractivă	2	0,66
XIV.	Alte activități de servicii	32	10,59
	TOTAL	301	100%

Sursa: Primăria Orașului Moldova Nouă, Serv. Taxe, Impozite și control comercial

STRUCTURA AGENȚILOR ECONOMICI DIN MOLDOVA NOUĂ, ÎN FUNCȚIE DE DOMENIUL LOR DE ACTIVITATE PENTRU ANUL 2024

Nr.crt	Domeniul de activitate	Nr.agenți economici	Pondere
I	Comerț cu ridicata și cu amănuntul;repararea autovehiculelor și motocicletelor	145	
II	Hoteluri și restaurante	19	
III	Activități profesionale,științifice și tehnice	12	
IV	Agricultură,silvicultură și pescuit	5	
V	Industria prelucrătoare	2	
VI	Distribuția apei,salubritate,gestionarea deșeurilor,activități de decontaminare	3	
VII	Transport și depozitare	8	
VIII	Activități de serviciu administrative și activități de serviciu suport	1	
IX	Informații și comunicații	5	
X	Construcții	7	
XI	Intermedieri financiare și asigurări	8	
XII	Învățământ	1	
XIII	Industria extractivă	1	
XIV	Alte activități de servicii	49	
	TOTAL	181	

2.4.1 Activități de tip industrial și de construcții, comert și meșesuguri

Dintre cei care au rămas în Moldova Nouă, aproximativ 800 de oameni lucrează la stat, iar în jur de 800 - mai muncesc încă la fabrica americanilor de la Delphi. Orașul bănățean mai are doi mari angajatori, pe lângă Delphi, magazinele firmei Imperial CM și un jucător pe piața materialelor de construcții și a service-urilor autor (firma Auto Alex). Acești doi angajatori din Moldova Nouă au acum împreună ușor peste 300 de angajați, potrivit datelor Inspecției Muncii, transmise Economica.

Cei mai mulți locuitori ai orașului Moldova Nouă sunt absolvenți de liceu și de gimnaziu. În schimb, majoritatea șomerilor înregistrați la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă n-au reușit să absolve gimnaziul.

Delphi Packard

Compania americană Delphi Packard, producător de componente auto, a anunțat ca ar închide la sfârșitul lunii martie fabrica din orașul Moldova Nouă, județul Caraș-Severin, unde produce sisteme de distribuție electrică și electronică, în care lucrează 698 de persoane, din cauza lipsei de personal.

Conducerea societății, controlată de grupul american Delphi Automotive, susține că această decizie a fost luată din cauza lipsei de personal, iar cele aproape 700 de persoane disponibilizate sunt îndrumate să aplice pentru un loc de muncă la alte unități ale Delphi Packard, respectiv cele din Sânnicolau Mare și Ineu.

Delphi Packard Romania, subsidiara companiei Delphi Packard, a fost înființată în 1996.

Fabrica din Moldova Nouă a fost deschisă în 2013, iar în 2016 a avut afaceri de 377,9 milioane lei și un profit net de 4,9 milioane lei. Delphi Packard incetă activitate în 2018 luna martie. Se încearca aducerea de alți investitori în spațiile de producție existente cu acordul Delphi (vanzare sau inchiriere).

In anul 2023 s-a redeschis activitatea de productie componente automotiv in halele existente de catre compania APTIV Romania SRL care functioneaza pe 2 schimburi si are cateva sute de angajati.

Moldomin S.A.

Moldomin S.A. Moldova Nouă este o companie minieră din România, înființată în anul 1965. Obiectul principal de activitate al Moldomin S.A. îl reprezintă extracția și prepararea minereurilor cuprifere din carieră și subteran și valorificarea concentratului cupros.

Moldomin Moldova Nouă este obiectiv de interes național, pentru că deține 30% din rezervele de cupru ale României și este încadrată la "obiective strategice".

În anul 2007, un consorțiu format de companiile *Energo Mineral*, *Cuprum* și *Ipronef* din Baia Mare a cumpărat pachetul majoritar de acțiuni de la Moldomin. Prin contract, acesta s-a angajat să investească în exploatarea cuprifere aproximativ 120 de milioane de euro și să înființeze 350 de noi locuri de muncă. După închiderea Minei Anina, ca urmare a accidentului colectiv din iarna anului 2006, soldat cu șapte morți, Moldomin Moldova Nouă a rămas singura exploatare minieră din Caraș-Severin.

La un moment dat numărul angajaților de la Moldomin se ridica la peste 5.000 de oameni (2.500) după altă sursă. Începând din septembrie 2011 se afla în lichidare judiciară (lichidator RTZ&Partners SPRL cu sediul în Cluj Napoca). Se încearca vanzarea pachetului majoritar către un investitor strategic și eventual redeschiderea exploatarei cu tehnologii moderne de ultima generație și cu respectarea strictă a normelor de protecție a mediului. Vechile amplasamente (devenite ruine) ale clădirilor industriale vor fi ecologizate sau transformate în muzeu acolo unde este posibil.

La 4 noiembrie 2010 Societatea a intrat în faliment iar în septembrie 2011 în Insolventa prin firma lichidatoare RTZ&PARTNERS SPRL Cluj Napoca . În anul 2011 pachetul majoritar a fost achiziționat de Grupul Elvetian Mineco S.A dar acesta a tergiversat pornirea activității din diferite motive iar după 3 ani a renunțat și contractul a fost anulat. În anul 2021 o companie ce face parte din Cengiz Holding din Turcia respectiv Cuprumold Minig SA , a achiziționat MoldominSA preluând și întreg personalul existent la

aceia data și a obținut de la Agenția Națională pentru Resurse Minerale transferul licenței de concesiune pentru exploatarea zăcămintului de cupru (exploatare la zi), urmând ca, potrivit estimărilor în anul 2025 să înceapă efectiv activitatea. Activele nepreluete au fost valorificate prin vânzare de către lichidatorul judiciar.

Portul Moldova Veche Km. 1048

Rada Portuara km 1047-1050,50 - malul stang al Dunarii, in zona amonte a lacului de acumulare actual- Complexul Hidroenergetic si de Navigatie "Portile de Fier I", judetul Caras Severin.

DATE GENERALE

Administrator: portul este proprietate publica a statului roman. Suprafata concesionata de Ministerul Transporturilor catre CN APDF Giurgiu este $S = 31.240,09$ mp.

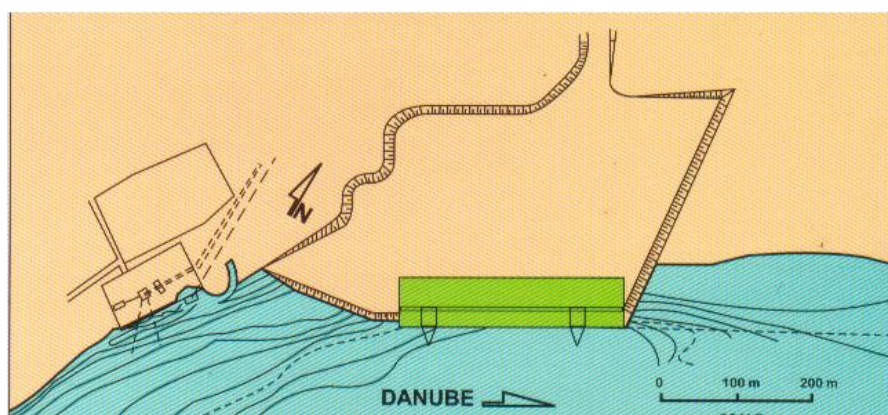
Operatori : SCEP Drobeta SA Orsova, SC Tehnosteel Vest SRL. (Tehnosteel vest srl si-a oprit activitatea in anul 2015 si a vandut terenul si cladirile detinute in proprietate catre SC Autoalex Srl),

Marfuri operate: marfuri generale, produse lemnoase, produse de balastiera, caramizi, produse in vrac-ingrasaminte. Portul dispune in prezent de cheuri verticale si pereate, ce deservesc traficul industrial si de pasageri din zona. In acest sens, portul existent are fronturi de operare cu cheuri si platforme, dispuse pe sase dane astfel:

- 3 dane cu front total de operare de 300 m lungime dotate cu cheuri verticale (in trecute de operare minereuri) si marfuri generale;
- 2 dane cu front total de cca. 160 m lungime, dotate cu cheuri inclinate pereate de operare a traficului de produse lemnoase si alte marfuri generale;
- 1 dana de 100 m lungime, dotata cu cheuri pereate pentru traficul de pasageri.

Portul dispune de o cale de rulare de 400 m lungime, pe care opereaza 2 macarale portic de 5 tf x 32 m, dispune de facilitati privind alimentarea cu energie electrica, apa si canalizare. Portul comercial dispune de alimentare cu energie electrica. Cai de comunicatii: - acces rutier la retea stradală a localitatii si in continuare legaturi la DN 57A si DJ 571;

În capatul aval al portului Moldova Veche, s-au finalizat lucrările la terminalul de pasageri. În vederea deservirii acestuia, traficul naval turistic se va opera prin dana de pasageri. În acest sens, cheul aferent acestei dane de pasageri a fost reamenajat și reparat cu o structură nouă de pereu dalat.

Acostarea navei de pasageri se va realiza la dana plutitoare constituita dintr-un ponton fixat în dreptul noii cladiri.

Fig. - Sursa: http://www.apdf.ro/moldova_veche.html

2.4.2 Silvicultura și piscicultura

Pescuitul

Mulți localnici își asigurau cele necesare traiului în urma pescuitului pe Dunăre, peștele prins fiind valorificat de multe ori în cadrul comunității prin magazinele specializate sau la piață. Se pescuia morun cegă, nisetru, în perioadele în care urcau pe fluviu pentru depunerea icrelor, dar și alți pești ca: somnul, știuca, șalău, caras etc.

Odată cu creșterea importanței economice a zonei și creșterea populației un rol tot mai important l-a avut comerțul. Comercianții aducând cu vapoarele pe Dunăre atât bunuri curente cât și cereale sau alte produse alimentare necesare în zonă, care erau valorificate în piața și în magazinele din oraș.

În perioada comunistă economia localității se dezvoltă într-un ritm accelerat, pe lângă forța de muncă necesară în minerit dezvoltându-se noi unități economice și servicii complementare, destinate asigurării unui standard ridicat de viață.

2.4.3 Activități agricole și zootehnice

2.4.3 a Caracteristici ale modului de folosință a fondului funciar

2.4.3 b Producția agricolă

Agricultura

Încă din 1749 aflăm că teritoriul economic al vechiului *opidum* Moldova Veche, avea un teritoriu de 6375 iugăre, 1750 locuitori și 248 case. Din 1773, odată cu înregimentarea, pierde anumite teritorii din munte (Varanovățul) în favoarea localității vecine - Mooldova Nouă, dar câștigă de la acesta teritoriul de șes, numit Târnava. În acest mod teritoriul comunei era 2/3 șes, inclusiv insula numită Ostrov și 1/3 dealuri împădurite.

Potrivit lui Al. Moisi principalele îndeletniciri agricole au fost cultivarea cerealelor (grâu, porumb, orz, ovăz), creșterea animalelor, pomicultura (pruni, cireși), viticultura și apicultura. Deși astăzi aproape a dispărut din peisajul zonei, în decursul sec. al XVIII-le și al XIX-lea în zonă, cultura viței de vie ocupa suprafețe întinse.

2.4.4 Turism

Așezat în defileul Dunării, portul Moldova Nouă de la poalele Munților Locvei, cunoscut și sub denumirile sârbești Nova Moldava sau Boșniak, oferă vizitatorilor nu numai priveliști superbe ale fluviului și malurilor sale ci și locuri încărcate de istorie care merită vizitate, precum și legende extraordinare despre întâmplări care au stat la baza transformărilor naturale petrecute în aceste locuri.

De la picturi rupestre la cetăți medievale

În partea orașului numită Moldova Veche s-a aflat o cetate dacică, Mudava, de unde se trage și numele actualei localități.

În vecinătatea acesteia s-a construit un castru roman iar din minele aflate în zonă se extrăgea aur, argint și alte metale, fiind una din cele mai importante așezări miniere. S-au descoperit galerii romane și medievale funcționale, una dintre mine aflându-se chiar sub stânca Baron. Peste vechea așezare minieră, în prima jumătate a secolului al XV-lea, s-a ridicat o cetate distrusă de turci în secolul al XVII-lea. Nu departe de oraș, la Coronini (Pescari), se mai află ruinele unei cetăți medievale despre care legende spun că ar fi fost reședința voievodului Glad și care a fost apoi reclădită în mai multe etape.

A fost identificată o primă incintă, din secolul al XIII-lea, care a fost înconjurată de un zid un secol mai târziu iar din veacul următor se păstrează nucleul cetății ¹⁴.

În apropiere se află peștera Gaura Chindiei, în care s-au găsit desene rupestre reprezentând păsări, figuri umane schematizate, diferite simboluri, desenate pe pereți și tavan, cu culoare roșie, precum și litere chirilice și latine, din secolul al X-lea sau al XI-lea. În secolul al XVIII-lea au existat aici două așezări, Bosniak și Baron, iar din unificarea acestora a rezultat actuala așezare Moldova Nouă. Localnicii mai folosesc și astăzi denumirea de Boșneac sau Boșneag. Habsburgii au reluat vechea activitate minieră încă din prima jumătate a secolului al XVIII-lea și în 1771 existau aici opt galerii, Moldova Nouă fiind unul din cele patru oficii montanistice ale Banatului.

Legendele stâncilor de la Boșneag

De la Moldova Nouă există un drum mărginit de stânci înalte și ascuțite, care duce la un platou pe care se pot vedea pietre de forma unor stâlpi asemănători folosiți pentru ancorarea navelor.

Au o înălțime de aproximativ jumătate de metru, sunt rotunde și netede de parcă ar fi șlefuite și pe ele se văd urme care seamănă cu cele de frânghii. Legenda spune că în vremuri de demult, aici exista un bazin în care se aduna toată apa venită de pe crestele munților.

În urma unei catastrofe naturale, muntele s-ar fi despiciat în două și bazinul s-a golit dar multă vreme au rămas aici mlaștini cu trestii, șerpi și balauri. O altă legendă vorbește de un tâlhar condamnat la moarte care le-a promis judecătorilor că, în schimbul vieții, le va dezvălui o taină care ar putea aduce în acele locuri pământ nou și roditor. La început n-a fost crezut dar, în cele din urmă, curiozitatea a biruit și după ce i-au dezlegat lanțurile de la picioare, tâlharul i-a condus pe poteci întortocheate, numai de el știute, la o cascadă uriașă, peste o margine abruptă de stâncă, unde se revărsa apa unui lac.

Tâlharul le-a spus că dacă vor arunca stânca în aer, tot lacul de deasupra poate fi golit de apă iar fundul lacului ar putea fi transformat în pământ. Și-a câștigat, astfel, viața și libertatea și o armată de oameni a fost adusă pentru a sfărâma stânca ce închidea lacul. Prin deschiderea făcută în stâncă apa s-a scurs, iar după ce a secat și mlaștina rămasă pământul a putut fi cultivat.

Se spune că urmele, făcute vertical în stâncă, se mai văd și astăzi după ce stânca a căzut în apă, în jumătatea rămasă pe mal, sub forma unor șanțuri verticale ¹⁵.

Rezervația naturală Valea Mare

De la Moldova Nouă, pe un drum paralel cu râul Valea Mare, se ajunge în rezervația naturală cu același nume, care se întinde pe o suprafață de peste o mie de hectare, acoperite de o pădure în care cresc specii mediteraneene și submediteraneene precum mojdreanul, paltinul de munte sau liliacul și de poieni cu iederă albă sau lucernă arăbească. Rezervația, inclusă în parcul natural Porțile de Fier, are un relief de o mare diversitate, o floră care cuprinde multe exemplare rare și o faună din care fac parte mai multe specii protejate.

Clisura Dunării

¹⁴ <https://www.pressalert.ro/2016/07/moldova-noua-turism-dunare-banat/>

¹⁵ <https://www.pressalert.ro/2016/07/moldova-noua-turism-dunare-banat/>

Unul din locurile cele mai „vâdate” de către turiștii români și străini este Clisura Dunării, un ținut de o frumusețe aparte. Aceasta reprezintă „vestitorul” turismului în Banat și cuprinde cel mai lung și mai frumos defileu din Europa (135 km), de la Baziaș și până la barajul Lacului de acumulare Porțile de Fier.

Din anul 2016, cei care sosesc în Clisura Dunării pot ajunge mult mai ușor la obiectivele turistice din această zonă. Asta pentru că, în cadrul proiectului „Ecoturismul, o șansă în zona de Dunăre - Moldova Nouă”, au fost realizate patru trasee tematice ecoturistice. De asemenea, pe faleză Dunării din Moldova Nouă au fost montate panouri și plăcuțe informative. Astfel, a fost realizat un centru inedit de vizitare în aer liber cu toate legendele și istoriile obiectivelor turistice din Clisura Dunării, după modul văzut în Parcul natural Pădurile Cehiei din Boemia de sud-vest.

În anul 2016 în Clisura Dunării s-au realizat patru trasee tematice ecoturistice:

1. Drumul morilor de apă de pe Valea râului Gramensca

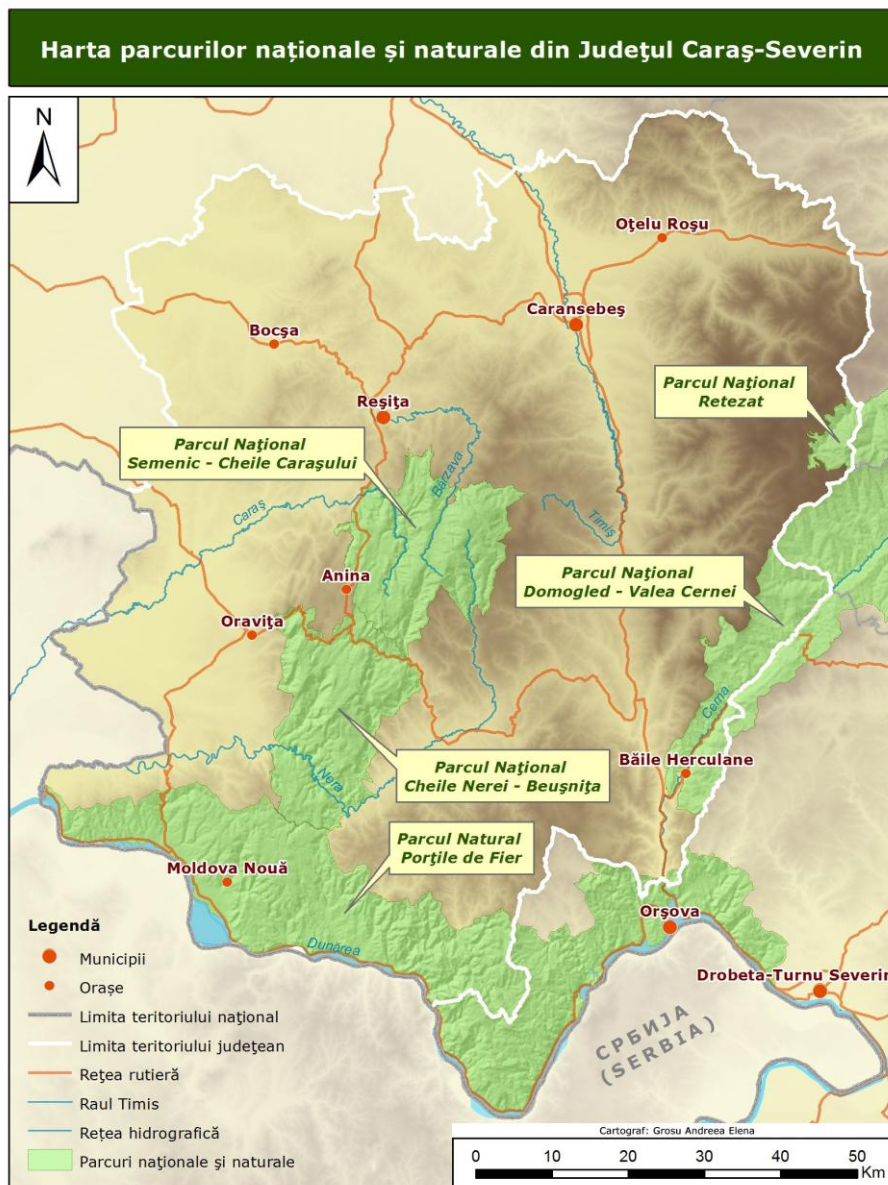
Morile de apă de la Gramensca, din zona Sicheviței, au fost realizate în anul 1.809, sunt din ciutură, au ax vertical, iar o parte din ele funcționează și în prezent.

Cele zece mori de apă sunt așezate șirag pe o distanță de aproximativ cinci kilometri, de la Dunăre la izvoarele apelor din munți. În funcție de teren, morile sunt ridicate pe furci de lemn, cu picior de piatră spre albie și cu un altul direct pe sol. Fiecare moară reprezintă un monument de arhitectură populară.

2. Traseul peșterilor – Gaura cu Muscă, Grota Haiducească, Gaura Chindiei, Filip

Peștera Gaura cu Muscă a fost locuită în perioada Hallstatt, fiind un adăpost ideal pentru omul primitiv. Poziția ei, cu intrarea prin care domină Dunărea, a făcut ca în epoca medievală să fie fortificată și armată cu tunuri și o mică garnizoană de soldați. Astăzi se mai văd fortificațiile de la intrare încă de la 1.460 și refăcute de mai multe ori, folosite până în 1.880.

În ceea ce privește Peștera Gaura Haiducească, aceasta are o lungime de 1.370 metri și se află la trei kilometri de Moldova Nouă. Intrările sunt cunoscute de localnici, ciobanii se adăpostesc uneori la intrare, unde fac vetre din bolovani și aprind focul.

Gaura Chindiei a fost declarată rezervație arheologică, fiind descoperite urme de locuire din perioada protodacică și dacică, dar și urme de artă rupestră. Are o lungime de 18 metri, cu picturi rupestre pe peretele estic.

3. Traseul cascadelor de pe râul Moldavița

Mai sunt cunoscute și sub numele de Cascadele de pe Valea Mare, pentru că se află în aria naturală botanică Valea Mare, în apropierea satului Padina Matei, comuna Gârnic, la o altitudine de 500-700 metri. Cascadele au înălțimi cuprinse între 15 și 20 metri, iar accesul se face din drumul județean Moldova Nouă - Padina Matei.

4. Traseul monumentelor istorice – cetatea Sf. Ladislau, castrul roman Divici, stânca Baba Caia, movila lui Attila

Cel mai fascinant obiectiv turistic de pe traseul monumentelor istorice este stânca Baba Caia. Vorbim de o apariție ciudată, relativ aproape de malul românesc, cu o înălțime de șapte metri. Este singura apariție de acest gen de pe toți cei 140 de kilometri dintre Baziaș și Gura Văii - Porțile de Fier. Prezența ei a generat tot felul de legende locale, unii au inclus-o chiar în categoria așa numitelor simulacre ale civilizației pelasgilor și au asociat numele Baba Gee - Mama Pământ, cu Dochia lui Zamolxe de pe Ceahlău.

Autoritățile din Moldova Nouă speră ca zona se va dezvolta din punct de vedere turistic prin implementarea acestui proiect extrem de util pentru drumeți. Prin localitate trec anual în jur de 600 de turiști, cicliști care urmăresc traseul Dunării sau persoane care vizitează Clisura, însă aceștia sunt doar în trecere. **Fig.**

Orasul Moldova Noua este situat în partea de sud a județului în Parcul Natural Porțile de Fier (fig. 9), în partea de vest a Defileului Dunării, fiind în același timp și port la Dunare. Se învecinează la vest cu comuna Pojejena, la est cu comuna Coronini, la nord cu comunele Gârnic și Carunari, iar la sud pe toată lungimea teritoriului cu fluviul Dunarea, ce formează granița naturală cu Serbia. Prima atestare documentară a localității a fost făcută în anul 1777.

Într-o hartă existentă în 1723 localitatea este trecută cu numele de Pesneak, iar în 1761 de Bosneak.

Abia în 1908 în Cartea Funduara localitatea apare cu numele de Neu Moldova (Moldova Noua).

Localitatea este socotită de către istorici ca una din cele mai importante localități miniere din timpul romanilor. Lucrările de minieră încep în anul 1728, sub stăpânire austro-ungară.

Obiective turistice

- ✚ Grota haiducească în peisaj montan
- ✚ Insula Ostrovul Decebal în mijlocul Dunării
- ✚ Stânca Babakay, în Dunare lângă comuna Coronini, cetate feudală așezată pe o fortificație dacică.
- ✚ Pesteră Gaura cu Musca de pe DN 57, spre Orsova
- ✚ Clisura Dunării cu abrupturi calcaroase
- ✚ Rezervația mixtă "Valea Mare"
- ✚ Grota lui Filip (satul Gârnic, comuna Gârnic)
- ✚ Grota turcească (satul Gârnic, comuna Gârnic)
- ✚ **Parcul Natural Porțile de Fier**
- ✚ Lanțul de cascade de pe râul Moldavița cu înălțimi cuprinse între 10-30 m.

Plimbări pe Dunăre

Din 2017 turiștii care ajung la Moldova Nouă au o nouă modalitate de a-și petrece timpul liber într-un mod plăcut. Din portul Moldova Veche pot merge cu vaporul pe Dunăre. Prima ieșire pe Dunăre, a Navei Baziaș 1, a avut loc la sfârșitul lunii mai a anului 2017, urmând ca nava să intre într-un program regulat de mini croaziere pe Dunăre. Vaporul are o capacitate de 50 de persoane și va parcurge traseul Moldova Veche - Baba Kaja- Cetatea Golubăț - Insula Ostrov.

“Prima cursă a fost cu un grup de copii din Croația. Chiar mâine, avem încă două curse cu copiii de la o școală din Moldova Nouă și joi la fel două curse. Traseul durează circa două ore și jumătate. Plecăm din port, trecem pe lângă stânca Baba Kaja și traversăm la Cetatea Golubăț și venim pe partea cealaltă, unde se pot vedea caii sălbaticiți de pe Insula Ostrov. Asta e traseul pe care îl facem în momentul de față, dar urmează și curse către Veliko Gradište, poate chiar de săptămâna viitoare. Ar mai fi un traseu către Baziaș, în Delta Nerei, dar acolo doar această zonă este ca atracție turistică”, spunea Mihai Almăjan, administratorul navei, achiziționată de către Consiliul Județean Caraș-Severin, într-un proiect transfrontalier cu parteneri din Serbia.

De asemenea s-au terminat lucrările la punctul de trecere a frontierei cu bacul pentru autoturisme și calatori, în zona Desecare (de la intersecția DN57 cu DJ 571- 2,6 km) și începând cu 20.12.2020 se execută curse regulate între Moldova Nouă și Golubac (Usje) cu Baziaș 4, având o capacitate de 22 autoturisme și 50 calatori.

2.4.5 Instituții și servicii publice

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

Orașul Moldova Nouă este al IV-lea oraș după criteriul numărului de locuitori din județul Caraș-Severin. Importanța și rolul orașului Moldova Nouă este de nivel județean, fiind considerat în ierarhia funcțională în cadrul rețelei de localități din România oraș de rangul al III¹⁶-lea. Încadrarea orașului Moldova Nouă în rețeaua de localități rang III a avut ca și criterii faptul că are un număr între 5.000 și 30.000 locuitori iar din zona de influență are între circa 5.000 și 40.000 de locuitori. De asemenea, are acces direct la drum național sau județean, la centrul de rang superior și legături facile cu localitățile din zona de influență.

Moldova Nouă se află la o distanță de 110 km de municipiul Reșița, cel mai mare centru urban al județului Caraș-Severin și pol de dezvoltare în care se realizează cu prioritate investiții din Programele Operaționale Regionale 2014-2020 și din programele cu finanțare națională. Prin Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR) orașul Reșița a fost considerat arie funcțională urbană de importanță regională și locală.

Moldova Nouă este amplasată pe malul fluviului Dunărea de-a lungul căruia s-a construit principala cale de acces rutieră, DN 57. Acest ax natural a determinat individualizarea zonei din punct de vedere geografic, social, economic, cultural, turistic.

La ultimul recensământ din 2011, populația orașului Moldova Nouă număra 12350¹⁷ locuitori. Efectivul demografic al orașului Moldova Nouă a crescut progresiv în perioada industrializării și urbanizării (intervalul 1956-1990), creștere determinată de populația care a migrat dinspre rural spre urban și de ratele înalte ale natalității. După 1990, trendul de creștere s-a păstrat până în anul 1995 (16770 persoane), acest fapt explicându-se prin menținerea atracției pentru populația din jurul orașului și prin măsurile de liberalizare a circulației persoanelor.

¹⁶ Legea nr.351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=28862.

¹⁷ Sursa datelor din lucrare: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Conform recensământului realizat la nivel național în 2021, populația orașului Moldova Nouă este de 9278 de locuitori. Față de recensământul din 2011, populația a scăzut cu 24%a numărului de locuitori.

Componența etnică a orașului Moldova Nouă

- Români (69,77%)
- Sârbi (10,66%)
- Romi (1,44%)
- Alte etnii (1,17%)
- Necunoscută (16,95%)

Componența confesională a orașului Moldova Nouă

- Ortodocși (66,52%)
- Ortodocși sârbi (8,49%)
- Baptiști (2,85%)
- Romano-catolici (2,1%)
- Penticostali (1,96%)
- Alte religii (0,61%)
- Necunoscută (17,46%)

Conform recensământului efectuat în 2021, populația orașului Moldova Nouă se ridică la 9.278 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2011, când fuseseră înregistrați 12.350 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (69,77%), cu minorități de sârbi (10,66%) și romi (1,44%), iar pentru 16,95% nu se cunoaște apartenența etnică.[4] Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (66,52%), cu minorități de ortodocși sârbi (8,49%), baptiști (2,85%), romano-catolici (2,1%) și penticostali (1,96%), iar pentru 17,46% nu se cunoaște apartenența confesională.

2.5.1 Densitatea populației

Conform datelor din Fișa localității (baza de date Tempo online), populația orașului s-a menținut peste 10000 locuitori, la 1 iulie 2017 numărând 13303 persoane. Această evoluție este explicată de sporul migrator continuu negativ din 1990 până în prezent și de sporul natural negativ începând cu anul 2006. Numărul populației scade prin sporurile natural și migrator care iau valori negative.

Toate localitățile orașului Moldova Nouă au înregistrat scăderi ale numărului populației. Se distinge cea mai mică localitate componentă, Moldovița, unde populația a scăzut la aproape jumătate în perioada intercensitară.

Oraș/ Localitate componentă	2002	2011	2002/2011	2002/2011 (%)
Or. MOLDOVA NOUĂ	13917	12350	-1567	-11%
Moldova Nouă	3492	3095	-397	-11%
Moldova Veche	9510	8545	-965	-10%
Măcești	606	519	-87	-14%
Moldovița	309	191	-118	-38%

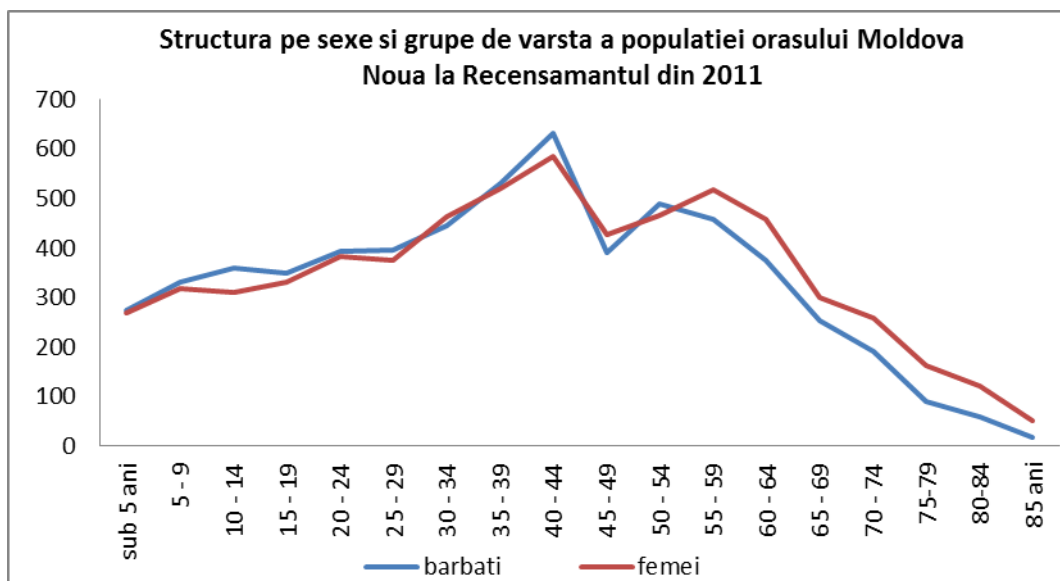
Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Tabel 1

2.5.2 Structura populației pe sexe, vârste, religie și etnie

Structura pe sexe și grupe de vârstă

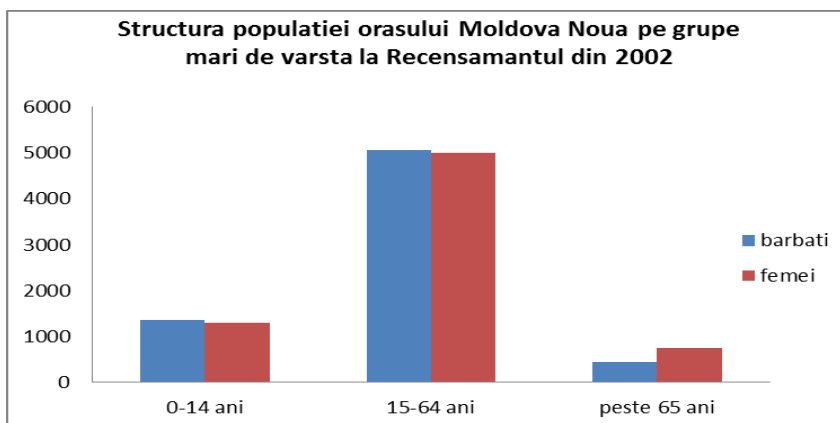
La recensământul din 2011, populația orașului Moldova Nouă avea o structură demografică ușor feminizată, respectiv 6315 femei la 6035 bărbați, o pondere a femeilor de 51%, pondere similară raportului între sexe de la nivel național de 51,3% femei. Din graficul de mai jos se poate observa un ușor excedent al populației masculine cu vârsta între 0-29 ani iar după 59 ani populația este excedentar feminină, diferența fiind de 280 femei mai multe decât bărbați. Excedentul feminin la vârste mai înaintate se explică prin speranța de viață mai mare a femeilor și a pierderilor efectivelor de bărbați în timpul celor două războaie mondiale.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

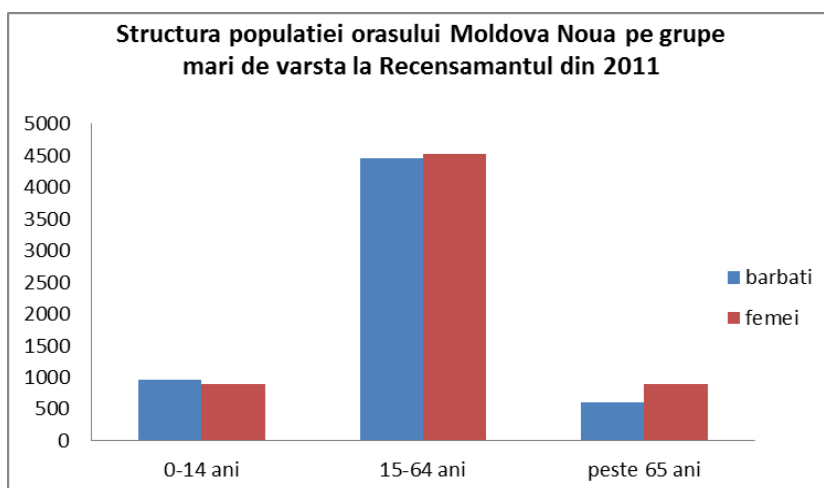
Grafic 3

Dacă urmărim structura pe sexe și vârste în 2011 și 2002 observăm menținerea raportului între bărbați și femei la toate grupele de vârstă (graficele 4 și 5). La grupele de vârstă peste 65 ani raportul între sexe este în favoarea femeilor, excedent feminin care s-a accentuat în ultima perioadă intercensitară.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Grafic 4

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Grafic 5

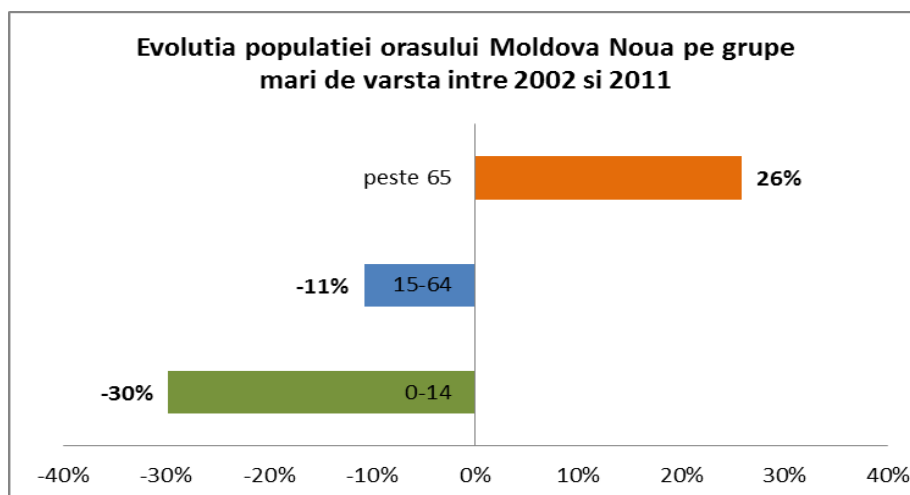
Structura pe grupe de vârstă

Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea nivelului de îmbătrânire al populației. Conform clasificării folosite de Institutul Național de Statistică, populația tânără s-a considerat între 0-14 ani, cea adultă între 15-64 ani și cea îmbătrânită, peste 65 ani.

Procesul de scădere a efectivului populației prin reducerea sporului natural este dublat de schimbări importante în structura pe vârste a populației. Aceste modificări au consecințe importante în plan social și economic, respectiv în asigurarea cu servicii sociale și cu resurse de muncă pentru piața economică locală. Astfel, între 2002 și 2011 ponderea populației tinere 0-14 ani în total populație s-a redus de la 19% la 15% ca urmare directă a scăderii fertilității după 1990, când în România a fost liberalizat avortul. În cifre absolute, scăderea efectivului de populație tânără a fost de 791 persoane, reprezentând o scădere cu 30% a acestui grup de vârstă în 2011 față de 2002, fapt care aduce în prim plan problema înlocuirii generațiilor. Efectivele mai reduse numeric de populație născute după 1990 cu un comportament reproductiv modern și caracterizate de o mai mare determinare spre migrație în contextul liberei circulații a persoanelor vor avea o contribuție demografică scăzută față de generațiile anterioare. Efectivele în

scădere de populație tânără, 0-14 ani, ridică probleme de redimensionare a serviciilor educaționale destinate populației școlare aflată în evident regres.

Față de 2002, efectivul persoanelor adulte a scăzut în 2011 cu 1085 persoane, reprezentând o reducere cu 11%. Pe fondul politicii de liberă circulație au apărut fluxuri migratorii externe și interne care au modificat ponderea grupelor de vârstă.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

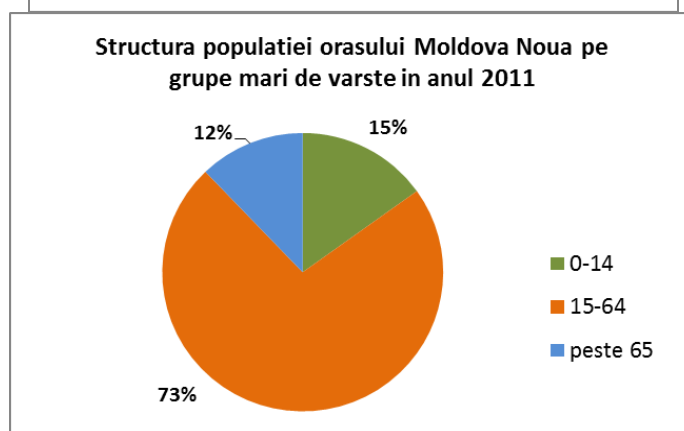
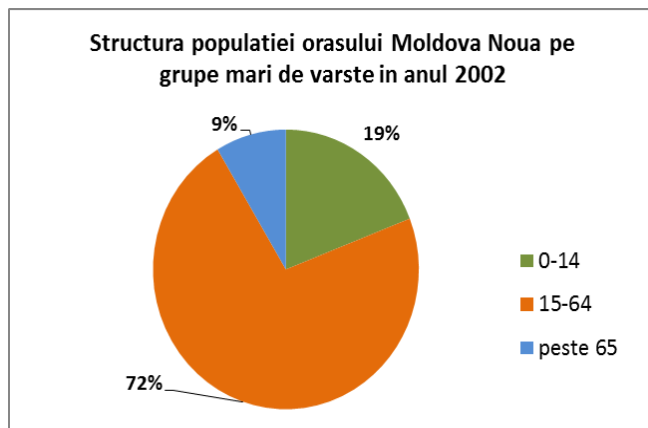
Grafic 6

În cei 10 ani ai perioadei intercenzitare populația cu vârsta peste 65 ani a crescut ca efectiv cu 309 persoane, primind o importanță mai mare în plan social și economic local (creștere cu 26% în 2011 față de 2002).

Grupe de varsta	2002	%	2011	%	Diferențe 2002/2011	
0-14	2656	19%	1865	15%	-791	-30%
15-64	10066	72%	8981	73%	-1085	-11%
peste 65	1195	9%	1504	12%	309	26%
Total	13917	100%	12350	100%	-1567	-11%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Tabel 2

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Grafic 7

Grafic 8

Luând în considerare ponderea persoanelor peste 65 ani¹, populația orașului Moldova Nouă se poate considera îmbătrânită în anul 2011, procesul de îmbătrânire demografică fiind unul lent. Aceste schimbări sunt determinate de creșterea speranței de viață, de reducerea ratei natalității, modificarea comportamentului reproductiv în sensul reducerii numărului de copii pe care o familie decide să-i aibă și de consecințele migrației preponderent al tinerilor din oraș.

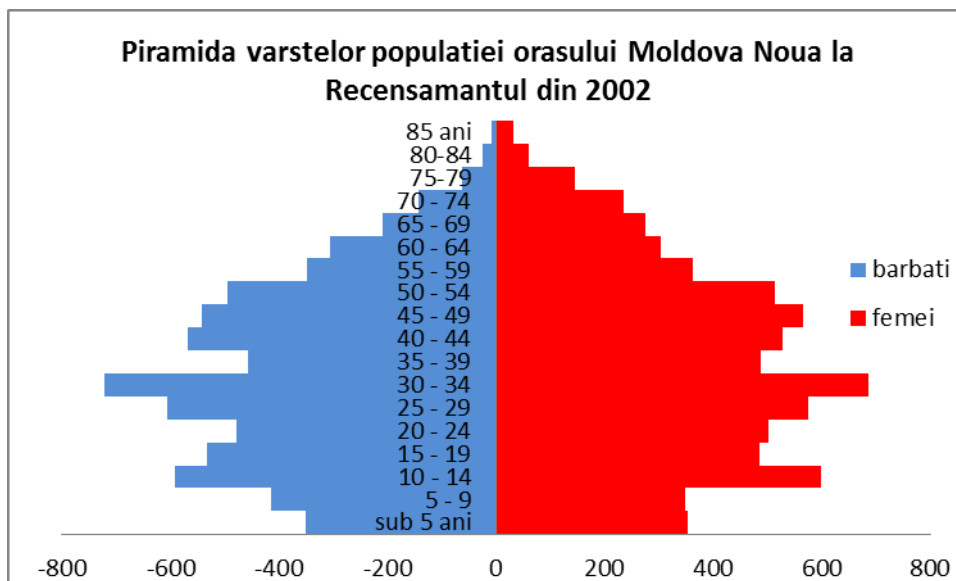
Piramidele vârstelor

Piramidele vârstelor reprezentate pentru recensămintele din 2002 și 2011 permit observarea principalelor schimbări care au avut loc în structura demografică a populației în ultimul deceniu.

Reprezentarea grafică a populației la recensământul din 2002 cuprinde efectivele de populație născute înainte de acest an. Piramida reprezintă o populație cu baza redusă în 2002 și efective în creștere de populație în vârstă. Se poate recunoaște în acest grafic procesul de creștere demografică produs în anii industrializării datorat valorilor înalte ale sporului natural și migrator, începând din anii '50.

Piramida vârstelor permite vizualizarea intervențiilor prin măsuri de politică de stat, cele mai multe pronataliste: în 1956 se reduc efectivele de născuți vii, consecință a liberalizării avortului (Decret 463/1957). Redresarea populației s-a realizat prin măsura pronatalistă, Decretul 770/1966. După implementarea măsurilor pronataliste din 1967, comportamentul demografic al populației s-a stabilizat în următorii ani. Politica pronatalistă a continuat cu noi măsuri în 1974 și 1984. Procesul de industrializare al orașului a atras de asemenea efective importante de populație din mediul rural.

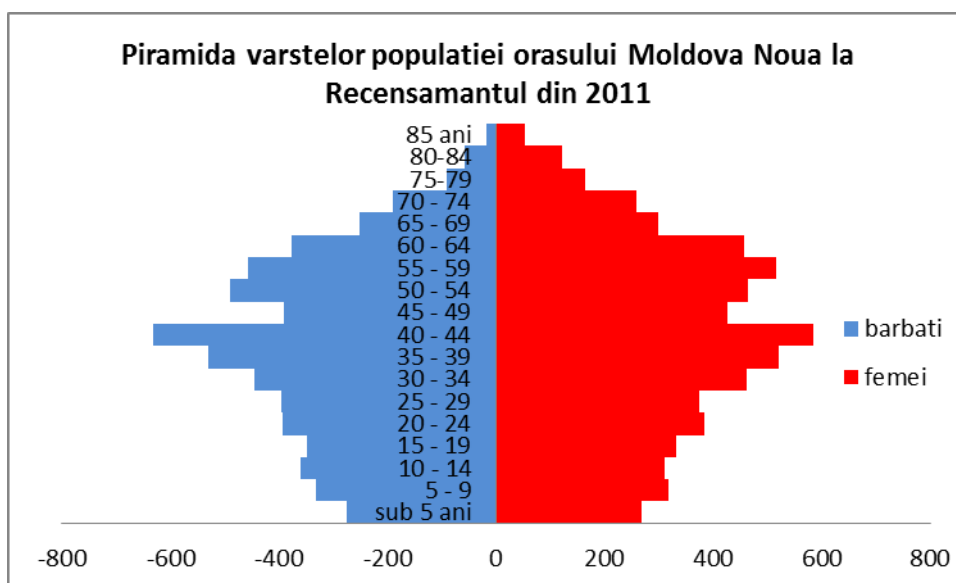
¹ O populație este tânără dacă ponderea populației cu vârsta peste 65 ani este sub 5%, Vladimir Trebici, Demografie, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Grafic 9

Piramida anului 2011 arată fenomene demografice în desfășurare: îmbătrânirea populației-excedent feminin la grupa de vârstă peste 65 ani, reducerea continuă a bazei și a numărului populației adulte care nu va fi înlocuit corespunzător în următorii ani (grupele 0-14 ani au efective mai mici decât grupele mai mari 15-25).

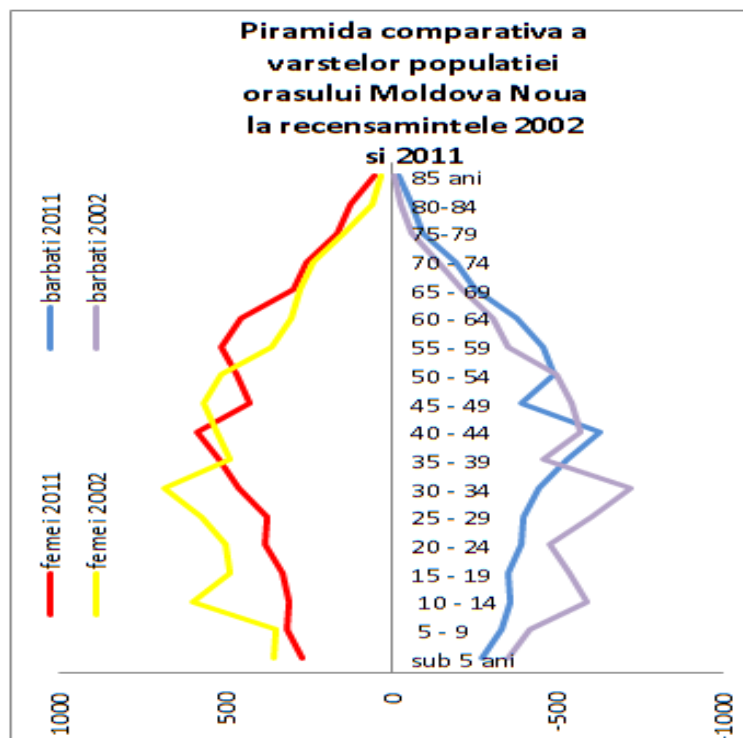

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Grafic 10

Imaginea comparativă a celor două recensăminte arată cu claritate modificările în structură și volum: scăderi ale efectivelor de populație de vârstă preșcolară și școlară, reduceri ale numărului de adulți, creșterea efectivelor de persoane cu vârsta peste 60 ani. În viitor aceste tendințe de diminuare ale populației se vor manifesta și se vor accentua mai ales pentru grupele tinere de vârstă. Procesul de îmbătrânire a populației se va accentua când generațiile care în 2011 aveau vârste între 50-59 ani, mari ca efectiv vor atinge vârsta pensionării, a inactivității economice. Tendințele care se vor manifesta în viitor

sunt de reducere continuă demografică, tendințe care se vor resimți mai ales în cadrul primelor grupe de vârstă.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Grafic 11

Din piramida comparativă a vârstelor observăm efective mai mici de populație la grupele de vârstă 0-39 ani și efective mai mari la grupele de vârstă peste 55 ani în anul 2011 față de 2002.

Structura etnică

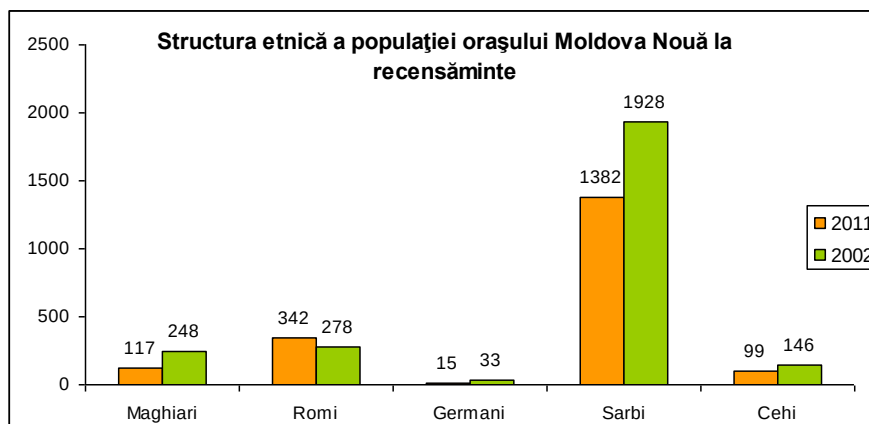
Orașul Moldova Nouă are o populație multietnică, la recensământul din 2011 ponderea românilor era de 74,6% iar cea mai importantă minoritate etnică era cea sarbă, 11,2% din total populație. Pe fondul scăderii numărului total al populației orașului Moldova Nouă, constatăm scăderea ponderii românilor, a minorităților maghiară, sârbă, croată și creșterea ponderii romilor în 2011 față de 2002. Efectivul populației rroma a crescut între 2002 și 2011 cu 23%, populația recenziată fiind de 342 persoane în 2011.

MOLDOVA NOUA	Total	Romani	Maghiari	Romi	Germani	Sarbi	Cehi
2011	12350	9217	117	342	15	1382	99
2002	13917	11239	248	278	33	1928	146
2002/2011	-1567	-2022	-131	64	-18	-546	-47
2002/2011 (%)	-11,3%	-18,0%	-52,8%	23,0%	-54,5%	-28,3%	-32,2%
2011%	100,0%	74,6%	0,9%	2,8%	0,1%	11,2%	0,8%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Tabel 3

La nivelul județului Caraș-Severin, în anul 2011 s-a înregistrat o creștere față de anul 2002 a ponderii populației de etnie romă (de la 7,0 % la 8,9 %) și o descreștere a ponderii populației de etnie română (de la 53,3% la 52,6%) și a celei de etnie maghiară (de la 39,3 % la 38,1 %).

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

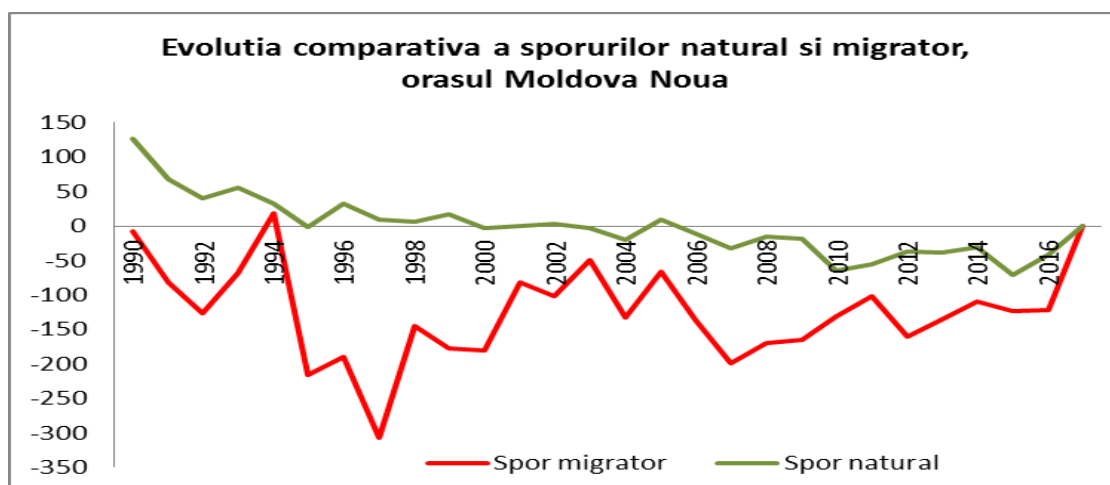
Grafic 12

2.5.3 Mișcarea naturală și mișcarea migratorie

Intrări și ieșiri în efectivul populației orașului Moldova Nouă

În intervalul analizat 1990-2016 din orașul Moldova Nouă au plecat mai multe persoane decât s-au stabilit, doar anul 1994 constituind o excepție când s-au stabilit 393 și au plecat 375 persoane. Astfel, concluzionăm că populația orașului a scăzut prin ratele negative ale sporului migrator (mai multe plecări decât stabiliri). Comparativ cu sporul migator, sporul natural (diferența între numărul născuților vii și cel al decedaților) a înregistrat valori pozitive până în anul 2003, din anul 2004 sporul natural fiind constant negativ.

Astfel, în perioada 1990- 2003 numărul locuitorilor orașului Moldova Nouă a fost în creștere prin soldul natural pozitiv însă acest sold a avut o valoare care nu a depășit soldul migrator, rezultând în ansamblu o scădere a populației. Din anul 2005, valoarea soldurilor natural și migrator a fost negativă.

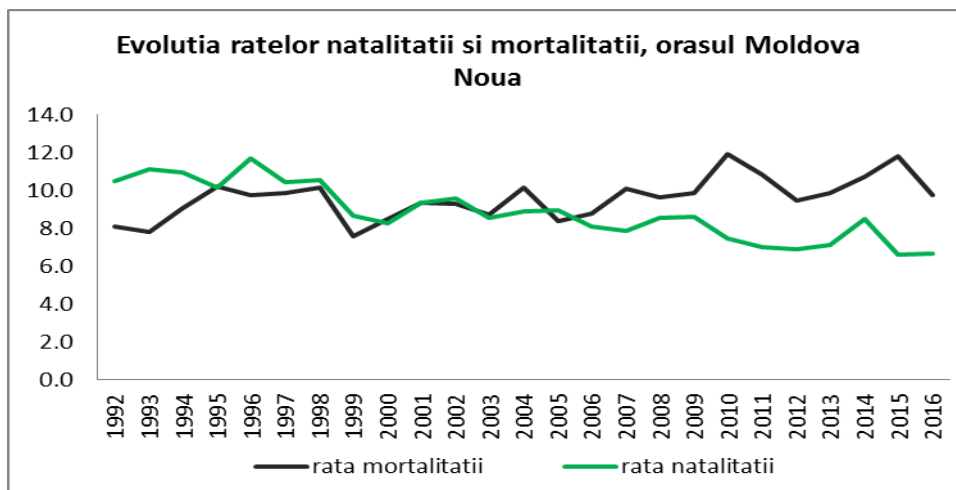

Sursa: INS, baza de date Tempo online

Grafic 13

Ratele brute ale natalității și mortalității

Pana în anul 2003 ratele natalitatii au înregistrat valori mai mari ca cele ale mortalitatii, după care s-a înregistrat deficit demografic (rate mai mari ale mortalitatii fata de cele ale natalitatii). Măsurile de liberalizare a avortului luate la sfârșitul anului 1989 au determinat schimbarea comportamentului demografic și reducerea numărului de nașteri. Rata natalității a înregistrat o valoare maximă de 11,7 născuți vii/1000 locuitori în anul 1996 iar valoarea minimă a fost atinsă în anul 2015, respectiv - 6,6 născuți vii la 1000 locuitori. Media ratei natalității în ultimii 6 ani (2010-2016) a fost de 7,2 născuți vii/1000 locuitori.

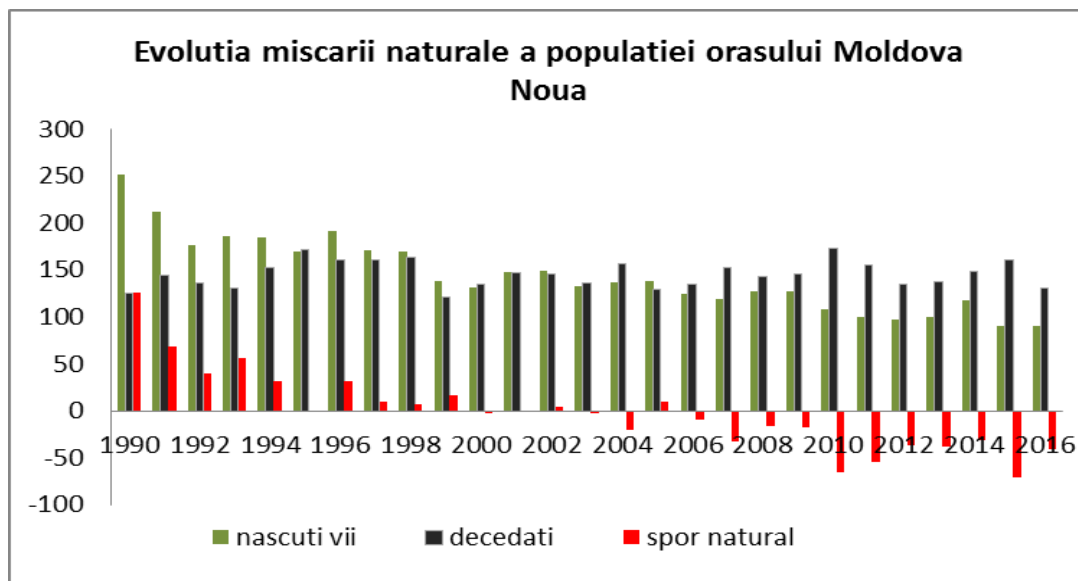
Sursa: INS, baza de date Tempo online

Grafic 14

Sporul natural

Definit în literatura de specialitate ca diferență între numărul născuților vii și cel al decedaților într-un an, acest indicator relevă creșterea sau diminuarea naturală a populației.

Efectivul populației este influențat de sporul natural care a înregistrat atât valori pozitive cât și negative în intervalul analizat, respectiv valori negative din anul 2005 până în prezent. Situația demografică din celelalte țări europene arată că în general șansele de revigorare demografică prin creșterea numărului de nașteri sunt foarte scăzute, tendința fiind de reducere continuă a numărului de copii pe care o familie decide să îi aibă.

Sursa: INS, baza de date Tempo online

Grafic 15

2.5.4 Forța de muncă din oraș Moldova Nouă

Analiza nivelului de instruire al populației între 2002 și 2011 arată o creștere importantă a celor care au absolvit o formă de învățământ superior, respectiv o dublare a efectivului înregistrat în anul 2002. Numărul celor care au absolvit învățământul postliceal a crescut de asemenea. Se poate vorbi de o creștere a calității resurselor umane. Reduceri ale numărului celor care au absolvit învățământul secundar s-au înregistrat pentru învățământul profesional, gimnazial, primar sau ale celor fără școală la aproape jumătate -40%.

Această scădere este explicată de reducerea demografică a grupei de vârstă 0-14 ani și de interesul tot mai mare pentru continuarea studiilor. Un aspect pozitiv este și reducerea la aproape jumătate a numărului persoanelor fără școală.

Populatia de 10 ani si peste dupa nivelul de instruire	2002	2011	2002/2011	2002/2011 %
Total	12451	11156	-1295	-10.4%
Învățământ superior de lungă durată	492	1057	565	114.8%
Învățământ superior de scurtă durată	48	31	-17	-35.4%
Învățământ postliceal și de maiștri	466	281	-185	-39.7%
Învățământ liceal	2873	3409	536	18.7%
Învățământ profesional si de ucenici	2046	1580	-466	-22.8%
Învățământ gimnazial	3476	3198	-278	-8.0%
Învățământ primar (clasele I-IV)	2396	1361	-1035	-43.2%
Cursuri alfabetizare	24	3	-21	-87.5%
Fara școală absolvită	623	236	-387	-62.1%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Tabel 4

2.6. Circulația

Orașul Moldova Nouă, din punct de vedere geografic, este situat în sudul județului Caraș-Severin în Depresiunea Moldova Nouă și în sud vestul României, în partea de vest a defileului Dunării, fiind în același timp și port la Dunăre.

Se învecinează la sud, pe toata lungimea teritoriului, cu fluviul Dunărea, ce formează granița naturală cu Serbia.

Orașul Moldova Nouă este situat la poalele sud-estice ale Munților Locvei, altitudinea de 270 m.

Aproape întreg teritoriul aparținând, ca structură geologică, Carpaților Meridionali (Munții Locvei) constituiți din roci calcaroase și șisturi cristaline bogate în minereu de cupru.

În zonele ocupate de calcare, înălțimile depășesc rar 700 m.

LOCALITĂȚI COMPONENTE

Orașul Moldova Noua are în componența sa localitățile Moldova Veche, Moldovița, Măcești.

▣ VECINĂȚĂȚI:

- NORD: Comuna SASCA MONTANA;
- NORD-EST: Comuna CARBUNARI;
- EST: Comuna GARNIC;
- SUD-EST: Comuna SICHEVITA
- SUD: Comuna CORONINI
- VEST: SERBIA;

CIRCULAȚII:

Accesul principal în localitate se realizează prin drumul național DN 57, care face legătura spre est cu Oraș Orșova, iar spre vest spre Oravița și Serbia. DN 57 asigură legătura între Moldova Veche și localitatea Măcești.

Legătura între localitățile Moldova Veche, Moldova Nouă și Moldovița, se realizează prin drumul județean DJ 571, care se continuă spre nord, prin Comuna Cărbunari până se intersectează cu DN 57.

SUPRAFAȚA TERITORIULUI ADMINISTRATIV AL UAT MOLDOVA NOUA: 11852.20 ha.

Suprafața teritoriului intravilan al orașului, rezultat în urma georeferențierii și digitizării PUG-ului existent este de aproximativ 547.95 ha.

Teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă este traversat de coridorul pan-european de transport VII (Dunăre) ce asigură transportul fluvial al Europei pe relația Nord-vest - Sud-est: Viena - Belgrad - Călărași - Brăila - Galați - Tulcea — lungimea 2300 km.

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Fig. 1 Coridoare de transport pan europene la nivelul continentului

Fig. 2 Coridoare de transport pan-europene la nivelul României

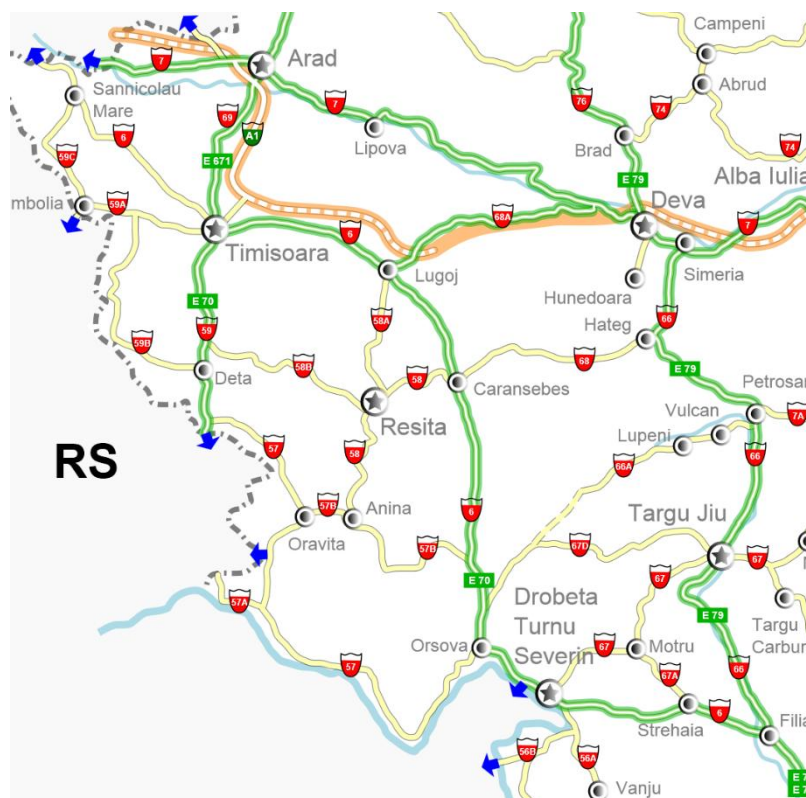

Fig. 3 Coridoare de transport pan europene la nivelul continentului și regiunea istorica Banat
Fig. 4 Rețeaua de drumuri naționale și europene la nivelul regiunii Sud-Vest a României

Accesul în oraș se face prin două drumuri :

- din sud și nord pe DN57 - principala cale rutieră
- din nord pe DJ571

Prezența fluviului Dunărea pe UAT-ul localității constituie un important element de dezvoltare economică legată de transporturi, turism, servicii etc.

Ca și poziție față de principalele orașe din regiunea sud-vest a României, Moldova Nouă se situează pe cale rutieră astfel:

- 108km față de Reșița reședința județului Caraș-Severin
- 133 km față de Drobeta Turnul Severin
- 147 km față de Caransebeș
- 159 km față de Lugoj
- 159km față de Timișoara

2.6.1 Caracteristici ale tramei stradale existente și aspecte critice

Rețeaua locală de căi de comunicație

Circulația auto, în interiorul teritoriului administrativ al localității, este în prezent asigurată de străzi, de categoria a III-a și a IV-a. Rețeaua de străzi are o dezvoltare cu preponderență longitudinală, de-a lungul drumului național DN57, DJ571 și DC49, iar în componența ei se găsesc drumuri și străzi de categoria a III-a și a IV-a (după lățimea carosabilului).

În interiorul intravilanului s-au făcut măsurători de trafic în 3 posturi caracteristice pentru traficul din localitate. Măsurătorile au fost efectuate în luna iunie a anului 2018.

Datele de trafic culese pot fi folosite pentru identificarea fluxurilor majore din localitate, intensitatea traficului pe rețeaua majoră de căi de comunicații și identificarea străzilor a căror capacitate de preluare a traficului este depășită prin indicele “debit-capacitate” (raportul dintre traficul înregistrat și capacitatea de preluare a străzii exprimată în vehicule etalon).

În urma măsurătorilor în cele trei puncta, s-a constatat că valorile traficului sunt extrem de mici în intervalul orar 10-11 de sub 80 Vet/h. Din acest motiv se vor folosi ca date de referință pentru prognoza traficului din localitate datele recensământului de trafic din anul 2015 realizat de CESTRIN.

Datele de trafic pot fi folosite pentru identificarea fluxurilor majore din localitate, intensitatea traficului pe rețeaua majoră de căi de comunicații și identificarea străzilor a căror capacitate de preluare a traficului este depășită prin indicele “debit-capacitate” (raportul dintre traficul înregistrat și capacitatea de preluare a străzii exprimată în vehicule etalon).

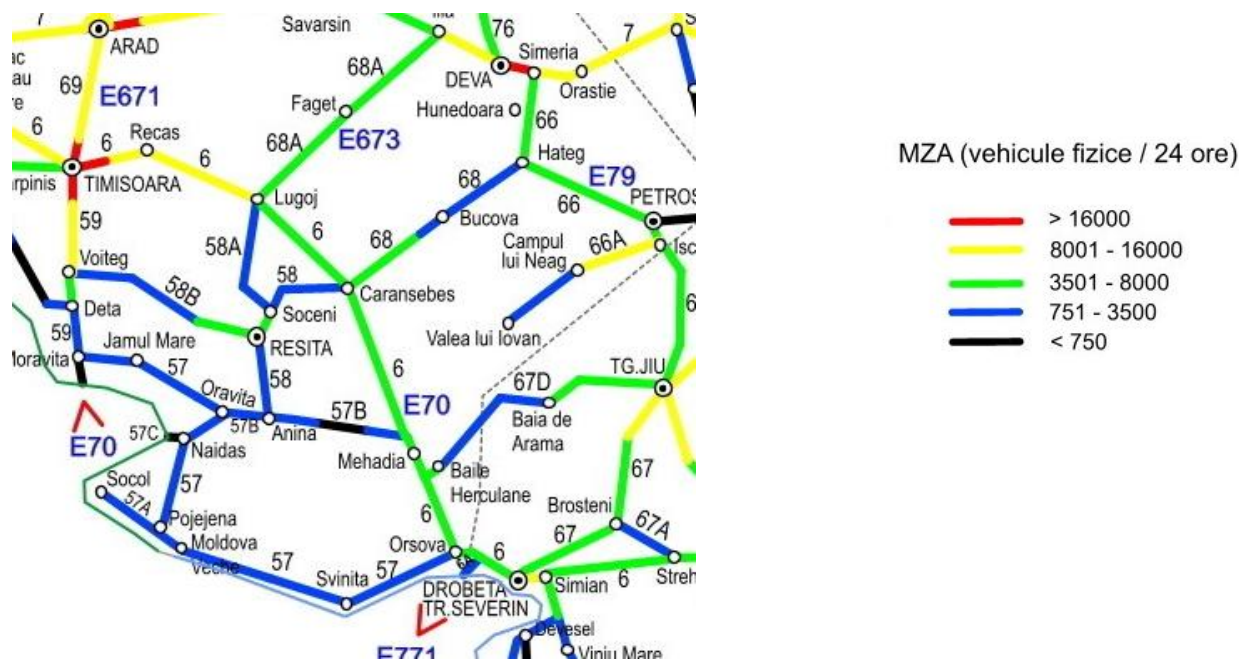

Fig. 6 Media zilnica anuală în anul 2015 pentru regiunea Banat-Oltenia

Se poate observa din figura nr. 6 că valorile de trafic pentru DN57 sunt cuprinse între 751 și 3500 de vehicule fizice într-un interval de 24 de ore.

Se poate concluziona ca traficul se desfășoară în condiții bune și în prezent traficul nu pune probleme de capacitate drumurilor.

Debitele maxime de serviciu pentru drumuri (vehicule etalon/ora și bandă) cu diferite tipuri de niveluri de serviciu sunt date în tabelul nr. 8 din Normativul PD 189-2000.

Tabelul 8.

Nivelul de serviciu	Viteza de circulație liberă, km/oră					
	100 km/oră	90 km/oră	80 km/oră	70 km/oră	60 km/oră	50 km/oră
A	720	660	600	540	430	370
B	1200	1100	1000	900	750	630
C	1650	1510	1400	1260	1000	870
D	1940	1800	1670	1500	1250	1070
E	2200	2100	2000	1900	1600	1350

Debite maxime de serviciu conform

PD 189-2000 pentru drumuri naționale cu două benzi de circulație pe sens în intravilanul localității

Concluziile rezultate din măsurătorile de trafic:

- Fluxurile majore de circulație auto se desfășoară de-a lungul drumului național 57 pe direcția E-V și DJ571.
- Pe trasee DN57 și DJ571 circulă traficul de tranzit (inclusiv traficul greu) cât și trafic local
- Pe aceste două axe se desfășoară mare parte din traficul din localitate. Se estimează că 80-85% din acest trafic este reprezentat de traficul de tranzit.
- Traficul înregistrat în timpul măsurătorilor nu depășește 80Vet/h pentru străzile secundare.

Orașul Moldova Noua este strabatut de drumul national DN 57 care strabate Clisura Dunarii, însoțind Dunarea pe malul stâng de la Orsova la Vama Naidas și face legatura spre nord cu Oravita și cu E70 la Moravita. Orașul este legat prin DN 57 și DN 59 de Timisoara, prin DN 57 de Orsova, prin DN 57B de orasul Anina și prin DN 57B+DN 58 de capitala judetului, municipiul Resita. Orasul Moldova Noua se afla la o distanta rutiera de 85 km de municipiul Resita, 45 km de Oravita, 88 km de orasul Orsova.

Orașul Moldova Noua se învecineaza la vest cu comuna Pojejena, la est cu comuna Coronini, la nord cu comunele Gârnic și Carunari, iar la sud pe toata lungimea teritoriului cu fluvial Dunarea, ce formeaza granita naturala cu Serbia.

La nivelul localitatii, principala sursa generatoare de trafic, este drumul national DN 57 care leaga orasele din sud - vestul României (Timișoara, Reșița, Moldova Noua, Orșova, Drobeta Turnu Severin).

Sursele secundare generatoare de trafic le reprezinta DJ 571 care face legatura între Moldova Veche, Moldova Noua și Moldovița. Traficul generat de DJ 571 reprezinta aproximativ 1015% din traficul auto din localitate.

Rețeaua stradala a UAT Moldova Noua are o lungime de aproximativ 30.000 m și o lățime a strazilor - partea carosabila - cuprinsa între 3 și 7 m.

În ceea ce privește fluența circulației pe rețeaua stradala existenta din localitatea Moldova Noua sunt prezente câteva disfuncții majore:

- uzura îmbracamintilor asfaltice;
- lipsa unor îmbracaminti carosabile permanente corelata cu deprofilarea pe suprafețele
- carosabile împietruite sau din pamânt;
- elemente geometrice ale rețelei stradale în mare parte necorespunzatoare, atât în profil
- transversal, cât și în profil longitudinal;
- lipsa unor elemente de organizare orizontala și verticala a circulației;
- incomodari între diferitele tipuri de circulație - între circulația autovehiculelor și circulația atelajelor trase de cai (caruțe), între circulația auto și cea pietonala, dar și a bicicletelor;
- probleme legate de sistematizarea verticala.

Din lungimea totala de strazi din localitatea Moldova Noua 70% este deprofilata, prezentând gropi, fagașe etc., fapt care duce pe anumite tronsoane, pe timp ploios, la îngreunarea circulației. În profil transversal, marea majoritate a strazilor pietruite și din pamânt nu au șanțuri amenajate corespunzator. În general, în localitatea Moldova Noua sistematizarea verticala a rețelei stradale este deficitara, principala consecința fiind evacuarea necorespunzatoare a apelor pluviale.

Tabel 1 – Situația străzilor din U.A.T. Moldova Nouă

Nr crt	Denumire strada	Lungime	Situația actuală
1	1 Decembrie 1918	4.080	betonat
2	Minerilor	2.050	betonat
3	Nicolae Bălcescu	1.525	betonat
4	Banatului	621	betonat
5	Primăverii	300	pietruit
6	8 Martie	280	pietruit
7	Păcii	150	pietruit
8	Libertății	170	pietruit
9	9 Mai	580	betonat
10	Mihai Eminescu	250	betonat
11	Tudor Vladimirescu	420	betonat
12	Inv. Alexandru Moisi	441	betonat
13	1 Mai	470	betonat
14	Caraș	100	pietruit
15	Almaj	150	pietruit
16	Locvei	200	pietruit
17	Ostrov	200	pietruit
18	Pescarilor	500	pietruit
19	Sălciilor	75	pietruit
20	Castanilor	75	pietruit
21	Teilor	150	pietruit
22	Vămii	350	pietruit
23	Podgoriilor	450	pietruit
24	Unirii	900	betonat
25	Vlasky Kray	500	asfaltat
26	Iagodăriei	400	betonat
27	Dunării	2024	betonat
28	Moldovița	2.424	pietruit
29	Măcești	2.562	pietruit
30	Al. I. Cuza	250	betonat
31	Mihai Viteazu	140	betonat
32	Al. Ștefan cel Mare	112	betonat
33	Traian Vuia	168	betonat
34	George Enescu	112	betonat

35	Vasile Alecsandri	140	betonat
36	I.L. Caragiale	140	betonat
37	Eftimie Murgu	392	betonat
38	Al. F. Griselini	448	betonat
39	Al. Ctin. Daicoviciu	140	betonat
40	George Coșbuc	140	betonat
41	Ioan Slavici	224	betonat
42	Sf. Varvara	476	betonat
43	Al. Crinilor	495	betonat
44	Lalelelor	480	betonat
45	Centrul Civic	1.500	betonat
46	Nicolae Bălcescu	2000	asfaltat

Sursa: Primăria Moldova Nouă

Tabel 2 –Tipuri de stradă

Nr. crt.	Tip stradă	Total Lungime
1	betonat	20.042
2	pietruit	8.136
3	asfaltat	2.500
Total general		30.678

Sursa: Primăria Moldova Nouă

Parcările

Parcările reprezintă una din cele mai importante probleme ale planificării transportului în orașe. În același timp au un impact și asupra planificării urbane, interacționând cu transportul public și influențând realizarea unui trafic lejer. Parcările publice existente la nivelul orașului Moldova Nouă sunt gestionate de Serviciul Urbanism, Transport, Cadastru și Agricultură, care funcționează în cadrul Primăriei Moldova Nouă și sunt în număr de 22 de parcări care asigură 391 de locuri de parcare, furnizând o alternativă parcării pe stradă. Cu toate acestea, există zone în care cererea de locuri de parcare este mare, iar numărul de spații de parcare este scăzut. Pe lângă acest lucru, mai sunt șoferi care parchează neregulamentar, utilizând spațiul în afara celui destinat parcării, reducând, astfel, confortul și siguranța pietonilor. Măsurile ce se vor implementa în legătură cu parcările vor viza următoarele: crearea unor alternative la parcare în centru, reducerea numărului de locuri de parcare în centru și în fața punctelor principale de interes pentru locuitori sau vizitatori (magazine, poștă, bancă, farmacie etc.), reducerea parcării ilegale.

Tabel 3 – Situația actuală a parcărilor din orașul Moldova Nouă

Nr.Crt.	Locația	Suprafață	Nr.mașini	Starea reală
1.	Parcare bloc Nr.12	675	25	betonată
2.	Parcare bloc Nr.15	126	12	betonată
3.	Parcare bloc Nr.16	91	10	betonată
4.	Parcare bloc Nr.18	84	11	betonată

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

5.	Parcare bloc Nr.10	294	22	betonată
6.	Parcare bloc Nr. 8	196	13	betonată
7.	Parcare bloc Nr.6	64	7	betonată
8.	Parcare bloc Nr.5	98	12	betonată
9.	Parcare Complex Nou	64	11	betonată
10.	Parcare Bloc Nr.2. Bl.3Bl.24A	280	32	betonată
11.	Parcare bloc Nr.3A	345	27	betonată
12.	Parcare bloc Nr.44,bl.45	321	17	betonată
13.	Parcare Policlinică oraș Moldova Nouă	289	23	betonată
14.	Parcare Administrația fiscală oraș Moldova Nouă	180	15	betonată
15.	Parcare de la bloc Nr.1pâna la Bl.12	420	60	betonată
16.	Parcare Park Place Moldova Nouă	140	9	betonată
17.	Parcare Chic	210	12	betonată
18.	Parcare Centru de Informare Turistică	48	5	betonată
19.	Parcare Faleză	300	23	betonată
20.	Parcare Centrul Civic Bl.3+Bl.5	288	8	betonată
21.	Parcare Centrul Civic	288	16	betonată
22.	Parcare Primăria orașului Moldova Nouă	158	21	betonată
TOTAL		4959	391	

DRUMUL NATIONAL DN57

LIMITA ADMINISTRATIVĂ A ORASULUI MOLDOVA NOUA				
DRUM	INTRE KM.	SI KM.	PARTEA	
DN57	98 + 340	109 + 676	dr.	stg.

LIMITA <u>intravilan existent</u> ORASULUI MOLDOVA NOUA				
DRUM	INTRE KM.	SI KM.	PARTEA	
DN57	101 + 504	101 + 767	dr.	
DN57	103 + 379	104 + 284	dr.	
DN57		104 + 284	dr.	stg.
DN57	105 + 164	106 + 089	dr.	
DN57		106 + 089	dr.	stg.
DN57	106 + 089	107 + 013		stg.
DN57		107 + 944	dr.	stg.
DN57	108 + 583	108 + 656	dr.	
DN57		108 + 656	dr.	stg.

COORDONATE POZITII KM. DN57 intravilan existent - ORAS MOLDOVA NOUA - IUNIE 2022

SITUATIA EXISTENTA

POZ. KM. / DRUM	INTERSECȚIE CU ...	X	Y
DN57			
98+340	LIMITA ADMIN.	236426.8861	359711.6211
98+340	DC48	236426.8861	359711.6211
104+284	LIMITA INTRAVILAN EXISTENT	233349.1789	363432.6921
104+809	DJ571	232890.7366	363657.2341
106+089	LIMITA INTRAVILAN EXISTENT	232172.2710	365214.8542
107+944	LIMITA INTRAVILAN EXISTENT	231655.7779	366966.0745
108+656	LIMITA INTRAVILAN EXISTENT	231255.3873	367539.9026
109+676	LIMITA ADMIN.	230581.6766	368305.6375

2.6.2 Transportul în comun

Zonele generatoare și polarizatoare de trafic.

La nivelul localității, principala sursă generatoare de trafic este drumul național DN57 si DJ571 care leagă rutier orașul de localitățile aflate la nord si est de acesta si de parcul național Cheile Nerei-Beușnița.

O a doua cale de acces către Moldova Noua o reprezintă fluviul Dunărea prin portul Moldova Veche. Este un port fluvial românesc din zona amonte a lacului de acumulare „Complexului Hidroenergetic și de Navigație Porțile de Fier I” din județul Caraș-Severin. Este situat în localitatea Moldova Veche, pe malul stâng al Dunării, la kilometrul 1048. Rada portuară este cuprinsă între kilometri 1047-1050,50.

În capătul aval al portului s-au finalizat lucrările la terminalul de pasageri. În vederea deservirii acestuia, traficul naval turistic se operează prin dana de pasageri. În acest sens, cheiul aferent acestei dane de pasageri a fost reamenajat și reparat cu o structura nouă de pereu dalta. Acostarea navelor de pasageri se realizează la dana plutitoare constituită dintr-un ponton fixat în dreptul noii clădiri.

2.6.3 Circulația feroviară

Nu este cazul. Nu exista legătură feroviară cu nici o magistrală a CFR.

2.7. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul localității cuprinde următoarele zone funcționale distincte:

- zona centrală funcțiuni complexe de interes public.
- zonele de locuințe și funcțiuni complementare cu subzona locuințe în blocuri și subzona locuințe individuale.
- zona de parcuri, recreere, sport și agrement.
- zona de unități industriale și depozite
- zona de unități agrozootehnice
- zona de gospodărie comunală și cimitire
- zona căi de comunicații și construcțiile aferente cu subzonele căilor ferate și rutiere.
- alte zone (ape, terenuri neconstruibile)

2.7.1 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent

Suprafața teritoriului administrativ al orașului Moldova Noua este de **11.852,2 ha** din care:

- suprafața agricolă (ha): **3884,79 ha**, din care **789,78 ha** arabil;
- suprafața împădurită (ha): **6131,11 ha**;
- suprafața acoperită de apă (ha): **1521,03 ha**.

Prezentăm mai jos datele furnizate de Direcția Județeană Caraș-Severin, la nivel de teritoriu:

Tabelul -. Suprafața orașului Moldova Nouă

Nr.crt.	Denumire indicator	U.M.	Valoare	Pondere
1.	Suprafață totală	ha	11852,2	100%
2.	Intravilan		500.43	
3.	Suprafață agricolă, din care	ha	3884,79	32.78%
	- arabil		789,78	6.66%
	- fânețe;		744,81	6.29%
	- pasuni		2203,2	18.59%
	- vii;		62	0.52%
	- livezi;		85	0.72%
4.	Ape și bălți		1521,03	12.83%
5.	Păduri		6131,11	51.73%
6.	Alte suprafețe		315,09	2.66%
	din care TDS		53,56	0.45%

Sursa: Primaria Moldova Noua

Componenta zonei cu destinație specială (TDS) este următoarea:

UTR	UTR subzonă	definire
UTR corespunzătoare unui țesut urban constituit sau slab constituit	TDS 1	SUBZONA CU DESTINAȚIE SPECIALĂ SITUATĂ ÎN ZONĂ PROTEJATĂ
		Secția de pompieri Moldova Nouă , situată pe strada Nicolae Bălcescu, nr.99, în suprafață de 2565m ²
		Sediul poliției orașenești , situate în strada Dunării, nr. 58A, în suprafață de 1671m ²
		Sediul Poliției de Frontieră Moldova Nouă , situat în strada Varvara, nr. 4, în suprafață de 11.900m ²
		Imobil locuințe de serviciu , situat în strada Vasile Alexandri, bloc 40, scara IV
		Teren ponton , în suprafață de 250m ² , CF. 31836
UTR corespunzătoare unor zone rurale, slab constituite sau neconstituite	TDS 2	SUBZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ SITUATĂ ÎN AFARA ZONEI PROTEJATE (SI EXTRAVILAN)
		Turn de comunicație Măcești CS MOLD 07
		Turn de comunicație Insula Ostrov CS MOLD 09
		Turn de comunicație Moldovița CAS REP 005
		Turn de comunicație Moldova Veche CAS SBP 003

2.7.2 Zonificarea funcțională a teritoriului și aspecte caracteristice ale fondului locuibil

Problematica locuirii și în mod particular a locuinței se pune cu precădere în plan european în raport cu presiunile de concentrare a activităților în zonele metropolitane, care conduc atât la expansiuni greu de controlat în teritoriul aglomerațiilor urbane, cât și la riscul unor ample fenomene de restructurare urbană haotică. Un alt fenomen asociat tendințelor enunțate succint mai sus îl reprezintă segregarea socială, cu fenomene imprevizibile pe termen mediu și lung.

Contextul național se caracterizează prin impactul pe care industrializarea masivă și rapidă din anii 1970 și mai ales 1980 a avut-o asupra modului de locuire în mediul urban, impact caracterizat prin dezvoltarea marilor ansambluri de locuințe colective, nu de puține ori în detrimentul zonelor tradiționale de locuire.

2.8. Zone cu riscuri naturale

2.8.1 Zone de risc natural și antropic

Risc la seism (cutremur)

Prin pozitia sa geografica, judetul Caras-Severin, se grefeaza pe un areal caracterizat de un potential seismic ridicat, avand ca sursa generatoare a cutremurelor, un complicat sistem de falii activate cu intermitenta, specific zonei de sud-vest a tarii, miscarile telurice din aceasta zona fiind incadrate comprehensiv in categoria „cutremurelor banatene”. Acestea au focare de mica adancime, cu intensitati maxime de gradul VIII pe scara Mercali, avand zone epicentrale reduse ca suprafata si perioade de revenire inconstante.

Cauzele generatoare sunt exclusiv de natura tectonica, acumularile energiei de deformare care conduc la generarea seismului fiind controlate de miscarile diferentiale, verticale si orizontale (decrosari) ale blocurilor tectonice delimitate de falii a caror activitate este relativ dovedita prin fenomene geologice. Conform Normativ P100/1982, arealul zonei apartine zonei seismice C, cu parametri de calcul: $T_c=0,70$; $K_s=0,20$. Echivalenta in grade seismice maxime potentiale este gradul VII - scara MKS.

2.8.2 Risc de instabilitate

Risc la alunecări de teren

Alunecările de teren sunt fenomene distructive de origine geologica, ce pot produce distrugerii prin deplasarea stradelor de roci, putand duce la distrugerea unor bunuri imobile, blocarea de drumuri sau cursuri de apa. Producerea acestui fenomen este conditionata de existenta unor factori cauzali si de risc, specifici fiecarui areal. Factorii cauzali care declanseaza alunecările de teren, omologati si acceptati de Comunitatea stiintifica (I.U.G.S. - G.M./L) se refera in principal la patru categorii de conditii favorizante, cu caracter exhaustiv: conditii litologice; procese geomorfologice; procese fizice; procese antropogene. Estimarea potentialului de producere a alunecarilor de teren si raionarea zonelor cu probabilitate de producere a acestor fenomene se realizeaza prin elaborarea unor harti de zonare a teritoriului Romaniei, luand in considerare factorii cauzali care favorizeaza alunecările de teren, cu adoptarea terminologiei si clasificarii propuse de I.U.G.S. - G.M./L. Prin insusirea acestui model, in prezenta lucrare se prezinta o zonare teoretica a teritoriului judetului Caras-Severin din punct de vedere al potentialului de declansare a alunecarilor, cu luarea in considerare a opt factori de risc, distribuiti la trei grade de potential de probabilitate de producere a alunecarilor.

Factorii de risc luati in calcul sunt: criteriu litologic; criteriul geomorfologic; criteriul structural; criteriul hidrologic si climatic; criteriul seismic; criteriul silvic; criteriul antropogen. Dintre acesti factori responsabili de producerea alunecarilor de teren, rolul determinat le revine criteriilor litologice si geomorfologice, o insumare a situatiilor celor mai defavorabile din aceste doua criterii, conducand de regula la declansarea unor alunecari.

2.8.3 Risc de inundabilitate

Inundațiile sunt definite ca acoperirea terenului cu apă în stare de stagnare sau în mișcare, care prin mărimea și durata sa provoacă victime umane și distrugerii materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Pericolul de inundare al orașului îl reprezintă doar precipitațiile abundente cu intensitate mare în interval scurt de timp, ce ar permite afectarea gospodăriilor cetățenesti și suprafețele agricole. Ploile (precipitațiile lichide), se pot caracteriza prin **cantitate** (măsurată în litri pe m²), prin **intensitate** (mm/minut) și prin **durată** (minute sau ore). Ploile torențiale sunt caracterizate printr-o mare intensitate, adică prin cantități mari de apă căzute într-un timp foarte scurt.

Din punct de vedere al expunerii la riscul de inundații, unitatea administrativ teritorială Moldova Noua nu a fost afectată de inundații datorate revărsărilor unui curs de apă, scurgerilor pe torenți sau unde cantitatea maximă de precipitații.

2.8.4 Riscuri antropice

Orașul Moldova Noua este traversat de o serie de rețele de utilități astfel: cablu telefonic, linii de curent, conducte de alimentare cu apă și canalizare.

Aceste rețele prezintă un risc în situația avarierii lor și de aceea la amplasarea construcțiilor s-a avut în vedere distanța impusă de reglementările în vigoare, iar la autorizarea proiectelor de construcție s-a solicitat avizul de la instituțiile competente.

Se vor păstra zonele de protecție conform legislației în vigoare a rețelelor edilitare.

La nivelul localității vor fi întocmite planuri pentru poluări accidentale ale solului și pânzei de apă freatică, precum și a bălților.

Evaluarea riscului asupra sănătății umane, animale și a mediului este un proces menit să evalueze riscurile directe sau indirecte, imediate sau întârziate, pe care introducerea deliberată în mediu sau introducerea pe piață a organismelor modificate genetic le pot avea asupra sănătății umane și a mediului.

De exemplu, riscul de incendii la gospodăriile populației sunt înregistrate ca fiind frecvent produse, acestea fiind generate de nesupravegherea focului deschis și necurățarea cosurilor de fum.

Evaluarea riscului se face pentru fiecare caz în parte înainte de introducerea și ia în considerare natura organismului introdus și a mediului receptor, precum și efectele potențiale cumulative pe termen lung, asociate interacțiunii cu alte organisme modificate genetic și cu mediul inconjurător. Evaluarea se realizează de către organisme științifice independente sau experți independenți, autorizați sau atestați conform legislației.

Evaluarea riscului asupra sănătății umane și a mediului trebuie să stabilească dacă este necesar să se realizeze managementul riscurilor și, dacă da, care sunt metodele cele mai potrivite pentru aceasta.

În funcție de categoria de riscuri identificată, se stabilesc următoarele mijloace necesare de prevenire și combatere a riscurilor:

- ❑ inspecții de prevenire efectuate atât de către membrii comitetului local pentru situații de urgență, cât și de seful serviciului voluntar pentru servicii de urgență;
- ❑ serviciul voluntar pentru situații de urgență;
- ❑ grupa de asistență medicală și descarcerare;
- ❑ echipa de salvare-cautare, NBC și pirotehnice.

Potrivit legislației în vigoare, resursele financiare necesare acțiunilor și măsurilor pentru prevenirea și gestionarea unor situații de urgență se suportă din bugetul local.

Riscuri antropice generate de despaduriri și decopertări de vegetație

- ❑ Despaduriri si decopertari ale vegetatiei. Aceste activitati duc la cresterea umiditatii versantului si prabusirea acestuia prin slabirea fortelor de coeziune dintre particule.

Riscuri antropice generate de lucrari de investitie

- ❑ Realizarea unor lucrari de investitii in apropierea versantilor. Alunecarea de teren din aceasta cauza se datoreaza faptului ca incarcarea terenului creste semnificativ cu realizarea unor constructii, modificand echilibrul de moment al versantului.

Riscuri antropice asupra solului si subsolului

Poluarea solului este rezultata, in principal, prin:

- ❑ Scoaterea unor importante suprafete din circuitul economic datorita depozitarii deseurilor menajere, industriale si agricole;
- ❑ Ca zone critice sub aspectul deteriorarii solului putem aminti depozitele de deseuri, halde de deseuri, zonele miniere, etc.

Depozitele de deseuri urbane sau rurale constituie o problema majora. Acestea polueaza factorii de mediu prin apele exfiltrate si gazele degajate prin fermentare, precum si arderea deseurilor. Rampele de gunoi de pe teritoriul administrativ al localitatilor vor fi desfiintate iar terenurile redade in circuitul agricol.

Luand in considerare practicile curente din domeniul gestiunii deseurilor, este evident faptul ca Primaria comunei se va alinia la sistemul actual pentru imbunatatirea substantiala a acesteia, in vederea conformarii cu cerintele noilor reglementari nationale si europene. Aceasta sarcina implica eforturi deosebite, atat din partea administratiilor publice locale, care trebuie sa identifice sursele de finantare in vederea inchiderii depozitelor vechi si a constructiilor celor noi, cat si din partea populatiei care este nevoita sa suporte costurile suplimentare care-i revin.

Implementarea si realizarea obiectivelor de colectare selective, reducerea cantitatilor de deseuri biodegradabile depozitate, alaturi de extinderea zonelor deservite de catre serviciile de salubritate, cere implicarea tuturor factorilor responsabili si realizarea unei campanii sustinute de constientizare a populatiei.

Apele uzate evacuate se vor incadra in prevederile normativelor in vigoare.

Agricultura este un puternic factor de poluare a mediului inconjurator, ea fiind pe rand (uneori simultan) obiect al poluarii si sursa de poluare. Solul este constrans sa primeasca noxele industriale, traficul si aglomerarile urbane, incorporandu-le in produsele sale; astfel se induce, atat in recolte cat si in productia animala, substante potential toxice care degradeaza frecvent ecosistemele invecinate, inclusiv apele subterane.

Agricultura, prin culturile sale (utilizarea solului, intretinerea proceselor biologice naturale), reprezinta una dintre activitatile economice cu influenta directa asupra mediului.

Influenta agriculturii asupra mediului este determinata in principal de:

- ❑ Modul de utilizare al suprafetelor agricole (degradarea solului, poluarea solului prin dejectii animaliere);
- ❑ Amenajari agricole;
- ❑ Aplicarea ingrasamintelor chimice, naturale si a pesticidelor.

Riscuri arderii combustibililor fosili si taierea padurilor

Riscul cel mai ridicat il au activitatile umane precum arderea combustibililor fosili si taierea padurilor. Inca de la inceputul Revolutiei Industriale, influentele umane asupra climei au crescut substantial. Pe langa impactul asupra mediului inconjurator, aceste activitati schimba suprafata pamantului si emit multe substante poluante, in atmosfera.

Acestea la randul lor pot influenta cantitatea de energie care poate avea un efect de incalzire sau de racire a climei. Produsul principal al combustibililor fosili este dioxidul de carbon, un gaz cu efect de sera.

Efectul principal al activitatilor umane este unul de incalzire, de pe urma emisiilor de dioxid de carbon si a celorlalte gaze cu efect de sera.

Acumularea gazelor cu efect de sera din atmosfera a dus la o crestere a efectului de sera natural. Aceasta crestere este ingrijoratoare deoarece exista potentialul de incalzire a planetei la niveluri care nu au mai fost experimentate in istoria civilizatiei umane. O astfel de modificare ar putea avea consecinte devastatoare asupra mediului, societatii si economiei.

Chiar daca dioxidul de carbon este principala cauza a schimbarilor climatice induse de om, arderea combustibililor fosili si activitatile industriale emit si alte substante care la randul lor actioneaza negativ asupra climei. O alta substanta care actioneaza pe o perioada lunga de timp este oxidul de azot. El se pastreaza mult timp in atmosfera unde actioneaza ca un gaz cu efect de sera. In timp ce unele substante au un efect de incalzire, altele actioneaza spre racirea planetei.

Dupa dioxidul de carbon, alte substante precum metanul si carbonul, particula solida formata prin arderea incompleta a combustibililor pe baza de carbon, au un efect de incalzire a planetei. Substantele cu efect de racire includ aerosolii de sulfat. Prin arderea combustibililor fosili se elimina in atmosfera si dioxid de sulf, care se combina cu vapori de apa pentru a forma picaturi mici (aerosoli) care reflecta lumina solara. Aerosolii de sulfat nu raman in atmosfera decat cateva zile si nu au acelasi efect de lunga durata precum gazele cu efect de sera. Racirea care rezulta de pe urma aerosolilor compenseaza intr-o oarecare masura incalzirea rezultata de pe urma emisiilor de alte substante. Asa se face ca incalzirea din prezent ar fi fost si mai mare daca nu ar fi fost nivelurile ridicate de aerosoli de sulfat din atmosfera.

In general oamenii exercita o influenta tot mai mare asupra climei si asupra temperaturii Pamantului, prin arderea combustibililor fosili, taierea padurilor si cresterea animalelor. Aceste activitati genereaza cantitati enorme de gaze cu efect de sera, care se adauga celor deja prezente in mod natural in atmosfera, contribuind astfel la efectul de sera si la incalzirea globala.

Unele gaze din atmosfera Pamantului se comporta ca peretii unei sere - capteaza si retin caldura soarelui, astfel incat aceasta nu mai este eliberata inapoi spatiu.

Multe dintre acestea sunt prezente in mod natural in atmosfera, insa activitatea umana generala a condus la cresterea concentratiei unora dintre ele, in special a gazelor din categoria:

- ☐ dioxidului de carbon (CO₂);
- ☐ metanului;
- ☐ protoxidului de azot;
- ☐ gazelor fluorurate.

CO₂-ul este gazul cu efect de sera generat cel mai adesea de activitatile umane, fiind responsabil in proportie de 63 % de incalzirea globala cauzata de om. Concentratia sa in atmosfera este in prezent cu 40 % mai mare decat in perioada preindustriala.

Alte gaze cu efect de sera sunt emise in atmosfera in cantitati mai mici, insa capteaza si retin caldura mai eficient decat CO₂-ul, iar in unele cazuri sunt de mii de ori mai puternice.

Metanul contribuie cu 19 % la incalzirea globala cauzata de om;

Oxidul de azot contribuie cu 6 % la incalzirea globala cauzata de om.

Dintre cauzele antropice principale ale cresterii emisiilor de gaze cu efect de sera se pot enumera si:

- ☐ Arderea carbunelui, petrolului si gazelor - care genereaza dioxid de carbon si protoxid de azot -, in producerea energiei, transporturi, industrie si in gospodarii (CO₂);
- ☐ Taierea padurilor (despadurirea) Copacii contribuie la reglarea conditiilor climaterice absorbind CO₂ din atmosfera. Prin urmare, atunci cand sunt taiati, acest efect benefic se pierde, iar dioxidul de carbon stocat de copaci este eliberat inapoi in atmosfera, accentuand efectul de sera;
- ☐ Intensificarea cresterii animalelor. Vitele si ovinele produc cantitati mari de metan in timpul digestiei;

- ❑ Ingrasamintele care contin azot genereaza emisii de protoxid de azot;
- ❑ Depozitarea deseurilor menajere genereaza emisii de CH₄;
- ❑ Gazele fluorurate au un efect de incalzire foarte puternic, cu de pana la 23 000 de ori mai mare decat al CO₂. Din fericire, acestea sunt eliberate in cantitati mai mici, iar legislatia nationala, a Uniunii Europene si cea internationala prevede reducerea treptata a utilizarii lor, pana la eliminarea lor completa.

Schimbarile climatice sunt atribuite efectului de sera, termen folosit pentru a evidientia contributia unor anumite gaze emise natural sau artificial in atmosfera. Este deja cunoscut faptul ca omul, prin activitatea sa, este responsabil in mare parte de emisiile gazelor cu efect de sera si in principal a emisiilor de CO₂ (cel mai raspandit dintre gazele cu efect de sera).

Emisiile totale de CO₂ echivalent pentru Romania au fost de 111 milioane de tone in anul 2013, reprezentand 2,42% din emisiile UE totale.

2.8.5 Zonificare

2.9. Echipare edilitară

2.9.1 Gospodărirea apelor

Gospodărirea apelor pe perimetrul Orasului Moldova Noua si a localitatilor, asigura prin ansamblul de lucrari executate si prin masuri de exploatare si intretinere ,urmatoarele deziderate:

- satisfacerea necesarului de apa pentru activitatile umane;
- eliminarea influentelor defavorabile ale activitatilor umane asupra apelor;
- prevenirea, combaterea si eliminarea efectelor actiunilor daunatoare ale apelor scurse la suprafata solului prin lucrari de amenajare complexe;
- mentinerea functiunilor natural ale apei din zona.

2.9.2 Alimentarea cu apă

Sistemul de alimentare cu apa Moldova Noua este compus din:

- sursa de apa subterana
- conducta de aductiune apa tratata pe o lungime de 2,3 km
- rezervorul din Moldova Veche, cu capacitatea V = 1000 mc;
- rezervoarele Dealul Viilor, cu capacitatea V = 2x1000 mc;
- rezervorul Dealul Viilor, cu capacitatea V = 500 mc;
- rezervoarele din Moldova Noua, cu capacitatea V = 2x250 mc.
- retea de distributie pe o lungime de 21700 m;
- statie noua de pompare, cu hidrofor

Sursa de apă

Sursa de apa este din sursa subterana: frontul de captare Macesti -Forajul Florimunda

Aduktiunea

Aduktiunea apei brute de la frontal de captare apa subterana pana la statia de tartare este executata din teava de otel in lungime de 2,3 km.

Statia de tratare

Statia de tartare corecteaza parametric apei brute din foraje prin clorinare.

Rezervoare inmagazinare apa

Sistemul de rezervoare este alcatuit din:

- rezervorul din Moldova Veche, cu capacitatea $V = 1000$ mc, aferent statiei de tratare
- rezervoarele Dealul Viilor, cu capacitatea $V = 2 \times 1000$ mc;
- rezervorul Dealul Viilor, cu capacitatea $V = 500$ mc;
- rezervoarele din Moldova Noua, cu capacitatea $V = 2 \times 250$ mc.

Statii de pompare apa

Statie de pompare - localizata pe dealul Viilor, si va realiza pomparea apei potabile din statia de tratare pana in rezervorul din Moldova Noua; va fi echipata cu (2+1) pompe eficiente din punct de vedere energetic cu urmatoarele caracteristici:

$$Q = 48.6 \text{ mc/h;}$$

$$H = 90 \text{ m.}$$

Statie de pompare cu hidrofor - localizata pe strada 1 Decembrie 1918, va fi echipata cu (1+1) pompe eficiente din punct de vedere energetic cu urmatoarele caracteristici:

$$Q = 13 \text{ mc/h;}$$

$$H = 90 \text{ m.}$$

Retea de distributie apa

Reteaua de distributie apa in lungime totala de 21700 m este executata astfel:

- conducta azbo- ciment = 1400m
- teava otel = 14800m
- teava PEID = 5500 m

Conform AVIZULUI AQUACARAȘ SA. nr. 1703/CPRA129/30.04.2024, situația cu privire la alimentarea cu apă în UAT Moldova Nouă se prezintă după cum urmează:

1. Sistemul de alimentare cu apă cuprinde:

Sursa de apă: 4 foraje de mică adâncime – F17 (H=20 m), F18 (H=20 m), F19 (H=20 m), F20 (H=24 m) situate pe malul Dunării.

Instalații de captare:

Captarea apei din forajele F 17, F 18 și F 19 se realizează cu electropompe submersibile tip Grundfos, cu caracteristicile $Q = 50$ mc/h, $P = 5,5$ kw, $H = 40$ mCA, iar forajul F20 este echipat cu electropompă Wilo, cu caracteristicile $Q_{max} = 71$ mc/h, $Q_{min} = 40$ mc/h, $P = 7,5$ kw, $H = 60$ mCA.

Instalații de tratare:

Dezinfecția apei se face cu hipoclorit de sodiu în bazinul de omogenizare existent din incinta uzinei de apa cu $V = 500$ mc.

Pentru o dezinfecție suplimentară s-a mai montat o instalație automată de dezinfecție ce injectează soluția de hipoclorit în cele două rezervoare de înmagazinare cu $V = 2 \times 1000$ mc de pe Dealul Viilor, dar această instalație nu este pusă în funcțiune.

Instalații de aducțiune și înmagazinare a apei

Din cele 4 foraje apa ajunge în bazinul de omogenizare cu volumul de 500 mc al uzinei de apă, iar de aici este pompat în rezervoarele de înmagazinare.

Stația de pompare este de tip cheson (SP1), echipată astfel:

- 3 pompe tip Wilo 2+1R (1 pompă Wilo cu $Q = 100$ mc/h, $H = 80$ mCA, $P = 37$ kW și 2 pompe Wilo cu $Q = 60$ mc/h, $P = 7,5$ kw)
- 1 pompă Grundfos pentru cartierul Măcești ($Q = 8$ mc/h, $H = 90$ mCA, $P = 4$ kW)

Pentru alimentarea cu apă a cartierului Boșneag s-a construit o stație de pompare pe Dealul Viilor, echipată cu 2 + 1R pompe ($Q = 48,6$ mc/h, $H = 90$ mCA), ce pompează apa din rezervorul cu $V = 500$ mc în 2 rezervoare cu $V = 2 \times 50$ mc din cartierul Boșneag.

Înmagazinarea apei se face în 6 rezervoare, amplasate în diferite zone ale localității:

- 3 rezervoare pe Dealul Viilor cu $V = 2 \times 1000$ mc și $V = 500$ mc
- 1 rezervor în Măcești cu $V = 50$ mc
- 2 rezervoare în cartierul Boșneag cu $V = 2 \times 250$ mc.

Conductele de aducțiune au fost reabilitate fiind realizate din PEHD cu $L_{totală} = 10.743$ m și $\varnothing 110 \div 200$ mm.

S-a montat o conductă de legătură nouă din PEHD cu $L = 5.378$ m și $\varnothing 200$ mm ce leagă rezervorul cu $V = 500$ mc de pe Dealul Viilor cu cele 2 rezervoare cu $V = 2 \times 250$ mc din cartierul Boșneag.

Conducta de aducțiune de la SP1 la rezervorul Măcești este din PEHD cu $L = 1.945$ m $\varnothing 110$ mm.

Conducta de aducțiune de la SP1 la rezervoarele cu $V = 2 \times 1000$ mc de pe Dealul Viilor este realizată din PEHD cu $L = 1.710$ m și $\varnothing 200$ mm.

Conducta de aducțiune de la SP1 la rezervoarele cu $V = 500$ mc de pe Dealul Viilor este realizată din PEHD cu $L = 1.710$ m și $\varnothing 200$ mm.

Rețea de distribuție a apei

Distribuția apei în zona Orașului Nou și Moldova Veche se realizează gravitațional, din rezervoarele de înmagazinare cu $V = 2 \times 1000$ mc, printr-o conductă cu $\varnothing 400 \times 22,7$ mm în inelul principal cu $\varnothing 250 \times 14,20$ mm care distribuie apa la consumatori printr-o rețea ramificată. Lungimea rețelelor de distribuție în această zonă este de 17.048 m cu $\varnothing 110 \div 400$ mm.

Distribuția apei în localitatea Măcești se poate face din rezervorul de înmagazinare cu $V = 50$ mc, amplasat în localitate, printr-o conductă de PEHD cu $\varnothing 110$ mm sau din cele două rezervoare cu $V = 2 \times 1000$ mc. Lungimea rețelelor de distribuție în Măcești este de 4.480 m cu $\varnothing 65 \div 140$ mm.

Între localitățile Moldova Nouă și Măcești s-au realizat conducte de legătură care distribuie apa la locuințele poziționate de o parte și de alta a DN 57. Lungimea conductelor de legătură între cele două localități este de 5.120 m și sunt realizate din PEHD cu $\varnothing 100 \times 6,4$ mm.

În cartierul Boșneag distribuția apei se face gravitațional, din cele două rezervoare cu $V = 2 \times 250$ mc, lungimea rețelelor de distribuție fiind de 12.588 m.

2.9.3 Canalizare

Sistemul de canalizare format din rețele de evacuare ape uzate, ape pluviale, stații de pompare ape uzate ca un tot unitar se gestionează de SC. AQUACARAS SA Resita.

Sistemul existent de colectare a apelor uzate din Moldova Noua este mixt după cum urmează:

Unitar: 15.3 km

Divizor: 4.2 km

Total: 19.5 km

Canalizare ape uzate menajere si industriale

Au fost terminate lucrarile la SEAU Moldova Noua prin proiectul Modernizarea Infrastructurii de Apa si canal din judetul Caras-Severin, statie cu o capacitate $Q_{max}=1777mc/zi$ pentru o populatie echivalenta de 7000 locuitori situata la varsarea raului Bosneag in Dunare.

Statie de epurare

Sistemul de canalizare mixt ,existent, nu dispune de statie de epurare. Efluentii sunt evacuați in raurile Baron si Bosneag.

Reteaua de evacuare

Reteaua de canalizare in sistem mixt are o lungime de 19500 m, conductele avand diametre cuprinse intre 200 mm si 600 mm, realizate din beton, PVC si PAFSIN.

Sistemul de canalizare cuprinde 3 statii de pompare apa uzata ,statii care pompeaza apa uzata din zonele joase astfel:

- ⇒ SPAU 2 - str. Dunarii, intersectia dintre str. Vlasch Kraj+str.Unirii
- ⇒ SPAU 3 - str. Dunarii, intersectia dintre str. Sf Varvara+str.N.Titulescu

Canalizare ape pluviale

Apele pluviale colectate de pe suprafata Orasului Moldova Noua se evacueaza gravitational prin curgere la suprafata spre zonele joase.Reteaua de evacuare ape pluviale are o lungime de cca. 71000 m. Apele pluviale sunt evacuate in raul Baron si raul Bosneag fara o epurare prealabila.

Conform AVIZULUI AQUACARAȘ SA. nr. 1703/CPRA129/30.04.2024, situația cu privire la canalizarea apelor menajere în UAT Moldova Nouă se prezintă după cum urmează:

2. Canalizarea menajeră:

Rețeaua de canalizare menajeră este realizată din conducte de PVC cu $L = 12.392$ m și $\varnothing 250$ mm în cartierul Boșneag și $L = 27.862$ m, $\varnothing 160 \div 400$ mm în Orașul Nou și Moldova Veche. Colectorul principal este realizat dintr-o conductă de ceramică cu $L = 1.500$ m și $\varnothing 315 \div 400$ mm și transportă apele uzate dintr-un cămin de colectare la stația de epurare. În acest colector ajung gravitațional apele uzate din cartierul Boșneag și apele uzate din Moldova Veche și Orașul Nou prin pompare din SPAU 1 și SPAU 2. Stația de pompare a apelor uzate SPAU 1 este echipată cu 1 +1 R pompe ($Q_p = 3$ mc/h, $H_p = 21$ mCA), iar SPAU 2 este echipată cu ($Q_p = 3$ mc/h, $H_p = 23$ mCA).

Evacuarea apelor uzate se face în Fluviul Dunărea și râul Boșneag prin două guri de descărcare astfel:

- ev. Hotel – descarcă apele pluviale în Fluviul Dunărea și apele uzate provenite de la blocurile din centrul orașului în condiții de precipitații abundente.
- ev. stație de epurare – descarcă apele uzate epurate în râul Boșneag provenite din cartierele Moldova Veche, Boșneag și o parte din Orașul Nou.

Reteaua de canalizare menajeră a localității preia și apa uzată provenită din sursele proprii de alimentare cu apă a populației.

By-pass care descarcă apele uzate ce nu pot fi preluate de stația de epurare în cazul unei defecțiuni sau în condiții de precipitații abundente a fost blindat.

Stația de epurare

Stația de epurare de tip mecano-biologică și treaptă terțială este dimensionată pentru 7000 l.e. și $Q_{max}=21,3$ l/s (1.840 mc/zi) și cuprinde:

- Treaptă de epurare mecanică
- Treaptă de epurare biologică – două linii paralele
- Treaptă de tratare a nămolului

AQUACARAȘ S.A. implementează Proiectul Regional de Dezvoltare a Infrastructurii de Apă și Apă Uzată din Județul Caraș-Severin/Regiunea Vest, în Perioada 2014-2020, astfel pentru Orașul Moldova Nouă sunt cuprinse următoarele contracte:

- CS-CL-09 - Extinderea și reabilitarea rețelelor de distribuție a apei și a rețelelor de canalizare în Moldova Nouă, Anina și Teregova

- CS-CL-12 – Reabilitarea și extinderea facilităților de captare, de tratare apă și a conductelor de aducțiune în Moldova Nouă și Anina.

2.9.4 Alimentarea cu energie electrică

Orasul Moldova Noua este alimentat cu energie electrica prin rețelele de electrice(110Kv) gestionate de SC.Transelectrica SA. La intrarea în Orasul Moldova Noua prin statia de transformare 110/20(6)KV se asigura alimentarea cu energie electrica a rețelelor orasenesti LEA și LES. Gestionarea rețelelor orasenesti de alimentare cu energie electrica se face de ENEL Distributie Banat. Din rețele orasenesti de alimentare cu energie electrica se asigura si iluminatul public.

În general rețelele de distribuție a energiei electrice de medie tensiune și joasă tensiune sunt corespunzătoare, însă liniile de distribuție mai vechi sau cele suprasolicitate necesită înlocuire.

În localitățile aparținătoare de Moldova Nouă, Măcești și Moldovița sunt duse linii de medie tensiune 20Kv., ce asigură necesarul de energie electrică din aceste zone. În localitatea Măcești, există un post de transformare alimentat din LEA 20kv. Moldova Nouă - Divici. Din linia Moldova Nouă - Cozia, printr-o ramificație, se duce LEA 20Kv. spre Moldovița.

Pe acest record sunt racordate 3 posturi trafo 20/0,4kv. ce alimentează localitatea, releul TV Moldovița și UM Moldovița. În ambele localități, rețelele de distribuție pe 0,4Kv. sunt în stare bună, iluminatul public fiind însă necorespunzător.

2.9.5 Telefonie

În Orasul Moldova Noua sunt în funcțiune rețele de telefonie fixa și telefonie mobilă, rețele gestionate de Telekom Romania, Orange, Vodafone. Pentru consumatorii de programe de TV, internet și alte servicii de informare există rețele de distribuție prin cablu sau telefonie mobilă.

Orașul Moldova Nouă este telefonizat prin intermediul unei centrale PC automate de 3.000 linii. Centrala este încărcată în proporție de 95% și deservește orașul Moldova Nouă în totalitate, precum și satul Măcești, printr-un concentrator adus din CT Moldova Nouă.

Rețelele telefonice din oraș sunt realizate în cablu, montat în canalizație - lucrare recentă ce asigură necesitățile și în viitor. În studiile ROMTELECOM s-a prevăzut execuția unei rețele în cablu (fibră optică) între Oravița și Moldova Nouă, cu intenția de a moderniza și centrala telefonică existentă, care se va înlocui cu una de tip ALCATEL.

2.9.6 Alimentarea cu căldură

2.9.7 Alimentarea cu gaze naturale

2.9.8 Gospodărie comunală

Deseurile reprezintă una din problemele cele mai acute legate de protecția mediului. În fiecare an se generează mari cantități de deseuri atât din producție, cât și de la populație, deseurile nepericuloase și periculoase (deseurile menajere și asimilabile din comerț, industrie și instituții), la care se adaugă alte câteva fluxuri speciale de deseuri: deseurile de ambalaje, deseurile din construcții și demolări, namoluri de la epurarea apelor uzate, vehicule scoase din uz și deseuri de echipamente electrice și electronice care au un mod de gestionare specific.

Conform legislației europene de mediu transpusă prin acte normative naționale se impune economisirea resurselor naturale, reducerea costurilor de gestionare și aplicarea unor soluții eficiente pentru diminuarea impactului deșeurilor asupra mediului.

Operatorii economici au obligația de a valorifica deșeurile proprii prin reciclare, valorificare energetică, tratare (pentru diminuarea gradului de pericolozitate) și, doar în ultimul rând, soluția aleasă să fie, eliminarea prin incinerare sau depozitare. Informațiile privind generarea deșeurilor și practicile actuale de gestionare a acestora sunt importante în identificarea riscurilor potențiale pentru mediu și sănătate umană, cât și pentru verificarea modului de respectare a gestionării deșeurilor impuse prin legislația în vigoare.

Deseurile de orice fel, rezultate din activitățile umane și de producție, constituie o problemă deosebită, datorată atât creșterii continue a cantităților și a tipurilor acestora (care prin degradare și infestare în mediul natural prezintă un pericol pentru mediul înconjurător și sănătatea populației), cât și însemnatelor cantități de materii prime, materiale re folosibile și energie care pot fi recuperate și introduse în circuitul economic.

Responsabilitatea gestionării deșeurilor revine administrației publice locale conform Legii 101/25.04.2006 privind serviciile de salubritate a localităților.

Cantitățile de deseuri municipale generate, conform Metodologiei de elaborare a planurilor regionale și județene de gestionare a deșeurilor, aprobată prin Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 951/2007, se pot estima pe baza de indicatori statistici de generare și anume:

- ❑ 2,5 kg/persoană x an, în mediul urban;
- ❑ 1,5 kg/persoană x an, în mediul rural.

Cantitățile de deseuri municipale includ:

- ❑ deseurile menajere colectate în amestec de la populație;
- ❑ deseurile din comerț, industrie, instituții, colectate în amestec și care sunt asimilabile cu cele menajere;
- ❑ deseurile de ambalaje rezultate de la populație, comerț și instituții;
- ❑ deseurile municipale colectate selectiv, de la populație, comerț, instituții, pe sortimente (hartie, carton, sticlă, plastic, metale, lemn etc.);
- ❑ deseuri voluminoase colectate;
- ❑ deseuri din grădini și parcuri, pietre și deseuri stradale.

Deoarece la nivelul orașului Moldova Nouă nu s-au realizat studii de teren în vederea estimării cantității de deseuri generate și nu există date de la operatorii salubritate, în vederea planificării viitoare, se consideră următoarele:

- ❑ deseuri menajere - 0,94 x 1,008 kg/locuitor/zi, cu o creștere anuală de 0,8 %;
- ❑ deseuri asimilabile - 50 % din deseurile menajere, cu o creștere anuală de 0,8 %;
- ❑ deseuri verzi (grădini și parcuri) - 5 kg/locuitor/an, cu o creștere anuală de 0,8 %;
- ❑ deseuri din pietre - 10 kg/locuitor/an, cu o creștere anuală de 0,8 %;

- ❑ deseuri stradale - 30 kg/locuitor/an, cu o crestere anuala de 0,8 %;
- ❑ deseuri periculoase - colectarea acestora va incepe din anul 2017 - 2,5 kg/locuitor/an;
- ❑ deseuri voluminoase - colectarea acestora a inceput din anul 2017 - 5 kg/locuitor/an in perioada 2017-2018, 10 kg /locuitor/an in perioada 2018/2020.

In prezent, pe raza oraului Moldova Noua, deseurile menajere de la populatie / persoane juridice sunt ridicate de S.C IONELA S.R.L si transportate la platforma de la Lupac. Groapa de gunoi de pe raza orasului Moldova Noua este inchisa si ecologizata din august 2016 conform Hotararii Guvernului Romaniei nr. 349/2005, cu modificarile si completarile ulterioare.

Totodata, un program de colectare selectiva a deseurilor se afla in implementare, astfel:

- ❑ PET - colectare si valorificare pe baza unui contract de colaborare;
- ❑ ALUMINIU - colectare in recipiente amplasate in anumite zone ale orasului pentru hartie, PET, doze de aluminiu;
- ❑ DEEE - se vor colecta o data pe luna la sediul operatorului si se vor preda conform legii;
- ❑ SURSE DE LUMINA - vor fi colectate de serviciu de salubritate si predate, prin contract.

Colectarea si transportul deseurilor

Serviciul public de salubritate in orasul Moldova Noua este organizat si functioneaza pe baza urmatoarelor principii:

- ❑ protectia sanatatii publice;
- ❑ autonomia locala si descentralizarea;
- ❑ responsabilitatea fata de cetateni;
- ❑ conservarea si protectia mediului inconjurator;
- ❑ calitatea si continuitatea serviciului;
- ❑ tarife echitabile si accesibile tuturor consumatorilor;
- ❑ nediscriminarea si egalitatea tuturor consumatorilor;
- ❑ transparenta, consultarea si antrenarea in decizii a cetatenilor;
- ❑ administrarea corecta si eficienta a bunurilor proprietate publica si a banilor publici;
- ❑ securitatea serviciului;
- ❑ dezvoltare durabila.

Operatorul de salubritate care va actiona pe raza orasului Moldova Noua activitatile specifice serviciului public de salubritate, va factura tarife pentru locuitorii si agentii economici, pentru ridicarea deseurilor. Costurile de salubritate pentru populatie au la baza tariful/persoana/luna si sunt calculate in functie de numarul de locuitori dintr-o gospodarie sau numarul de pubele ridicate de la agenti economici, fiind aprobate prin Hotarare de Consiliul Local. Conform prevederilor din "Sistemul de management integrat al deseurilor in judetul Caras-Severin", orasul Moldova Noua se afla in zona 3 de colectare.

Sortarea deseurilor

Deseurile colectate din aria teritorial administrativa a orasului Moldova Noua sunt transportate la statia de la Lupac. Firma de salubritate care opereaza in orasul Moldova Noua va face sortarea deseurilor selectiv pentru hartie, plastic si metal. Colectarea selectiva se va face numai la punctele de colectare care sunt dotate cu recipienti adecvati.

Valorificarea deseurilor municipale rezultate din colectarea selectiva

Operatiile de tratare a deseurilor rezultate din colectarea selectiva care se vor efectua sunt:

- ❑ preluarea deseurilor de hartie si carton in vederea reciclarii specializate (sortare, balotare);

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București	CERTIFICAT DE REGISTRARE QUALITY MANAGEMENT SYSTEM VALABIL DE LA 11.03.2016 ISO 9001	CERTIFICAT DE REGISTRARE QUALITY MANAGEMENT SYSTEM VALABIL DE LA 11.03.2016 ISO 14001	proiectare urbana planificare urbana ingineria design si inovare	86
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București				MG Ver. 25 2026/08

- ❑ preluarea deseurilor metalice in vederea reciclarii prin unitati specializate (sortare, presare, balotare);
- ❑ preluarea in vederea reciclarii a deseurilor de mase plastice prin unitati de reciclare specializate autorizate pentru aceasta activitate.

2.10. Probleme de mediu

Starea factorilor de mediu

Factorul de mediu - apa

Starea factorului de mediu apă este influențată in primul rand antropic si in mai mică măsura de catre agenții economici ce isi desfășoară activitatea in raza administrativă. Sursele de poluare sunt in general manifestate asupra freaticului de către populație, fiind de natură organică si doar accidental de altă natură.

Factorul de mediu - aer

Calitatea aerului este apreciata prin realizarea inventarului anual al emisiilor de poluanti in atmosfera. Inventarul local al emisiilor de poluanti in atmosfera se realizeaza pe baza informatiilor furnizate de operatorii economici inventariati (nivelul productiei, utilaje, instalatii si vehicule utilizate si consumuri totale de carburanti/combustibili utilizati in anul precedent) si pe baza unor date statistice (numar de locuitori din judet, numarul si categoriile de autovehiculelor inmatriculate etc.).

1. Pe raza UAT Moldova Nouă, funcționează 2 stații de monitorizare a calității aerului, parte a Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului, și anume:

Cod stație	Localitate	Adresa	latitudine	longitudine	altitudine
CS-3	Moldova Nouă	str. Unirii, nr. 515, localitatea Moldova Nouă, județul Caraș-Severin	44,72	21,63	80 m
CS-5	Moldova Nouă	fosta Str. Ostrov, FN, Moldova Nouă, județul Caraș-Severin,	44,72	21,62	20

Sursa: A.P.M. Caraș-Severin

Distanțele de protecție maximă stabilite pentru punctele fixe de măsurare a calității aerului (stații) care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului

Sector*1)	Cod stație	Tip stație	Distanță protecție maximă (m)
0 - 11.25	CS-3	trafic	210
11.25 - 22.5	CS-3	trafic	210
22.5 - 33.75	CS-3	trafic	210
33.75 - 45	CS-3	trafic	210
45 - 56.25	CS-3	trafic	210
56.25 - 67.5	CS-3	trafic	210
67.5 - 78.75	CS-3	trafic	210
78.75 - 90	CS-3	trafic	210

90 - 101.25	CS-3	trafic	210
101.25 - 112.5	CS-3	trafic	210
112.5 - 123.75	CS-3	trafic	210
123.75 - 135	CS-3	trafic	210
135 - 146.25	CS-3	trafic	210
146.25 - 157.5	CS-3	trafic	210
157.5 - 168.75	CS-3	trafic	210
168.75 - 180	CS-3	trafic	210
180 - 191.25	CS-3	trafic	210
191.25 - 202.5	CS-3	trafic	210
202.5 - 213.75	CS-3	trafic	210
213.75 - 225	CS-3	trafic	210
225 - 236.25	CS-3	trafic	210
236.25 - 247.5	CS-3	trafic	210
247.5 - 258.75	CS-3	trafic	210
258.75 - 270	CS-3	trafic	210
270 - 281.25	CS-3	trafic	210
281.25 - 292.5	CS-3	trafic	210
292.5 - 303.75	CS-3	trafic	210
303.75 - 315	CS-3	trafic	210
315 - 326.25	CS-3	trafic	210
326.25 - 337.5	CS-3	trafic	210
337.5 - 348.75	CS-3	trafic	210
348.75 - 360	CS-3	trafic	210

Antrenarea sterilului de pe iazurile de decantare apartinand SC.Moldomin SA ,de catre vantul puternic (cosava)care bate in zona, au creat de la incetarea activitatii societatii (dec. 2016) probleme de poluare atat locuitorilor din Moldova Veche cat si localitatilor din Republica Serbia situate pe malul drept al Dunarii.(Golubac ,Veliko Gradiste ,Usje, Vintzi).Suprafata totala a iazurile de pe raza UAT este de 2.985.315 mp .Doua dintre acestea respectiv Bosneag est si Bosneag vest ajunse la cota finala ,105 m , sunt impadurite aproape in totalitate ,nu produc poluare si pot fi utilizate in viitor ca fond de vanatoare si zone de agrement.Lunca Dunarii cu o suprafata de 52,7 ha este aproape in totalitate inierbata natural si nu produce poluare. Tausani-19,5 ha este in curs de ecologizare in faza de licitatie pentru executie lucrari. Bosneag Extindere cu o suprafata de 143,4 ha este iazul care a fost utilizat pentru depunerea sterilului inainte de oprirea activitatii Societatii si este acoperit de luciu de apa pe o suprafata de aprox. 30 % si inierbat natural pe aprox.10% si este cel care producea poluarea cu particule de steril .Acestea erau antrenate in principal din zona estica de pe o portiune(plaja) in lungime de 1,3 km si latime de aprox 200m situata de-a lungul DN 57 Moldova Noua -Orsova inainte de localitatea Coronini. In anul 2019 septembrie a fost pusa in functiune o instalatie de umectare a acestui iaz in vederea impiedicarii antrenarii particulelor de steril de catre vant prin umectare periodica ,investitie facuta de Ministerul Economiei ,a carei valoare s-a ridicat la 4.972.082 lei.Aceasta investitie reprezinta o solutie provizorie pana la ecologizarea acestora prin acoperire strat vegetal si transformarea acestora in zone verzi pentru agrement.

Factorul de mediu - sol

Solul este principalul suport al tuturor activitatilor socio-economice si constituie factorul de mediu expus cel mai usor la poluare.

Calitatea solului este determinata de factori naturali cum sunt relieful, clima, vegetatia, timpul, dar si de factori antropici. Astfel, practicile agricole neadaptate la conditiile de mediu, tratamentele si fertilizarile facute fara fundamentare agro-pedologica, agrotehnica, deversarile de substante chimice periculoase, depozitarile de deseuri de toate categoriile, reprezinta factori antropici care modifica sensibil si rapid calitatea solurilor.

In functie de destinatie, terenurile sunt :

- terenuri cu destinatie agricola;

- ❑ terenuri cu destinatie forestiera;
- ❑ terenuri aflate permanent sub ape;
- ❑ terenuri din intravilan, aferente localitatilor rurale si urbane pe care sunt amplasate constructiile, alte amenajari ale localitatilor, inclusiv terenurile agricole si forestiere;
- ❑ terenuri cu destinatii speciale cum sunt cele folosite pentru transporturile rutiere, rezervatiile, monumente ale naturii, ansamblurile si siturile arheologice si istorice etc.

In categoria terenurilor cu destinatie agricola intra:

- ❑ terenurile agricole productive - arabile, viile, livezile, pepinierele viticole, pomicole, pasunile, fanetele, serele, solarile, rasadnitele etc.
- ❑ terenurile cu vegetatie forestiera daca nu fac parte din amenajarile silvice, pasuni, impadurite;
- ❑ terenurile ocupate cu constructii si instalatii agrozootehnice, amenajari piscicole si de imbunatatiri funciare, drumuri tehnologice etc.
- ❑ terenuri neproductive care pot fi amenajate si folosite pentru productia agricola.

Solul se formeaza printr-un proces foarte lent, el poate fi considerat ca resursa neregenerabila. Solul ne furnizeaza produse agricole, biomasa si materii prime. El serveste ca o platforma pentru activitatile umane si peisaj si ca o arhiva culturala si joaca un rol esential pentru habitat. Solul depoziteaza, filtreaza si transforma multe substante, incluzand apa, nutrientii si carbonul.

Factorul litologic are un rol esential in individualizarea tipurilor de sol. Prezenta pe suprafete intinse foarte slab inclinate sau orizontale a depozitelor loessoide, lipsite in cea mai mare parte de un drenaj superficial, conditiile climatice semiaride, cu o umiditate deficitara si existenta asociatiilor vegetale ierboase de stepa au determinat formarea solurilor cernoziomice in diferite faze de evolutie.

In afara spatiilor interfluviale, in luncile raurilor, ca urmare a procesului de aluvionare recenta si actuala, se gasesc solurile azonale de tipul solurilor aluviale gleizate.

Aceste soluri au un potential de fertilitate ridicata, fapt ce a determinat folosirea lor la numeroase culturi, dintre care graul si porumbul ocupa procentul cel mai mare.

Factorul de mediu - Zgomot si vibratii

Amplasamentul orasului Moldova Noua, departe de marile artere de circulatie nationale face ca zgomotul si vibratiile rezultate din deplasarea vehiculelor pe drumurile judetene, comunale si de exploatare agricola/forestiera, precum si cele rezultate din activitatile comerciale sa fie minim, deci cu un grad minim de disconfort acustic, avand in vedere amplasarea locuintelor in imediata vecinatate acestora.

Factorul de mediu - ecosisteme terestre si acvatice

Asociate cu ecosistemul dominant, apar si ecosistemele amenajate. Cerintele umanitatii nu au putut fi limitate la ce ofera natura. De pe o anumita treapta a dezvoltarii sale istorice, de altfel foarte veche, omul a incercat noi solutii din punct de vedere ecologic. Astfel, in zona de amplasament a obiectivului, se poate evidientia:

- ❑ ecosistemul agrotehnic;
- ❑ ecosistemul legat de asezarile umane.

Ecosistemul agrotehnic este reprezentat de culturile agricole si de livezile de pomi fructiferi; reprezinta ecosistemul amenajat in scopul exploatarei producatorilor primari. Producatorii primari mentionati sunt supusi concurentei din partea unor plante spontane, de tipul buruienilor. Mediul de cultura imbogatit in azotati si fosfati este astfel disputat intre cele doua categorii de plante, la care se mai adauga si o alta categorie de factori ecologici dezavantajosi pentru producatorii primari cultivati, si anume cea datorata consumatorilor de ordinul unu, desemnati cu numele de daunatori (insecte, ciuperci).

Ecosistemul legat de asezările umane a apărut odată cu formarea unor aglomerări a populației în spații mici. O așezare umană, redusă numeric în privința locuitorilor, cu inerente influențe asupra mediului nu se individualizează ca sistem ecologic. Numai o grupare umană de tip urban, implicând preluarea unui spațiu destul de mare din natură, modificând specificul mediului prin construcții, conduce la individualizarea unui sistem ecologic specific. Locuințele constituie locuri predilecte pentru existența și proliferarea unui număr de specii, mai ales microbiologice - bacterii, drojdii și fungi -, caracterizate prin specificități geografice. Depozitele sedimentare, de la silozuri până la magazine alimentare, existente în localitate sau în afara sa, atrag o serie de organisme care alcatuiesc comunități specifice. Activitățile care se vor desfășura la nivel local nu vor influența semnificativ biodiversitatea locală.

Se considera că, impactul asupra ecosistemelor acvatice și terestre este nesemnificativ.

2.11. Disfuncționalități la nivelul teritoriului orașului Moldova Nouă

Sinteză disfuncții

Cadru construit - utilizare funcțională și activități

- ☒ incompatibilități funcționale: industrie/depozite - locuire, recreere-gospodărie comună
- ☒ specializare funcțională prea strictă pe zone - absență mixității funcționale
- ☒ funcțiuni indezirabile în zona centrală și slabă abilitate de reprezentativitate a acestora
- ☒ zone lipsite de echipare edilitară de nivel orășenesc
- ☒ teren agricol în intravilan - utilizare slabă /improprie dezvoltării
- ☒ servituti induse de prezența unor echipamente edilitare
- ☒ localizare în locuri sau spații neadecvate ale unor funcțiuni importante pentru oraș

Circulații

- traversarea orașului de către traficul greu
- accese în oraș nesistematizate rutier
- zone cu accesibilitate redusă
- relație dificilă dintre Dunăre și trama strădăla adiacentă
- intersecții care necesită modernizare
- amenajări intermodale inexistente - facilități de schimb între transportul pe apă, pe drumurile naționale și județene

Spații plantate, mediu natural și peisaj/imagie urbană

- impact negativ ca imagine urbană al principalelor penetrații în oraș
- relief puternic ce fragmentează teritoriul - ocupare neomogenă
- puncte reprezentative pentru silueta orașului nevalorificate spațial
- urbanizare recentă în zone ale orașului cu potențial natural valoros

Cadru socio-urban (elemente de viață urbană)

- zone cu probleme de integrare socială - absența mixității sociale
- zone cu probleme de excluziune/buzunare de sărăcie
- zone cu elemente de viață urbană slabă/ neatractive
- lipsa spațiilor adecvate pentru socializare

- reprezentare slabă a identității orașului
- relație slabă cu cadrul natural

Patrimoniu:

- lipsa unor măsuri de restaurare integrată a clădirilor cu valoare de patrimoniu și de protejare a siturilor arheologice;
- insuficienta valorificare a traseelor pietonale, amplasarea lor dălat față de posibilitatea de acces din zonele majore de penetrare în localitate;
- degradarea fondului construit, inclusiv a celui fără valoare de patrimoniu.

DISFUNȚII ȘI PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE		
DISFUNȚII ȘI PRIORITĂȚI IDENTIFICATE PRIN P.U.G. 2000		
DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI
CIRCULAȚIE	ACCESIBILITATE SCĂZUTĂ A UNOR ZONE DIN UAT (TRUP MOLDOVITA)	PODURI ȘI INTERSECȚII DRUMURI JUDEȚENE DRUMURI LOCALE
FOND CONSTRUIT ȘI UTILIZAREA TERENULUI	SPATIILE LIBERE SUNT INVADATE DE UNITATI COMERCIALE PROVIZORII, INESTETICE, SAU DE GARAJE	
SPAȚII PLANTATE, AGREMENT, SPORT	ZONE CU POTENȚIAL NEVALORIFICATE	
PROBLEME DE MEDIU	LIPSA UNOR REGLEMENTĂRI CLARE CU PRIVIRE LA INSTITUIREA ZONELOR DE PROTECȚIE	
PROTEJAREA ZONELOR		
cu valoare de patrimoniu		
pe baza normelor sanitare în vigoare		INSTITUIREA ZONELOR DE PROTECȚIE PENTRU INSTALATII TEHNICO-EDILITARE
față de construcții și culoare tehnice		
cu destinație specială		
zone poluate		
DISFUNȚII ȘI PRIORITĂȚI IDENTIFICATE PRIN P.U.G. 2019		
DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI
CIRCULAȚIE	PISTA DE BICICLIȘTI EXISTENTĂ TREBUIE EXTINSĂ CĂTRE PRINCIPALELE OBIECTIVE DIN ORAS (SCOLI, CENTRE COMERCIALE, CENTRE CULTURALE, PARCURI ETC.). DOTAREA PISTELOR CU PARCĂRI PENTRU BICICLETE ÎN ZONA ȘCOLILOR, CENTRELOR COMERCIALE, CENTRELOR CULTURALE, PARCURI ETC.	Toate strazile si drumurile noi inclusiv cele de servitute vor respecta gabaritul minim al profilului transversal din STAS10144 1-90 ; Carosabil de 6,0m și trotuare de 1,5m lățime pe ambele părți
	LIPSA UNOR PARCARI DE MARE CAPACITATE ÎN ZONA DUNARII	
	TRAFIC DE TRANZIT CIRCULĂ PRIN CENTRUL LOCALITĂȚII (PE DN57) ; CREEAZĂ DISCONFORT PRIN POLUAREA FONICĂ ȘI A AERULUI	

MEMORIU GENERAL

FOND CONSTRUIT ȘI UTILIZAREA TERENULUI	NEREGLEMENTAREA CLARA SI COERENTA A TUTUROR ZONELOR FUNCTIONALE PROPUSE PRIN PUG 2000	R.I.U. CU PREVEDERI CLARE ȘI SPECIFICE, PE SITUAȚII CONCRETE, COMPLETAT DE UN REGULAMENT ILUSTRAT PENTRU O MAI BUNA INTELEGERE A PREVEDERILOR P.U.G.
	INSTITUIREA ZONELOR DE REGENERARE URBANĂ, CONFORM PREVEDERILOR LEGII 350/2001	REGLEMENTAREA UNUI TIP DE INTERVENȚIE ȘI DE DOCUMENTAȚIE DE URBANISM ULTERIOARĂ P.U.G. (P.U.Z. / P.U.Z. COORDONATOR)
SPAȚII PLANTATE, AGREMENT, SPORT	PARC MOLDOVA VECHIE, PARC MOLDOVA NOUA	AMENAJAREA CORESPUNZĂTOARE A ACESTOR PARCURI
	SPAȚII VERZI AMENAJATE	CREAREA DE SPAȚII VERZI CONFORM NORMELOR DE MEDIU NATIONALE SI EUROPENE
PROBLEME DE MEDIU	zone critice sub aspectul deteriorării solului - depozitele de deseuri, halde de deseuri, zonele miniere	
PROTEJAREA ZONELOR		
cu valoare de patrimoniu		PROTEJAREA FONDULUI FORESTIER
pe baza normelor sanitare în vigoare		
față de construcții și culoare tehnice		CREAREA DE PERDELE DE PROTECȚIE PENTRU FOSTELE INCINTE ALE MOLDOMIN
cu destinație specială		
zone poluate	NUMEROASE SITURI DEZAFECTATE SUNT CONTAMINATE.	ECOLOGIZAREA FOSTELOR TERENURI ALE MOLDOMIN

2.11.8 Elemente ale strategiei de dezvoltare (spațială) - analiza SWOT + Diagnostic

Clarificări teoretice

strategie (substantiv feminin)

- 1. Parte componentă a artei militare, care se ocupă cu problemele pregătirii, planificării și ducerii războiului și operațiilor militare.
- 2. **figurat** Știința conducerii luptei revoluționare a proletariatului, prin determinarea direcției principale a atacului pe care trebuie să-l dea proletariatul în etapa respectivă a revoluției și prin elaborarea planului de repartizare și de utilizare justă a forțelor revoluționare.
- 3. **figurat** Artă de a folosi cu dibăcie toate mijloacele disponibile în vederea asigurării succesului într-o luptă.
- chat_bubble (în) **sintagmă** *Strategie economică* = stabilirea obiectivelor și planificarea cursului acțiunilor de urmat atât la nivel microeconomic, cât și la nivel macroeconomic.

Prin strategie intelegem ansamblul obiectivelor majore ale organizației pe termen lung, principalele modalități de realizare, împreună cu resursele alocate, în vederea obținerii avantajului competitiv potrivit misiunii organizației.

Având la dispoziție aceasta definiție rezulta **trasaturile definitorii ale strategiei** care sunt obligatorii de intrunit. Întotdeauna strategia are în vedere, în mod explicit și implicit, realizarea unor scopuri bine precizate, specificate sub forma de misiune și obiective.

Obiectivele reprezintă fundamentul motivațional și acțional al strategiei, calitatea lor fiind determinantă pentru performanțele viitoare ale organizației.

Strategia vizează perioade viitoare din viața firmei, cel mai adesea 3-5 ani. De aici, și gradul ridicat de risc și incertitudine ce-i este asociat, cu toată gama consecințelor în procesul operaționalizării.

Sfera de cuprindere a strategiei este organizația în ansamblul său – cel mai adesea – sau părți importante ale acesteia. Chiar și atunci când se referă direct doar la anumite domenii – tehnic sau comercial, de exemplu – ea are la bază, de regulă, luarea în considerare a problemelor de ansamblu ale organizației.

Conținutul strategiei se rezumă la elementele esențiale, concentrându-se asupra evoluțiilor majore ale organizației, indiferent că acestea reprezintă sau nu schimbări față de perioada anterioară. Firește, cel mai adesea, prin strategie se prevăd mutații tehnologice, comerciale, financiare, manageriale etc., de natură să asigure supraviețuirea și dezvoltarea organizației.

Strategia se bazează pe abordarea corelativă a organizației și mediului în care își desfășoară activitatea. Prevederile strategiei au în vedere, în bună măsură, realizarea unei interfețe cât mai eficace între organizație și mediu, reflectată în performanțele organizației.

Indiferent dacă managerii ce o elaborează sunt conștienți sau nu, strategia reflectă, într-o anumită măsură, interesele cel puțin ale unei părți a stakeholderilor. Volens-nolens, conținutul strategiei reflectă interesele proprietarului, managerilor, salariaților, clienților sau furnizorilor. Cu cât această reflectare este mai cuprinzătoare și mai puternică, cu atât șansele de operaționalizare cu succes ale strategiei sunt mai mari.

Prin strategie se are în vedere prefigurarea unui comportament competitiv pentru organizație pe termen lung, ținând cont atât de cultura firmei, cât și de evoluțiile contextuale. Aceasta reflectă cultura organizație, care se exprimă prin atitudinile, comportamentele, sistemul de convingeri, atașamentele, aspirațiile și valorile executanților și managerilor, manifestate în procesele de muncă. O strategie performantă proiectează un anumit comportament, care reflectă cultura organizației într-o abordare ameliorativă.

Obținerea unei sinergii cât mai mari constituie întotdeauna, așa cum a precizat pentru prima dată Igor Ansoff, scopul demersului de elaborare a strategiei.

DE CE ESTE NEVOIE DE O STRATEGIE?

De ce este nevoie de o strategie? De ce este nevoie să gândim strategic și la ce ne ajută acest lucru? Cum gândim strategic?

Iată doar câteva dintre întrebările esențiale pe care trebuie să ni le punem înainte de a începe efectiv procesul de elaborare a strategiei, pentru a vedea cum ne raportăm (atât din perspectiva beneficiarului, Consiliul Local, cât și din perspectiva consultantului, a celui care elaborează strategia) la scopul pe care dorim să îl atingem.

În sens foarte general, **strategia constituie priceperea de a folosi și de a îmbina cu abilitate toate mijloacele disponibile, toate împrejurările, condițiile etc. favorabile în vederea atingerii scopului propus.**

În domeniul managementului organizațiilor, „prin strategie se înțelege determinarea ansamblului de scopuri și obiective pe termen lung ale organizației, adoptarea modului de desfășurare al acțiunilor și alocarea resurselor necesare pentru realizarea acestor obiective”¹⁸. Există numeroase definiții ale specialiștilor asupra strategiei. Conceptul de strategie a apărut în vocabularul managementului, în 1973, în cadrul primei conferințe asupra managementului strategic organizată de I. Ansoff (SUA) la Universitatea Vanderbilt. După I. Ansoff, managementul strategic este un mod de management al firmei cu asigurarea unei legături strânse între strategie și producție. Esența modelului de management strategic al lui I. Ansoff constă în conceperea unui plan strategic care să conțină strategia globală a organizației, defalcată pe strategii administrative, financiare, strategia bazată pe piețe-produse, strategii exprimate sub forma unor obiective. Conform *Business Dictionary*¹⁹, managementul strategic implică **analiza sistematică a factorilor asociați cu clienții și concurenții (mediul extern) și organizația însăși (mediul intern) pentru a asigura baza pentru susținerea unor practici de management optim.**

Michael A. Hitt²⁰ prezintă următoarea definiție: *procesul de management strategic constă în grupul complet de angajamente, decizii și acțiuni necesare pentru ca o firmă să atingă competitivitatea strategică și să câștige venituri peste medie.*

Competitivitatea strategică este atinsă atunci când o firmă (o organizație, o entitate cu formă juridică) formulează și implementează cu succes o strategie creatoare de valoare. Veniturile peste medie sunt venituri în exces față de ceea ce un beneficiar (investitor) se așteaptă să câștige din alte investiții cu un grad de risc similar.

Altă definiție este formulată de Gregory G. Dess²¹: Managementul strategic constă din analiza, deciziile și acțiunile pe care le întreprinde o organizație pentru a crea și a menține avantaje competitive. Această definiție evidențiază două aspecte principale. În primul rând, managementul strategic al unei organizații cuprinde 3 procese continue: analiză, decizii strategice și acțiuni. În al doilea rând, esența managementului strategic este studiul problemei : de ce unele entități (firme, organizații) au performanțe superioare față de altele. Astfel, managerii trebuie să determine cum trebuie să concureze entitatea (firma, organizația) astfel încât să poată obține avantaje sustenabile pe termen lung.

Strategia, și implicit managementul strategic, este deseori descrisă ca implicând trei procese majore: formularea strategiei, implementarea strategiei, evaluarea strategiei și control²². Cele trei procese sunt iterative și fiecare prevede inputuri pentru celălalt.

Formularea strategiei presupune abordarea următoarelor aspecte: identificarea oportunităților și amenințărilor externe ale organizației, determinarea "punctelor tari" și a "punctelor slabe" din interiorul entității (organizației), stabilirea obiectivelor pe termen lung ale entității (organizației), elaborarea unor

¹⁸ Chandler, Alfred D. (1962). *Strategy and Structure: Chapters on the history of industrial enterprise*. Doubleday, New York

¹⁹ Business Dictionary www.businessdictionary.com/definition/strategic-management.html

²⁰ Hitt, A. Michael, Ireland, R. Duane, Hoskisson, Robert A. (2014) *Strategic management: Concepts: Competitiveness and Globalization*. 11th edition

²¹ Dess, Gregory G., Lumpkin, G.T. and Taylor, Marilyn L. (2005) *Strategic Management: Creating Competitive Advantages*, 2nd ed. New York: McGraw-Hill Irwin

²² Jaliu, Dragoș (2010) *Management strategic*. SNSPA, București. <http://www.scribd.com/doc/27841869/Management-strategic>

strategii alternative și alegerea strategiei de urmat etc. În mod concret, formularea strategiei poate include : să se înceapă un nou tip de activitate (respectiv afacere), modul de alocare a resurselor entității (organizației), noi posibilități de extindere sau diversificare a activităților, pătrunderea pe noi piețe, parteneriate sau re-poziționări față de amenințările venite de la entități concurente. Procesul de formulare a strategiei poate avea loc în trei moduri ²³: modul *planificat*, modul *adaptiv*, modul *antreprenorial*.

Implementarea strategiei presupune: stabilirea obiectivelor anuale ale entității (organizației), alocarea resurselor (umane, materiale, procese și sisteme IT), în vederea executării strategiei formulate, conform obiectivelor asumate, luarea deciziei de adaptare a strategiei la structura entității (organizației) etc. Implementarea strategiei poate include: dezvoltarea unei structuri organizaționale eficiente, pregătirea bugetului și a programelor care să sprijine execuția strategiei, dezvoltarea și utilizarea sistemelor informatice ale organizației. Etapa de implementare este deseori numită *etapa de acțiune* în managementul strategic, fiind cea mai dificil de realizat, fiindcă implică disciplina membrilor organizației, loialitate din partea acestora.

Evaluarea strategiei și controlul constituie etapa finală în managementul strategic. Managerii, consultanții dar și beneficiarii trebuie să cunoască modul în care sunt implementate strategiile, iar acest fapt se realizează prin evaluări periodice ale strategiei și prin utilizarea feed-backului. Există trei activități majore, caracteristice etapei de evaluare a strategiei:

- ≡ re-evaluarea factorilor interni și externi ce au constituit fundamentul pentru alegerea strategiei curente;
- ≡ măsurarea și evaluarea performanțelor;
- ≡ acțiuni de corectare , de ajustare a strategiei. Schimbările în mediul extern sau variații mari ale performanțelor financiare pot necesita revizuirii majore ale strategiei.

Controlul strategiei se exercită pe toată perioada aplicării strategiei adoptate, având rolul de a evidenția eventualele abateri negative, inclusiv cauzele acestora și de a indica măsurile corective.

O variantă de definiție a strategiei și a managementului strategic, care descrie în mare măsură conținutul celor trei procese majore mai sus menționate este oferită de Robert Boyden Lamb ²⁴ încă din 1984: "Managementul strategic este un proces continuu care evaluează și ține sub control afacerea în care este implicată compania; îi evaluează pe concurenții săi și fixează obiectivele și strategiile pentru a-i înfrunța pe toți concurenții existenți și potențiali și apoi reevaluează fiecare strategie anual sau trimestrial pentru a determina cum a fost implementată și dacă a avut succes sau necesită formularea unei noi strategii pentru a înfrunța circumstanțele schimbate, noile tehnologii, noii concurenți, noul mediu economic sau un nou mediu social, financiar sau politic."

Conceptul de planificare strategică - "Suma intereselor individuale nu este aceeași cu interesul societății ca întreg" ²⁵

Strategia stabilește sarcinile fundamentale pentru atingerea **obiectivelor** ²⁶.

Termenul planificare ²⁷ capătă mai mult înțeles numai atunci când este însoțit de un alt termen care să îl descrie cum sunt *participativă, globală, strategică, acțiune, termen scurt sau dezvoltare*. Însăși planificarea strategică trebuie planificată, trebuie construită, proiectat proiectul de planificare strategică – organizație diferită, loc diferit etc ²⁸. Planificarea strategică, este o strategie de management. Cheia planificării strategice eficace, constă, în mare parte, în proces și nu în produs sau în plan.

²³ Mintzberg, Henry (1978). *Patterns in Strategy Formation*. În: Management Science, Vol.24, No.9 (May, 1978), pp.934-948[1]

²⁴ Lamb, Robert Boyden (1984) *Competitive strategic management*, Englewood Cliffs, NJ Prentice Hall

²⁵ Philip Allmendinge, Alan Prior, Jeremy Raemaekers (2000) , *Introducere în practica de planificare*, editat John Wiley & Sons LTD, UK

²⁶ *Dicționarul explicativ al limbii române* (1987), Ed. Științifică și Enciclopedică, București

²⁷ John Friedman, urbanist/ Adaptare FPDL România (2000), *Planificare participativă*

²⁸ Liviu Ianăși (2001-2002), *Note de curs*, UAUIM

Planificarea dezvoltării nu este planificare strategică, dar planificarea strategică este esențială pentru dezvoltare ²⁹.

Planificarea strategică are două obiective importante: (1) unul, să producă un rezultat, strategia în sine; (2) al doilea este de a pune la punct un proces care să conducă la implementarea strategiei. Rezultatul procesului de planificare strategică, strategia de dezvoltare, este axat pe identificarea celor mai importante obiective și a celor mai eficiente măsuri de a răspunde problemelor ce afectează comunitatea. Astfel strategia poate să "ghideze" procesul de implementare și construi o baza solidă pentru acțiunile viitoare, acțiuni continue și coerente.

Totuși, "rezultatul fizic", strategia este doar unul dintre produsele procesului de planificare. Este destul de restrâns în a limita rezultatele procesului de planificare la doar un document, deoarece acest document are un impact redus asupra viitorului.

Planificarea strategică este o metodă construită pe o deducție logică ³⁰. Este o activitate care începe cu o decizie bazată pe o viziune și pe obiective strategice pe termen lung și destul de generale. Procesul de planificare încearcă să identifice cele mai bune mijloace de implementare ale acestor obiective. Fiind un proces de gândire graduală, planificarea îngustează modul de abordare și privire pornind de la obiective generale și pe termen lung și ajunge până la proiecte de detaliu (sau obiective clar precizate și măsurabile).

Funcția cheie a strategiilor este să dea o direcție unificată planurilor. Strategiile furnizează cadrul planificării, orientând deciziile operaționale, fiind adesea predecizii ale acestora. Mai multe strategii atent elaborate și înțelese cu claritate creează un cadru mai compatibil și eficace elaborării planurilor ³¹.

Țintele strategiei de dezvoltare sunt:

1. dezvoltarea (însemnând creșterea, amplificarea) conceptului de "caracter al zonei" și definirea zonelor strategice care reprezintă priorități ale comunității. "Caracterul zonei" este distinct și trebuie valorificat în conexiune cu politicile de infrastructură sau de protecția mediului. În contextul noilor tendințe în dezvoltarea tehnologiilor acest caracter trebuie să se constituie în punct tare, o valoare cu capacitate de atragere a investitorilor și a forței de muncă în zona respectivă (parte de localitate).
2. elaborarea de reglementari specifice în cadrul amenajărilor peisagere, al spațiilor publice sau referitoare la construcții.

Cum gândim strategic? ³²

A gândi strategic înseamnă a avea o direcție clară și atunci când se ivește o oportunitate să fi capabil să iei decizia care să te conducă pe aceasta direcție. A gândi strategic înseamnă a ști ce direcție ai și unde vrei să te oprești, dar nu înseamnă că vei ști dinainte fiecare pas pe care îl vei face, implicațiile sau chiar perioadele de timp alocate fiecărui pas. A gândi strategic înseamnă a avea în același timp atât direcție (cale de urmat) cât și flexibilitate (schimbări pe parcurs).

Utilizarea planificării strategice se face numai pentru stabilirea unui proces decizional bazat pe obiective strategice. Nevoia de planificare devine mai necesară odată cu accentuarea impactului social, economic sau asupra mediului al urbanizării, al creșterii consumului.

O planificare de succes ("good planning") ³³ la nivel local implică depistarea modalităților de echilibrare a viabilității economice, a siguranței publice și accesibilității. Este gresit în a "fosiliza" spațiile. Toate zonele au nevoie de investiții astfel că planificatorii trebuie tot timpul să îmbunătățească situația existentă.

²⁹ FPD România (2000), *Management în Administrația Publică*, Vol. IV, București

³⁰ Katalin Pallai (2006), *Strategic Management*, training manual, *How to be strategic?*, note curs CEU/SUN, Budapesta

³¹ De exemplu, dacă întreprinderea X are o strategie majoră de a dezvolta numai acele produse noi care se potrivesc organizării sale de marketing, vor fi evitate risipa de energie și resurse cu produse ce nu corespund acestor standarde

³² Katalin Pallai (2006), *Strategic Management*, training manual, *How to be strategic?*, note curs CEU/SUN, Budapesta

Strategiile de dezvoltare locală urmăresc integrarea pe orizontală a planificării dezvoltării economice, sociale și spațiale la nivel zonal, județean, regional, național și european, dar și integrarea pe verticală a dezvoltării pe sectoare de activitate. Politica de dezvoltare are la bază un ansamblu de măsuri guvernamentale ce au drept scop sprijinirea creșterii economice și îmbunătățirea condițiilor de viață, prin valorificarea eficientă a potențialului regional și local, având ca **obiective principale**:

1. diminuarea dezechilibrelor existente, cu accent pe stimularea dezvoltării echilibrate și pe revitalizarea zonelor defavorizate (cu dezvoltare întârziată), și prevenirea creării de noi dezechilibre;
2. pregătirea cadrului instituțional pentru a răspunde criteriilor de integrare a României în UE și de acces la fondurile europene;
3. integrarea politicilor sectoriale la nivel regional și local, precum și stimularea cooperării interne și internaționale în vederea dezvoltării economice și sociale durabile.

Aceste obiective sunt realizate în practică la nivel european prin adoptarea de măsuri și strategii, finanțarea de proiecte și prin diverse programe, toate acestea însă fiind dezvoltate pe baza unui set de principii ce stau la baza elaborării și aplicării lor, după cum urmează:

1. **principiul descentralizării** procesului de luare a deciziei, prin trecerea de la nivelul central/guvernamental la cel regional și local;
2. **principiul parteneriatului**, prin crearea și promovarea de parteneriate între toți actorii implicați;
3. **principiul planificării**, în vederea atingerii obiectivelor stabilite;
4. **principiul co-finanțării**, adică obligativitatea contribuției financiare a diverșilor actori implicați în realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare.

PLANIFICAREA STRATEGICĂ ȘI COMPONENTELE EI

CEI 8 PAȘI FUNDAMENTALI AI PLANIFICĂRII STRATEGICE

1. Organizarea

pentru maximizarea șanselor de a atinge un consens, procesul trebuie să includă reprezentanți ai grupurilor de interes (atat public cât și privat, ai comunității locale);

2. analiza situației existente (a mediului în care există comunitatea)

comunitatea locală / economia locală / este afectată de procese care au loc la nivelul economiei naționale și globale. Acești factori sunt parte a mediului și trebuie înțeleși la nivel macroeconomic;

3. analiza S.W.O.T.;

4. formularea diagnosticului - identificarea problemelor critice și formularea viziunii și misiunii;

5. elaborarea tintelor, obiectivelor și a strategiei;

6. planul de acțiune / planul strategic;

7. implementarea strategiei;

8. monitorizarea și actualizarea planului strategic.

1. Organizarea

Toți pașii de mai sus sunt importanți, însă doi sunt critici: organizarea procesului și implementarea planului de acțiune. Implementarea reprezintă o sumă a întregului efort de planificare, dar dacă procesul nu este bine

³³ Philip Allmendinge, Alan Prior, Jeremy Raemaekers (2000), *Introducere în practica de planificare*, editat John Wiley & Sons LTD, UK

organizat de la inceput, toti ceilalti pasi de urmat vor fi din ce in ce mai greu de urmat, si procesul poate suferi un esec total.

Managementul procesului de planificare este responsabilitatea unui grup de lideri ai comunitatii denumit comisia de dezvoltare strategica. Cum este acest grup format si organizat va determina daca planul strategic va fi credibil si daca reprezinta interesul comunitatii. Trebuie sa fie clar intregii comunitati ca strategia (planul de actiune) utilizeaza potentialul resurselor existente, utilizeaza institutiile importante si companiile capabile de implementare.

Planurile de actiune deseori se confrunta cu disponibilitatea de zone de dezvoltare libere si bine utilizate din punct de vedere al infrastructurilor.

2. Analiza situatiei existente (Audit ³⁴)

Planificarea strategica este bazata pe evaluarea obiectivă a caracteristicilor economiei locale și a locului în cadrul regiuni (geografic, economic, etc.).

Două preocupari principale are analiza situatiei existente : analiza demografica si a structurii economice, a mediului construit, a profilului comunitatii (local) si evaluarea mediului de afaceri

Profilul local este important pentru ca fiecare membru implicat in procesul de planificare locala, fiind rezident in oras sau doar are loc de munca in cadrul comunitatii, va incerca sa-si impuna propria analiza si evaluare a mediului local. Profilul local se bazeaza pe situatia existentă.

3. Analiza S.W.O.T

O analiza suplimentara este necesara pentru evaluare situatiei comunitatii din perspectiva internalitatilor si a externalitatilor.

Analiza mediului extern (oportunitati si amenintari)

Comunitatile sunt din ce in ce mai des supuse proceselor economice externe care se manifesta la nivel regional, national si global.

1. **Schimbarile politice, legislative** // de cele mai multe ori schimbarile politice centrale si deciziile luate la nivel guvernamental afecteaza modul in care administratia local isi desfasoara activitatea (ex. Privatizarea, acederea la structurile UE, alegerile prezidentiale si locale /)
2. **Schimbarile economice** // ex. Fesabilitatea investitiilor in locuire, infrastructura sau parcuri industriale este in mare parte afectata de disponibilitatea finantarii si a costurilor de capital. Globalizarea economiei afecteaza localizarea si natura locurilor de munca, cat si calificarea fortei de munca (pregatirea ceruta in domenii noi).
3. **Schimbarile sociale** // ex. Imbatranirea populatiei aduce o crestere a cererii de asistenta medicala . Schimbarile sociale si culturale includ deasemenea o longevitate mai mare, schimbari aduse structurii familiilor, cresterea protectiei mediului, sau chiar schimbari aduse modului de petrecere a timpului liber, cumparaturi sau turism
4. **Schimbarile tehnologice** // piata fortei de munca este strans legata de automatizarea anumitor ramuri industriale, fapt ce reduce cererea de forta de munca semi sau ne calificata. In acelasi timp alte industrii au dificultati in gasirea unei forte de munca calificate sau semicalificate. Tehnologia afecteaza fiecare domeniu in parte / Ex. Impactul robotizarii, tehnologia mobila, internetul si servicii online.

Analiza factorilor externi disemineaza problemele locale de cele nationale sau chiar globale. Este important deasemenea de distins intre circumstantele si trendurile care sunt importante pentru comunitate si care implica actiuni locale. Informatia trebuie filtrata pe mai multe niveluri: mai intai, trebuie gasita relevanta la

³⁴ Kotler P., Asplund C., Rein I., Haider D. (1999), *Marketing Places Europe*, Financial Times, Prentice Hall, UK

nivel regional, al doilea, trebuie identificat impactul pozitiv sau negativ asupra comunitatii; ai al treilea, trebuia gasit un raspuns constructiv la problemele identificate.

Analiza mediului intern

Este aspectul cel mai important al procesului de planificare deoarece planul de actiune este construit pe baza definirii corecte a punctelor tari si a punctelor slabe ale comunitatii. Analiza mediului intern are ca scop:

- determinarea optiunilor locale si a capacitatilor de raspuns la factorii externi;
- identificarea punctelor tari interne si a punctelor slabe care pot fi rezolvate prin masuri strategice.

Punctele tari și cele slabe merită o atenție deosebită datorită faptului că ele stau la baza determinării pozitiei orașului/municipiului comparativ cu alte orașe/municipii cu care este in competitie pentru atragerea de forță de muncă sau investiții.

Urmatoarele sectoare sunt luate in discutie:

1. Calitatea fortei de munca / are localitatea nevoie de forta de munca cu pregatire profesionala si tehnica superioara, sau oportunitatile de locuri de munca sunt limitate la muncitori necalificati?
2. Terenuri si constructii // are localitatea tereuri libere disponibile pentru dezvoltare?
3. Transporturi // localitatea este localizată in apropierea sau este un puternic nod de infrastructura rutiera și cale ferata? Traficul greu trece prin oras, sau exista o ruta ocolitoare? Care este calitatea strazilor din localitate?
4. Infrastructura // Capacitatea energetica a punctelor de transformare locale este suficienta pentru a putea bransa noile zone de dezvoltare industrială sau locuire?
5. Calitatea vietii // este posibil sa poti construi sau investii in sectorul imobiliar din localitate? care este starea locuințelor din localitate? Sunt suficiente evenimentele culturale in localitate?
6. Atracțiile turistice // exista o oferta de produse traditionale oferite vizitatorilor? Exista puncte de informare turistica?
7. Educație // exista abandon școlar în localitate?
8. Atragerea de investitii // Primaria are un program activ de marketing pentru atragerea de investitii straine? Există o rezervă de teren care sa poata fi "oferit" investitorilor?

4. Formularea Diagnosticului - Probleme cheie si viziunea

Problemele cheie – in cadrul planificarii strategice problemele cheie se refera la domenii prioritare , pe care comunitatea le ia in considerare atunci cand pregateste un plan economic de dezvoltare.

Nu este usor de identificat problemele cheie. In orice comunitate vor fi intotdeauna 3 sau 4 probleme majore. Iata cateva exemple de cel mai des întâlnite probleme ale comunităților:

1. dezvoltarea IMM_urilor
2. transporturi
3. infrastructura edilitara
4. atragerea de investitii
5. mediu
6. calitatea fortei de munca
7. calitatea vietii in comunitate
8. atractivitatea localității
9. dezvoltarea turismului

10. relatia dintre autoritatile locale (primaria) si oamenii de afaceri

11. cooperare intercomunală și locală

12. locuire

Comunitățile au abilități limitate în a rezolva aceste probleme, care sunt de responsabilitatea guvernului central/local (guvernanta locală) sau depasesc oricum atributiile comunitatii. Rezolvarea problemelor cheie trebuie sa se bazeze pe resursele umane si financiare de care dispune comunitatea in acel moment. Aceste resurse includ atat resurse municipale, cat si judetene sau centrale.

Viziunea si obiectivele globale

Dupa ce au fost identificate problemele cheie este necesar de stabilit directiile generale pe care le va urma planul de actiune local.

In ce directie se indreapta comunitatea?

Cum vad alesii locali viitorul orasului peste 15 – 20 ani ?

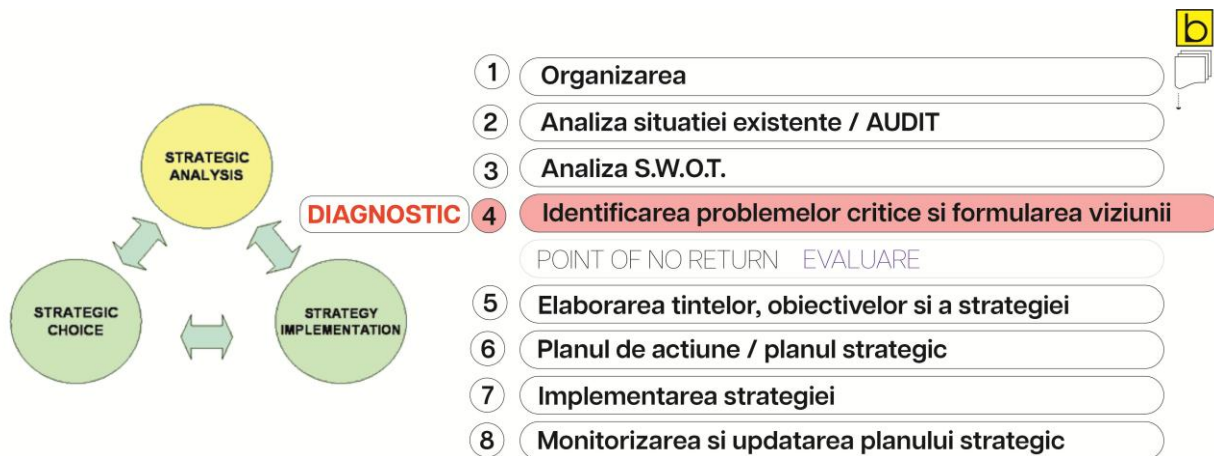
Viziunea este o afirmatie concisa a ceea ce se asteapta sa se intample ca rezultat al planificarii strategice si a implementarii planului de actiune.

Viziunile (strategice) tind sa fie de regula specifice. Viziunea va fi primul rezultat tangibil al procesului de planificare strategica. Partile de analiza SWOT care stau la baza formularii viziuni sunt punctele tari si punctele slabe si acestea vor fi insotite de identificarea problemelor cheie.

5. Elaborarea tintelor, obiectivelor - planul de actiuni

Tintele sau obiectivele strategice reprezinta afirmatii generale despre ce isi doreste comunitatea sa devina sau sa ajunga. Este derivata din viziune si ofera un cadru de referinta deciziilor locale.

Programele si proiecte specifice care ajuta la atingerea obiectivelor strategice. Acestea cuantifica obiectivele si ar trebui sa includa termene limita si institutii competente.

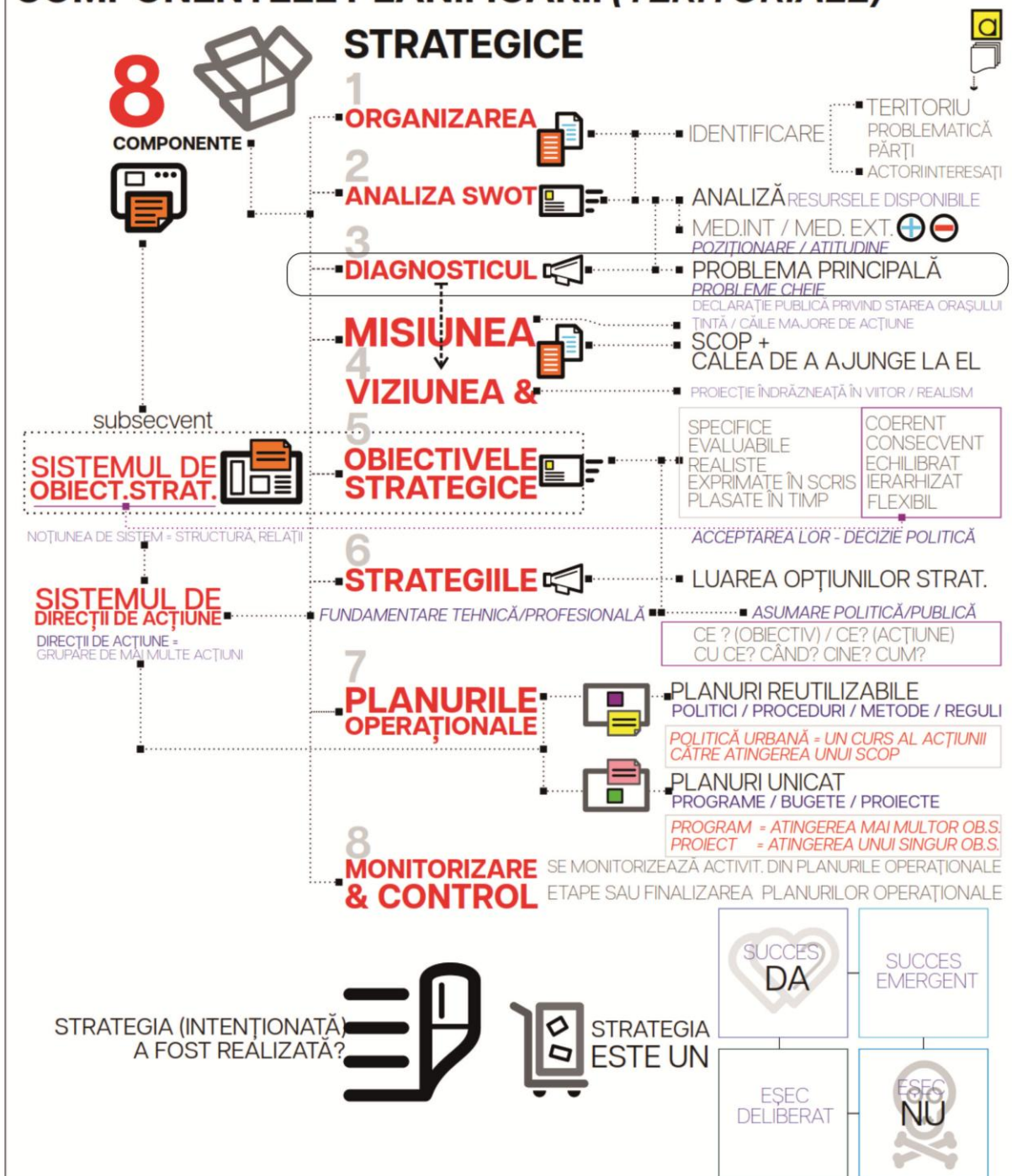

sursa: curs Planificare&Legislație, UAT Sibiu, anul 3, lect.,dr.,urb.-dipl., Mihai MOȚCANU-DUMITRESCU

Strategia este un set integrat de opțiuni care poziționează organizația, într-un anumit domeniu, pentru a obține rezultate superioare pe termen lung

IF YOU DON'T KNOW WHERE ARE YOU GOING, IT DOESN'T MATTER WHICH WAY YOU GO CHESIRE CAT (pisica din ALICE ÎN ȚARA MINUNILOR)

COMPONENTELE PLANIFICĂRII (TERITORIALE)

sursa: curs Planificare&Legislație, UAT Sibiu, anul 3, lect.,dr.,urb.-dipl., Mihai MOȚCANU-DUMITRESCU

Strategia de dezvoltare spațială locală

- ☛ demers comun, participativ pentru o mai bună guvernare locală, colaborare inter-instituțională și implicare civică
pluralism + multiactorialitate
- ☛ cartarea și evaluarea la nivel teritorial a
nevoilor și oportunităților reale
- ☛ **viziune**
coerentă, corelată și flexibilă
de dezvoltare spațială pe termen lung, sprijinită pe **6 piloni strategici**

CEI 6 PILONI STRATEGICI

- ADECVARE** - administrația locală se va asigura că există permanent o ofertă investițională, care să demonstreze capacitatea de adaptare la cerințele pieței de capital și care răspunde nevoilor unei comunități diverse aflate în continuă dezvoltare, dar care contribuie la preservarea sistemelor naturale, biodiversității și habitatelor locale.
- ACCESIBILITATE** - locuitorii orașului vor avea acces la toate activitățile de proximitate
- CONECTIVITATE** - locuitorii orașului vor avea un acces mai bun la o varietate de spații verzi și facilități de recreere, legături mai bune între locuință și școli sau locul de muncă, precum și îmbunătățirea biodiversității și habitatelor naturale locale.
- CALITATE** - orașul va fi mai atractiv, mai sigur și bine conceput, servind nevoilor multiple ale utilizatorilor, în paralel cu re-definirea identității unice a comunității locale.
- SUSTENABILITATE** - spațiile verzi ale orașului vor fi planificate și gestionate într-un mod care minimizează intervenția umană și cheltuielile publice în timp, prin recurgerea la procese naturale, precum și metode inovatoare pentru protejarea mediului natural.
- ABORDARE MULTISCALAR - SPAȚIALĂ** - cu efect asupra transporturilor (local, regional), asupra rețelelor de servicii și a gradului de acoperire și complementaritate a acestora, prin regândirea unora dintre dotările majore ale orașului (a se vedea relația dintre zonele constituite periferice și zona centrală a orașului sau alte zone funcționale de interes local – zone de agrement).

ANALIZA S.W.O.T. la nivelul Orașului Moldova Nouă (cf. SIDU)

2. Analiza SWOT generală a orașului Moldova Nouă

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Zona este străbătută de coridorul paneuropean al Dunării; • Poziția strategică a regiunii la granița de Vest a României, lângă statele europene centrale; • Localitatea este port la Dunăre (port internațional pentru transport mărfuri și călători); • Drum național modernizat, DN57, care leaga orașul	• Activitatea portuară aflată în declin din cauza dificultăților economice, în special cele ale industriei miniere; • Inexistența unei legături feroviare ; • Lipsa rețelei de alimentare cu gaze naturale; • Sisteme de colectare și reciclare a

Moldova Nouă de localitățile din Clisura Dunării; • Programe de cooperare transfrontalieră cu Serbia; • Suprafața extinsă a orașului care permite dezvoltarea de activități economice și de producție în mediul urban; • Existența unui fond forestier având resurse importante de masă lemnoasă utilizabilă pentru tăiere și prelucrare ; • Existența Centrului de Afaceri din Moldova Nouă; • Existența unui număr destul de mare de investitori atrași de zonă; • Punctul de trecere a Frontierei Moldova Nouă; • Rețea de utilități (apă, canalizare, energie electrică, telefonie fixă și mobilă, internet) ; • Resurse umane disponibile, în căutarea unui loc de muncă; • Existența personalului specializat în domeniul mineritului; • Existența unui potențial agricol important ; • Plasarea pe malul Dunării, într-o regiune cu multiple valențe turistice, în apropierea zonei montane, zonă cu complexitate mare de resurse naturale; • Diversitate etnică, religioasă și culturală (tradiții, obiceiuri); • Cadrul natural favorabil: Defileul Dunării și variate fenomene carstice, natura în mare parte neatinsă și nepoluantă, zone protejate cu suprafețe întinse (rezervații naturale, parcuri, lacuri si balti, fauna variata, vanat, etc.). • Existența unei game variate de materii prime necesare industriei; • Existența Parcului Natural Porțile de Fier și a Rezervației Naturale Valea Mare; • Zonă cu potențial energetic eolian (vânturi care se manifestă pe parcursul întregului an);	deșeurilor menajere; • Localitate monoindustrială cu activitatea principală – mineritul închisă; • Evoluție demografică defavorabilă (îmbătrânirea populației și plecarea tinerilor); • Lipsa agentilor economici strategici (de dimensiuni mari); • Zona se află la distanță mare de centrele de dezvoltare (influenta scăzută a acestora); • Dezvoltarea scăzută a sectorului de servicii; • Culturi agricole și creșterea animalelor doar pentru nevoile proprii, fără activitati de comerț; • Posibilități de cazare reduse și lipsa unor spații de cazare clasificate (structuri de cazare pe termen scurt, de tip pensiune) ; • Accesibilitate scăzută a zonei (lipsă acces feroviar, facilități portuare reduse, distanțe mari pe calea rutieră); • Colaborarea scăzută cu operatorii de turism; • Infrastructura de sport este relativ săracă; • Existența unei surse de poluare: poluarea factorilor de mediu (apă, aer, sol) ca urmare a activităților industriale în special managementul defectuos al deșeurilor industriale la SC MOLDOMIN SA; • Poluarea aerului din cauza particulelor antrenate de vânt de la iazurile de decantare ale SC MOLDOMIN SA;
---	---

cf. SIDU

sursa: SIDU Moldova Nouă 2021-2030, BAS Consulting 2024

• Dinamica pieței forței de muncă determinată de dinamica economiei regionale. • Deși se află într-o tendință ușor descendentă (caracteristică întregii țări) populația se află într-o zonă de stabilitate; • Existența evenimentelor locale de identificare a orașului; • Existența unei infrastructuri culturale funcționale; • Existența unei infrastructuri adecvate de învățământ; • Colaborare locală bună între instituțiile de învățământ și autoritățile locale; • Colaborarea bună între autoritățile locale și mediul de afaceri; • Funcționalitatea infrastructurii medicale; • Sistem bancar bine reprezentat ; • Existența unor cluburi sportive destinate copiilor; • Existența unor asociații nonguvernamentale; • Ostrovul ca obiectiv turistic major; • Folclorul și tradițiile culinare ale regiunii; • Există condiții pentru amenajarea unor spații pentru sporturi de iarnă, precum și pentru sporturi extreme sau pentru golf; • Existența unor monumente istorice și religioase, protejate prin legea 5/2001. • Prezența resursei umane specializate în protecția mediului; • Existența unor vecinătăți incluse în politici euroregionale de mediu; • Existența unor inițiative locale privind colectarea selectivă a deșeurilor; • Existența serviciului public specializat în domeniul salubrității; • Interesul autorităților locale în promovarea de parteneriate în vederea protecției mediului; • Ponderea majoră a populației din grupa de vârstă	• Depozitarea necontrolată a unor deșeuri menajere; • Spor natural negativ; • Parte din căminele culturale, bibliotecile necesita reabilitari și modernizări; • Slaba profilaxie; • Lipsa educației financiare a populației; • Lipsa cadrelor specializate în domeniul sanitar; • Lipsa locuințelor pentru cadrele medicale; • Șomajul ridicat și îndelungat a condus la blazarea unei părți din populația activă; • Obiective naturale importante neamenajate și nepromovate. • Număr mic de servicii oferite turiștilor, oferta turistică săracă; • Număr redus de turiști care își petrec timpul în oras (din cauza locurilor reduse și inadecvate de cazare/petrecere a timpului liber); • Lipsa unui sistem activ de promovare a orașului și a împrejurimilor, inclusiv lipsa organizațiilor de promovare a turismului; • Lipsa unui sistem unitar de administrare a zonelor protejate care să permită practicarea turismului în această zonă; • Nu există reglementări pentru folosirea bazelor silvice; • Oferta de calificare/reconversie nu este suficient de diversificată (conform cerințelor pieței). • Oferta educațională postgimnazială redusă la un singur liceu;

adultă (15-64 ani), peste 72%; • Nivelul scăzut de salarizare și al veniturilor locale ca factor de creștere a interesului investițional; • Actori locali conștienți de importanța promovării spiritualității locale și interesați de valorificarea comunitară a potențialului cultural-istoric; • Casa de Cultură cu activități diverse și cu participare notabilă;	• Clădirile vechi aparținând patrimoniului cultural necesită reabilitări și consolidări ale structurilor de rezistență; • Insuficienta preocupare pentru procurarea de fonduri extrabugetare; • Populație îmbătrânită, existența bolilor profesionale; • Insuficienta armonizare a sistemului educațional postgimnazial cu cerințele pieței muncii și dezvoltării viitoare a societății • Numărul redus al organizațiilor non-guvernamentale locale, slabă diversificare. • Numărul redus de investiții locale; • Existența unor spații și capacități de producție nefolosite; • Lipsa unor asociații al producătorilor în domeniul agricol
---	--

cf. SIDU

sursa: SIDU Moldova Nouă 2021-2030, BAS Consulting 2024

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Existența unor surse de finanțare prin fonduri nerambursabile, inclusiv fonduri europene; • Dezvoltarea cooperării transfrontaliere, precum și cu orașele aflate în vecinătatea frontierei în scopul dezvoltării infrastructurii; • Activitatea IMM-urilor se poate baza pe acoperirea nișele de piață identificate, precum dezvoltarea producției de ambalaje, crearea de centre de colectare a produselor agricole, creșterea animalelor, agro-turism, creșterea melcilor, valorificarea vânatului, piscicultura, etc. • Creșterea interesului național și internațional	• Dificultăți financiare în asigurarea fondurilor necesare derulării concomitente a mai multor programe de finanțare; • Necorelarea politicilor macroeconomice (bugetare, monetare și fiscale) cu realitățile și nevoile existente; • Costuri ridicate la carburanți și piese de schimb; • Scăderea populației active și scăderea accentuată a natalității; • Continuarea politicii de „ajutoare sociale”; • Modificari legislative frecvente; • Folosirea în prea mică măsură a potențialului

pentru turismul pe Dunăre, cu posibilitatea de organizare a unor acțiuni turistice atractive în localitățile din Clisură;

- Zona Clisurii este o zona mai puțin explorată de către turiști, prin urmare ofera un plus de interes pentru turismul de explorare și agroturism în măsura în care se investește în infrastructură și tursim;
- Existența proiectelor pentru construcția și modernizarea stațiilor de epurare a apei ;
- Existența personalului calificat în domeniul producției de componente auto;
- Raportul cost/calitate pentru forța de muncă este avantajos pentru angajatori;
- Dezvoltarea turismului poate susține dezvoltarea activităților culturale;
- Continuarea procesului de modernizare și re tehnologizarea unităților de profil existente;
- Existența celei mai mari rezerve de minereuri de cupru din zonă;
- Posibilitatea utilizării minei în scop turistic – dezvoltarea turismului industrial;
- Consilierea accentuată a unor segmente ale populației în vederea reformării profesionale și acordarea de informații cu privire la fondurile europene;
- Posibilități de dezvoltare de parteneriate pentru accesarea de proiecte – actori Cheie: Primăria Moldova Nouă, Centrul de Afaceri, Consiliul Județean;
- Crearea de parteneriate public-private în folosul dezvoltării industriale;
- Interes în creștere pentru produsele ecologice, atât în România, cât mai ales în Uniunea Europeană;
- Crearea de noi centre private de sănătate;

turistic;

- Implicarea în prea mică măsură a agențiilor de turism în promovarea potențialului turistic;
- Poluarea industrială și poluarea din amonte;
- Îmbătrânirea populației și perpetuarea mentalităților;
- Reducerea interesului pentru educație pe fondul schimbărilor sociale la nivel național;
- Interesul scăzut al noilor generații pentru valorile tradiționale;
- Creșterea numărului de probleme medicale ca urmare a procesului de îmbătrânire a populației;
- Lipsa de programe de prevenție;
- Lipsa unui cadru legislativ prin care să fie alocate locuințe de serviciu pentru specialiști;
- Neincluderea portului Moldova Veche în rețeaua de țări dunărene;
- Creșterea presiunii activităților antropice asupra mediului, inclusiv a ariilor protejate, prin activități de exploatare a resurselor, în special a celor ilegale;
- Instabilitate legislativă în domeniul economic;
- Lipsa deprinderilor populației în privința colectării selective a deșeurilor;
- Apariția de poluatori o dată cu dezvoltarea economică a orașului;
- Creșterea presiunilor asupra mediului prin depozitarea necontrolată a deșeurilor;
- Accentuarea degradării terenurilor, a apei și a aerului.
- Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate degradării factorilor de mediu;
- Lipsa unor strategii viabile de restructurare a activității miniere, de reconversie profesională și de stimulare a diversității

• Promovarea investițiilor care exploatează potențialul energetic eolian ; • Existența unei conștientizări la nivel județean, regional și național a necesității investițiilor pentru dezvoltarea portului Moldova Nouă; • Oportunitatea reabilitării clădirilor publice; • Construirea de locuințe sociale; • Implementarea de noi proiecte pentru modernizarea rețelelor de utilități; • Extinderea accesului populației la rețelele de alimentare cu gaze naturale și a rețelei de apă și canalizare; • Dezvoltarea sistemului public de transport și înlocuirea mijloacelor de transport cu autobuze electrice. • Dezvoltarea sistemului de asigurări private; • Continuarea procesului de modernizare și re tehnologizarea unităților de profil existente; • Posibilitatea acordării unor facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri sau tinerii absolvenți; • Implicarea autorităților publice locale în identificarea problemelor comunității; • Dezvoltarea educației ecologice în rândul comunității; • Atragerea investitorilor care folosesc tehnologii nepoluante; • Posibilitatea stabilirii de parteneriate între autoritățile locale, agenții economici și ONG- uri, conform legii; • Împădurirea terenurilor degradate; • Creerea de trasee turistice în vederea promovării turistice a zonei; • Realizarea de campanii de conștientizare a cetățenilor cu privire la problemele de mediu. • Dezvoltarea de structuri locale de sprijinire a	economice; • Lipsa de eficiență a activității structurilor internaționale responsabile cu protecția și exploatarea Dunării; • Neadaptarea infrastructurii de transport în comun la cererea existentă. • Specializarea îngustă și neadaptată cerințelor pieții, împreună cu lipsa unor programe de reorientare profesională coerente reduce atractivitatea investițională; • Menținerea unei fiscalități ridicate, neclare, incoerente, instabile, aplicată selectiv și discriminatoriu; • Nivelul scăzut de implicare al societății în dezvoltarea comunității; • Cadru legislativ insuficient pentru sprijinul IMM-urilor la start-up;
--	---

afacerilor; • Dezvoltarea brand-ului local prin raportarea la produsele locale; • Existența infrastructurii de producție dezvoltată în urma parteneriatului cu Delphi Packard;	
--	--

cf. SIDU

sursa: SIDU Moldova Nouă 2021-2030, BAS Consulting 2024

DIAGNOSTIC la nivelul Orașului Moldova Nouă (cf. SIDU)

Clarificari teoretice

FORMULAREA DIAGNOSTICULUI

Bilanțul primelor două etape ale procesului de planificare strategică (analiza situației existente – 1 și analiza SWOT – 2) îl reprezintă **FORMULAREA DIAGNOSTICULUI**.

Orice diagnostic face referire și la viitor, mai ales prin scenariul IF NOT (cum evoluează lucrurile dacă nu intervin). Diagnosticul “*prospectiv*” poate fi înțeles ca punând un accent mai mare pe evoluția mediului extern și deci pe modul în care punctele tari și cele slabe vor deveni mai pregnante/relevante/irrelevante/neimportante, odată cu anumite scenarii de evoluții viitoare. Ceva de tipul “*în contextul accelerării schimbărilor climatice, greșelile de planificare de azi vor putea avea efecte catastrofale, de aceea ele sunt mult mai grave decât par la prima vedere*”. Există evident și riscul “relativizării” diagnosticului, odată ce ne aventurăm în speculații, dar da, prospectând putem uneori să fim mai convingători.

În medicina, *prospective diagnosis* este opus lui *retrospective diagnosis* (poate fi și analysis), pentru că în *prospective diagnosis* urmăresc în timp o evoluție [și concluzionez], în timp ce în *retrospective diagnosis* doar trag concluzii bazate pe analiza “trecutului” cuiva. Uneori un diagnostic ce speculează prea mult, pe ce s-ar putea petrece cu evoluțiile viitoare, este aventuros (dar și acolo contează pe cel fel de analize sectoriale te bazezi la SWOT).

Văzută de unii ca o componentă separată a planificării strategice, formularea diagnosticului presupune și ea o raportare la un viitor dorit și poate tocmai aici se află “capcana” ce poate conduce la un diagnostic dezechilibrat, care mai curând este menit să legitimizeze acțiuni dorite decât să sintetizeze coerent rezultatele analizei SWOT.

Diagnosticul este un text cu caracter sintetic care corelează tocmai rezultatele celor două componente ale analizei SWOT – a mediului extern și a mediului intern – și ierarhizează atât problemele care au nevoie de rezolvare ori calitățile ce pot fi valorificate, cât și relațiile de diverse naturi și tării între mediul extern și cel intern.

Diagnosticul cuprinde deci și descrierea “*prezentei poziționări*”, caracterizând dinamica teritoriilor la care orașul se raportează (economia globală, rețeaua orașelor globale sau continentale, teritoriul European sau macro-regional, cel național sau regional). El poate îngloba elemente din “*diagnosticile sectoriale*” (sinteze ale analizelor de diverse tipuri: geografice, demografice, economice, de mediu, sociale, de funcționalitate urbană, etc.), dar nu este suma acestora, ci se situează în aceeași poziție în care se află analiza SWOT față de analizele sectoriale de diverse tipuri: o sinteză la alt nivel de integrare – ca și la analiza SWOT, calitatea diagnosticului depinde astfel nu doar de acuratețea diagnosticilor sectoriale (consistența și gradul de relevanță al bazelor de date, cuprinderea tuturor subdomeniilor, descrierea corelată a proceselor de schimbare, analize cantitative și calitative, analize privind contextul și actorii implicați împreună cu percepțiile și opiniile lor, etc., ci și de echilibrul și înțelegerea prezente în procesul de formulare.

Pentru factorii de decizie, planificatori, practicienii în design urban și factorii de decizie privind dezvoltarea urbană, care se străduiesc să creeze politici și să ia decizii pentru a îmbunătăți funcționarea orașelor, este importantă "dezvoltarea" unei înțelegeri a orașelor, în general, și a orașului în criză, în special. Cu toate acestea, într-un domeniu în continuă creștere, cum este cel al analizei urbane, provocările cu care se confruntă orașele sunt adesea presupuse: criminalitatea și teama de criminalitate, inegalitatea socială, degradarea mediului, deteriorarea economică și guvernanta dezarticulată/deficitară. Deși este posibil ca multe orașe să aibă probleme similare, nu este înțelept să presupunem că toate orașele au aceleași provocări, în același grad sau în aceeași combinație. Și totuși, diagnosticarea provocărilor cu care se confruntă un oraș este deseori trecută cu vederea, preferând îmbunătățirea înțelegerii provocărilor cunoscute.

Structura "de referință" a diagnosticului cuprinde 3 (trei) părți:

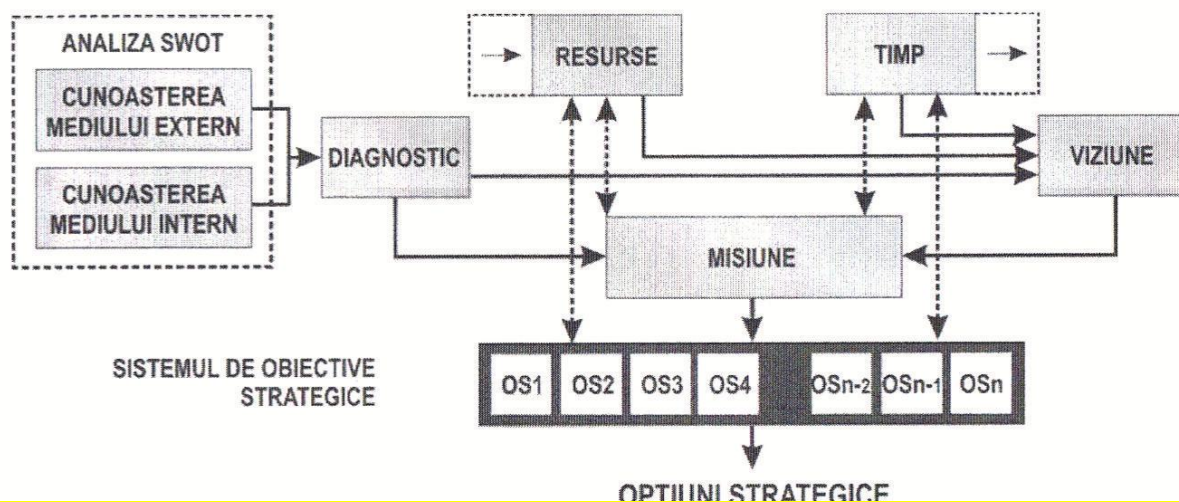
1. descrierea situației existente (cu evidențierea relațiilor dintre cele două medii și cu elemente de ierarhizare);
2. explicarea cauzelor acesteia (cu evidențierea atât a surselor de mediu extern cât și a deficiențelor orașului);
3. descrierea "scenariului **if not**" (modul în care situația existentă ar evolua în lipsa unor intervenții coerente și concertate).

Prin dimensiunile sale limitate și caracterul său sintetic (ce obligă la folosirea unor anumite formulări și a anumitor termeni) diagnosticul urban este o primă "declarație publică" privind starea orașului și prezintă riscul întâmpinării fie cu reticență (din cauza numărului mare de frustrări venite din partea celor ce nu recunosc imediat și explicit prezența în acestea a "problemei lor"), fie cu scepticism "tehnic" (din cauza inerentei dificultăți de a dimensiona/argumenta detaliat mărimea/natura problemelor).

Obiectivele principale ale proiectului de planificare strategică sunt:

- A. să realizeze un diagnostic corect pentru a înțelege starea actuală de dezvoltare urbană și provocările și oportunitățile cu care se confruntă comunitățile locale cu privire la îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor lor și promovarea dezvoltării economice locale, rămânând în același timp durabile din punct de vedere ecologic și financiar;
- B. pe baza diagnosticului se poate dezvolta o viziune pentru oraș și o listă prioritizată de proiecte pentru a realiza viziunea și misiunea sustenabilă viitoare.

sursa: curs Planificare&Legislație, UAT Sibiu, anul 3, lect.,dr.,urb.-dipl., Mihai MOȚCANU-DUMITRESCU

Model construit de prof. Liviu Ianăși (Planificarea strategică urbană – un model, 2014, Ed. UAUIM)

Primele patru componente ale procesului de planificare strategică (în acest model): (1) cunoașterea mediului extern, (2) cunoașterea mediului intern, (3) formularea viziunii și a misiunii și (4) structurarea sistemului de obiective strategice. Primele două componente alcătuiesc analiza SWOT și sunt sintetizate în diagnostic. Pentru asigurarea condițiilor de atingere a viziunii (și deci de punere în aplicare a strategiei), resursele existente pot fi suplimentate, iar perioada de timp poate fi extinsă. Relațiile punctate subliniază tocmai nevoia unei permanente coordonări între resurse și timp, pe de o parte, și țintele fixate și cursul propus al acțiunilor, pe de altă parte. Odată cu luarea opțiunilor strategice se face trecerea către construirea strategiei

Disfuncțiile la nivel teritorial ale orașului Moldova Nouă sunt similare ca manifestare și gravitate celor de la nivel județean sau regional (Regiunea Vest și Regiunea Dunării).

Iată câteva din problemele regionale (Regiunea Vest) care afectează și zona de studiu a prezentului document:

1. Regiunea Vest rămâne în continuare o regiune care face parte din categoria celor mai puțin dezvoltate în contextul tipologiei utilizate la nivelul Uniunii Europene, având un PIB situat la 68% din media UE (27)(Eurostat). Chiar dacă se menține într-o poziție bună la nivel național la majoritatea indicatorilor economici relevanți (locul II după București Ilfov), cu excepția celor sociali, este nevoie și în următorii 8-10 ani de o gamă largă de intervenții specifice politicii de coeziune, care să acopere majoritatea domeniilor de dezvoltare.
2. Similar perioadei 2014-2020, Regiunea Vest rămâne o regiune cu disparități de dezvoltare inter-regionale accentuate, pe de o parte între mediul urban și cel rural, pe de altă parte între județele Timiș și Arad, care sunt motorul de dezvoltare economică a regiunii și județele Caraș-Severin și Hunedoara, județe industriale, cu foste industrii minieră, siderurgică, metalurgică, energetică și grea nerestructurate, pentru care încă nu s-au identificat soluții economice sustenabile. Provocarea constă în identificarea optimului de dezvoltare bazat pe de-o parte pe tradiție, iar pe de altă parte pe specializare prezentă.
3. Schimbările demografice, inclusiv îmbătrânirea populației și migrația, rămân deosebit de importante în regiune. În intervalul 2000-2020, populația Regiunii Vest a scăzut de la 22.042.854 la 1.997.377 persoane.

4. Regiunea Vest are rezultate modeste în cercetare și inovare care limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică. În contextul în care productivitatea economiei regionale este direct influențată de realizarea de produse și servicii inovative cu valoare adăugată mare, trebuie găsite cele mai potrivite mijloace de impulsioneare a activității de cercetare și inovare, pentru atingerea nivelului la care să producă rezultate semnificative cu potențial impact socio-economic. De asemenea, sunt necesare investiții în sistemul de educație și formare, care să creeze o cultură a inovării și care să mențină și să producă permanent forță de muncă calificată și adaptată nevoilor regionale.

Regiunea Dunării

Regiunea Dunării s-a schimbat în mod dramatic. Recent, au avut loc valurile de extindere a UE din 2004 și 2007. Bazinul fluviului care străbate ele mai multe țări din lume este acum în mare măsură un spațiu al Uniunii Europene. Există noi oportunități și potențial nou de avut în vedere, în special în ceea ce privește consolidarea eforturilor Uniunii de depășire a crizei economice într-un mod durabil. Dezvoltarea socio-economică, competitivitatea, managementul de mediu și creșterea eficiență a resurselor pot fi ameliorate, iar securitatea și coridoarele de transport, modernizate. Dunărea poate deschide UE către vecinii apropiați, către regiunea Mării Negre, Caucazul de Sud și către Asia Centrală.

Regiunea dunăreană este o zonă funcțională definită de bazinul fluvial al Dunării. Organismele de cooperare cum sunt Comisia Dunării și Comisia Internațională pentru protecția fluviului Dunărea abordează probleme specifice. Strategia extinde această abordare, pentru a viza prioritățile într-un mod integrat. Din punct de vedere geografic, această strategie privește în principal, dar nu în mod exclusiv: Germania (Baden-Württemberg și Bavaria), Austria, Republica Slovacă, Republica Cehă, Ungaria, Slovenia, România și Bulgaria din cadrul UE, precum și Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Republica Moldova și Ucraina (regiunile situate de-a lungul Dunării), din afara Uniunii. Strategia rămâne deschisă altor parteneri din regiune. Deoarece Dunărea se varsă în Marea Neagră, strategia ar trebui să fie consecventă cu perspectivele Mării Negre. Cu peste 100 de milioane de persoane și a cincea parte din suprafața UE, această zonă este vitală pentru Europa.

Din perspectiva abordării teritoriale este necesar ca orice exercitiu de analiza si planificare spatiala sa vizeze un perimetru de studiu clar delimitat, pentru a putea stabili obiectivele si prioritatile pentru teritoriul respectiv. În delimitarea teritoriului aferent Dunării în România criteriile sunt:

- ➔ influența pe care o exercita fluviul în:
 - structurarea și tipologia activităților economice
 - stabilirea infrastructurii și modalităților de transport
 - structurarea populației
 - tipologia terenului
- ➔ includerea elementelor polarizatoare adiacente;
- ➔ traseul și proximitatea Dunării;
- ➔ limitele administrativ teritoriale ale județelor în vederea asigurării accesului la datele statistice.

Pe principiul concentrării, în cazul materialului prezent, care vizează dezvoltarea teritorială și relațiile funcționale, teritoriul Dunării este definită ca fiind aria influențată puternic de către fluviu, formată din cele 12 județe riverane Dunării (Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanța, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea) la care se adaugă Municipiul București cu județul Ilfov.

Pentru a nu se crea ambiguități în legătura cu teritoriul cuprins în cadrul Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării, zona delimitată mai sus a fost denumită **teritoriul Dunării**.

Teritoriul Dunării este structurat de o rețea policentrică de localități, coordonată de municipiul București, municipiu de rang 0, singurul pol de importanță europeană din regiune. Municipiile de rang 1 sunt: Constanța - centru polarizator cu influență transnațională, care asigură legătura cu caile maritime de

transport, Craiova - principalul centru regional din sud-vestul țării, și sistemul urban Galați - Braila. Reteaua de localități este completată de cele 21 municipii de rang 2, inclusiv celelalte reședințe de județ (Resița, Drobeta Turnu Severin, Slatina, Giurgiu, Alexandria, Calarasi, Slobozia, Tulcea) și de cele 56 orase de rang 3.

Prezența capitalei București, puternic polarizatoare, cu o arie de influență mai mare de 30-40% din teritoriul județelor Giurgiu, Ialomița și Calarasi, reduce rolul de polarizare al reședințelor acestora de județ. Influența Capitalei este resimțită și către vest, unde singurul centru urban care concurează puterea sa de atracție este Craiova. Această situație a dus la o dezvoltare foarte slabă a localităților urbane situate în aria de influență a Capitalei, în special a celor dunărene.

Fiind declarată parte a Coridorului Pan-european de transport VII al UE, Dunarea reprezintă o cale navigabilă importantă, care face legătura, prin canalul Rin-Main-Dunare, între portul Constanța, centrele industriale din vestul Europei și portul Rotterdam. Dunarea și afluenții acesteia sunt rute vechi de transport al marfurilor, având în vedere că din Kelheim (Germania) până la Sulina (România) sunt 2.414 km de ruta navigabilă și conectează 78 de porturi. Dunarea, permite accesul navelor maritime de până la 25.000 tdw (descarcate parțial) în porturile Sulina, Tulcea, Galați și Braila, iar de la Braila în amonte parametrii tehnici de navigație permit accesul navelor de navigație interioară în 29 de porturi, dintre care cele mai importante sunt: Drobeta Turnu Severin, Calafat, Turnu Măgurele, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Cernavodă. Porturile românești sunt conectate la rețelele naționale sau europene de drumuri și de căi ferate iar facilitățile portuare existente și cele care vor fi dezvoltate permit ca acestea să fie transformate în noduri principale logistice pentru transportul multimodal.

Transportul naval de marfă | CULOARUL RIN - DUNĂRE

Moldova Nouă se afla pe parcursul coridor Pan European 9 Rin-Dunăre³⁵. Dunarea (care intra în România în amonte de Porțile de Fier) a reprezentat de-a lungul timpului o importantă cale naturală de transport. Importanța strategică a Dunării ca un coridor pan-european pentru tranzitul de marfuri dintre Europa Centrală, Europa de Vest, Marea Neagră, regiunea Caucaziană, Asia Centrală și Orientul Mijlociu și Orientul Îndepărtat, a fost reconfirmată de către Comisia Dunării prin înființarea Coridorului VII.

Dunărea devine acum un coridor strategic de transport pentru România și întreaga Europă, mai ales în contextul războiului din Ucraina, când trebuie transportate volume mari de mărfuri. De aceea, deblocarea proiectului Fast Danube, adică o Dunăre navigabilă pe toată durata anului, a devenit prioritară la nivelul Guvernului României.

România are 1075 km. de Dunăre, adică 40% din totalul sectorului navigabil al fluviului și mai multe porturi fluviale, însă doar în patru porturi fluviale au acces și nave maritime, respectiv Sulina, Galați, Brăila și Tulcea. În aval de Porțile de Fier debitele au fost în scădere în 2023-2024 pe sectorul Gruia - Giurgiu, în creștere pe sectorul Oltenița - Galați și în staționare pe sectorul Isaccea - Tulcea. Datele din Programul de Transport arată că de-a lungul Dunării și a canalelor navigabile există 30 de porturi, dar 12 porturi dunărene nu au încă conexiuni la rețeaua feroviară și doar 8 porturi sunt situate pe rețeaua transeuropeană de transport TEN-T centrală. Lipsa legăturilor multimodale și procedurile lente de manipulare a fluxurilor existente reduce atractivitatea acestor porturi.

În anul 2023 pe Dunăre, artera principală a căilor navigabile interioare, s-au transportat 32 de milioane de tone marfă, în creștere cu 11% față de anul 2022, dar mai puțin față de nivelul din 2019, când s-a înregistrat cel mai mare trafic din ultimul deceniu. Spre comparație, pe fluviul Rin, care are un sector navigabil sub 800 de kilometri, se transportă cca. 200 de milioane de tone marfă anual. Importanța Dunării a devenit și mai vizibilă după începerea războiului din Ucraina, fluviul a devenit astfel principala arteră de transport pentru cerealele din Ucraina.

Portul Moldova Veche este un port fluvial românesc din zona amonte a lacului de acumulare „Complexului Hidroenergetic și de Navigație Porțile de Fier I” din județul Caraș-Severin. Este situat în localitatea Moldova Veche, pe malul stâng al Dunării, la kilometrul 1048. Rada portuară este cuprinsă între kilometri 1047-1050,50.

³⁵ Coridorul Rin-Dunăre, anterior cunoscut sub numele Coridorul Sena-Dunăre și Coridorul Strasbourg-Dunăre, este a noua din cele nouă axe prioritare ale rețelei transeuropene de transport (TEN-T)

Portul dispune de cheiuri verticale în lungime de 300 ml și de o cale de rulare de 400 m lungime, pe care operează 2 macarale portic de 5 tf x 32 m. Are acces rutier la DN57A și DJ571.

DIAGNOSTIC

Identificarea problemelor majore ale orașului Moldova Nouă

Clarificari teoretice

Un diagnostic va cuprinde astfel o descriere sintetică a situației existente - cu sublinierea implicită a corelărilor între caracteristicile mediului intern în raport cu contextul menționat mai sus, precum și cu evidențierea competențelor distinctive existente sau potențiale. Aceasta descriere va fi însoțită de evidențierea cauzelor ce au condus la ea, ca și de referințe la "actorii urbani" relevanți în situația existentă. În mod obișnuit - asemenea unui diagnostic medical - diagnosticul urban (și orice diagnostic din planificarea strategică) se încheie prin evocarea unui scenariu "if not" - ce se întâmplă dacă nu se intervine pentru modificarea (în bine a) situației existente.

Aceste considerente teoretice sumare au fost evocate aici pentru a facilita mai bine modul în care a fost formulat diagnosticul urban pentru UAT Moldova Nouă.

La nivel economic principalele probleme ale zonei constau în lipsa de atractivitate pentru investitori datorate unei accesibilități reduse, o bază economică dependentă de transportul de marfă și/sau pasageri pe Dunăre, precum și o slabă dezvoltare a sectorului terțiar, de servicii și a celui cuaternar, Soft-It.

La nivel social problemele se manifestă prin procentul ridicat de migrare (chiar dacă a existat o stabilizare în perioada 2011 - 2021) a populației tinere către poli urbane importante din zona (Timișoara, Reșița).

La nivel spațial, ținând cont de structura cvasi-urbană a localităților din cadrul UAT Moldova Nouă, principalele probleme se manifestă prin calitatea slabă a infrastructurilor tehnice, precum și prin absența infrastructurilor necesare dezvoltării turistice, care "împiedică" valorificarea pe deplin a resurselor naturale din UAT.

Probleme principale:

- frecvența scăderi de populație, populație îmbătrânită, raport de dependență ridicat;
- deficit de servicii medicale și de educație, insuficiente dotări culturale și sportive;
- volum mic al investițiilor și pondere mică a salariaților în servicii;
- insuficientă valorificare a potențialului hidrografic, infrastructură turistică slab dezvoltată;
- insuficientă dezvoltare a activităților economice: industrie prelucrătoare, servicii, turism;
- imagine urbană și peisaje naturale alterate de fostele industrii, inclusiv probleme de mediu aferente, care reduc atractivitatea locului pentru turiștii aflați în croaziere pe Dunăre.

DIAGNOSTIC ORAȘ MOLDOVA NOUĂ

Moldova Nouă (fosta cetatea dacică Mudava) este un teritoriu care nu manifestă o dinamică specifică dezvoltării unui centru urban (având o structură cvasi-urbană), cauzată în mare parte de accesibilitate scăzută, existând doar un drum național - DN57, care datorită reliefului face dificilă legătură dintre zona Dunării și E70 - relația Timișoara - Moravița - Vrșac din Serbia. Zona Moldova nouă are un potențial industrial dat de resursele locale, cât și de poziția geografică (culoarul Rin-Dunăre-Marea Neagră) și tradiția locală, orașul Moldova Nouă fiind un centru polarizator al zonei limitrofe Dunării, oraș cu un bogat patrimoniu cultural și construit.

De asemenea trebuie menționat faptul că pentru județul Caraș-Severin situația actualelor și fostelor exploatare de la Moldova Nouă reprezintă o problemă de mediu extrem de importantă, cu atât mai mult cu cât vorbim, în acest caz, de poluare transfrontalieră, cât și de afectarea imaginii urbane în ansamblul său pe o zonă a Dunării cu peisaje deosebite.

Odata cu creșterea în importanța și polarizare a Municipiul Reșița (alimentată de finalizarea autostrăzii A1), bogat în investiții și resurse financiare, localitățile din zona studiată, datorită distanței considerabile greu de parcurs față de acestea, vor suferi un proces de ruptură și tensiuni de ordin teritorial și funcțional ireparabile pentru orizontul de timp 2030 stabilit de Strategia Nationala de Dezvoltare Durabila.

Orașul Moldova Nouă și implicit portul Moldova Veche trebuie privit și pus din/în poziția de a fi o alternativă viabilă economic, socială și din punct de vedere al dezvoltării economice în Regiunea de dezvoltare Vest (NUTS 2 EU). Trebuie refuncționalizate, regândite și propuse legăturile fizice dintre Moldova Veche (localitatea de la Dunăre) și localitățile din centrul județului Caraș-Severin (în special cu orașul Oravița), cât și spre localitățile din zona de graniță cu Serbia (Moravița și Năidaș), cât și cu localitățile dunărene, cum ar fi Berzasca sau Șvinița (din județul Mehedinți - conectarea cu zona turistică a Cazanelor Dunării), fiind necesară crearea unei mixități funcționale, susținute de proiectele comune cu localitățile învecinate (coridoarele verzi de mobilitate urbană), pentru o mai bună accesibilitate a populației și a turiștilor la dotări și echipamente diverse.

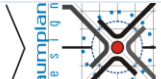
SCENARIUL IF NOT pentru Orașul Moldova Nouă

Fără o planificare integrată și coerentă, susținând interesele strategice ale comunității și fără o urmărire consecventă a direcțiilor prioritare de acțiune astfel definite, de către instituții calificate și transparente, deschise spre parteneriate și sprijinite de cadrul legal și de politici naționale și regionale, multe din resursele urbane potențial valorificabile încă existente se vor consuma ineficient, deteriorând calitatea vieții cetățenilor și compromițând șansele pe termen lung ale orașului Moldova Nouă în competiția urbană județeană și regională.

În lipsa unei planificări spațiale integrate în teritoriu, în zona dintre Moldova Nouă și Moldova Veche, sau chiar limitrof localității Moldova Veche se poate manifesta o creștere urbană necontrolată, dând naștere la o fragmentare a teritoriului, o degradare suplimentară a peisajului, o creștere a poluării factorilor de mediu și implicit la scăderea calității vieții și a atractivității economice a orașului. Amplasamentele dedicate funcțiilor strategice de importanță suprateritorială vor fi ocupate haotic de funcțiuni de importanță locală, conducând la congestii în dezvoltarea orașului. Activitățile economice vor avea de suferit prin ocuparea teritoriilor destinate dezvoltării coridoarelor de transport (drum expres și cale ferată), care pot contribui semnificativ în dezvoltare localității și a posibilei sale zone de influență.

Dacă nu se va ține cont de strategia de dezvoltare spațială, Moldova Nouă riscă să-și mențină statutul de oraș subdezvoltat, cu probleme sociale, economice și de mediu în creștere.

PROPUNERILE DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ ALE ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			115 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

Procesul recent de restructurare economica, cu impact evident in plan economic pentru orașul Moldova Noua, aduce in prim plan sansa unei reconversii functionale pentru o parte din terenurile industriale (model urmat de majoritatea oraselor europene industriale), sansa care poate fi valorificata pentru sporirea rolului regional si local pe care orașul Moldova Noua il joaca.

Axele de circulatie interioare orasului pot deveni din axe structurale axe structurante purtatoare de valoare cu ajutorul interventiilor potrivite.

Intrările in oras, datorita particularitatilor pe care le prezinta atat din punct de vedere al sitologiei specifice dar si al potentialului de teren liber pe care il prezinta, pot constitui teme importante de tratat pentru obtinerea unei imagini coerente a orasului, in special in legatura cu axele anterior mentionate.

Axele noi de circulatie (de perspectiva) pot induce o infuzie de centralitate intr-o serie de puncte cheie, in special in relatie cu axele penetrante in oras.

Resursele de teren, prezente sub mai multe forme, constituie o capacitate strategica a orasului, mai ales pentru ca in procent mare ele se afla periferic zonei centrale. Ele pot asigura satisfacerea unor criterii de densitate, necesare unui oras durabil.

Probleme principale:

- oraș de dimensiuni reduse, cu echipare și dotare deficitară, caracter rural al localității, calitate redusă a fondului construit și a spațiilor publice
- deficit de vegetație forestieră
- peisaj lipsit de varietate
- frecvente scăderi de populație, populație îmbătrânită
- deficit de servicii medicale și de educație
- insuficiente dotări culturale și sportive
- infrastructură turistică slab dezvoltată
- risc de poluare a apei, aerului, solului
- insuficientă dezvoltare a activităților economice: industrie prelucrătoare, servicii, turism

3.1. Studii de fundamentare

Studiu de mediu

Studiul elaborat a identificat principalele aspecte ale problemelor de mediu ale orasului Moldova Noua. Aceste aspecte vor permite firmei de proiectare care va intocmi Planul de Urbanism General, sa ofere cele mai bune propuneri de imbunatatire a conditiilor de viata si de mediu a locuitorilor din arealul studiat.

Ca eforturi urgente din partea autoritatilor locale si judetene se desprind urmatoarele:

- ➔ Depozitarea controlata a deseurilor: in acest sens, fiecare unitate functionala va avea spatii special amenajate, iar colectarea deseurilor se va face selectiv, se va asigura transportul containerizat si depozitarea la locuri special amenajate in acest sens, agrementate. Prin realizarea unui sistem centralizat de colectare a deseurilor, se poate rezolva si problema deseurilor care nu provin din gospodarii (namol, deseuri prafoase, deseuri industriale, deseuri voluminoase) se depun pe depozitele de clasa B numai amestecate cu deseuri menajere;
- ➔ Reducerea riscului seismic se va realiza prin reducerea vulnerabilitatii constructiilor existente, propunand solutii constructive care sa respecte normele de constructii in vigoare caracteristice zonei;

- Diminuarea zgomotului și atenuarea efectului erozional prin înființarea perdelelor de protecție anticlimaterică și antierozională, având în vedere și aportul schimbărilor climatice din ultimii ani;
- Crearea de spații verzi conform normelor de mediu naționale și europene;
- Plantarea de arbori și arbuști de esență pretabile condițiilor de climă și relief, care să permită refacerea habitatelor naturale și îmbunătățirea cerințelor de ordin ecologic, precum și refacerea terenurilor degradate;
- Diminuarea până la eliminare a surselor potențiale de poluare în aer, optând parțial sau integral pentru soluții alternative de energie utilizată;
- Prevenirea producerii riscurilor naturale: în zona amplasamentului neexistând factori de risc natural major.

Se recomandă întreținerea construcțiilor existente atât de natură civilă, cât și de natură hidrotehnică, pentru a reda localității aspectul urbanistic corespunzător secolului XXI.

3.2. Evoluție posibilă, priorități

Condiționări ale prevederilor documentațiilor de rang superior

Procesul acut de globalizare, restructurarea economică, progresul tehnologic, nevoia de dezvoltare durabilă cât și alte modificări structurale ale procesului de planificare la nivel mondial, aduc în prim plan concurența dintre orașe. Reușita dezvoltării viitoare va depinde de capacitatea orașului Moldova Nouă de a se adapta rapid la tendințele globale.

Politicile diferențiate de locuire, dotare și crearea de locuri de muncă în centrele rețelei județene de localități, aplicate pe termen lung, pot duce la o optimizare a distribuției populației și dezvoltării în teritoriu. Principalele elemente ale rețelei sunt polii și axele de dezvoltare, structurarea relațiilor în teritoriu fiind determinată de intensitatea cu care aceștia se manifestă.

Polii de dezvoltare sunt constituiți din localitățile urbane, sau de localitățile rurale mari și dinamice. Rolul teritorial al localităților rurale fiind însă de obicei redus, la constituirea polilor de dezvoltare rurală este recomandată colaborarea comunelor într-un parteneriat de localități.

Propunerile *PATN Secțiunea I Rețele de transport Legea 363/ 2006* cu privire la magistralele de transport rutier, naval, feroviar, aerian crează oportunitatea racordării teritoriului județului la spațiul european și vor antrena dezvoltarea localităților din aria de influență a acestora, prin accesibilitatea sporită și posibilitatea dezvoltării unor activități economice favorizate de prezența infrastructurii. Traseul rețelei de transport se constituie în axe de dezvoltare pentru rețeaua de localități asigurând conexiunea între polii de dezvoltare propuși.

Cumularea elementelor remarcate și înregistrate pe fiecare palier a făcut posibilă extragerea unor concluzii privitoare la posibilitățile de intervenție la nivelul structurii urbane, având în vedere câteva obiective pe care strategia de dezvoltare a orașului ar fi trebuit să le impună:

- reducerea disparităților urbane la nivelul structurii urbane (centru - periferie)
- concentrarea serviciilor și funcțiilor capabile a configura orașul ca centru urban competitiv la nivel regional
- dezvoltarea echilibrată și omogenă a zonelor rezidențiale
- creșterea interesului pentru turism/ agrement (pozitivarea balanței turistice)

Având în vedere aceste obiective, precum și capacitatea orașului de a susține o dezvoltare urbană pe termen mediu și lung, ținând cont de disfuncționalitățile reliefate la momentul actual, s-a configurat o concluzie care a determinat, pe baza suportului natural ca „soclu” al dezvoltării urbane, cinci areale cumulative, pe baza cumularii disfuncționalităților de un anumit tip și cu o anumită intensitate, Astfel, distingem:

1. zona centrala - cu disfunctionalitati cumulate privind congestia circulatiei, functiuni indezirabile/nerepresentative, imagine necontrolata, lipsă de atractivitate și care prezintă o ruptură în relație cu zonele funcționale adiacente
2. zona malului de apa - cu disfuncționalități cumulate privind gradul mare de elemente spațial-configurative și peisagistice nevalorificate și care este separat de oraș de diferite tipuri de bariere (cartiere paupere, stație de epurare...etc)
3. areale aferente principalelor penetrații rutiere în oraș - cu disfuncționalități cumulate privind circulația, probleme de incompatibilitate trafic de tranzit -trafic urban, imaginea urbana purtata și funcțiuni neadecvate
4. areale aferente zonelor industriale - cu disfuncționalități cumulate privind incompatibilitati functionale cu locuirea, izolarea fizică a orașului, necesitati de reconversie functionala inspre sectorul tertiar, poluare necontrolata și parcelar agricol impropriu pentru dezvoltare urbana
5. areale aferente zonelor rezidentiale de factura (semi-) rurala cu disfuncționalități cumulate privind fragmentarea teritoriului urban, lipsa coerenței spațiilor verzi, ignorarea potentialului peisagistic, slaba accesibilitate și lipsa dotarilor publice

3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Dotările necesare circulației

- ⇒ Marcaje axiale cu linie continua de interdicție de depășire pe sectoare semnificative, la intrare/ieșire din localitatea, asociate cu separatori (refugii în ax) în zona trecerilor de pietoni;
- ⇒ Semnalizarea adecvata a intersecțiilor și a trecerilor de pietoni: iluminat corespunzător în zona trecerilor de pietoni (lămpi cu lumina intermitenta, semnalizarea luminoasa de atenționare cu flash);
- ⇒ Amenajări specifice circulației pietonale, trotuare și canalizare fluxuri pietoni în zone cu peste 200cal/h, în special în central localității, în vecinătatea instituțiilor publice;
- ⇒ Denivelări locale (marcaj profilat) la intersecții, treceri de pietoni, zone de calmare a traficului;
- ⇒ Îngustări ale carosabilului, amenajarea parcarilor longitudinale la bordura și de reședință în zona blocurilor de locuințe;
- ⇒ Semaforizarea trecerilor de pietoni daca traficul pietonal depășește 200 pietoni/h.;
- ⇒ Realizarea de garduri, glisiere, bariere, stâlpișori pentru canalizarea traficului de vehicule și pietoni în zona punctelor periculoase identificate (intersecții, treceri de pietoni), în zona instituțiilor de învățământ și locurilor de cult;
- ⇒ Introducerea la intrări/ieșiri și în centru a panourilor informative, în cazul unor locații turistice, privind obiectivele turistice, spațiile de parcare și semnalizării de orientare generală;
- ⇒ Realizarea unei variante de ocolire a localitatii Moldova Veche, pe partea de nord a localității;
 - ⇒ realizare drumuri paralele cu drumul national, care sa preia traficul generat de obiectivele amplasate in zona drumului national și care sa debușeze în DN în intersectii amenajate corespunzator volumelor de trafic. Extinderea intravilanului în lungul drumului național se va realiza numai în condițiile amenajării unor drumuri colectoare paralele cu drumurile nationale, care să debușeze in intersectii amenajate conform normativelor in vigoare. Drumurile colectoare respective se vor amenaja pe toata lungimea de extindere a intravilanului, atât pe partea stângă cât și pe dreapta.

- ⇒ în cazul în care nu sunt terenuri suficiente pentru realizarea drumurilor colectoare respective, primăria poate extinde intravilanul localitatilor în lateral, iar pentru legătura cu drumurile naționale să dezvolte o rețea catenara de drumuri care vor debușa în acestea, în intersecții amenajate corespunzător.
- ⇒ rezervarea spațiilor necesare pentru amplasarea în afara zonei de siguranță a drumului național a utilitatilor, a stațiilor de transport în comun, a parcarilor, etc.

3.4. Dezvoltarea activităților

Principii de dezvoltare a activitatilor economice:

1. creșterea calității forței de muncă prin specializare în domenii cerute pe piața locală a muncii;
2. sprijinirea IMM-urilor, în special a celor care au activități în turism - pentru mulți dintre acestia, însă, lipsa posibilitatilor financiare împiedica realizarea acestui lucru - respectiv transformarea gospodariei într-o pensiune turistica - cu toate ca localnicii sunt constienti ca dezvoltarea turismului poate fi o sursa de venit pentru familiile respective si ca localitatea în care traiesc si împrejurimile pot genera beneficii prin atragerea de turisti.;
3. dezvoltarea turismului (de agrement) în interacțiune cu viața în natură (echitație, pescuit sportiv, rafting, kaiaking, etc.);
4. crearea de pachete turistice pentru diferite forme de turism (balnear; de weekend - în ariile protejate sau prin valorificarea potențialului lacustru; științific - în ariile protejate) și axate pe diferite locații cu potențial local - construirea de pensiuni, atragerea de turisti, oportunitatile legate de dezvoltarea turistica reprezinta, în cea mai mare parte, posibilitati de crestere a surselor de venit, de dezvoltare si înfrumusetare a comunitatii, de îmbunatatire a contactului cu lumea exterioara. Pentru familiile cu copii, dezvoltarea turismului are, pe lângă valențe economice, si beneficii educationale si sociale, turismul si turistii contribuind la îmbunatatirea educatiei copiilor si tinerilor;
5. prelucrarea produselor piscicole pentru valorificarea superioare a acestora;
6. aplicarea de amendamente prin lucrări de îmbunătățiri funciare;
7. revitalizarea unor tradiții locale rămase în memoria colectivă locală - deși într-o proporție mai mica, obiceiurile si traditiile sunt înca pastrate, reprezentând un element de identitate locala si un motiv de mândrie. Aceste valori pot constitui atractii turistice pentru turistii veniti în localitate. Promovarea si pastrarea în continuare a acestor valori necesita însa o mai mare implicare a celor care deruleaza activitati turistice în localitate (includerea în programele turistice a sarbatorilor locale sau a serilor traditionale) si o încurajare a populatiei locale de a le pastra.

3.4.1 Activități industriale, de depozitare și construcții

SECTORUL SECUNDAR

Politici publice ce se vor elabora si implementa

Dupa aprobarea strategiei se vor elabora si supune aprobarii guvernului, urmatoarele politici publice:

- 📦 reconstrucția socio-economică a localitatilor din zonele cele mai afectate de restructurarea miniera în vederea transformării acestora în poli de dezvoltare și implicit de creare de locuri de munca și pentru zonele adiacente;
- 📦 valorificarea resurselor de lignit din bazinul minier al Olteniei;
- 📦 valorificarea resurselor de huila din bazinul minier Valea Jiului;

- ❏ valorificarea resurselor interne de uraniu prin dezvoltarea activității de extracție, prepararea minereurilor uranifere și rafinarea concentratelor tehnice și a stocurilor de concentrate tehnice;
- ❏ valorificarea resurselor de substanțe nemetalifere și roci utile;
- ❏ valorificarea resurselor de sare și a potențialului turistic aferent;
- ❏ valorificarea resurselor de substanțe minerale utile metalifere, în paralel cu identificarea patrimoniului industrial;
- ❏ valorificarea resurselor de ape minerale terapeutice, ape geotermale de uz balnear și a potențialului turistic aferent.

SCENARIUL 1 / ETAPA DE RE-CONSTRUCȚIE – DEZVOLTARE CONCENTRATĂ PE SECTORUL SECUNDAR ȘI MODERNIZARE A INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT EXISTENTE (RUTIER / PORTUAR)

Domeniul/ subdomeniul și obiectivele amenajării și dezvoltării teritoriului	Măsura nr.	Măsuri și acțiuni prioritare pentru realizarea obiectivelor amenajării și dezvoltării teritoriului	POLITICI SECTORIALE
OBIECTIVE ECONOMICE			
DEZVOLTAREA SECTORULUI SECUNDAR			
Creșterea competitivității industriei prin valorificarea eficienței a resurselor umane, financiare și materiale	M1/O1	Consolidarea rolului industriei ca ramură de bază în structura economiei, prin: • revitalizarea activităților economice sau închiderea/restructurarea unor capacități de producție neviabile; • retehnologizarea unităților industriale viabile; • reabilitarea și reconversia către alte tipuri de utilizări a siturilor industriale devenite disponibile în urma restructurării activităților industriale • creșterea competitivității produselor industriale; • susținerea investițiilor productive prin achiziționarea de utilaje și tehnologii noi și performante; • asigurarea compatibilității tehnologiilor și produselor industriale; • promovarea obiectivelor industriale de interes județean și regional (Regiunea DKMT – Regiunea Dunării / Regiunea Vest).	COMPETITIVITATE ECONOMICA
Dezvoltarea sectorului IMMurilor și infrastructurii de afaceri	M1/O1	Sprrijinirea dezvoltării mediului de afaceri, spiritului antreprenorial și atragerea investițiilor străine, prin: • dezvoltarea infrastructurii de afaceri, crearea condițiilor favorabile dezvoltării mediului investițional; • stimularea exporturilor pentru sectorul minier; • sprijinirea întreprinderilor nou create, a microîntreprinderilor în vederea amplificării performanțelor economice; • sprijin pentru accesul pe noi piețe interne și internaționale; • consolidarea unui cadru instituțional adecvat; • susținerea și dezvoltarea suprastructurilor industriale/rețelelor de producție: înființarea de parcuri tehnologice, dezvoltarea conceptului de parc industrial, susținerea clusterelor din zona Clisurii Dunării (zona riverană Dunării – amonte și aval de Moldova Nouă).	

	M1/O2	Mentținerea unui mediu rural atractiv în localitățile din zona orașului Moldova Nouă (zona de influență – zona riverană Dunării – Clisura Dunării), strâns integrat cu mediul urban reprezentat de oraș, prin: - revitalizarea activităților economice din mediul rural și sprijinirea acestora prin valorificarea eficientă a resurselor naturale (energetice și neenergetice); - sprijinirea financiară și non-financiară a IMM-urilor, persoanelor fizice autorizate și asociațiilor de producători din mediul rural; - investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local; - sprijin financiar și non-financiar pentru înființarea de noi magazine de desfacere pentru produsele obținute din activitățile tradiționale (promovarea brand-urilor locale); - extinderea/modernizarea/crearea de noi întreprinderi în sectorul non-agricol; - crearea unor structuri de producție în mediul urban care să faciliteze o eficientizare și diversificare a activităților economice din mediul rural.	
Dezvoltarea industriei județene	M1/O1	Redefinirea profilului industrial al localităților urbane într-o viziune integratoare la nivel județean.	

Implicarea mediului de afaceri în dezvoltarea proiectelor legate de Strategia UE privind regiunea dunăreană este esențială. **Există un potențial extraordinar de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) în diverse domenii conexe legate de dezvoltarea durabilă a macro-regiunii dunărene.** Un aspect important îl reprezintă crearea condițiilor favorabile pentru localizarea de noi investiții și întărirea potențialului celor existente prin dezvoltarea sistemului de utilități și al serviciilor de calitate destinate întreprinderilor, prin simplificarea, transparența și accelerarea procedurilor administrative și pentru obținerea autorizațiilor și crearea condițiilor de creștere a productivității întreprinderilor prin utilizarea de produse și procese inovative.

Este nevoie de o piață a muncii flexibilă, în care oferta de muncă să devină capabilă a se adapta permanent cerințelor angajatorilor, prin promovarea culturii antreprenoriale, a societății informaționale și a noilor servicii, în contextul unei dinamici accelerate a integrării activităților economice în spațiul european și internațional.

IMM-urile trebuie sprijinite pentru: creșterea productivității și pentru reducerea consumului de energie; investiții în tehnologii inovatoare în vederea protecției resurselor naturale și în sectorul reciclării și reutilizării deșeurilor; crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii incubatoarelor și a altor centre de afaceri (spații de producție pentru IMM-uri, relocalizarea IMM-urilor în aceste structuri de afaceri); dezvoltarea, promovarea și internaționalizarea activităților economice; crearea de produse de marcă și pentru respectarea standardelor internaționale de calitate; achiziționarea de echipamente și tehnologii moderne pentru activități de producție, servicii, inclusiv accesul la Internet.

3.4.2 Agricultură

Așa cum reiese din Acordul de Parteneriat și din analiza SWOT, există o serie de nevoi pentru investiții în active fizice în agricultura și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare în România, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul agro-alimentar, cum ar fi:

- înzestrarea tehnica a fermelor, precum echipamente, mașini și utilaje performante, sisteme eficiente de irigare la nivelul fermei (tehnologii de irigare la nivelul fermei care să conducă la economisirea apei);

- stimularea cultivării și depozitării de legume-fructe (soiuri autohtone, adaptate condițiilor pedoclimatice, construcții, spații protejate de cultivare a legumelor), a culturilor de câmp (soiuri autohtone), creșterii efectivelor de animale (suine, bovine și pasari) și valorificarea raselor autohtone;
- investiții necesare diversificării activităților agricole din cadrul exploatațiilor și adăugarea de plus valoare produselor agricole;
- stimularea asocierii și a investițiilor care deservește formele asociative ale fermierilor;
- investiții pentru a promova utilizarea eficientă a resurselor și a calității aerului, inclusive producția de energie regenerabilă pentru utilizare proprie, precum și pentru reducerea emisiilor de GES și amoniac din agricultură;
- dezvoltarea și adaptarea infrastructurii agricole și forestiere.

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor.

Prin urmare, se impune introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul (acoperite de secțiunea privind contribuția măsurii la DI menționat mai jos) care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor. Accentul va fi pus, în special, pe exploatațiile de dimensiuni medii, cu potențial de creștere și de a deveni competitive prin investiții.

De asemenea, este nevoie de o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piața și la nivelul lanțurilor alimentare. Pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și accesarea sprijinului pentru investiții colective în interesul membrilor, în timp ce pentru marii actori este nevoie de investiții în modernizare și în conformitatea cu noile cerințe UE, cu accent pe sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată și înregistrează cerere pe piața.

Cooperativele și grupurile de producători au un rol important în mai bună corelare dintre oferta și cerințele de piață și în furnizarea unei eficiente marite prin marketing comun al produselor produse de către membrii acestora, în special în cazul fermelor mici. De aceea, acestea vor fi încurajate și prioritizate în a realiza investiții pentru dezvoltare și în interesul membrilor. Astfel va fi abordată într-un mod coerent problematica consolidării și restructurării fermelor de mici dimensiuni putând astfel, prin intermediul cooperativei și a grupurilor de producători, să poată beneficia de sprijin pentru a acționa împreună pentru o mai bună integrare pe piața.

Totodată, promovarea investițiilor în integrarea producției cu procesarea la nivelul fermei (cum ar fi procesarea la nivel de fermă și adăugarea de plus valoare produselor agricole) va asigura creșterea viabilității economice a acestora și crearea de venituri adiționale pentru fermieri.

De asemenea, există o gamă variată de potențiale resurse de producție a energiei regenerabile din agricultură (resturile vegetale rezultate în urma recoltării produselor agricole sau deșeurile rezultate din creșterea animalelor), însă nivelul de utilizare și valorificare este redus ca urmare a limitărilor tehnologice, a eficienței economice și a restricțiilor de mediu. Aceste resurse alături de celelalte resurse regenerabile (energia solară, eoliană, geotermală etc), pot fi folosite pentru a obține energie regenerabilă care să fie utilizată în propriul proces productiv al fermelor sau unităților procesatoare, contribuind, în acest fel, la reducerea costurilor cu energia (electricitatea și agentul termic) și pentru a contribui la eforturile de dezvoltare a unei economii cu emisii reduse de carbon.

Metodele inadecvate de gestionare a gunoierului de grajd de către fermele zootehnice constituie un important factor de risc nu doar pentru emisiile de gaze cu efect de seră (GES) și amoniac, dar și pentru poluarea apei.

Pentru a atenua nivelul actual al emisiilor de gaze cu efect de seră și amoniac din agricultură, în contextual intensivizării durabile a agriculturii, există nevoia de a sprijini investițiile în managementul gunoierului de grajd. De asemenea, există nevoia de a reduce emisiile utilajelor folosite în agricultură, utilizarea unor tehnologiilor și echipamente care să asigure un bun management al utilizării îngrășămintelor, precum și aplicarea unor bune practici de gestionare a solului.

Luând în considerare suprafața scăzută cultivată cu soiuri autohtone și numărul mic de animale de rasă autohtone adaptate la condițiile locale, va fi acordată o atenție specială prin prioritizarea fermelor care produc/cultivă astfel soiuri sau obțin/cresc astfel de rase.

De asemenea pe fondul declinului major din ultima perioadă al cultivării în spații protejate a legumelor, precum și a declinului pieței românești de produse locale, în ciuda unui climat favorabil pentru producția lor, investițiile care prevăd astfel de culturi vor fi de asemenea prioritizate.

Schimbările climatice au impact asupra resurselor de apă existente, în special în mediul rural. Având în vedere slaba adaptare a infrastructurii existente la noile structuri agricole și forestiere, sectoarele rămân vulnerabile la condițiile climatice (alternanța seceta și inundații frecvente), cu efecte economice semnificative asupra viabilității economice a fermelor. Aceasta problema devine mult mai acută în contextual încălzirii globale.

Conform Anexei nr. 7 - Apa pentru irigații din Legea nr. 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, cu modificările și completările ulterioare, aproximativ 1,5 milioane de hectare sunt propuse pentru reabilitare prioritară pe termen scurt și mediu. Din această suprafață, potrivit Strategiei Investițiilor în Sectorul Irigațiilor, strategie elaborată în anul 2011, ca urmare a Proiectului de Reabilitare și Reforma a Sectorului de Irigații realizat de Banca Mondială și administrat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, 823.130 ha sunt viabile din punct de vedere economic. Evaluarea sistemelor a avut în vedere mai mulți factori: gradul de utilizare al sistemului, gradul de acoperire al asociațiilor utilizatorilor de apă, index-ul de ariditate și costurile de irigare.

Cu toate că suprafața amenajată pentru irigații nu a scăzut, suprafața irigată efectiv diferă de la an la an, din diferite cauze, cum ar fi: condițiile meteo, lipsa capitalului pentru investiții în modernizarea infrastructurii secundare de irigații și lipsa tehnologiilor noi care să conducă la îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea pierderilor de apă precum și costul apei din cauza liberalizării prețurilor energiei electrice pentru irigații.

Investițiile în modernizarea sistemelor de irigare sunt necesare pentru a îmbunătăți eficiența acestor sisteme (pierderi de apă reduse, îmbunătățirea eficienței energetice), pentru a reduce dependența producției agricole de condițiile meteorologice, pentru a mari competitivitatea agricultorilor, precum și pentru a ajuta sectorul să facă față provocărilor pe termen lung generate de schimbările climatice.

3.4.3 Dezvoltarea activităților turistice și de agrement

Planificarea strategică are și o latură economică în ceea ce privește puterea pieței de schimbare, piața care poate satisface nevoile consumatorilor. Această "satisfacere" se rezumă la o extindere a urbanizării în spațiul rural, distanțele de navetă cresc, dependența de mașina fiind din ce în ce mai crescută. Rezultatul este o competiție pentru pământ și locații atractive. Unui developer (antreprenor) îi este mai ușor să dezvolte și să construiască un teren agricol decât un "brown field" (zona industrială abandonată), deoarece terenul utilizat pentru industrie prezintă simptome de contaminare.

Astfel se naște provocarea revitalizării terenurilor industriale limitrofe orașelor și satelor și planificarea creativă impune un dialog între comunitate și antreprenori. Rezolvarea problemelor depinde de introducerea unor reglementări stricte de dezvoltare în alte zone (regenerarea unei zone și restricționarea dezvoltării altei zone, și, încurajarea investitorului de localizare a investiției în zona pe care o regenerează). O planificare de succes la nivel local implică depistarea modalităților de echilibrare a viabilității economice, a siguranței publice și accesibilității. Este gresit în a "fossiliza" spațiile. Toate zonele au nevoie de investiții astfel că planificatorii trebuie tot timpul să îmbunătățească situația existentă.

La nivelul situației actuale potențialul economic al localității este pus în evidență de două elemente majore:

- prezenta unor resurse naturale în teritoriu; administrativ și zona înconjurătoare.

În scopul eliminării disfuncționalităților și dezvoltării activităților turistice trebuie avute în vedere aspecte precum:

1. Atragerea în circuitul economic a resurselor naturale identificate pe teritoriul orașului și **susținerea activităților de turism, în special turismul cultural și de aventură.**
2. Având în vedere că localitatea dispune de un real potential turistic și de agrement, **dezvoltarea activităților de agroturism** ca o soluție economică și ecologică la turismul practicat prin rețeaua regională și județeană reprezintă o premisă pentru creșterea economică a orașului. Astfel, este necesar ca autoritățile locale să se implice activ în susținerea acestui tip de turism printr-o strategie de marketing turistic și să susțină pe localnici pentru îmbunătățirea calității serviciilor oferite turiștilor care preferă aceasta formă de turism.
3. Un alt obiectiv care nu trebuie neglijat este luarea în considerare a serviciilor care trebuie corelate cu oferta turistică. Pentru ca localitatea să fie atractiv pentru turiști este necesar pe lângă asigurarea unei capacități optime de cazare și oferirea de servicii comerciale.
4. **Dezvoltarea serviciilor comerciale** trebuie privită ca un factor de susținere a activității de turism. Acest obiectiv trebuie atins în special prin crearea de unități economice noi și stimularea dezvoltării celor existente, prin adaptarea la noile nevoi generate de dezvoltarea turismului. Este de preferat să se stimuleze inițiativa particulară a investitorilor care dispun de capital.

3.4.4 Alte activități

3.5. Evoluția populației

3.5.1 Estimarea evoluției populației

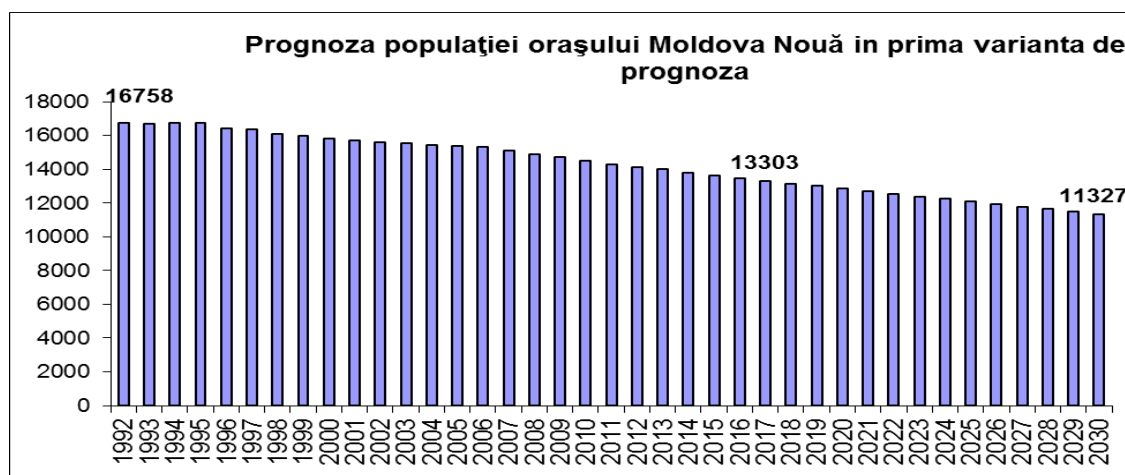
PROGNOZA POPULAȚIEI

□ Modelul de creștere tendențială

Pentru a realiza prognoza populației orașului Moldova Nouă s-a analizat evoluția populației în perioada precedentă și evoluția probabilă a mișcării naturale și migratorii. Sporurile natural și migratoriu s-au considerat constante pentru perioada previzionată.

S-a stabilit mai întâi sporul mediu anual al populației în ultimii 8 ani, respectiv intervalul 2010-2017, -152 locuitori/an. Presupunând constant ritmul diminuării populației, aceasta va scădea în 2030 cu 1976 locuitori, ajungând la un efectiv de 11327 locuitori în anul 2030.

Prognoza populației, folosind modelul creșterii tendențiale prin luarea în considerare a sporului mediu anual total (spor natural și migratoriu) se prezintă în graficul de mai jos:

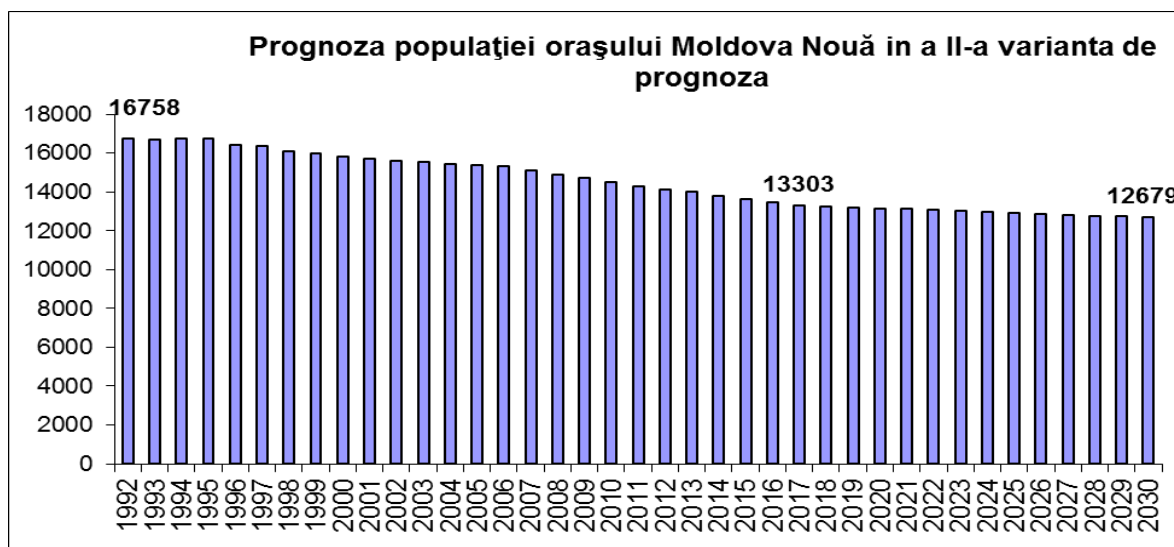
Sursa: INS, baza de date Tempo online și calcule proprii

Grafic 18

Proгноza accentuează scăderea efectivului populației pentru perioada următoare. Metoda sporului mediu anual se bazează pe analiza evoluției populației în perioada precedentă care relevă o diminuare demografică în progresie aritmetică, considerând sporul mediu anual constant pentru întreaga perioadă.

□ Modelul de creștere biologică

O altă variantă a prognozei demografice s-a realizat folosind modelul de creștere biologică, luând în considerare doar sporul natural. Presupunând în această variantă că populația orașului Moldova Nouă va fi influențată doar de sporul natural, rezultă un ritm de reducere demografică în medie cu -48 locuitori/an, luând în considerare intervalul 2010-2016. Considerând că sporul natural se va menține constant în viitorii 13 ani, populația va cunoaște o reducere demografică cu 624 locuitori în anul 2030 față de anul 2017.

Sursa: Sursa: INS, baza de date Tempo online și calcule proprii

Grafic 19

Analizând cele 2 variante de prognoză, propunem luarea în considerare a primei variante de prognoză care ia în calcul și sporul migrator, constant negativ după 1990. Este de anticipat de asemenea menținerea unui spor natural negativ determinat de procesul de îmbătrânire a populației. Îmbătrânirea populației va afecta structura pe grupe de vârstă, ceea ce semnifică faptul că grupele tinere de vârstă se vor diminua, în schimb cele de vârstă înaintată vor crește.

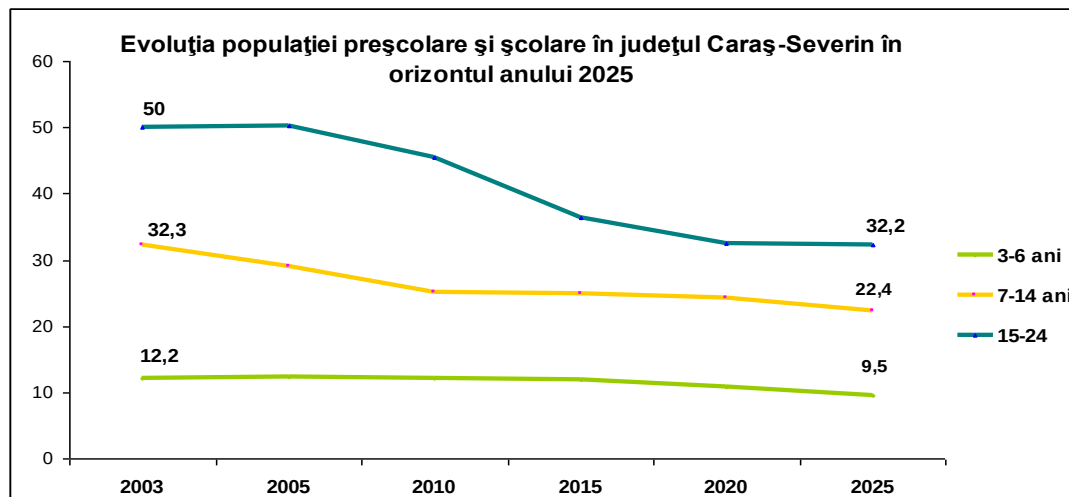
Proгноza arată reducerea efectivului populației orașului Moldova Nouă, declinul demografic înregistrându-se la nivel județean, național. Degradarea continuă a structurii pe vârste este explicată de procesul de îmbătrânire a populației.

Conform Prognozei demografice elaborată de Institutul Național de Statistică în anul 2003, la nivelul județului Caraș-Severin ponderea populației tinere va scădea continuu și va crește ponderea persoanelor cu vârsta peste 65 ani. Încă din anul 2015 ponderea persoanelor în vârstă o depășea pe cea a tinerilor, iar în jurul anului 2025 se va înregistra o pondere mai mare a vârstnicilor în total populație cu apro. 5 puncte față de ponderea tinerilor. De asemenea, trendul prognozat este de scădere a numărului total al populației.

Ponderea populației județului Caraș-Severin pe grupe de vârstă în orizontul anului 2025 (%)			
Grupa de vârstă	2015	2020	2025

0-14 ani	14,1	13,6	12,8
15-64	70,9	70	69,8
peste 65	15	16,4	17,4

Sursa: INS, Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025, București, 2004

Sursa: Institutul Național de Statistică, Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025

Cauzele acestor evoluții sunt, înainte de toate, nivelul scăzut al fertilității, prin care generația de părinți este înlocuită doar parțial, și migrația care afectează mai ales tinerii cu un grad de profesionalizare înalt.

Proгноza evoluției populației și luarea ei în calculele decizionale este o necesitate. În caz contrar, deciziile luate astăzi s-ar putea dovedi eronate peste câțiva ani. De exemplu, scăderea în viitor a ponderii populației școlare va necesita o reorganizare a distribuției unităților de învățământ în teritoriu. Exemplul școlilor poate fi extins și asupra altor amenajări: centre de sănătate, biblioteci, stații de alimentare cu apă, instalații de epurare și asupra multor obiective de investiții.

La nivelul tuturor localităților urbane și rurale, grupa de vârstă peste 65 ani va fi singura grupă care va crește în următorii ani. Acest grup de vârstă va avea nevoi ridicate în ceea ce privește serviciile de sănătate și cele sociale. Este vorba de amenajări de îngrijire pe de o parte, dar și de asigurarea cu infrastructură specifică pentru persoanele care nu se mai află în procesul muncii însă au cerințe privitoare la educație, cultură și amenajări de petrecere a timpului liber.

3.6. Organizarea circulației

Pentru valorificarea rețelei existente și pentru stabilirea posibilităților de intervenție imediată, s-a avut în vedere în ce măsură rețeaua căilor de comunicație aferente orașului Moldova Nouă corespunde câtorva condiții majore: funcționalitatea individuală și în corelare, valorificarea la maximum a potențialelor existente de infrastructuri și dotări, integrarea sistemului general de transport în normele europene (sistemul regional corelat cu sistemul urban și cu cel general), modul cum sunt realizate legăturile între penetrații, cum sunt rezolvate principalele noduri rutiere, sistemul major de artere, organizarea transportului în comun etc. Legăturile în teritoriu asigură necesitățile viitoare de transport, dar, ca și trama stradală majoră, constituie prioritățile de reabilitare și modernizare.

Sunt propuse mai multe reglementări, în conformitate cu disfuncționalitățile semnalate, în conformitate cu analiza datelor existente, a posibilităților de optimizare, a obiectivelor majore ale

Planului Urbanistic General, cu normele tehnice în vigoare pentru proiectarea străzilor, intersecțiilor, profilurilor caracteristice etc., și cu discuțiile cu factorii locali de specialitate, pentru eliminarea disfuncționalităților infrastructurii rutiere și a celor de dotare și organizare, pentru satisfacerea condițiilor de trafic și de încadrare urbană, în vederea valorificării amplasării și integrării în rețeaua de localități a județului, ca și pentru corecta realizare a extinderii localității prin realizarea în prealabil a studiilor infrastructurii și utilităților necesare, pentru evitarea disfuncționalităților viitoare.

Întrucât circulația majoră este în general stabilită și rezolvată, propunerile și reglementările se referă la optimizarea relațiilor de trafic, la extinderi, la amenajări și modernizări.

Propuneri:

— **rezervare coridor pentru DRUM EXPRES Baziaș - Moldova Nouă - Drobeta Turnu-Severin (LEGE nr. 363 din 21 septembrie 2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport - poziția 2.27. Socol*)(punct final traseu) - Baziaș - Moldova Nouă - Drobeta-Turnu Severin (punct început traseu) /**

**)secțiunea dintre ultima localitate și frontiera de stat;*

— **rezervare coridor pentru CALE FERATĂ Baziaș - Moldova Nouă;**

- **modernizarea străzilor, aleilor și trotuarelor**, prin amenajări de profil și aplicarea de îmbrăcăminti rutiere, având prioritate străzile principale și drumurile de legătură între satele partinătoare, din jurul orașului; având în vedere procentul mare de străzi care necesită reabilitare (aprox. 80%), va trebui să se stabilească un program etapizat;

- **amenajarea intersecțiilor și echiparea cu semafoare**, după cum urmează:

- intersecțiile DN57 cu DJ571 (Km.104+809 / km. 0) și DC 48 (km. 98+340) se vor moderniza, fiind la nivel;**
- intersecțiile DN 57 cu viitoarea ocolitoare a orașului Moldova Nouă (km. 101+941, km. 106+758) se vor amenaja corespunzător, fiind la nivel;**
- intersecția DN 57 cu viitoarea cale ferată ce urmează a fi proiectată până în portul industrial Moldova Veche (km. 103+317) se va amenaja corespunzător, fiind denivelată.**

- **asigurarea unui iluminat stradal corespunzător**, pentru evitarea accidentelor rutiere pe timp de noapte;

- **corectarea traseelor deficitare** ca elemente geometrice, cu sinuozități, curbe necorespunzătoare etc. și lărgiri;

- **consolidarea și modernizarea podurilor** peste terenurile aflate permanent sub ape, care asigură legătura între trupurile componente ale localității;

- **amenajarea de parcaje** (necesitate impusă de creșterea gradului de motorizare, avându-se în vedere faptul că numărul insuficient de parcaje influențează negativ fluenta circulației, în momentul de față parcându-se, de multe ori, în lungul străzilor, pe carosabil, în lipsa unor spații speciale);

Pe baza concluziilor și propunerilor rezultate în urma elaborării studiului de circulații pentru situația existentă s-au formulat măsuri și reglementări care să îmbunătățească circulația și transporturile în orașul Moldova Noua:

a. circulația auto și transporturile

Odată cu dezvoltarea orașului Moldova Nouă, traficul auto va crește considerabil. Ținând cont de aspectele critice menționate și de necesitatea asigurării acceselor auto și pietonale în condiții optime s-au propus următoarele profile transversale conform **Norma tehnica din 27/01/1998 privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor**, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 138bis din 06/04/1998 și intrat în vigoare la 06/04/1998.

Elementele geometrice ale traseului drumurilor publice se stabilesc în funcție de clasa tehnică a acestora și de viteza de proiectare determinată în conformitate cu prevederile normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice. Elementele geometrice³⁶ adoptate trebuie să asigure desfășurarea circulației în condiții de deplină siguranță și confort și sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tip si clasa drum	LATIME DRUM [m]			
	Platforma	Carosabil	Acostamente	Benzi de incadrare consolidare
Drumuri nationale si judetene, cu 2 benzi de circulatie clasa tehnica III [V = 80 Km/h]	10,00	7,00	1,50	0,50
Drumuri nationale si judetene, cu 2 benzi de circulatie clasa tehnica IV [V = 60 Km/h]	8,00	7,00	0,50	0,50
Drumuri comunale, cu 2 benzi de circulatie clasa tehnica IV [V = 40-50 Km/h]	6,00	5,00	0,50	-
Strazi categoria IV, strazi secundare, drumuri vicinale, cu 1(una) banda de circulatie, clasa tehnica V	7,00 – 8,00	6,00 – 7,00	0,50	-

Elemente geometrice		UM	Viteze de proiectare (km/h)						
			100	80	60	50	40	30	25
Razele minime ale curbilor în plan		m	450	240	125	95	60	35	25
Razele minime în serpentine		m	-	-	30	25	20	20	20
Declivități longitudinale	maxime	%	5	6	6,5	7	7	7,5	8
	excepționale	%	-	-	-	-	8	8,5	9
Razele minime ale racordărilor verticale convexe	fără benzi separate	m	10.00 0	4.500	1.600	1.300	1.000	800	500
	cu benzi separate	m	6.000	3.000	1.500	1.000	800	500	300
Razele minime ale racordărilor concave		m	3.000	2.200	1.500	1.000	1.000	500	300
Distanța de vizibilitate	fără benzi separate	m	280	230	140	110	70	60	50
	cu benzi separate	m	140	100	70	55	35	30	25

Zonele de siguranță³⁷ sunt suprafețe de teren situate de o parte și de cealaltă a amprizei drumului, destinate exclusiv semnalizării rutiere, plantăției rutiere sau altor scopuri legate de întreținerea și exploatarea drumului, siguranței circulației ori protecției proprietăților situate în vecinătatea drumului. Din zonele de siguranță fac parte și suprafețele de teren destinate asigurării vizibilității în curbe și intersecții, precum și suprafețele ocupate de lucrări de consolidare a terenului drumului și altele asemenea.

Limitele zonelor de siguranță a drumurilor, podurilor și viaductelor, în cale curentă și aliniament, sunt:

- 1,5 m de la marginea exterioară a santului, pentru drumul situat la nivelul terenului;
- 2,00 m de la piciorul taluzului, pentru drumurile în rambleu;
- 3,00 m de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea până la 5,00 m
- 5,00 m de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea mai mare de 5,00 m .

³⁶ În condiții grele de desfășurare a traseului și/sau acolo unde condițiile de mediu adiacente drumului o impun, în vederea neafectării resurselor istorice și estetice și pentru evitarea unor lucrări de volume mari și costisitoare, razele minime ale curbilor în plan pot fi reduse cu 10-15% pe baza unui calcul tehnico-economic.

³⁷ Cf. Ordonanței 43/1997 și Ordonanței 7 / 2010

Zonele de siguranță ale podului, care includ și suprafețe de teren aflate sub pod, sunt:

- 10,00 m de la limita exterioară a racordării podului cu terasamentul, pentru podurile fără lucrări de apărare a malurilor (rampa de acces face parte integrantă din pod);
- la limita exterioară a lucrărilor de apărare a malurilor, pentru podurile la care aceste aparări au o lungime mai mare de 10 m (rampa de acces face parte integrantă din pod).

Zonele de siguranță ale drumurilor cu versanți (defilee) cu înălțimea mai mare de 30 m se considera la partea superioară a taluzului versantului.

Zonele de protecție³⁸ sunt suprafețele de teren situate de o parte și de alta a zonelor de siguranță, necesare protecției și dezvoltării viitoare a drumului. Limitele zonelor de protecție sunt cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumurilor după cum urmează:

Categoria drumului	Autostrăzi	Drumuri naționale	Drumuri județene	Drumuri comunale
Distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei drumului (m)	50	22	20	18

Poziția kilometrică a drumurilor naționale, județene și comunale pe limita intravilanului propus al Orasului Moldova Nouă

DRUM	DIRECTIE	POZ. KM. INTRARE/IESIRE LIMITA TERITORIULUI ADMINISTRATIV	POZ. KM. IESIRE/INTRARE INTRAVILAN PROIECTAT
DN 57 / DC 48	ORSOVA - MORAVITA	INTERSECȚIE	KM. 98 + 340
DN 57	ORSOVA - MORAVITA	KM. 98 + 340	KM. 98 + 340 (TRUP) KM. 98 + 752 (TRUP) – PE PARTEA DREAPTA A DN KM. 99 + 347 (TRUP) – PE PARTEA DREAPTA A DN KM. 100 + 012 (TRUP) – STG./DR. KM. 102 + 233 (MOLDOVA NOUA) – PE PARTEA DREAPTA A DN KM. 102 + 837 (MOLDOVA NOUA / MOLDOVA VECHIE) – PE PARTEA DREAPTA A DN KM. 103 + 366 (MOLDOVA VECHIE) – INTERSECȚIE STG./DR.
DN 57 / DJ 571	ORSOVA - MORAVITA	INTERSECȚIE	KM. 104 + 809
DN 57	ORSOVA - MORAVITA	KM. 109 + 676	KM. 107 + 400 (MOLDOVA VECHIE / MACESTI) – INTERSECȚIE STG./DR. KM. 107 + 509 (MOLDOVA VECHIE / MACESTI) – PE PARTEA DREAPTA A DN KM. 107 + 869 (MACESTI) – PE PARTEA DREAPTA A DN KM. 108 + 656 (MACESTI) – INTERSECȚIE STG./DR. KM. 109 + 676 (MACESTI) – PE PARTEA STANGA A DN

DESCRIERE PROFIL TRANSVERSAL DRUMURI NAȚIONALE – situația propusă/proiectată

Nr.crt.	Denumire drum	Denumire pct. km. Segment de drum – de la poziția km. – la poziția km.	CARACTERISTICI PROFIL TRANSVERSAL						
			Lățime carosabil (.m)	Lățime trotuare (.m)	Acostament (.m)	Zonă de siguranță (.m)	Rigolă/șanț (după caz /	Zonă verde	Pistă biciclete

³⁸ Cf. Ordonanței 43/1997 și Ordonanței 7 / 2010

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

							.m)	(după caz/.m)	(după caz/.m)
1.	DN57	Km. 100+012 – Km. 102+233	7		1.5	1.5	1.5	3	
2.	DN57	Km. 98+340 – Km. 100+012 Km. 102+233 – Km. 103+366 Km. 107+400 – Km. 109+676	7	2	1.5	1.5	1.5	3	1.5
	Drum colector paralel cu DN57	Km. 98+340 – Km. 100+012 Km. 102+233 – Km. 104+126 Km. 108+656 – Km. 109+676	5.0	la o distanță între min. 9,40m. față de drumul național					
3.	DJ571	Km. 0+000 – Km. 3+237	7	2	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5

Lățimea străzii între aliniamente(metri) /profile standard actuale	Înălțimea maximă admisă (metri)	Număr niveluri convenționale (3.0 metri)	Număr niveluri suplimentare admise*
Sub 9 metri 9,01 – 11,00	7 - 10	P+1+M, P+2	(A) - 1 nivel (B) - 1 nivel
Carosabil - 7 m. + trotuare 2x1,5 m. = 10 metri (categoria III) 11,01 – 13,00	11	P+2 +M	(A) - 2 niveluri (B) - 1 nivel
Carosabil 7 m. + trotuare 2x 3 metri = 13 metri (categoria III) 13,01 – 16,00	13	P+3	(A) - 2 niveluri (B) - 1 nivel
	16	P+4	(A) - 2 niveluri (B) - 1 nivel

DRUMUL NAȚIONAL DN57

LIMITA ADMINISTRATIVĂ A ORASULUI MOLDOVA NOUA				
DRUM	INTRE KM.	SI KM.	PARTEA	
DN57	98 + 340	109 + 676	dr.	stg.

LIMITA <u>intravilan propus</u> ORASULUI MOLDOVA NOUA				
DRUM	INTRE KM.	SI KM.	PARTEA	
DN57		98 + 340	dr.	stg.
DN57	98 + 340	99 + 347	dr.	

DN57		100 + 012	dr.	stg.
DN57	102 + 233	102 + 837	dr.	
DN57	102 + 837	103 + 366	dr.	
DN57		103 + 366	dr.	stg.
DN57		107 + 400	dr.	stg.
DN57	107 + 400	107 + 509	dr.	
DN57	107 + 509	107 + 869	dr.	
DN57		108 + 656	dr.	stg.
DN57	108 + 656	109 + 676		stg.

COORDONATE POZITII KM. DN57 **intravilan propus** - ORAS MOLDOVA NOUA - IUNIE 2022

SITUATIA PROPUȘĂ/PROIECTATĂ

POZ. KM. / DRUM	INTERSECȚIE CU ...	X	Y
DN57			
98+340	LIMITA ADMIN.	236426.8861	359711.6211
98+340	DC48	236426.8861	359711.6211
100 + 012	LIMITA INTRAVILAN PROPUS	235996.4299	361264.9202
103+366	LIMITA INTRAVILAN PROPUS	234184.1448	363060.7997
104+809	DJ571	232890.7366	363657.2341
107+400	LIMITA INTRAVILAN PROPUS	231897.3635	366485.8168
108+656	LIMITA INTRAVILAN PROPUS	231254.6775	367539.3114
109+676	LIMITA ADMIN.	230581.6766	368305.6375

3.7. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial

Intravilanul propus pentru orașul Moldova Nouă este de 957,32 Ha.

Zona de locuințe și funcțiuni complementare reprezintă 31.58% din teritoriul intravilan și este împărțită după cum urmează :

1. zona de locuințe individuale cu regim de înălțime max. P+1+M și funcțiuni complementare 29.44% (ZONA REZIDENȚIALĂ - LOCUIRE INDIVIDUALĂ EXISTENTA (Hmax = P+1+M) - 14.31%, respectiv ZONA REZIDENȚIALĂ - LOCUIRE INDIVIDUALĂ PROPUSA (Hmax = P+1+M) - 15.13%)
2. zona de locuințe colective medii cu regim de înălțime max. P+4 și funcțiuni complementare 2.14%

Zona destinată locuințelor individuale și funcțiilor complementare este extinsă în conformitate cu cerințele de dezvoltare a acestui sector, și include :

- a. locuințe individuale cu regim redus de înălțime (P, P+1, P+1+M etaje) situate în țesut urban constituit, pe un parcelar ordonat, cu regim de construire discontinuu (cuplat, izolat); dezvoltate în timp prin refaceri succesive
- b. locuințe individuale cu regim redus de înălțime (P, P+1, P+1+M etaje) situate în țesut urban slab constituit sau pe terenuri agricole din intravilan, având cu regim de construire

discontinuu (cuplat, izolat), ce reprezintă dezvoltări de noi zone de locuit periferice, valorificând prioritar terenurile deja echipate edilitar

Pentru conformarea urbanistică a subzonei **d** și **e** se propune detalierea ulterioară prin planuri urbanistice zonale- parcelare/ reparcelare, urmărind asigurarea accesului carosabil direct dintr-o circulație publică și asigurarea condițiilor de echipare edilitară.

Zona de locuințe colective se regăsește numai în intravilanul orașului și cuprinde :

- locuințe colective, cu regim mediu de înălțime (P+4) dispuse pe un parcelar fragmentat, situate în interiorul și **adiacent zonei centrale a orașului**

Zonele de locuire reprezintă o prioritate strategică, fiind pe primul loc al solicitărilor de pe piața imobiliară. Pentru a se crea zone noi cu locuire de maximă calitate, se recomandă ca pe noile UTR cu destinație rezidențială să fie limitată ocuparea excesivă a parcelelor prin limitarea POT și permisivitate mai mare prin CUT, respectiv pentru aceste zone s-au instituit P.O.T. între 30 - 40% și C.U.T. între 0,9 - 1,2. Calitatea mediului ambiant va crește și datorită vecinătății acestor zone cu cele de agrement nou incluse în intravilan, reprezentate pentru fiecare areal nou de locuire, astfel ca administrația locală să poată avea la dispoziție terenuri pentru zone de dotări de agrement și spații de joacă pentru copii.

Construcțiile vor avea un regim de înălțime maxim de P, P+1, P+1+M - în cazul locuințelor individuale, respectiv P+4 - în cazul locuințelor colective, amplasate în cadrul zonelor rezidențiale din intravilanul orașului și satele aparținătoare.

Zonele mixte propuse cuprind atât instituțiile și serviciile publice existente, cât și activități comerciale, locuire, mică producție nepoluantă (unități de cercetare și dezvoltare a tehnologiilor noi și a inovațiilor), echipamente publice, spații pentru birouri.

Propunerile spațiale de dezvoltare a zonelor mixte locuințe și servicii urmăresc conturarea unor nuclee de servicii relaționate unor obiective importante existente pe teritoriul localității, în timp ce activitățile conexe se dezvoltă în special în jurul zonelor cu specific agro-industrial și al unităților productive existente, atât în oraș, cât și în satele aparținătoare.

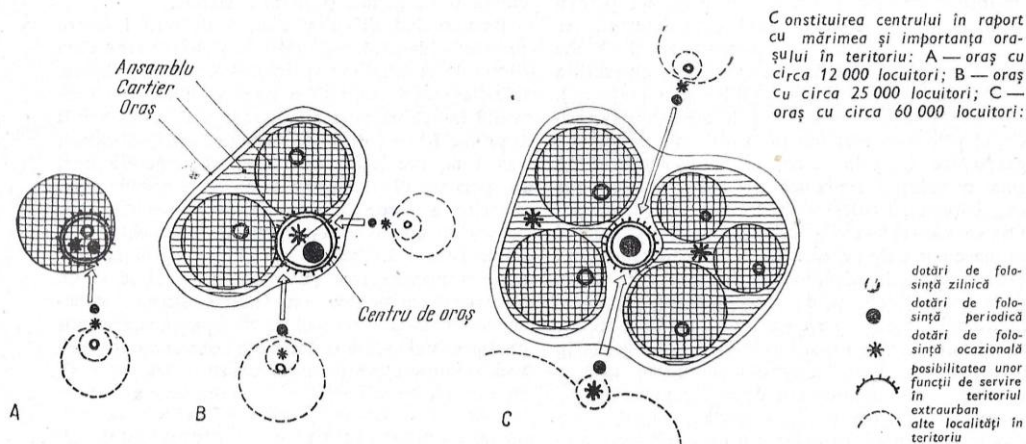
În cadrul organizării viitoare a localității sunt menținute toate dotările existente și au fost create condițiile extinderii acestora, în funcție de condițiile de marketing urban promovate de oraș. Au fost extinse adiacent marilor artere posibile zone de instituire, de asemenea au fost create insule noi de servicii incluse în noile zone de agrement, precum este menționat mai jos.

La delimitarea **zonei centrale a orașului (10.07Ha. - 1.05%)**, s-au luat în considerare următoarele criterii:

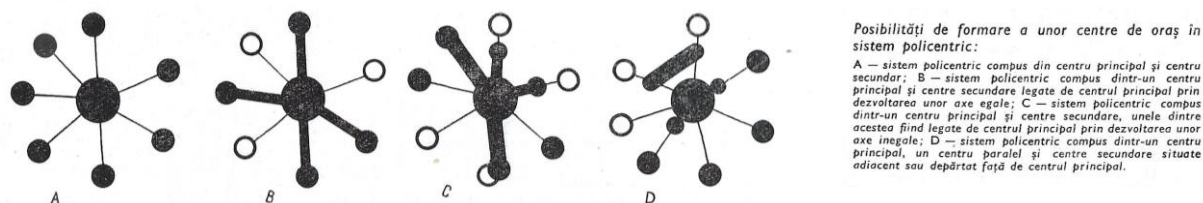
- **Funcțional** (gradul de concentrare în teritoriu a instituțiilor publice și serviciilor, existență spații comunitare, servicii comerciale și financiar bancare, dotări de interes public, etc.)
- **Morfologic-** evoluție parcelar (nucleul istoric de dezvoltare a localității, caracteristici tramă stradală și parcelar)
- **Conformare spațială și volumetrică.**

CENTRUL URBAN - "inima" oricărui oraș mare, zonă ultracentrală, care în general concentrează cele mai importante valori, cea mai intensă dezvoltare a construcțiilor și cea mai mare concentrare de trafic pietonal și rutier (vezi și **LOC CENTRAL - teoria locurilor centrale de Christaller**). La oraș - centrul este locul contactelor sociale cele mai intense, dar și centru funcțional, de prestigiu, de concentrare a instituțiilor etc. Orașele mari reprezintă fenomene aparte ale dezvoltării umane, fiind principalul motor al evoluției economico-sociale. În cadrul acestora, zona centrală constituie aria de maximă concentrare de activități și evenimente urbane, un ferment major al vieții urbane, care conferă identitate și prestigiu așezării și teritoriului polarizat³⁹.

³⁹ note de curs (2006), Zona centrală în marile orașe - UAUIM Facultatea de urbanism și Facultatea de arhitectură – anul IV, sem. 7, lect., dr., arh., Pascariu GABRIEL

Urbanismul în România, 1977, colectiv sub îndrumarea prof.,emerit dr.,arh. Cezar Lăzărescu, pag. 104 (cap. 6, subcap. 6.2), Ed. Tehnică, București

Urbanismul în România, 1977, colectiv sub îndrumarea prof.,emerit dr.,arh. Cezar Lăzărescu, pag. 106 (cap. 6, subcap. 6.2), Ed. Tehnică, București

LIMITA ZONEI CENTRALE PE BAZA ANALIZEI FUNCTIONALE (a se consulta note de curs, Zona centrală a orașelor, cap. 3. Tipologii de zonă centrală în orașele mari în raport de poziție, formă, funcție dominantă, structura socială, configurația spațial-volumetrică, valoare simbolică, Facultatea de Urbanism / Proiectare și Planificare Urbană, anul IV, sem 1, 2023-2024 | Disciplină obligatorie | Ore/săptămână: 2C | Credite ECTS: 3, dr.,arh., Pascariu GABRIEL)

Criterii:

1. prezenta funcțiilor și activităților specifice zonelor centrale
2. concentrarea, densitatea de funcții specifice - axe
3. gruparea în cadrul unor spații publice deschise - noduri
4. gradul de atractivitate - ponderea ridicată a vizitatorilor din afara zonei limitrofe (rolul)
5. continuitatea prezentei funcțiilor și activităților specifice (intensitatea fluxurilor) - apariția barierelor
6. accesibilitatea din centrul orașului (timp, distanță)
7. raportul dintre locuire și alte activități

FUNCTII SI ACTIVITATI SPECIFICE Zonei Centrale a Orașelor Mari (a se consulta note de curs, Zona centrală a orașelor, cap. 6. Funcțiile specifice ale zonelor centrale din orașele mari și caracteristici ale acestora după dominantă funcțională: administrativă, comercială, de reprezentare, culturală etc., Facultatea de Urbanism / Proiectare și Planificare Urbană, anul IV, sem 1, 2023-2024 | Disciplină obligatorie | Ore/săptămână: 2C | Credite ECTS: 3, dr.,arh., Pascariu GABRIEL)

1. administrativă: administrație locală și centrală, servicii de gospodărie omună
2. de reprezentare: tribunal, Curte de apel, consulate, sedii ale partidelor politice
3. comerț cu amănuntul: comerț specializat și de lux, vizitare periodică și rară
4. alimentație publică, turism: restaurante, baruri, hoteluri, pensiuni, săli de conferință etc.
5. afaceri: (CBD) bănci, asigurări, sediu bursă de valori, centre de consultanță etc.
6. cultura: teatre, opere, filarmonici, săli de concerte, muzee, galerii, biblioteci
7. informare, media: sedii edituri, redacții ziare și reviste, agenții de publicitate, agenții de turism
8. educație: universități, colegii, licee
9. activități științifice: academii, institute de cercetare
10. loisir (distracție, amuzament): cazinouri, centre de jocuri electronice, internet-cafe

11. recreere, odihna: parcuri si gradini, piscine, sali de gimnastica
12. alte servicii publice specializate: saloane de frumuseti, frizerii, ateliere de croitorie, reparatii etc.
13. culte: sedii reprezentative ale cultelor existente (biserici, catedrale, moschei, sinagogi etc.)
14. servicii speciale: servicii secrete, Interpol etc.
15. locuire: locuire colectivă / condominiu
16. spatii publice si pietonale: pieti publice si comerciale, esplanade, axe comerciale
17. circulatie si transporturi: axe magistrale, metrou si transportul în comun de suprafata, parcare subterane si supraetajate etc.

Zona activităților productive (E.i) reprezintă 32.36ha., respectiv **3.38%** din totalul intravilanului, aceasta fiind extinsa în conformitate cu cererile de dezvoltare a unor activități productive nepoluante și serviciilor conexe.

Căile de comunicație și circulațiile pietonale reprezintă 110.57ha., respectiv **11.55%** din teritoriul intravilan.

Zonele de spații verzi (clasificarea cf. Legii 24/2007⁴⁰) reprezintă un total de **24.68Ha. (246800mp.)** (rezultând astfel un indicator de 18.95 mp.sp.v./locuitor - raportat la populația din 2020, de 13018 locuitori), **reprezentând 2.58% din totalul intravilanului.**

Spațiile verzi prevăzute s-au materializat în teritoriu în principal prin :

- instituirea, paralel cu drumurile locale și în zona drumului național, a unor zone de protecție care pot fi valorificate ca zone de agrement, iar insulele nou create în vecinătatea acestora cu zonele de locuire vor fi amplasamente favorabile pentru servicii ;
- propunerea unei zonei de parcurs pietonal din zona centrală spre nord, spre sud-est către zona de acces a portului și dincolo de iazurile de decantare (Via Donau);
- crearea obligatorie pe zonele de industrie și unități agro-zootehnice existente a unor perdele de protecție astfel ca locuințele direct învecinate să beneficieze de distanța minimă de 15 m prevăzută în OMS nr. 119/2014 .

Suprafețele de zone verzi propuse se constituie din spatii de agrement și perdele de protecție care asigură necesarul solicitat prin actuala legislație de protecția mediului.

Zona pentru construcții tehnico-edilitare reprezintă 15400mp., respectiv **0.16%** din totalul intravilanului.

⁴⁰ Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată 2009

Spațiile verzi se compun din următoarele tipuri de terenuri din intravilanul localităților:

- a. spatii verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, gradini, scuaruri, fasii plantate;
- b. spatii verzi publice de folosință specializată:
 1. gradini botanice și zoologice, muzee în aer liber, parcuri expoziționale, zone ambientale și de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ;
 2. cele aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, școli, unități sanitare sau de protecție socială, instituții, edificii de cult, cimitire;
 3. baze sau parcuri sportive pentru practicarea sportului de performanță;
- c. spatii verzi pentru agrement: baze de agrement, poli de agrement, complexuri și baze sportive;
- d. spatii verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă;
- e. culoare de protecție față de infrastructura tehnică;
- f. păduri de agrement.

3.7.1 Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul propus

TABEL BILANT TERITORIAL			
ZONE CUPRINSE IN INTRAVILANUL ORASULUI MOLDOVA NOUA - 2021			
ZONE FUNCȚIONALE	LEGENDA		PROPUS TOTAL Oraș Moldova Noua
			Ha. % S.t.
ZONA CĂI DE COMUNICAȚIE			
CĂI RUTIERE (CAROSABIL)			95.31 9.96
CIRCULAȚII PIETONALE (TROTOARE, ALEI)			15.26 1.59
ZONĂ LOCUINȚE			
ZONA REZIDENȚIALĂ - LOCUIRE INDIVIDUALĂ EXISTENTA (Hmax = P+1+M)	Li e		136.98 14.31
ZONA REZIDENȚIALĂ - LOCUIRE INDIVIDUALĂ PROPUSA (Hmax = P+1+M)	Li p		144.84 15.13
ZONA LOCUINTE COLECTIVE	LC		20.51 2.14
ZONA CENTRALA A UAT MOLDOVA NOUA (CENTRUL ADMINISTRATIV)	ZC		10.07 1.05
ZONA CENTRALA LOCALITATE - MOLDOVA VECHIE, MACESTI	Zcl		42.01 4.39
ZONA INSTITUȚII, SERVICII, DOTĂRI ȘI ECHIPAMENTE PUBLICE	IS E		28.96 3.03
ZONA ACTIVITĂȚI ECONOMICE CU CARACTER INDUSTRIAL	E.i		32.36 3.38
ZONĂ INSTITUȚII, SERVICII DE INTERES GENERAL ȘI ECHIPAMENTE PUBLICE, ACTIVITĂȚI PRODUCTIVE MICI, NEPOLUANTE, AVÂND FUNCȚIUNEA DOMINANTĂ LOCUIREA INDIVIDUALĂ	M1		181.01 18.91
ZONĂ ACTIVITĂȚI PRODUCTIVE NEPOLUANTE, SERVICII, DEPOZITARE ȘI DISTRIBUȚIE	M2		70.85 7.40
ZONĂ ACTIVITĂȚI CONEXE INDUSTRIEI LOCALE - UNITĂȚI PRODUCTIVE NEPOLUANTE, PRESTARI SERVICII, DEPOZITARE - CU PROCENT MARE DE SPAȚII VERZI AMENAJATE	M3		30.28 3.16
ZONĂ ACTIVITĂȚI CONEXE PORTUARE - PRESTARI SERVICII, DEPOZITARE, ANEXE, BIROURI - CU PROCENT MARE DE SPAȚII VERZI AMENAJATE	M4		24.03 2.51

ZONĂ ACTIVITĂȚI TURISTICE - CASE DE VACANȚĂ, PENSIUNE, HOSTEL, CABANĂ, LOCUINȚE LACUSTRE	M5	81.14	8.48
ZONĂ TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ (MAI,MApN)	TDS	1.30	0.14
ZONA GOSPODĂRIRE COMUNALĂ		2.12	0.22
ZONĂ LUCRĂRI EDILITARE		1.54	0.16
RESTRUCTURAREA ZONELOR CU CARACTER INDUSTRIAL / ZONA COMPLEX MUZEAL INDUSTRIAL - MUZEUL CUPRULUI	R.i	14.07	1.47
ZONĂ SPAȚII VERZI			
SPAȚII VERZI PUBLICE CU ACCES NELIMITAT:PARCURI, GRĂDINI, SCUARURI, FÂȘII PLANTATE, inclusiv zona verde amenajata pentru picnic	V.a	6.11	0.64
SPAȚII VERZI PENTRU AGREMENT:BAZE DE AGREMENT, POLI DE AGREMENT, COMPLEXURI ȘI BAZE SPORTIVE	V.s	17.00	1.78
CULOARE DE PROTECȚIE FAȚĂ DE INFRASTRUCTURA TEHNICĂ	V.p	1.57	0.16
TOTAL	intravilan propus	957.32	100
TOTAL	intravilan existent	500.43	456.89
			extindere

Componenta zonei cu destinatie speciala (TDS) este următoarea:

UTR	UTR subzonă	definire
UTR corespunzătoare unui țesut urban constituit sau slab constituit	TDS 1	SUBZONA CU DESTINAȚIE SPECIALĂ SITUATĂ ÎN ZONĂ PROTEJATĂ
		Secția de pompieri Moldova Nouă , situată pe strada Nicolae Bălcescu, nr.99, în suprafață de 2565m ²
		Sediul poliției orașenești , situate în strada Dunării, nr. 58A, în suprafață de 1671m ²
		Sediul Poliției de Frontieră Moldova Nouă , situat în strada Varvara, nr. 4, în suprafață de 11.900m ²
		Imobil locuințe de serviciu , situat în strada Vasile Alexandri, bloc 40, scara IV
		Teren ponton , în suprafață de 250m ² , CF. 31836
UTR corespunzătoare unor zone rurale, slab constituite sau neconstituite	TDS 2	SUBZONĂ CU DESTINAȚIE SPECIALĂ SITUATĂ ÎN AFARA ZONEI PROTEJATE (SI EXTRAVILAN)
		Turn de comunicație Măcești CS MOLD 07
		Turn de comunicație Insula Ostrov CS MOLD 09
		Turn de comunicație Moldovița CAS REP 005
		Turn de comunicație Moldova Veche CAS SBP 003

3.7.2 Fondul locuibil și organizarea structurală a zonelor funcționale

Scenariile posibile de evoluție pe care se bazează dezvoltarea localității sunt influențate atât de factorii care acționează la nivel local sau regional cât și de cei de la nivel european sau național.

Dezvoltare dinamică bazată pe tendințe exogene pleacă de la ideea ca orașul Moldova Nouă trebuie să devină un pol important la nivel local și regional, un oraș competitiv care să fie atragător.

Totodată, în scenariul de dezvoltare dinamică este pus în evidență faptul că intravilanul actual poate încă susține o parte din acoperirea deficitului actual. Pe de altă parte, pentru a deveni un oraș dinamic, Moldova Nouă, are nevoie de locuri de muncă atractive și diversificate care nu se pot exprima printr-un bilanț teritorial spațial sau prin indici. Urmarind această idee, trebuie identificate nuclee specializate funcțional, bazate pe mixitate funcțională evidentă. Rolul comerțului și al serviciilor trebuie susținut și accentuat. Specializarea industrială în curs de restructurare poate oferi resurse de teren optime pentru aceste funcțiuni (asa cum se întâmplă în alte orașe mari din lume).

Moldova Nouă dispune de un potențial foarte ridicat de spații de loisir, și prin valorificarea potențialului natural poate atrage un număr important de turiști. Condiția imperioasă pentru această viziune este apropierea de către oraș a spațiului din jur și de valorificare a zonei adiacente Dunării. Diversificarea funcțională, dar în principal accesul la funcțiuni cât mai variate, trebuie încurajate în orașul Moldova Nouă (trup principal) unde densitatea populației și a locurilor de muncă este crescută. În același timp dezvoltarea unor noi poli puternici, bine relaționați cu centrul, este importantă pentru susținerea pe termen lung a dezvoltării. Facilitățile pentru învățământ, și în special cele pentru învățământul superior, trebuie încurajate pentru a putea oferi orașului un caracter dinamic.

Limita intravilanului propus

După cum am arătat deja, intravilanul localității deține în prezent resurse importante de teren, fie din cauza unor zone supradimensionate în raport cu utilizarea curentă, fie din cauza unor terenuri în prezent agricole și care vor trebui convertite în zone construibile și nu în ultimul rând din cauza unor terenuri rezultate din declinul unor activități industriale.

Zone funcționale

Zona centrală

- ❑ realizarea unui sistem pietonal în zona centrală
- ❑ punerea în valoare a fondului construit din zona centrală și crearea unei identități proprii orașului prin măsuri de amenajare în primul rând a spațiului public
- ❑ propunerea funcțiilor care pot anima viața urbană: terase, cafenele, funcțiuni culturale
- ❑ realizarea unei articulații între centrul orașului și zonele funcționale adiacente prin inserarea unor activități culturale și comerciale și continuitatea amenajării de standard înalt
- ❑ prevederea unor parcaje colective publice

Zona malului de apă (Dunărea)

- ❑ valorificarea gradului mare de elemente spațial-configurative și peisagistice și cuplarea la viața orașului prin activități comerciale, de agrement, de loisir și culturale dar și prin plantații masive pentru protecție.

Areale aferente principalelor penetrații rutiere în oraș (DN57)

- ❑ intrarea dinspre sud pe DN57 se va amenaja prin realizarea unor platforme logistice (în relație cu Dunărea) și a unor zone de activități conexe zonelor de producție, la intersecția cu DN57;
- ❑ Accesul pe DN57 (direcția Coronini-Pojejena) va căpăta rolul de pol urban fiind investit cu funcțiuni terțiare și de servicii prin noile zone mixte propuse în jurul nodului din zona Dunării.

Areale aferente zonelor industriale

- ❑ zonele industriale vor fi parțial propuse spre reconversie în mai multe scopuri: realizarea unei zone mixte ca zonă tampon în relație cu zona de locuit (incompatibilitate prezentă a zonei industriale

poluante cu zonele rezidențiale existente și propuse) și pentru preluarea unor activități diversificate din sectorul terțiar.

Zonele de locuințe colective

- ❑ zona de locuințe colective se menține și este propusă spre completare în unele locuri cu condiția asigurării funcțiilor complementare;
- ❑ va fi încurajată mixitatea funcțională, propunând ca zone mixte părțile ansamblurilor de locuințe colective care bordează artera principală a orașului (DN57).

Areale aferente zonelor rezidențiale de factura (semi-) rurală

- ❑ se va propune extinderea zonelor de locuit spre zonele periferice în primul rând prin densificarea zonelor existente care sunt subutilizate;
- ❑ terenurile agricole din intravilan vor fi schimbate în terenuri pentru locuire și pentru funcțiuni complementare locuirii, dar într-o manieră compactă evitându-se dispersia urbană generatoare de risipa de resurse într-o perioadă de recesiune economică.

Zona nucleelor de centralitate din satele aparținătoare orașului

- ❑ noile zone centrale ale satelor se vor propune în complementaritate cu locuințe individuale existente;
- ❑ se va constitui o rețea de nuclee de centralitate pentru a asigura orașului o structură complexă și o utilizare eficientă a terenului: zonele centrale ale satelor, precum și poli logistici în zona Dunării.

Axe de dezvoltare

- ❑ axele de intrare în oraș vor constitui de asemenea elemente cheie ale dezvoltării economice a orașului.

3.8. Măsurile în zonele cu riscuri naturale (Reglementări specifice situațiilor de urgență)

Zonele cu riscuri naturale sunt prezentate în cadrul acestei lucrări la capitolele cuprinse în stadiul actual al dezvoltării, iar pentru aceste zone se aplică următoarele reglementări:

Lucrările premise constau în lucrări de a limita riscul: lucrări de combatere a eroziunii, lucrări de plantare, întreținere a vegetației, lucrări de împrejmuire a zonelor, de prevenire a fenomenelor periculoase, irigații, desecări etc. În intravilan, cu condiția respectării Legii 10/1995 și a normelor și prescripțiilor tehnice specifice referitoare la rezistența și stabilitatea construcțiilor, siguranța în exploatare, igiena și sănătatea populației și a eliminării factorilor de risc prin lucrări specifice sunt admise și alte construcții. Autorizarea executării construcțiilor și amenajărilor se face în respectările Legii 50/1991 cu completările ulterioare.

În zonele delimitate conform legii pe care s-a instituit interdicție definitivă de construire nu sunt admise decât lucrările permise fără condiții.

Hotărârea de delimitare a zonelor de protecție sanitară, precum și a celor expuse la riscuri naturale se emite de Consiliul Județean pe baza studiilor geotehnice și a altor studii de specialitate necesare pentru fundamentarea deciziei și cu avizul organelor de specialitate ale Administrației Publice (conform O.G. 47/1994 privind apărarea împotriva dezastrelor, conform ordin MLPAT (actual MTDR) 4458/NN/08.07.1997 și MAPPM Nr. 1555/10/11.07.1997 privind planurile județene de apărare împotriva dezastrelor).

Zonele astfel delimitate sunt aduse la cunoștință administrației locale ale orașului și sunt instituite în teren, se înscriu în cadastru, după care se preiau și în documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului.

Se vor respecta prevederile Legii 10/1995. Construcțiile vor fi asigurate împotriva riscului seismic prin conformare la încadrarea în zona seismică corespunzătoare.

Reglementări specifice situațiilor de urgență

Conform Hotărârii de Guvern nr. 525/1996, art. 24, autorizarea executării construcțiilor este permisă numai dacă se respectă:

- a) distanțele minime obligatorii față de limitele laterale și posterioare ale parcelei, conform Codului civil;

- b) distanțele minime necesare intervențiilor în caz de incendiu, stabilite pe baza avizului unității teritoriale de pompieri.

Conform Hotărârii de Guvern nr. 525/1996, art. 25, care stabilește reguli cu privire la asigurarea acceselor obligatorii:

- 1) Autorizarea executării construcțiilor este permisă numai dacă există posibilități de acces la drumurile publice, direct sau prin servitute, conform destinației construcției. Caracteristicile acceselor la drumurile publice trebuie să permită intervenția mijloacelor de stingere a incendiilor.
- 2) În mod excepțional se poate autoriza executarea construcțiilor fără îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. 1), cu avizul unității teritoriale de pompieri.
- 3) Numărul și configurația acceselor prevăzute la alin. 1) se determină conform anexei nr. 4 la prezentul regulament.
- 4) Orice acces la drumurile publice se va face conform avizului și autorizației speciale de construire, eliberate de administratorul acestora.

Concepția acțiunilor de evacuare în caz de calamități

Acțiunea de evacuare se poate realiza în următoarele modalități și situații:

- **Autoevacuarea** - în cazul producerii unor dezastre cu efecte rapide, când populația este alarmată și se deplasează în mod organizat, spre anumite locuri de refugiu în care este ferită de efectele distrugătoare ale acestora (acțiunea se poate derula și spontan însă pe parcurs, ea poate și trebuie gestionată de Comitetul Local pentru Situații de Urgență - CLSU și de organele de pază și ordine). Desfășurarea acestei acțiuni impune intervenția persoanelor specializate ale primăriei pentru evitarea confuziei, panicii, aglomerației, blocajelor pe căile de comunicații, precum și a dezordinii și a actelor antisociale;
- **Evacuarea populației sinistrate** - în cazul în care unele categorii de persoane au fost izolate ori sunt afectate de unele situații de dezastre și nu mai pot reveni la locuințele proprii o perioadă de timp;
- **Evacuarea planificată și organizată** - conform prezentului plan de evacuare condusă și organizată de CLSU.

Evacuarea poate fi efectuată în funcție de evoluția situației de urgență și de gradul de asigurare cu mijloace de transport, astfel:

- Parțial sau total din una sau mai multe zone ale localității sau din întreaga localitate, în aceeași localitate sau în alte localități.
- Simultan sau succesiv (funcție de urmările dezastrului sau posibilitățile de transport).

Variante de evacuare:

1. **Varianta I** - de regulă locațiile pentru evacuare se stabilesc în clădiri (școli, cămine, internate, grădinițe, cămine culturale, săli de sport, hoteluri, moteluri, cazărmi militare, complexe sportive sau alte spații deoarece acestea asigură un minim de confort și utilități necesare și în care se pot asigura condiții de cazare și hrănire, asistență medicală și socială, un trai decent și prevenirea îmbolnăvirilor și a epidemiilor. Aceste locații pot funcționa o perioadă mai lungă de timp, până la înlăturarea pericolului în orice anotimp.
2. **Varianta II** - dacă nu se poate realiza varianta I, sau clădirile vizate pentru această variantă I sunt în zona de dezastru se stabilesc alte zone, pe înălțimi , în apropierea apelor curgătoare, eventual în afara localității, zone în care se înființează tabere. De regulă acestea nu pot funcționa mult timp, fiind o măsură provizorie se funcționează de obicei pe timp favorabil.

Se evacuează:

- ☒ Se evacuează personalul Primăriei și unele instituții sau operatori economici importanți cu membri de familie care nu sunt încadrați în muncă și bunurile materiale necesare continuării activității acestora;
- ☒ Copiii bătrânii și bolnavii, precum și alte categorii de cetățeni care nu pot participa la acțiuni de salvare sau în sprijinul acestora;
- ☒ Populația disponibilă;
- ☒ Spitale și unități sanitare (dacă este posibil);
- ☒ Colectivitățile de animale ce pot fi în pericol (în orașul Moldova Noua, este interzisă creșterea animalelor mari în intravilanul localității);
- ☒ Bunurile materiale din patrimoniu național, documente arhivistice, tehnice, utilaje unice, etc.;

- ☒ Instituțiile publice și operatorii economici propuși de autoritățile de specialitate ale administrației centrale și locale care își pot desfășura activitatea în alte locații;
- ☒ Depozitele de produse alimentare, industriale, petroliere, farmaceutice și cerealiere;
- ☒ Diferite alte materiale importante;

Calculul numărului populației evacuate (de principiu)

- ☐ 60 % - prin autoevacuare (95 -97% în cazul accidentelor majore sau chimice);
- ☐ 30 - 35 % evacuare o dată cu instituțiile și agenții economici(salariați și familiile acestora);
- ☐ 10 - 5 % populația care se evacuează la nivelul orașului sau nu au mijloace sau posibilități de evacuare. Aceștia se iau în calcul la stabilirea anexelor Planului de evacuare.

Timp de evacuare

- ➔ imediat după identificarea pericolului, pe timpul sau după producerea acestuia.

Prezentul plan a fost întocmit având în vedere următoarele considerații:

- Evacuarea/ autoevacuarea populației, colectivităților de animale și a unor categorii de bunuri la nivelul localității se impune în cazul producerii de: accidente chimice, inundații, accidente la construcțiile hidrotehnice, cutremure, alunecări de teren;
- Accidentele chimice, accidentele la construcțiile hidrotehnice și cutremurele sunt dezastre care apar de regulă prin surprindere;
- Timpul scurt la dispoziție pentru luarea deciziilor și punerea în aplicare a Planului de evacuare;
- Evacuarea bunurilor materiale de la operatorii economici și instituții publice este posibilă numai după o organizare prealabilă minuțioasă;
- Datorită timpului scurt la dispoziție, organizarea evacuării va fi sumară ponderea fiind autoevacuarea;
- Locurile unde se execută evacuarea populației sau bunurilor se găsesc la distanțe relativ mici;
- Agenții economici și instituțiile aplică propriile planuri de evacuare corelate cu Planul de evacuare al localității;
- Se impune riguros dirijarea circulației spre raioanele de evacuare și paza raioanelor evacuate;

Concepția acțiunilor de evacuare

1. Situația tipurilor de riscuri care impune evacuarea populației și bunurilor :
 - a. Inundații datorită topirii rapide a gheții și zăpezilor, a torentelor de pe versanți, a ploilor torențiale și în cantități ce depășesc pragurilor la precipitații, blocarea albiilor de către ghețuri sau creării unor baraje prin alunecări de teren sau unor avarii la construcțiile hidrotehnice (diguri sau baraje);
 - b. Alunecări de teren;
 - c. Cutremur;
 - d. Accidente chimice provocate de operatorii economici sursă de risc chimic sau accident pe căile de transport;
2. Introducerea „STĂRII DE URGENȚĂ” pentru zona posibil a fi afectată se execută de către Comitetul Național pentru Situații de Urgență sau Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență la propunerea Comitetului Județean pentru Situații de Urgență sau președintele CLSU (primarul orașului Moldova Noua) la iminența producerii unui dezastru;
3. Evacuarea se referă la persoanele rănite sau valide surprinse în zona afectată , la persoanele ale căror locuințe au fost avariate și nu mai pot fi locuite până la refacere.
4. Acțiunile se desfășoară de către formațiunile specializate ale instituțiilor prevăzute să intervină conform funcțiilor de sprijin, repartizate cu responsabilități de monitorizare a pericolelor și riscurilor specifice.

5. Populația și bunurile materiale care se evacuează, gradul de urgență și ordinea în care se face evacuarea, forțele și mijloacele destinate sprijinului logistic al evacuării în cazul situațiilor de urgență se stabilesc pentru fiecare situație de personalul cu atribuții din cadrul administrației locale, se avizează de ISUJ și de vicepreședintele CLSU și se aprobă de președintele CLSU.
6. Datorită timpului scurt la dispoziție, un rol deosebit îl va constitui autoevacuarea, iar pentru aceasta se va pune accent pe popularizarea riscului existent, a zonelor de inundabilitate, a raioanelor de evacuare, înștiințarea și alarmarea populației și necesitatea realizării acestora în timpul cel mai scurt, pe căile cele mai scurte și sigure, acordându-se ajutor în special copiilor, bătrânilor și a persoanelor ce nu se pot deplasa singure.
7. Specific evacuării în caz de accident chimic este faptul că aceasta trebuie să se execute foarte rapid, că timpul de rămânere în raioanele de evacuare este relativ scurt, de minute sau de 1-2 ore și nu se pune problema evacuării bunurilor materiale.
8. Acțiunile de limitare și înlăturare și refacere a efectelor produce de dezastre sau calamități, sau a unor situații de urgență și criză constituie o obligație a administrației publice locale, cu atribuții în acest domeniu și pentru persoanele juridice și fizice cu excepția celor cu handicap, a bătrânilor, copiilor și a altor persoane defavorizate. (art. 7 al OMAI nr. 638/420 din 2005)

Planul de analiză și acoperire a riscurilor a orașului Moldova Noua și Planul de evacuare în situații de urgență a orașului Moldova Noua întocmite de compartimentul protecție civilă din Primăria Moldova Noua conțin tabele detaliate cu:

- principalele spații de hrănire;
- situația săățiilor de cazare colectivă;
- situația spațiilor destinate ocrotirii sănătății;
- situația populației care se evacuează în situații de urgență;
- tabel cu principalele obiective care se evacuează.

Puncte de adunare, îmbarcare, debarcare și primire - recepție

Puncte de adunare, îmbarcare, debarcare și primire - recepție se stabilesc din timp de normalitate de către CLSU. Punctele de adunare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- ❖ să fie situate în apropierea căilor de acces spre localitățile/zonelor în care se execută evacuarea;
- ❖ să poată fi identificate și recunoscute cu ușurință;
- ❖ să asigure posibilități de protecție a populației și a bunurilor în situații de urgență;
- ❖ să asigure condiții de desfășurare a activităților specifice;

Stabilirea și pregătirea punctelor de îmbarcare a evacuaților din zonele afectate se realizează în termen de două ore de la primirea ordinului/deciziei de evacuare. În cazul în care timpul la dispoziție este extrem de scurt, nu se organizează puncte de adunare și îmbarcare pentru populație, deoarece aceasta se va autoevacua. Obligația CLSU este însă aceea de a anunța populația despre punctele de debarcare și locațiile unde se adună cei evacuați și sinistrăți.

Asemenea puncte se vor stabili numai pentru instituțiile publice și agenții economici în vederea îmbarcării bunurilor de valoare. Dacă timpul permite și anunțarea dezastrului se face din timp util aceste puncte se organizează și pentru populație după cum urmează:

Puncte de adunare se înființează pentru fiecare zonă a localității și în fiecare localitate aparținătoare și este locul în care se prezintă populația pentru luarea în evidență, repartizare de mijloace de transport în vederea evacuării. Pentru aceasta punctul de adunare trebuie să dispună de:

- săli de așteptare;
- loc pentru luarea în evidență a populației;
- sală de acordare a primului ajutor;
- sală pentru persoane cu copii mici;
- loc pentru personalul punctului de adunare;
- magazie pentru păstrarea și distribuirea materialelor de strictă necesitate;
- încăperi pentru adăpostirea și protecția personalului și populației;

Punctele de îmbarcare -debarcare sunt locurile în care se constituie coloane auto (sau după caz se execută evacuarea cu trenul) și în care se afluește și defluește populația și cuprind:

- spații pentru acordarea primului ajutor;
 - săli pentru staționarea temporară a persoanelor cu copii.
- De obicei punctele de îmbarcare sunt alăturate punctelor de adunare.

Punctele de primire - repartiție sunt locuri de afluire a populației evacuate, pentru luarea în evidență a populației evacuate și repartizarea spațiilor de cazare, a terenurilor pentru amplasarea corturilor, pentru parcare mașinilor, pentru construirea de utilități. În aceste puncte se prevăd, de regulă, următoarele spații:

- loc pentru luarea în evidență;
- loc pentru acordarea primului ajutor și a triajului epidemiologic.
- loc pentru persoanele cu copii mici;

Pentru utilizarea acestor puncte se apelează la mijloacele locale, iar dacă acestea nu pot fi utilizate se va face o cerere cu mijloacele necesare la ISUJ (corturi, mijloace de iluminat, autocisterne pentru apă potabilă, mese și bănci pliante, veselă, marmite , cazarmament, etc.). C.L.S.U. a stabilit înființarea punctelor de primire-repartiție în locurile în care se asigură cazarea persoanelor evacuate.

3.9. Dezvoltarea echipării edilitare

Nu există sistem de canalizare ape pluviale în satul Macesti, dezvoltarea canalizării fiind cuprinsă în POIM, respectiv extinderea rețelei din oras. Strazile din satul Măcești sunt pietruite exceptand portiunea de DN 57 care trece prin sat.

Satul Moldovita nu are sistem public de apa si nici canalizare ape uzate menajere. Primăria a prevăzut construirea unui sistem de puturi forate cu inmagazinare si statie de potabilizare si mini statie de epurare. Drumurile din localitatea Moldovița sunt pietruite.

Localitățile din UAT Moldova Nouă vor dispune de toate utilitățile necesare, prin modernizarea, extinderea și dezvoltarea rețelelor existente.

EXTINDEREA REȚELOR DE APĂ ȘI CANALIZARE PRIN PROGRAMUL POIM

Pentru realizarea tuturor obiectivelor prezentate pentru dezvoltarea edilitara este necesar aplicarea urmatoarelor masuri:

1. Conceperea unor programe de dezvoltare pentru echipare edilitara de catre Primaria Oras Moldova Noua, pe etape precise in timp.
2. Lansarea de oferte de licitatie pe structuri de proiecte de executie pentru echipare edilitara completa a Orasului Moldova Noua
3. Accesarea de fonduri Europene pentru finantarea programelor de dezvoltare a echiparii edilitare.

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

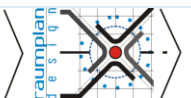

EXTINDEREA REȚELELOR DE APĂ ȘI CANALIZARE PRIN PROGRAMUL POIM

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București

proiectare urbană
planificare urbană
anagrame
design și inovare

DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII TEHNICO-EDILITARE ÎN ZONELE DE DEZVOLTARE ADIACENTE DUNĂRII (SERVICII ȘI LOCUIRE, ZONĂ TURISTICĂ) DIN CADRUL U.A.T. MOLDOVA NOUĂ

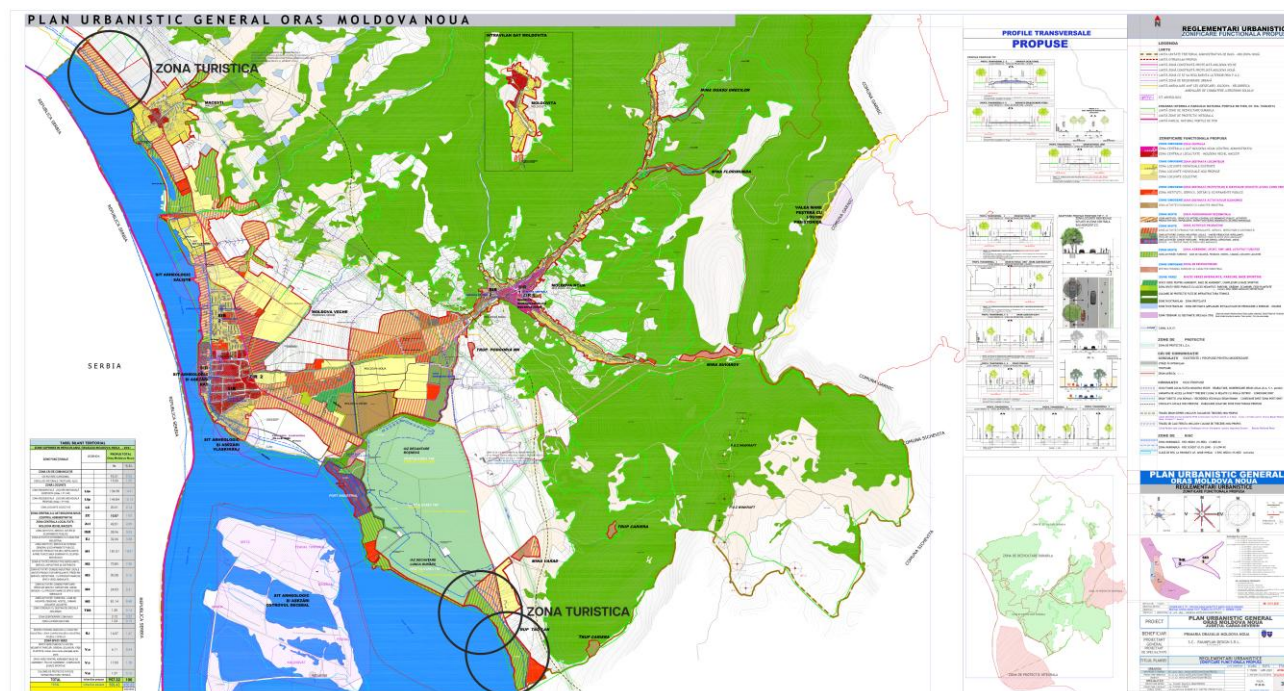
Conform legislației în vigoare, gestionarea colectării și tratării apelor uzate menajere din cadrul unui U.A.T. se va realiza în mod unitar, obligatoriu, prin conectarea zonelor de dezvoltare urbana, noi, la zonele urbane existente.

Zonele funcționale propuse din cadrul intravilanului localității Moldova Nouă (UTR M1 și M5 - zonele marcate în planșa de mai jos - zonele adiacente Dunării, din partea de N-V, sat Măcești - M1, zona iazului de decantare și din zona de S-E, trup Tăușan - M5) se vor echipa cu rețea de canalizare apă uzată menajera, nouă (colector, camine, racorduri individuale). Apele uzate menajere se vor colecta într-o stație de pompare subterană, apa fiind pompata până la un camin de canalizare de pe rețeaua de canalizare menajera existentă.

Apele uzate menajere colectate din zonele urbane noi din cadrul intravilanului orasului se vor epura în statia de epurare orășenească, astfel încât procesul de epurare să fie controlat permanent.

De asemenea, zonele mixte adiacente Dunării (servicii și locuire, sau propuse pentru agrement - UTR M1 și M5) vor fi racordate la rețeaua de alimentare cu apă a localității, ce va fi pusă în funcțiune conform proiectelor de extindere/modernizare prevăzute.

În vederea repsectării legislației în vigoare din domeniul mediu și al apelor și al susținerii unei dezvoltări durabile, **primăria nu va elibera autorizații de construire** (indiferente de tipul construcției, fie și provizorie) în zonele mixte adiacente Dunării (UTR M1 și M5) **până când nu se va realiza extinderea infrastructurii tehnico-edilitare în zonele respective, obligativitatea asigurării posibilităților de racordare a consumatorilor din zonele descrise mai sus revenind tot primăriei Moldova Nouă, în perioada de valabilitate a P.U.G.**

3.9.1 Alimentarea cu apă

Toate satele din UAT Moldova Noua vor beneficia de infrastructură tehnico-edilitară și anume rețele de apă, canalizare, gaze naturale și electricitate (modernizare / dezvoltare / înființare).

Pe durata de valabilitate a PUG, toți locuitorii orașului vor fi racordați la utilități.

Criterii de proiectare

Normele de consum propuse de standardul roman din 2006 tin seama de reducerea consumului domestic si industrial, inregistrata in ultimii ani, si se apropie de normele Europene, prevazand un consum specific de 100 - 120 l/ locuitor/zi, pentru dotarile sanitare standard existente care se vor extinde in toate localitatile incluse in program. Consumurile necasnice s-au apreciat avand o pondere de 20% din cel casnic. Normele de calitate a apei potabile, legiferate prin Legea Calitatii Apei nr. 458/2002, au fost completate si aliniate la normele europene prin Legea nr. 311/2004.

Parametri de proiectare de baza si predimensionare

In conformitate cu cele descrise la Capitolul 3, in ultimii ani s-a constatat o reducere a consumului domestic si industrial. Normele de consum propuse de standardul roman din 2006 tin seama de aceasta tendinta si se apropie de normele europene, prevazand un consum specific de 100 - 120 l/om.zi pentru dotarile sanitare standard existente care se vor extinde in toate localitatile incluse in program.

Consumurile solicitate de industrii au si ele o tendinta de descrestere datorita reorganizarii si re tehnologizarii. Consumurile necasnice s-au apreciat ca avand o pondere de 20% din cel casnic.

Normele de calitate a apei potabile, legiferate prin Legea calitatii apei nr. 458/2002, au fost completate si aliniate la normele europene de Legea nr. 311/2004. Pentru apele uzate menajere, se mentin valorile debitelor de calcul pentru apa potabila (Q_{mediu} ; $Q_{max.zi}$; $Q_{orar\ max.}$).

In ce priveste calitatea apelor uzate evacuate in emisar, ele vor trebui sa respecte prevederile normativului NTPA 001-2007, din care mentionam CB05 de 25 mg/l si substantele in suspensie de 35 mg/l.

Distributia apei potabile se va realiza printr-o rețea care va acoperi toată trama stradală, atât pe drumurile existente, cât și pe cele propuse prin P.U.G, și vor acoperi cca..... rețea distribuție apă potabilă și cca. rețea canalizare.

Rețelele de distribuție vor asigura apa necesară utilizatorilor în cantitatea, calitatea și la presiunea cerută, conform normativelor în vigoare. Pentru sectorizarea rețelei, se vor prevedea cămine de vane. Pentru combaterea eventualelor incendii, pe rețeaua de apă se vor prevedea hidranți exteriori.

Pentru bransamentele existente se prevede numai rebransarea (piesă de legătură între rețea și bransamentul existent) sau refacerea bransamentului (piesă de legătură la rețeaua de distribuție și conducta de legătură până la limita de proprietate). Pentru bransamente noi, se vor prevedea: piesă de legătură la rețeaua de distribuție, conductă de legătură până la limita de proprietate și căminul de apometru.

Zone de protectie

Pentru sursele de apa, precum si pentru captarile aferente acestora se instituie zonele de protectie sanitara si perimetrul de protectie hidrogeologica, conform HG 930/2005, acestea fiind dimensionate prin elaborarea de studii hidrogeologice expertizate de INHGA Bucuresti, studii ce trebuiesc intocmite de catre detinatorii si/sau operatorii cu orice titlu ai captarilor. Prin aceste studii se dimensioneaza urmatoarele zone:

- ❖ zona de protectie sanitara cu regim sever: cuprinde terenul din jurul surselor de apa, unde este interzisa orice amplasare de folosinta sau activitate care ar putea conduce la contaminarea sau impurificarea surselor de apa;
- ❖ zona de protectie sanitara cu regim de restrictie: cuprinde teritoriul din jurul zonei de protectie sanitara cu regim sever, astfel delimitat incat, prin aplicarea de masuri de protectie, in functie de conditiile locale, sa se elimine pericolul de alterare a calitatii apei;
- ❖ perimetrul de protectie hidrogeologica: cuprinde arealul dintre domeniile de alimentare si de descarcare la suprafata si/sau in subteran a apelor subterane prin emergente naturale

(izvoare), drenuri si foraje si are rolul de a asigura protectia fata de substante poluante greu degradabile sau nedegradabile si regenerarea debitului prelevat prin lucrarile de captare.

Pentru statiile de pompare, instalatiile de tratare, rezervoarele de inmagazinare, aductiuni si rețelele de distributie apa se instituie zonele de protectie sanitara cu regim sever, conform HG 930/2005, dimensionarea acestora facandu-se cu respectarea urmatoarelor limite minime:

- ❖ statii de pompare: 10 m de la zidurile exterioare ale cladirilor;
- ❖ instalatii de tratare: 20 m de la zidurile exterioare ale cladirilor;
- ❖ rezervoare ingropate: 20 m de la zidurile exterioare ale cladirilor;
- ❖ aductiuni: 10 m de la generatoarele exterioare ale acestora;
- ❖ alte conducte din rețelele de distributie: 3 m

Pentru satul Moldovița se va realiza o gospodărie de apă, cu foraje, pentru asigurarea alimentării cu apă a locuitorilor.

3.9.2 Canalizare

Toate satele din UAT Moldova Noua vor beneficia de infrastructură tehnico-edilitară și anume rețele de apă, canalizare, gaze naturale și electricitate (modernizare / dezvoltare / înființare).

Pe durata de valabilitate a PUG, toți locuitorii orașului vor fi racordați la utilități.

Costuri unitare pentru statii de pompare apa uzata

In general, statiile de pompare pentru apa uzata sunt dimensionate pentru debite care nu depasesc 200 mc/h, marea majoritate incadrandu-se in debite sub 50 mc/h. Statiile de pompare au fost prevazute cu pompe submersibile, una activa si una pasiva, cu cicluri alternative de functionare. Pentru statiile de pompare cu debite mai mari, costul unitar a fost stabilit pentru fiecare situatie in parte.

a) Lucrari civile

Pentru statiile de pompare dotate cu 2 pompe submersibile a fost considerat un cheson circular cu diametrul de 3 m. In cazuri speciale, cand sunt necesare 3 pompe submersibile, chesonul a fost apreciat la diametrul de 4,5 m. In vederea estimarii costurilor statiei de pompare, s-a considerat ca radierul colectorului de canalizare se afla la 5,0 m adancime, la care s-a adaugat 1,0 m pentru adancimea de aspiratie, 0,75 m pentru garda necesara vortex-ului, rezultand o adancime totala a chesonului de 6,75 m. Volumul total de beton necesar a fost determinat din conditia de impiedicare a plutirii.. Pentru un cheson cu diametrul de 3,0 m au fost considerate urmatoarele grosimi pentru elementele de beton: 0,3 m pentru planseu, 0,3 m pentru pereti si 1,0 m pentru radier. S-a considerat utilizarea a 120 kg de armatura la mc de beton.

In vederea asigurarii functionarii statiei de pompare si in eventualitatea unei intreruperi a alimentarii cu energie electrica, a fost prevazut un generator de rezerva. Acesta, impreuna cu tabloul electric vor fi amplasate intr-o cladire anexa (dimensiunea de 4,0 x 3,5 m). Intregul amplasament (cca. 15 x 15 m) va fi imprejmuit cu gard cu poarta de acces si drum de acces.

În scopul îmbunătățirii echipării edilitare a orașului Moldova Noua și a satelor aparținătoare, precum și pentru asigurarea diminuării poluării mediului, se propune un sistem centralizat de canalizare, care să permită racordarea tuturor gospodăriilor și a obiectivelor existente și propuse în zonă.

În funcție de configurația zonei, se propune extinderea rețelei existente de canalizare menajera, cu asigurarea depoluării apelor uzate înainte de descărcarea în emisar prin intermediul stației de epurare existentă. In jurul statiei de epurare este instituita zona de protectie sanitara cu raza de 50m, conform Ordinului Ministrului Sănătății nr. 119/2014.

Se prevede canalizare în sistem divizor, apele pluviale urmând să fie colectate prin rigolele practicate pe marginea drumului. În măsura în care, în urma întocmirii proiectului de specialitate, se constată că este necesar, se vor prevedea construcții de atenuare a debitelor meteorice prin rezervoare de înmagazinare și stații de pompare.

Pentru satul Moldovița se va realiza o gospodărie de apă, cu stație de epurare proprie, pentru asigurarea colectării și tratării apelor uzate menajere din gospodăriile localității.

Separare rețelelor de canalizare este recomandată și de directivele Uniunii Europene și de Ministerul Mediului.

Pentru dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor de colectare și evacuare apă uzată sunt necesare aplicarea următoarelor programe de dezvoltare:

- A. reabilitarea rețelelor existente de colectare apă uzată, cu separarea de efluentul pluvial, pentru optimizarea epurării apei uzate conform NTPA 001/2002.
- B. extinderea rețelelor de canalizare în tot perimetrul intravilan al orașului-cca.13 km-conducte din PVC-KG, camine din PP
- C. reabilitarea și modernizarea stațiilor de pompare apă uzată, existente cu posibilități de monitorizare a funcționării acestora.-SP1 și SP2
- D. executia de stații de pompare ape uzate, tip camin din PP complet echipate, pentru zonele urbane unde se vor extinde rețele de canalizare-SP3.
- E. reabilitare, extinderea și modernizarea stației de epurare ape uzate cu echipamente care să asigure o epurare a apelor conform normativelor în vigoare-utilaje noi pentru epurare mecanico-biologică, aparatură de laborator.
- F. executia de rețele de colectare a apelor pluviale cu teava PVC-KG, inclusiv a stației de epurare ape cu suspensii. Separarea sistemelor de canalizare este recomandată pentru evitarea supradimensionării stației de epurare ape uzate menajere, pentru evitarea inundării localității în caz de ploaie, precum și pentru supradimensionarea rețelei de canalizare în cazul sistemului de evacuare unitar.

3.9.3 Alimentarea cu energie electrică

Toate satele din UAT Moldova Noua vor beneficia de infrastructură tehnico-edilitară și anume rețele de apă, canalizare, gaze naturale și electricitate (modernizare / dezvoltare / înființare).

Pe durata de valabilitate a PUG, toți locuitorii orașului vor fi racordați la utilități.

Pentru satisfacerea necesitatilor energetice ale orașului și reducerea costurilor sunt necesare aplicarea următoarelor programe:

1. extinderea rețelelor electrice în zonele urbane în dezvoltare și extindere
2. construirea de parcuri fotovoltaice sau eoliene cu fonduri europene, parcuri care să asigure energie electrică pentru iluminat public și energie electrică pentru asigurarea de utilități apă și canalizare.
3. extinderea iluminatului public în toate zonele urbane.

3.9.4 Telefonie

Toate satele din UAT Moldova Noua vor beneficia de infrastructură tehnico-edilitară și anume rețele de apă, canalizare, gaze naturale și electricitate (modernizare / dezvoltare / înființare).

Pe durata de valabilitate a PUG, toți locuitorii orașului vor fi racordați la utilități.

3.9.5 Alimentarea cu căldură

Oportunitatea adoptării de soluții alternative de alimentare cu energie termică în orașul Moldova Noua.

În contextul actual, asigurarea cu energie trebuie să țină seama de două aspecte principale: **diversificarea surselor** și realizarea la nivelul consumatorilor a **interconectării acestor surse** (montarea unor "sisteme hibride" de alimentare cu energie).

Utilizarea **combustibilului lichid**, în special combustibil lichid ușor (CLU) prezintă o serie de avantaje având în vedere puterea calorifică ridicată, posibilitatea stocării pentru a se evita deficitul din perioadele cu temperaturi exterioare scăzute, precum și funcționarea automată a sursei termice, fără a fi necesar focaritul. Nici acest combustibil nu poate fi folosit pentru încălzirea centrală individuală a unui apartament de bloc din cauza lipsei de spațiu corespunzător pentru depozitarea lui.

O soluție care îmbină avantajele utilizării gazelor naturale cu cele ale combustibililor lichizi o constituie **gazele petroliere lichefiate (GPL)**, având însă dezavantajele ca la instalațiile mic-vrac este necesară umplerea la intervale scurte de timp a recipientului (din cauza faptului că nu este utilizabilă decât o cantitate de circa 60% din capacitatea totală a recipientului), iar la scăderea temperaturii scade și debitul de gaze care se vaporizează și pot fi utilizate.

Sursa de rezervă cea mai la îndemână o constituie **energia electrică**, la nivelul consumatorilor obișnuși folosindu-se încălzirea individuală cu diverse aparate electrice. O creșterea nivelului de confort și, în paralel, o reducere a riscului de accidente și incendiu, o constituie apariția radiatoarelor electrice cu temperatura mai scăzută a sursei de caldura la care elementul încălzitor nu mai este incandescent.

Centralele termice funcționând cu energie electrică au puteri mari, pe care posturile de transformare, rețelele de distribuție și instalațiile interioare actuale nu le pot prelua, astfel încât pentru viitorul apropiat și, chiar la nivel mediu, nu se prevede o utilizare a energiei electrice pe scară largă pentru încălzire chiar în condițiile unei nivelări a costurilor diferitelor forme de energie.

Utilizarea diferitelor forme de **energie regenerabilă** pentru încălzire trebuie susținută, pentru o funcționare sigură, de sisteme care utilizează combustibilii clasici, în special cei fosili care pot fi stocați și care pot produce rapid debitul de caldura necesar.

Pompele de caldura încep să capete o utilizare mai extinsă odată cu apariția pe piață a diverselor echipamente adecvate. Capacitatea lor termică este însă destul de redusă, fiind necesare spații pentru montarea schimbatoarelor de caldura în sol sau la nivelul apelor freatice precum și o izolare termică a clădirii mult superioară celei normată la ora actuală în țara noastră. Este important de verificat dacă parametrii pentru care a fost proiectată pompa corespund parametrilor existenți și/sau doriți în țara noastră (temperaturi minime, temperaturi interioare în încăperi, temperaturi ale solului și apei freatice).

Utilizarea **energiei solare** este cea mai la îndemână soluție la ora actuală în special pentru producerea apei calde menajere în perioada de vară. Cele trei variante principale de captatoare solare (cu funcționare gravitațională, la presiunea rețelei de apă, cu tuburi vidate) permit prepararea apei calde chiar și în perioada de iarnă sau când cerul este înnorat, prin prevederea unor surse de rezervă (încălzire cu combustibili fosili și/sau electrici). Încălzirea clădirilor este relativ greu de realizat, inclusiv pentru clădirile cu grad ridicat de vitrare, care pe timpul iernii vor primi o cantitate de caldura ce nu poate fi controlată, deci nici în concordanță cu necesarul termic, iar vara pereții vitrați (chiar protejați cu diverse sisteme) vor conduce la o încălzire excesivă a spațiilor, cu consumuri ridicate de energie electrică pentru climatizare.

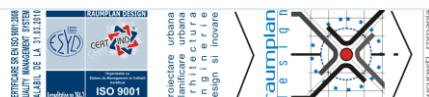
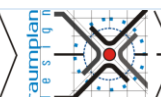
Utilizarea energiei solare, ca și a celei utilizată în pompele de caldura, este dificil de realizat în condițiile locuințelor de tip bloc din țara noastră, astfel încât rămâne de utilizat la locuințele individuale și, eventual, cu un număr mic de apartamente, aceste sisteme presupunând orientare și însorire corespunzătoare, respectiv teren pentru amplasarea elementelor schimbătoare de caldura.

3.9.6 Alimentarea cu gaze naturale

Toate satele din UAT Moldova Noua vor beneficia de infrastructură tehnico-edilitară și anume rețele de apă, canalizare, gaze naturale și electricitate (modernizare / dezvoltare / înființare).

Pe durata de valabilitate a PUG, toți locuitorii orașului vor fi racordați la utilități.

3.9.7 Gospodărie comunală

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			150 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

3.10. Protecția factorilor de mediu

În urma analizei problemelor de mediu s-au conturat propunerile și măsurile de intervenție ce se impun pentru protecția mediului

- limitarea extinderii zonei construite în zonele cu terenuri ce prezintă pericol de inundație, alunecări și în zonele naturale prevăzute prin proiect
- măsuri la nivelul agenților economici, potențiale surse de poluare prin reglementări în utilizarea terenului, respectarea distanțelor normate de protecție și evitarea amplasării unor funcțiuni ce pot genera- sau generatoare de poluare.
- Reabilitarea și extinderea rețelelor edilitare
- Delimitarea, instituirea și respectarea zonelor de protecție a monumetelor istorice și arheologice și a zonelor protejate naturale și construite.
- Respectarea distanțelor de protecție sanitară față de sursele de poluare sau disconfort (unități economice, cimitire, statii de epurare și trasee tehnico- edilitare).

Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantatiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement și odihnă.

Principalele direcții de acțiune în sensul prezentat sunt :

- amenajarea complexă (cu lucrări hidrotehnice) a bazinelor hidrografice torențiale și împădurirea terenurilor degradate (în scopul reducerii pierderilor de apă și a pagubelor cauzate de scurgerile torențiale);
- implementarea unor mijloace de prevenire, limitare și diminuare a efectelor poluării accidentale;
- controlul, diminuarea/eliminarea poluării stratului freatic în zona localităților aparținătoare orașului și în zonele depozitelor de deșeuri menajere;
- controlul, diminuarea/eliminarea poluării apelor de suprafață datorită capacităților insuficiente de preepurare sau stațiilor de preepurare cu tehnologii ineficiente la nivelul agenților economici industriali;
- implementarea unor mijloace de prevenire, limitare și diminuare a efectelor poluării accidentale;
- reconstrucția ecologică a cursurilor de apă din teritoriul administrativ al localității.

3.10. Protecția calității apelor

S-au delimitat zonele de protecție sanitară pentru obiectivele de gospodărie a apelor, izvoarelor de protecție a cursurilor de apă și zona de inundabilitate.

3.10. Protecția aerului

Principalul factor poluant al aerului de pe teritoriul orașului Moldova Noua îl reprezintă fosta exploatare Moldomin. Alte surse de poluare a aerului sunt noxele produse de circulația rutieră, atât de cea de tranzit, cât și cea locală.

Emisia admisibilă de gaze auto după normele europene ECO 15-40 este următoarea $CO(g/km) = 15-27$; $Hc + NO_2(g/km) = 5,8-8,7$.

Influența acestora este percepută ca pe o adâncime mică de 10-20 m în zona de locuințe datorat traficului unic în această zonă.

La acest moment nu se impun măsuri de protecție, însă în funcție de creșterea indicilor de motorizare, trebuie luate măsurile necesare la nivel comunal cât și zonal.

La nivelul A.P.M. Caras-Severin supravegherea calitatii aerului se realizeaza prin rețeaua alcatuita din 5 puncte de monitorizare situate in judet:

- Statia CS-1, tip industrial, amplasata in Resita;
- Statia CS-2, tip industrial, amplasata in orasul Otelu Rosu;
- Statia CS-3, tip fond urban-trafic, amplasata in orasul Moldova Noua;
- Statia CS-4, tip trafic, amplasata in localitatea Buchin;
- Statia CS-5, tip EMEP, amplasata pe muntele Semenici.

Indicatorii de poluare a atmosferei la emisie urmariti la statia CS-3 amplasat in orasul Moldova Noua sunt: SO₂, benzen, toluen, etil benzen, p-xilen, o-xilen, m-xilen si PM₁₀.

3.10. Protecția împotriva zgomotului și vibrațiilor

Amplasamentul orasului Moldova Noua, departe de marile artere de circulatie nationale face ca zgomotul si vibratiile rezultate din deplasarea vehiculelor pe drumurile judetene, comunale si de exploatare agricola/forestiera, precum si cele rezultate din activitatile comerciale sa fie minim, deci cu un grad minim de disconfort acustic, avand in vedere amplasarea locuintelor in imediata vecinatate acestora.

3.10. Protecția așezărilor umane și a altor obiective de interes public

Perturbarea mediului se află la capătul unui lanț cauzat de diferiți factori. La baza acestui lanț se află însăși ființa umană cu nevoia sa prin care se stabilesc raporturi cu mediul înconjurător. Ființa umană prin așezarea sa, devine principalul factor ce a determinat perturbarea mediului, pe de altă parte dezvoltarea sa care nu poate fi oprită sau împiedicată.

În sistemul internațional mediu-așezare umană, se constată că omul prin acțiunile sale deliberate sau mai puțin deliberate produce în continuare creșteri în gradul mutațiilor ireversibile din mediul înconjurător.

Abordarea problemelor trebuie fundamentată pe principiile protective, reconstrucției și gestiunii prudente pe idei de implicări ale comunităților locale și pe un sistem de interdisciplină, ceea ce constituie în urbanismul economic.

Așezarea umană, înțeleasă ca un organism, stabilește raporturi de conexiuni dinamice cu mediul natural: deși este un mare consumator de resurse naturale și producător de reziduri poluante, este și principalul element care susține viața economică, socială și culturală.

În etapa actuală, impactul perceput de individ este al necesității satisfacerii nevoilor biologice: adăpost, căldură, hrană, odihnă, viață familială etc.

3.10. Lucrări de reconstrucție ecologică

Orice localitate în perioada modernă trebuie să realizeze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea durabilă în perspectivă. O strategie de dezvoltare locală trebuie să se

încadreze în documentele programatice de la nivel național, regional și județean pentru a se asigura convergența rezultatelor. La nivel național, având în vedere rolul PND 2007-2013 de a fundamenta accesul la Fondurile Structurale și de Coeziune ale Uniunii Europene, prioritățile PND sunt compatibile cu domeniile de intervenție ale acestor instrumente, conform reglementărilor comunitare.

La nivel regional, Planul de Dezvoltare Regională Nord Est 2007-2013 conține priorități, măsuri ce vor putea fi finanțate din instrumente structurale prin Programul Operațional Regional, Programe Operaționale Sectoriale precum și din alte surse de finanțare, având următoarea structură.

Pentru protecția și îmbunătățirea calității mediului înconjurător la nivelul orașului Moldova Noua se vor formula următoarele propuneri:

1. Modernizarea infrastructurii rutiere, modernizarea străzilor, aleilor și trotuarelor, optimizarea acceselor legate de direcțiile majore, modernizarea intersecțiilor cu probleme de trafic și crearea unui regulament strict de construire în zona intersecțiilor majore;
2. Implementarea unor programe de întreținere periodică a carosabilului și a căilor pietonale, în vederea diminuării emisiilor de pulberi în suspensie care sunt generate de traficul intens;
3. Reglementarea circulației auto în special în zona centrală a orașului prin amenajarea unor spații de parcare adecvate caracterului de zona centrală;
4. Relocarea etapizată a unor activităților industriale, aflate în vecinătatea zonei de locuit a orașului, **reconversia funcțională a amplasamentelor acestora prin scoaterea din circuitul industrial (vezi cazul fostei uzine Moldomin)** sau relocarea pe alte zone rezervate cu destinație de industrie și depozite;
5. Menținerea zonelor verzi existente, crearea, reabilitarea și înființarea unora noi, plantarea de peredele vegetale de protecție între zonele industriale și cele rezidențiale, respectarea regimului silvic în cazul pădurilor existente cu rol de protecție;
6. Corelarea P.U.G. actualizat cu Programul Local de Îmbunătățire a Calității Mediului prin realizarea de spații verzi și atingerea procentului de 25% de spațiu verde alocat fiecărei construcții;
7. Reglementarea pe linie de protecție a mediului a tuturor unităților industriale sau din alte domenii posibil a-și începe activitatea în viitor, cu impunerea de către autoritatea de mediu competentă, a unor condiții de funcționare care să asigure încadrarea în limitele admise;
8. Utilizarea în procesele industriale a tehnologiilor moderne cu efect redus de poluare sau tehnologii nepoluante, precum și utilizarea de instalații eficiente, de captare și transport a noxelor către sisteme moderne de purificare;
9. Se va avea în vedere izolarea termică a clădirilor de locuit colective din fondul construit actual al orașului Moldova Noua, pentru reducerea consumului de energie;
10. Introducerea/utilizarea combustibililor care generează emisii reduse de poluanți prin conectarea tuturor gospodăriilor la rețeaua de distribuție a gazului natural pentru a diminua astfel procentul de utilizare a combustibililor solizi a căror ardere generează poluați atmosferici în concentrații mari.

În urma analizei indicatorilor de urbanizare, a categoriilor de riscuri naturale, a calității factorilor de mediu ce caracterizează activitățile teritoriului orașului Moldova Noua nu este un element perturbator al factorilor de mediu decât în foarte mică măsură și nici nu este agresat de acțiunile economico-sociale ce acționează la nivel regional sau zonal.

Aceasta este o etapă reparatorie și minimală din punct de vedere al realizării condițiilor pentru începerea unui proces de dezvoltare durabilă.

În propunerile făcute, condiția utilizării judicioase a resurselor și gestiunea prudentă au fost principiile urmărite pentru protejarea mediului.

S-a urmărit ca intensitatea activităților umane să nu devină factor perturbator.

Teritoriul analizat este puțin agresat numai din interior, prin satisfacerea necontrolată a unor necesități.

La nivel local, instrumentele de aplicare a PUG -ului au făcut propuneri de intervenție privind ameliorarea factorilor de mediu și dezvoltarea în vederea protecției mediului prin măsuri:

1. La nivelul categoriilor de riscuri naturale și antropice (norme tehnice antiseismice, lucrări hidrotehnice împotriva inundațiilor și surpărilor de maluri, etc).
2. Controlul dezvoltării urbane cu prioritate în:
 - asigurarea resurselor de apă și energie
 - circulație și transport
 - confortul locuințelor
 - amenajarea spațiilor verzi
 - epurarea apelor uzate
 - controlul emisiilor nocive
 - servicii publice: calitatea educației, asistență sanitară
 - delimitarea și respectarea zonelor protejate.
3. La nivelul producătorilor de poluare:
 - agenții economici (controlul exploatării resurselor naturale, tehnologii, regim de construire, protecție sanitară, managementul deșeurilor etc.)
4. La nivelul organismului urban (echilibrul proceselor, conservarea modului de locuire, închiderea ciclurilor de consum al apei, materialelor, deșeurilor, compunerea spațiului și funcțiunilor peisajului natural și cultural).

3.10. Delimitarea zonelor protejate. Restricții.

Zonele protejate, cuprinzând component ale patrimoniului național natural și cultural, se subscriu Convenției asupra Protecției Patrimoniului European a Consiliului European. Potrivit acestuia părțile semnatare se angajează să adopte o politică de conservare integrată care:

- Să includă protecția patrimoniului arhitectural ca obiectiv major al dezvoltării urbane și amenajării teritoriului;
- Să promoveze programe de întreținere și restaurare;
- Să facă din conservarea, promovarea și punerea în valoare a patrimoniului arhitectural, un obiectiv major al politicilor în domeniul culturii, ambientului, amenajării teritoriului și urbanismului.

Zone construite protejate

Protecția patrimoniului național este definita de **Legea nr. 422** din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice publicata în Monitorul Oficial, Partea I nr. 407 din 24 iulie 2001.

Zonele de protecție ale zonelor cu valori de patrimoniu sunt stabilite și declarate pe baza studiilor de specialitate întocmite prin grija Direcției Monumentelor Istorice conform Legii Nr. 422. Zonele de protecție ale siturilor arheologice sunt stabilite și declarate conform **Legii nr. 258/2006** pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național.

Autorizarea execuției construcțiilor în aceste zone se face cu respectarea prevederilor pentru această Unitate Teritorială de Referință (UTR) din Regulamentul General de Urbanism (RGU).

Sunt permise acele tipuri de construcții compatibile cu specificul zonei în care sunt amplasate (locuițe, dotări) cu condiția respectării avizelor conforme ale organelor administrației publice centrale specializate (CNMI) pentru valori de interes național (categoria valorică A și B) sau ale serviciilor publice teritoriale ale MDLPL și Ministerul Culturii și Cultelor pentru valori de interes local (categoria C).

Sunt interzise orice fel de construcții sau amenajări care, prin funcțiune, configurație arhitecturală sau amplasament compromit aspectul general al zonei, afectează valoarea monumentului, ori a zonei protejate a acestuia.

Toate organismele implicate au răspundere privind păstrarea nealterată a caracterului cultural tradițional (obiceiuri, credințe, mod de viață și activitate).

Se vor respecta și indicatorii tehnici specifici UTR-ului (POT, CUT, aliniament, aliniere, parcelare).

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

MINISTERUL CULTURII

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE 2015

- Județul Caraș Severin -

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
209	CS-I-s-B-10857	Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Săliște"	oraș MOLDOVA NOUĂ	"Săliște"	
210	CS-I-m-B-10857.01	Așezare	oraș MOLDOVA NOUĂ	"Săliște", la 1 km NE de localitate	sec. IX - XI, Epoca medievală timpurie
211	CS-I-m-B-10857.02	Necropolă	oraș MOLDOVA NOUĂ	"Săliște", la 1 km NE de localitate	sec. II - III p. Chr., Epoca romană
212	CS-I-s-B-10861	Peșteră cu locuire preistorică	oraș MOLDOVA NOUĂ	"Valea Mare"	Preistorie
213	CS-I-s-B-30500	Așezare minieră	oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ogașul Băieșului" și "Cânepiște"	sec. II - III p. Chr., Epoca romană
214	CS-I-s-B-10858	Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Ostrovul Decebal"	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal"	
215	CS-I-m-B-10858.01	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal", insulă în apele teritoriale ale Dunării	Epoca medievală
216	CS-I-m-B-10858.02	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal"	Eneolitic
217	CS-I-m-B-10858.03	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal", insulă în apele teritoriale ale Dunării	Hallstatt
218	CS-I-m-B-10858.04	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal", insulă în apele teritoriale ale Dunării	Latène, Cultura geto - dacică
219	CS-I-m-B-10858.05	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal", insulă în apele teritoriale ale Dunării	Epoca bronzului
220	CS-I-m-B-10858.06	Necropolă	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal", insulă în apele teritoriale ale Dunării	Epoca bronzului

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr. crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
221	CS-I-m-B-10858.07	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Ostrovul Decebal", insulă în apele teritoriale ale Dunării	Eneolitic
222	CS-I-s-B-10859	Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Rât"	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Rât"	
223	CS-I-m-B-10859.01	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Rât", pe malul Dunării, la intrarea în localitate	Neolitic
224	CS-I-m-B-10859.02	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Rât"	sec. VII - VIII, Epoca migrațiilor
225	CS-I-s-B-10860	Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Vinograda - Vlaskikraj"	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Vinograda - Vlaskikraj"	
226	CS-I-m-B-10860.01	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Vinograda - Vlaskikraj", la capătul estic al localității, pe malul Dunării	sec. IX - X, Epoca medievală timpurie
227	CS-I-m-B-10860.02	Așezare	localitate componentă MOLDOVA VECHE; oraș MOLDOVA NOUĂ	"Vinograda - Vlaskikraj", la capătul estic al localității, pe malul Dunării	sec. III - IV p. Chr., Neolitic târziu

Delimitarea zonei construite protejate pe baza criteriilor de definire , istorice , funcționale, de vizibilitate, valorice

SITURI ARHEOLOGICE UAT MOLDOVA NOUĂ

IV.3.3. LISTA MONUMENTELOR ARHEOLOGICE

- 1. CS-II-s-B-10861** – Peșteră cu locuire preistorică de la Valea Mare;
- 2. CS-I-s-B-10858** - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Ostrovul Decebal"
 01. CS-I-m-B-10858.01 – Așezare de epoca medievală;
 02. CS-I-m-B-10858.02 – Așezare eneolitică;
 03. CS-I-m-B-10858.03 – Așezare Hallstattiană;
 04. CS-I-m-B-10858.04 – Așezare La Tene;
 05. CS-I-m-B-10858.05 – Așezare de epoca bronzului;
 06. CS-I-m-B-10858.06 – Necropolă de epoca bronzului;
 07. CS-I-m-B-10858.07 – Așezare eneolitică.
- 3. CS-I-s-B-10859** – Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Rât".
 01. CS-I-m-B-10859.01 – Așezare neolitică;
 02. CS-I-m-B-10859.02 – Așezare de epoca migrațiilor (sec. VII-VIII).
- 4. CS-I-s-B-10860** - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Vinograda - Vlaskikraj"
 01. CS-I-m-B-10860.01 – Așezare medievală timpurie (sec. IX-X);
 02. CS-I-m-B-10860.02 – Așezare neolitică și post-romană (sec. III-IV).
- 5. CS-II-s-B-30500** – Așezare minieră de epocă romană de la Ogașul Băieșului și Cânepiște (sec. II-III d.Hr.).
- 6. CS-I-s-B-10857** - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct Săliște:
 01. CS-I-m-B-10857.01 – Așezare medievală timpurie (sec. IX-XI);
 02. CS-I-m-B-10857.02 – Necropolă romană (sec. II-III d.Hr.).

Fișe analitice și zone de protecție ale siturilor aflate în lista monumentelor istorice

Localizare	Toponim	Cod RAN/LMI
Moldova Nouă	Valea Mare – Peștera Gura Haiducească sau Gaura Turcească, „Ogașul Găurii”.	51065.06 CS-II-s-B-10861
1. Date cu caracter teritorial-administrativ		
1.1. Județ	Caras Severin	
1.2. Localitate	Moldova Nouă	
1.3. Denumire sit	Locuire preistorică de la Moldova Nouă - Valea Mare	
1.4. Regim de proprietate	-	
1.5. Proprietar	-	
1.6. Data ultimei fișe	10.12.2014	
2. Date generale		
2.1. Categorie sit	Locuire	
2.2. Tip sit	Așezare	
2.3. Datare	Preistorie	
2.4. Forma de relief	Terasă	
2.5. Reper	la 4 km E de oraș, cartierul Moldova Veche. Accesul se realizează prin DC49.	
2.6. Stratigrafie generală	-	
2.7. Stare de conservare	bună	
2.8. Suprafață (estimativ)	1370 m	
2.9. Cercetare	Periegheză	
2.10. Bibliografie	1. DMASI, Proiectul Listei Monumentelor Istorice, 1991 [Proiect LMI] (sursa fișei de sit) 2. Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis /16/07/2004, Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/ 2004, vol., București, 2004, poz. 227, p. 766 [Ordin MCC] (sursa fișei de sit).	
3. Poziție geografică		
3.1. Adresa	-	
3.2. Latitudine (WGS)	44°43'53.30"N	
3.3. Longitudine (WGS)	21°44'21.50"E	
3.4. Altitudine (nmn)	489 m	
4. Observații		
Situl este situat în cartierul Moldova Nouă, pe Valea Mare, la cca. 4 km est de oraș. Așezarea de aici este datată a fi din Preistorie, fără a fi indicată epoca sau cultura căreia îi aparține. Peștera Gaura Haiducească, cunoscută și sub numele de Gaura Turcească, are o lungime de 1370 m, și se află la 3 kilometri de Moldova-Nouă. Ea reprezintă porțiunea subterană a Ogașului Găurii. Pârâiașul pătrunde în peșteră printr-o intrare monumentală, de 10 x 20 m, parcurge o sală uriașă, de 100 m lungime și 25 m înălțime, plină cu blocuri prăbușite, și cu mai multe nișe. Pârâiașul se pierde la capătul sălii mari și reapare pe partea cealaltă a masivului, printr-o ieșire mult mai mică, mascată de copaci. Peștera a fost cartată și descrisă în anii 1960-1961 de L. Botosaneanu, A. Negrea și St. Negrea, iar între 1967 și 1969 a făcut obiectul unor cercetări de ecologie cavernicolă (A. Negrea și St. Negrea). Aici, în Sala Mare, pe patrea sângă a intrării, cu prilejul unei vizite V. Boeoneanț și P. Rogozea au descoperit mai multe fragmente ceramice și unelte din silex. Prin caracteristicile lor materialele au fost atribuite de către cei doi specialiști neoliticului și se află astăzi în M.J. Reșița. Menționăm faptul că peștera se găsește pe teritoriul administrativ al comunei Gârnici.		

5. Coordonate topo – Stereo 70

5.1. Coordonate ZP (vertex)			5.2. Coordonate gura peșterii (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	364434.4110	241954.7000	1	364873.307	242475.184
2	364321.2930	241856.0910			
3	364238.9010	241879.6950			
4	364235.5580	241919.7940			
5	364331.2140	241971.1300			
6	364434.4110	241954.7000			
Localizare Moldova Nouă			Toponim Ostrovl Decebal Ostrovl Mare Humca		Cod RAN/LMI 51065.03 CS-I-s-B-10858 01. CS-I-m-B-10858.01 02. CS-I-m-B-10858.02 03. CS-I-m-B-10858.03 04. CS-I-m-B-10858.04 05. CS-I-m-B-10858.05 06. CS-I-m-B-10858.06 07. CS-I-m-B-10858.07

1. Date cu caracter teritorial-administrativ

1.1. Județ	Caras Severin
1.2. Localitate	Moldova Nouă
1.3. Denumire sit	Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Ostrovl Decebal"
1.4. Regim de proprietate	-
1.5. Proprietar	-
1.6. Data ultimei fișe	10.12.2014

2. Date generale

2.1. Categorie sit	Locuire
2.2. Tip sit	Așezare; Necropolă.
2.3. Datare	01. Așezare de epoca medievală; 02. Așezare eneolitică; 03. Așezare Hallstattiană; 04. Așezare La Tene; 05. Așezare de epoca bronzului; 06. Necropolă de epoca bronzului; 07. Așezare eneolitică. Așezări; cult.Coțofeni-Kostolac-Vucedol; cult.Vatina; Hallstatt.
2.4. Forma de relief	Insulă
2.5. Reper	insulă în apele teritoriale ale Dunării, cartierul Moldova Veche
2.6. Stratigrafie generală	Stratul de cultură hallstattian, cu o grosime relativ mică, este separat de nivelul aparținând perioadei de tranziție spre epoca bronzului printr-un strat de nisip, cu grosimea de aprox.0,25 - 0,35 m. Nivelul de locuire aparținând cult.Coțofeni-Kostolac-Vucedol este cel mai gros, având aprox.1,30-1,50 m. Aici au fost descoperite locuințe cu mai multe faze de refacere, marcate prin vetre de foc și gropi de pari. În apropierea acestora se aflau gropi menajere cu foarte multe scoici, oase de animale și fragmente ceramice. Gropi mari de provizii din perioada cult.Vatina perforază stratul de cult.Coțofeni. Ele au diametrul de aprox.1,20-1,30 m și o adâncime ce variază între 1,20 și 1,60 m. Descoperirile Vatina de pe "Hunca" se leagă de așezarea din promontoriul numit "Spitz" al Ostrovului Decebal și prezintă analogii cu descoperirile de pe ambele maluri ale Dunării, între Novi Sad și Moldova Veche, inclusiv bazinul inferior al râurilor

	Tisa și Sava, limita nord-estică fiind la sud de Mureș. Materialele arheologice sunt depozitate la Muzeul județean Reșița.
2.7. Stare de conservare	modestă
2.8. Suprafață (estimativ)	-
2.9. Cercetare	Cercetări sistematice, periegeze. Săpături de salvare; 1987-1988.
2.10. Bibliografie	DMASI, Proiectul Listei Monumentelor Istorice, 1991 [Proiect LMI] (sursa fișei de sit) Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis /16/07/2004, Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/ 2004, vol., București, 2004, poz. 212-213, 215-219, p. 765-766 [Ordin MCC] (sursa fișei de sit) Oprinescu, Adriana, Cronica cercetărilor arheologice din România. Campaniile 1983-1992, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 1993, http://cronica.cimec.ro/detaliu.asp?k=658 Sabin A. Luca, Descoperiri arheologice din Banatul românesc. Repertoriu. Sibiu 2006.
3. Poziție geografică	
3.1. Adresa	-
3.2. Latitudine (WGS)	44°42'00.9"N
3.3. Longitudine (WGS)	21°37'43.1"E
3.4. Altitudine (nMN)	451 m
4. Observații	
Potrivit arheologului Gh. Lazatovici, în insula Ostrov (sau Decebal), pe ridicătura de teren cunoscută de către localnici ca „Humca”, de pe o dună de nisip provin mai multe piese din silex, cu caracter microlitic, din care una de formă trapezoidală, înaltă, precum și câteva fragmente de ceramică atipice, atribuite culturii neolitice – Starčevo-Criș. Arheologul S. A. Luca apreciază că această fază trebuie legată de unul dintre primele triburi neolitice așezate în această zonă. Cronologia stațiunilor neolitice timpurii, caracterizate prin prezența ceramicii monocrome, eventual cu ciupituri este legată potrivit autorului citat, de sfârșitul fazei II A și începutul fazei II B a culturii Starčevo-Criș, când elementele neolitice se instalează definitiv la nivelul Clisurii. Stațiunile acestei perioade sunt situate pe primele terase, foarte joase, ale Dunării, deseori în perimetrul inundabil. Explicația acesta poate fi dată de resursele de hrană formate preponderent din peștele oferit de fluviu și de bogăția vânatului din zonă. În general stațiunile Starčevo-Criș influențele vinciene care ajung să domine Banatul de câmpie, în zona depresiunii Pojejena – Moldova Veche sunt mai puțin pregnante, comunitățile locale continuând o dezvoltare normală. Așezarea de epocă medievală din cadrul sitului arheologic de la Moldova Veche – Ostrovul Mare (Ostrovul lui Decebal) Cod RAN - 51065.03. Cod LMI - CS-I-m-B-10858.01 Așezarea de epocă medievală timpurie (sec. VIII) din cadrul sitului arheologic de la Moldova Veche – “Spitz” Cod RAN – 51083.01 Situl este situat în partea de vest a Ostrovului lui Decebal. Astăzi a fost acoperit în cea mai mare parte de apele Dunării. Așezarea hallstattiană din situl arheologic de la Moldova Nouă – Ostrovul Mare (Ostrovul lui Decebal) Cod RAN - 51065.03. Cod LMI - CS-I-m-B-10858.03 Pe insula Ostrovul Mare, în punctul “Groblic” (Ordele, Kalinovăț) au fost cercetate mai multe movile (?) aparținând unei necropole tumulare birituale, aparținând Hallstattului mijlociu și târziu. Din datele publicate se cunoaște că în anii 1968 și 1969 au fost săpați aici tumuli. În tumulul I erau două morminte, din care primul mormânt avea ca inventar funerar: fructieră, ceașcă, vârf de lance și un pumnal hallstattian. Într-un mormânt din al doilea tumul s-au găsit 20 de piese de bronz hallstattiene. În unii tumuli având în manta bolovani, s-au găsit fragmente ceramice Basarabi. Așezarea La Tène din Situl arheologic de la Moldova Nouă – Ostrovul Mare (Ostrovul lui Decebal)	

Cod RAN - 51065.03.

Cod LMI - CS-I-m-B-10858.04

Așezarea de epoca bronzului de pe Ostrovul Mare

Cod RAN – 51065.03

Cod LMI – CS-I-m-B-10858. 05

Pe înălțimea numită de localnici „Humca” în urma cercetărilor de suprafață, iar ulterior prin săpături a fost cercetată o așezare Coțofeni III, cu trei nivele de locuire, contemporane cu ultimele etape ale culturii, așa cum sunt ele reprezentate la Băile Herculane – Peștera Hoților. În ultimele straturi de cultură de aici se constată o puternică întrepătrundere ale unor elemente Cernavodă cu elemente Vučedol. Săpăturile arheologice din anii 1987-1988, din punctul „Humca”, au evidențiat un strat de cultură materială gros de 1,30 – 1,50 m.

De aici, pe lângă materialele ceramice și uneltele de silex au ieșit la suprafață peste 2.200 fragmente osteologice, din care 1158 aparțin mamiferelor, în special bovine, ovicaprine, suine, dar și unor specii sălbatice precum, bourul, cebul și căpriorul.

Nivelul de cultură Coțofeni este suprapus de un nivel de locuire aparținând bronzului timpuriu, respectiv culturii Vatina.

Necropola de epoca bronzului de la Moldova Veche – „Ostrovul Decebal”

Cod RAN – 51065.03

Cod LMI – CS-I-m-B-10858.06

Surse mai vechi au semnalat existența unei alte necropole de incinerare în urnă, aparținând epocii bronzului, caracterizată prin ceramică încrustată cu substanță alb, la Moldova Veche – „Ostrov”. Aici, sub stratul de nisip, s-au identificat doi tumuli funerari, aparținând culturii Coțofeni și Vucedool, precum și ceramică Gârla Mare.

Din tumulul funerar nr. 2, având două morminte de incinerare, cu resturile de incinerare depuse în urne cu capac, alături de vase cu orfandă, provine un depozit format din patru piese, identificate în centrul movei, între cele două morminte Vučedol. Lățită în forma unei frunze de salcie și fragmentată în mai multe bucăți.

Tot în această zonă sondajul efectuat aici la 1961 de către Vl. Dumitrescu și I. Stratan a scos la suprafață urmele unei așezări Verbicioara, distrusă în cea mai mare parte de apele Dunării. Codul RAN al sitului este - 51083.01

Din locuri neprecizate situate pe teritoriul insulei, provin mai multe fragmente ceramice, cu ornamentație tipică Vatina, unelte de piatră lustruită, obiecte de bronz, fusaiole etc. toate de epoca bronzului, aflate astăzi în muzeul de la Vârșeț. Alte materiale arheologice de aici, au ajuns în colecția particulară a fostului căpitan al portului – Georgescu, de unde au fost achiziționate în 1958 de către muzeul din Lugoj. Tot aici s-a găsit un depozit de bronzuri, atribuit de către m. Rusu grupului Bălvănești – Vinț (Ha. C – sec. VII a.Chr).

Aici s-a descoperit un tumul funerar datat în vremea culturii Coțofeni.

Bibliografie: Popescu D. 1968, p. 698; Petrovsky 1977, p. 444; Medeleț și Bugilan 1987, p. 148.

Într-un loc de pe insulă, situat pe malul Dunării, au fost descoperite o așezare și o necropolă Gârla Mare.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 444; Săcărin 1983, p. 61; 1993, p. 76.

Punctul Spitz.

Acesta se află în partea de vest a insulei. Aici s-a descoperit o necropolă de incinerare cu urne de tipul celor din cultura Vatina, dar și materiale ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo (așezare și necropolă) și Verbicioara.

Aceștia au descoperit aici o așezare Verbicioara distrusă în mare parte de apele Dunării, dar și una Vučedol.

Tot aici s-ar fi descoperit și urme de secolul VIII d.Chr.

Din locuri neprecizate de pe întinsul insulei provin mai multe loturi de materiale arheologice din epoci diferite.

Un prim lot de materiale arheologice a fost recoltat între anii 1925-1934.

Undeva pe insulă s-a descoperit un depozit de bronzuri care este atribuit seriei Bălvănești-Vinț (Ha C) (Moldova Veche II).

Bibliografie: Petrescu-Dîmbovița 1977, p. 100; Petrovsky 1977, p. 445; Săcărin 1979a, p. 113; Mărghită 1980, p. 77; Bejan 1985-1986, p. 234; Gumă 1993, p. 255, 292.

Punctul Groblia sau Groble.

Aici s-au descoperit morminte tumulare cu inventar caracteristic perioadei hallstattiene.

Cercetarea arheologică de suprafață, efectuate de către „grupului de cercetări complexe Porțile de Fier I” în Insula Ostrov a dus la identificarea unei necropole tumulare hallstattiene, atribuită culturii Basarabi, având un caracter mixt (inhumație și incinerare) în punctual în punctul Groblia (sau Groble). În urma cercetărilor efectuate, în anii 1967-1968,

s-au săpat aici un număr de 6 tumuli funerari. În primul an cercetătoarea Marilena Florescu sapă doi tumuli, pentru ca în anul următor arheologul Petre Roman, mai cercetează încă patru tumuli. O parte din materialul arheologic a fost depozitat la muzeul din Drobeta Turnu Severin.

Rezultatele cercetărilor au rămas încă inedite.

Coordonate GPS: Lat. 44° 41' 45.00" N, Long. 21° 37' 44.00" E, Alt. 69 m.

Bibliografie: Popescu D. 1969, p. 537; 1969a, p. 501; Babeș 1971, p. 382; Lazarovici 1977b, p. 16; Petrovsky 1977, p. 445; Gumă 1983, p. 70; 1993, p. 214, 292; Medeleț și Bugilan 1987, p. 149.

Punctul Canalul Morii.

Dincolo de râul care se scurge în Dunăre s-a identificat o necropolă cu urne funerare de tip Vatina.

Bibliografie: Petrovsky 1977, p. 445; Medeleț și Bugilan 1987, p. 149; Gogâltan 2004, p. 93, 103.

Monede preromane descoperite în împrejurări diferite.

Bibliografie: Winkler 1968, p. 39; Medeleț 1994a, p. 269-270.

Aici sunt amintite urme de locuire din secolul VI-VII și a doua jumătate a secolului VIII d.Chr.

Bibliografie: Mărghită 1985, p. 77-78; Stanciu 2000, p. 155-156; Dulea 2001, p. 236; Mare 2004, p. 182.

5. Coordonate topo – Stereo 70

5.1. Coordonate contur (vertex)

	X(m)	Y(m)
1	362126.40	232310.93
2	361950.67	232969.95
3	361979.96	233560.63
4	361399.04	234053.67
5	360398.30	234341.69
6	359890.61	234346.57
7	359661.18	233897.46
8	359846.68	232930.90
9	359719.76	232623.35
10	358992.39	232755.16
11	358850.83	232677.05
12	358987.51	232432.97
13	359831.68	232175.02
14	359895.50	232047.32
15	360955.75	232312.54

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare	Toponim	Cod RAN/LMI
Moldova Nouă	Rât sau Motel	51065.04 CS-I-s-B-10859 01. CS-I-m-B-10859.01 02. CS-I-m-B-10859.02

1. Date cu caracter teritorial-administrativ

1.1. Județ	Caraș Severin
1.2. Localitate	Moldova Nouă
1.3. Denumire sit	Situl arheologic de la Moldova Nouă, punctul "Rât" sau "Motel".
1.4. Regim de proprietate	-
1.5. Proprietar	-
1.6. Data ultimei fișe	10.12.2014

2. Date generale

2.1. Categorie sit	Locuire
2.2. Tip sit	Așezare; necropolă?
2.3. Datare	01. Așezare neolitică; 02. Așezare de epoca migrațiilor (sec. VII-VIII).
2.4. Forma de relief	Terasă
2.5. Reper	pe malul Dunării, la intrarea în localitate, cartierul Moldova Veche - Orașul Nou
2.6. Stratigrafie generală	-
2.7. Stare de conservare	modestă
2.8. Suprafață (estimativ)	54.41 ha
2.9. Cercetare	Săpături arheologice s-au efectuat în anii 1961, 1970, 1975- 1976, 1978 și 1981.
2.10. Bibliografie	1. DMSI, Proiectul Listei Monumentelor Istorice, 1991 [Proiect LMI] (sursa fișei de sit) 2. Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis /16/07/2004, Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/ 2004, vol., București, 2004, poz. 221-223, p. 766 [Ordin MCC] (sursa fișei de sit) 3. Sabin A. Luca, Descoperiri arheologice din Banatul românesc. Repertoriu. Sibiu 2006.

3. Poziție geografică

3.1. Adresa	-
3.2. Latitudine (WGS)	44°43'25.3"N
3.3. Longitudine (WGS)	21°37'00.8"E
3.4. Altitudine (nMN)	71 m

4. Observații

Situl menționat este amplasat la nord vest de Moldova Veche, sub hotelul nou de pe malul Dunării, în fața terasei Valurile Dunării, la 150 m nord de km 102 al șoselei Orșova- Baziaș. Încă din primăvara anului 1970, în arătură au apărut materiale neolitice, precum silexuri și materiale ceramice, aparținând culturii Starčevo – Criș.

Cercetările elterioare au confirmat faptul că cel mai vechi nivel de locuire aparține culturii Starčevo – Criș, faza IIIB - IV A. Stațiunea neolitică de aici este amplasată la est de betonieră, în fața blocului 5, din Orașul Nou, între oraș și Dunăre. În cadul așezării situate pe terasa inferioară a fluviului, stratul de cultură nu depășește grosimea de 0,40 m. În urma mai multor campanii de săpături efectuate de către Gh. Lazatovici, în anii 1970; 1975-1976 și 1978, au fost deschise mai multe secțiuni, dezvelind șase complexe de locuire, din care patru au fost săpate în întregime.

- un bordei mai mare cu dimensiunile 5,5 × 4 × 0,80 m, fiind considerat unul dintre cele mai amri bordeie ale acestei civilizații din Banat (Lazatovici, p. 93).

- L2 (s-au păstrat doi pereți) lățime de 3 m, lungime imposibil de determinat.

- Bordei 3: $2,3 \times 2 \times 1,2$ m.

- Bordei 4 a fost delimitat pe 3 m.

- L5 a fost săpată parțial.

- Bordei 6: $5,6 \times 3,2 \times 0,8$ m. În colțul de SV era amplasat un cuptor „de pâine”, săpat în malul bordeiului. Cuptorul cu un diametru de 0,90 m și înălțimea de 0,30 m, avea calotă sferică, gura semirodundă, vatra netezită și pereții de o grsime medie. În interior, pe lângă cenușă și cărbune au mai apărut câteva fragmente ceramice și o platformă cu urme de lipitură. În 1980, Gh. Lazarovici și D. Teicu execută aici o săpătură, prilej cu care este scos la suprafață un „bucraniu”.

Așezarea și necropola de epocă medievală timpurie (sec. XII-XIII), de la Moldova Veche – „Rât”

Cod RAN – 51083.05

Cod LMI 2015 – CS-I-s-B-10859.02

Așezarea medievală de la Moldova Nouă, punctul „Rât” este situată pe terasa mijlocie a Dunării, între șosea și Dunăre, în dreptul blocurilor de locuințe nr. 5-8 din Orașul Nou, la cca 1 km spre vest de clădirea Căpităniei portului.

Descoperirea sitului a fost avantajată de ridicarea noului hotel amplasat pe malul fluviului, în fața terasei Valurile Dunării. Primele materiale arheologice de aici au ajuns la Muzeul din Reșița în 1969, pentru ca un an mai târziu să înceapă săpături sistematice în acest punct. Pe lângă urmele preistorice de locuire (neolitice și hallstattiene) aici, în imediata vecinătate a Dunării au fost descoperite și cercetate un număr de 10 complexe de locuințe, aparținând unei așezări feudale timpurii (sec. XI-XII). Între complexele cercetate sunt menționate cinci locuințe tip semibordei, două complexe de locuire și mai multe gropi de provizii și menajere, inclusiv un cuptor cu piatră.

Locuințele cercetate au fost amenajate cu o parte adâncită în pământ, de formă ovală alungită sau chiar neregulară, cu dimensiuni pe axe, cuprinse între $4/3$ m la L8; $3/2$ m la L10 și $4/2,50$ m la L9. Faptul că nu a fost identificate urmele gropilor pentru stâlpi de susținere a acoperișului, i-a determinat pe cercetători să aprecieze că pereții caselor erau realizați din bârne de lemn, sprijinite pe tălpi din lemn.

Așezarea hallstattiană din cadrul sitului arheologic de la Moldova Veche – Rât (Motel)

Cod RAN - 51065.04.

Cod LMI - CS-I-s-B-10859

Situl menționat este amplasat la nord vest de Moldova Veche, sub hotelul de pe malul Dunării, în fața terasei Valurile Dunării, la 150 m nord de km 102 al șoselei Orșova- Baziaș. În cadrul sceleșii așezări, situată pe marginea terasei mijlocii a Dunării, Gh. Lazarovici și M. Gumă, în cadrul campaniilor de săpături efectuate în cadrul așezării neolitice de aici, au identificat existența unui bordei hallstattian (Ha D). Materialele încă nedidit, se află în muzeul din Reșița. Săpăturile de aici au avut loc în cadrul mai multor campanii în anii 1961, 1970, 1975 - 1976, 1978 și 1981.

Alte descoperiri semnalate din această perioadă sunt:

- Ceramica de tip Basarabi descoperită în sat, pe malul Dunării;
- Ceramica hallstattiană târzie, descoperită lângă sat, pe malul Dunării;
- Bordeiul hallstattian descoperit în punctual „Rât” (Petrovsky, 1977, 443).

Punctul Rât sau Motel.

Punctul se află, în mare parte, sub hotelul nou de pe malul Dunării, în fața terasei Valurile Dunării, la 150 m nord de km 102 al șoselei Orșova – Baziaș.

Așezarea neolitică aparține culturii Starčevo-Criș, fazele III-IV. S-au descoperit și urme materiale Ha D, precum și bordeie din perioada sec. XII-XIII d.Chr.

Aici este menționat și un cimitir medieval timpuriu, contemporan cu așezarea (vezi Luca 2006).

5. Coordonate topo – Stereo 70

5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	364925.2240	232472.2190	1	364946.5140	232508.6970

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

2	365113.0950	232176.0680	2	365045.5250	232344.6460
3	365280.7480	232134.9900	3	365166.5960	232190.4610
4	365269.3670	232016.2590	4	365343.9190	232145.6550
5	364639.2590	232093.1070	5	365319.0420	231982.8350
6	364371.7930	232125.1620	6	364360.7360	232087.6700
7	364367.3820	232237.5430	7	364355.2450	232216.2730
8	364095.1660	232267.8660	8	364064.4370	232246.8980
9	364109.8540	232690.3180	9	364087.3550	232729.8650
10	364925.2240	232472.2190	10	364946.5140	232508.6970

Localizare Moldova Nouă	Toponim Vinograda - Vlaskikraj	Cod RAN/LMI 51065.05 CS-I-s-B-10860 01. CS-I-m-B-10860.01 02. CS-I-m-B-10860.02
1. Date cu caracter teritorial-administrativ		
1.1. Județ	Caraș Severin	
1.2. Localitate	Moldova Nouă	
1.3. Denumire sit	- Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Vinograda - Vlaskikraj"	
1.4. Regim de proprietate	-	
1.5. Proprietar	-	
1.6. Data ultimei fișe	10.12.2014	
2. Date generale		
2.1. Categorie sit	Locuire	
2.2. Tip sit	Așezare;	
2.3. Datare	01. Așezare medievală timpurie (sec. IX-X); 02. Așezare neolitică și post-romană (sec. III-IV).	
2.4. Forma de relief	Terasă	
2.5. Reper	la capătul estic al localității, pe malul Dunării, cartierul Moldova Veche.	
2.6. Stratigrafie generală	Stratigrafie complexă.	
2.7. Stare de conservare	modestă	
2.8. Suprafață (estimativ)	61.38 ha	
2.9. Cercetare	Cercetări sistematice	
2.10. Bibliografie	DMASI, Proiectul Listei Monumentelor Istorice, 1991 [Proiect LMI] (sursa fișei de sit) Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis /16/07/2004, Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/ 2004, vol., București, 2004, poz. 224-226, p. 766 [Ordin MCC] (sursa fișei de sit) Cronica cercetărilor arheologice din România. Campaniile 1983-1992, CIMEC-Institutul de Memorie Culturală, București, 1993, http://cronica.cimec.ro/detaliu.asp?k=656 [Publicație] Sabin A. Luca, Descoperiri arheologice din Banatul românesc. Repertoriu. Sibiu 2006.	
3. Poziție geografică		
3.1. Adresa	-	
3.2. Latitudine (WGS)	44°43'06.6"N	
3.3. Longitudine (WGS)	21°37'29.0"E	

3.4. Altitudine (nMN)	451 m		
4. Observații			
Așezarea medievală timpurie de la Moldova Veche – „Vinograda-Vlaskicraj” (sec. IX-X).			
Cod RAN 51065.05			
Cod RAN - CS-I-s-B-10860.01			
NOTĂ. Dacă situl arheologic menționat mai sus are codul LMI – CS-I-s-B-10860, părțile sale componente, respectiv:			
- Așezarea romană are codul - CS-I-m-B-10859.02			
- Așezarea medievală timpurie are codul - CS-I-m-B-10859.01			
Situl medieval timpuriu situat la capătul estic al localității, pe malul Dunării, cartierul Moldova Veche, suprapune un sit de epocă romană și romano-bizantină de sec. III-IV.			
Din cele 5 locuințe cercetate în acest sit, patru aparțin perioadei feudale timpurii (sec. IV-IX). Forma locuințelor este rectangulară, cu colțurile rotunjite, sau ovală. Sunt locuințe semi-îngropate, afundate față de nivelul de călcare cu 0,25-0,55 m. Dimensiunile acestora variază între 4,60 x 4 m cea mai mare și 2,5 x 2,20 cea mai mică. Locuințele aveau pereții din nuiiele împletite, acoperite cu lut (chirpic), fără a fi identificați stâlpi de susținere. Instalațiile de foc au forma unor vetre deschise, de formă ovală sau rotundă, cu diametre cuprinse între 0,70 și 1 m, realizate din lipitură de lut galben pe un pat de pietricele. În interiorul semibordeiilor au fost descoperite patru gropi pentru păstrarea alimentelor.			
Așezarea de epocă daco-romană de la Moldova Veche – „Vinograda-Vlaskicraj” (sec. III - IV) Cod RAN – 51065.05			
Cod LMI - CS-I-s-B-10860.02			
Așezarea este situată la capătul estic al localității Moldova Veche, pe terasa mijlocie a fluviului, la o cotă de 2-3m față de nivelul apei. Atât înainte cât și după formarea lacului de la Porțile de Fier, care practic a acoperit peste 80 % din suprafața sitului, acesta este supus unui proces constant de erodare În profilul rămas, cu aspect lutos, format din depuneri de loess, se mai poate observa conturul unor complexe de interes arheologic (bordee. Locuințe de suprafață și gropi) din diferite epoci istorice, începând cu neoliticul și până în sec. al XIII-lea. În urma erodării malului, o parte importantă din conținutul acestor complexe ajunge pe plajă, de unde, de cele mai multe ori ajunge în colecții particulare.			
Punctul Vinograda sau Vlașicicrai.			
În zona cu acest nume s-a descoperit o așezare romană. 80% din așezare este submersă în urma creșterii nivelului Dunării. Partea păstrată a sitului are o lățime de aproximativ 50 m.			
S-au cercetat mai multe locuințe și alte complexe cu caracter edilitar-gospodăresc. Aici au apărut monede romane între care un denar Marc Aurelius pentru Antoninus Pius și două monede de bronz foarte prost conservate.			
Localnicii au mai descoperit alte 6 monede de secol IV d.Chr. în același punct. Seria monetară descoperită în acest loc s-a mărit în fiecare an.			
Tot aici s-au descoperit și urme de secolul VIII d.Chr.			
5. Coordonate topo – Stereo 70			
5.1. Coordonate contur (vertex)			
5.2. Coordonate ZP (vertex)			
X(m)	Y(m)	X(m)	Y(m)
1	362995.3910	1	363006.0720
2	362889.3150	2	362851.5080
3	362810.8360	3	362602.0550
4	362719.5440	4	363032.3990
5	362961.8500	5	363096.6310
6	363058.9850	6	363368.2380
7	363226.3710	7	363420.3550

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

8	363276.2350	232930.1490	8	363308.4780	232722.7260
9	363268.3090	232739.8070	9	363159.8870	232683.3580
10	362995.3910	232670.1920	10	363006.0720	232633.8920

Localizare	Toponim	Cod RAN/LMI
Moldova Nouă	Ogașul Băieșului	51065.02 CS-II-s-B-30500
1. Date cu caracter teritorial-administrativ		
1.1. Județ	Caraș Severin	
1.2. Localitate	Moldova Nouă	
1.3. Denumire sit	- Așezare minieră de epocă romană de la Ogașul Băieșului (sec. II-III d.Hr).	
1.4. Regim de proprietate	-	
1.5. Proprietar	-	
1.6. Data ultimei fișe	10.12.2014	
2. Date generale		
2.1. Categorie sit	Locuire; exploatare minieră.	
2.2. Tip sit	Așezare; mină.	
2.3. Datăre	Așezare minieră de epocă romană (sec. II-III d.Hr). Perioada medievală și modernă.	
2.4. Forma de relief	Zonă montană.	
2.5. Reper	Punctul "Ogașul Băieșului" se află situat în Munții Locvei, sub cleantul Bosneagului (600 m), la jumătatea drumului dintre Moldova Nouă și satul Moldovița. Situl arheologic de la Moldova Nouă - Ogașul Băieșului. la 3 km N de oraș pe Valea Bătrână.	
2.6. Stratigrafie generală	Stratigrafie complexă.	
2.7. Stare de conservare	modestă	
2.8. Suprafață (estimativ)	16.74 ha	
2.9. Cercetare	Săpături arheologice 1983 – 1992. Săpătură de salvare; 1986-1987, Ovidiu Bozu.	
2.10. Bibliografie	4. Sabin A. Luca, Descoperiri arheologice din Banatul românesc. Repertoriu. Sibiu 2006, 172.	
3. Poziție geografică		
3.1. Adresa	-	
3.2. Latitudine (WGS)	44°46'41.99"N	
3.3. Longitudine (WGS)	21°41'53.25"E	
3.4. Altitudine (nmN)	365 m	
4. Observații		
1. Mina de epocă daco- romană de la Moldova Nouă - „Ogașul Băieșului”		
Cod RAN – 51065.02		
Cod LMI - CS-I-s-B-10858		
Cartarea topo-arheologică a zonei, săpăturile de salvare întreprinse la una din construcțiile romane, fac certă localizarea, în punctul enunțat mai sus, a singurei așezări de minieri de epocă romană cunoscută până în prezent în Munții Banatului, specializați în extracția și prelucrarea minereurilor complexe de cupru, argint, aur, plumb și fier. Construcția cercetată are o formă dreptunghiulară cu dimensiunile de 19 x 9,70 m, orientată est-vest. Este compusă dintr-un corp principal ce numără 8 încăperi, o curte interioară și un alt corp compus din 3 încăperi. Corpul principal era prevăzut cu 2 încăperi de locuit, din care una prevăzută cu hypocaustum, 2 spații interioare de dimensiuni mici, având toate caracteristicile de funcționare a unei băi (therma) și 4 încăperi ce funcționau ca ateliere-topitorii. Din interiorul acestora a rezultat un număr însemnat de fragmente ceramice și funduri de vase de dimensiuni mijlocii și		

mici, folosite drept creuzete. Analizele efectuate pe depunerile de metal topit de pe pereții creuzetelor, a resturilor de zgură și metal topit descoperit în aceste încăperi, au prelevat prezența argintului și a cuprului. De asemenea, numeroase fragmente de zgură și fier topit au fost recuperate din cele 3 încăperi ce compun corpul secundar, situat în spatele curții interioare, ce ne facem să presupunem că aici funcționau ateliere de prelucrare a fierului brut. Urmele unor cuptoare de redus minereul de fier de epoca romană au fost descoperite la numai 50 m nord de clădire, pe malul pârâului.

Mineritul în zonă continuă și mai târziu, în epoca medievală, cunoscând o puternică dezvoltare inclusiv în perioada în care Banatul se găsea sub ocupație turcească. Importanța mineritului rezidă și din faptul că aici s-a stabilit și reședința nahiei Moldova Nouă. Dovezi ale prelucrării metalelor avem încă din sec. XI-XIII, de când datează resturile de minereu prelucrat în așezarea de la Moldova Veche, - „Rât”.

Punctul Ogașul Băieșului și Cânepiște.

Minerurile de aici au fost exploatate în perioada dacică, romană, medievală, modernă și contemporană.

S-au descoperit și galerii romane și medieval funcționale. Una dintre mine se află în punctul Cânepiște sub stânca Baron.

5. Coordonate topo – Stereo 70

5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	369786.7520	238550.6680	1	369566.2690	238311.0580
2	369604.4340	238483.2460	2	369433.3550	238914.4200
3	369553.8790	238579.4680	3	369804.8730	239184.7080
4	369612.1900	238639.2840	4	370091.2390	238705.7480
5	369526.7700	238862.4700	5	369566.2690	238311.0580
6	369703.7210	239046.7660	6		
7	369896.0730	238945.3690	7		
8	369964.7080	238846.6590	8		
9	370004.8990	238694.3910	9		
10	369786.7520	238550.6680	10		

Localizare	Toponim	Cod RAN/LMI
Moldova Nouă	Săliște	51065.02 CS-I-s-B-10857 01. CS-I-m-B-10857.01 02. CS-I-m-B-10857.02

1. Date cu caracter teritorial-administrativ	
1.1. Județ	Caraș Severin
1.2. Localitate	Moldova Nouă
1.3. Denumire sit	- Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct Săliște.
1.4. Regim de proprietate	-
1.5. Proprietar	-
1.6. Data ultimei fișe	10.12.2014

2. Date generale	
2.1. Categorie sit	Locuire;
2.2. Tip sit	Așezare; necropolă.
2.3. Datare	01. CS-I-m-B-10857.01 – Așezare medievală timpurie (sec. IX-XI); 02. CS-I-m-B-

	10857.02 – Necropolă romană (sec. II-III d.Chr.).
2.4. Forma de relief	Terasă.
2.5. Reper	Către Dunăre, la ieșirea din Moldova Nouă, pe drumul spre Măcești.
2.6. Stratigrafie generală	Stratigrafie complexă.
2.7. Stare de conservare	modestă
2.8. Suprafață (estimativ)	38.36 ha
2.9. Cercetare	Evaluare de teren și sondaje arheologice de verificare.
2.10. Bibliografie	DMASI, Proiectul Listei Monumentelor Istorice, 1991 [Proiect LMI] (sursa fișei de sit) Lista Monumentelor Istorice, MO nr. 646 bis /16/07/2004, Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/ 2004, vol., București, 2004, poz. 209-211, p. 765 [Ordin MCC] (sursa fișei de sit) Luca, Sabin Adrian, Repertoriul arheologic al județului Caraș Severin, Economică, București, 2004, 99 [Publicație] Luca, Sabin Adrian, Descoperire arheologice din Banatul Românesc, Sibiu, 2006, 171 [Publicație]
3. Poziție geografică	
3.1. Adresa	-
3.2. Latitudine (WGS)	44°44'08.9"N
3.3. Longitudine (WGS)	21°36'54.4"E
3.4. Altitudine (nmN)	72 m
4. Observații	
Așezarea de epocă romană (sec. II-III) de la Moldova Nouă – „Săliște” Cod RAN – 51065.01 Cod LMI - CS-I-s-B-10857. Către Dunăre, la ieșirea din Moldova Nouă, pe drumul spre Măcești, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, inclusiv un vas din lut nedeterminat ca epocă. În acest punct din hotar este menționată o așezare dacoromană de secolele III-IV d.Chr. În bibliografia mai veche se amintește și un castru (<i>statio</i> ?). Poate fi vorba de situl amintit mai sus, în punctul „Sat”. Așezarea medievală timpurie de la Moldova Nouă – „Săliște” Cod RAN - 51065.01 Cod LMI 2015 – CS-I-s-B-10857.01 Așezarea medievală timpurie (sec. IX-X) de aici a fost descoperită în urma cercetării unor morminte de epocă romană (sec. II - III). Necropola de epocă romană (sec. II-III) de la Moldova Veche – „Săliște” Cod RAN – 51065.01 Cod LMI - CS-I-s-B-10857.02 Din acest loc sunt semnalate încă de la începutul sec. XX, mai multe fragmente ceramice preistorice și o greutate de lut ars, atribuite comunei primitive. Se crede că tot de aici provine și un ves de lut, aflat în prezent în muzeul de la Timișoara, atribuit aceleiași perioade. În anul 1977, în zona “Săliște” situată la ieșirea din Moldova Nouă către Dunăre, pe drumul spre Măcești, au fost întreprinse săpături arheologice de verificare, în urma cărora a fost localizată o necropolă romană. Tot de aici provine și un vas din lut nedeterminat ca epocă. În acest punct din hotar este o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. În bibliografia mai veche se amintește și un castru (<i>statio</i> ?) Din aceasta au fost cercetate două morminte de înhumatie, surprinse la adâncimea de 0,5 m și o fântână-puț. În cele două morminte defuncții au fost depuși în cistă de cărămidă, astfel că mormântul (M.1.) a fost construit din șapte	

rânduri de cărămizi prinse cu mortar, cu dimensiunile de 28/39/6 cm. Orientat aproximativ est-vest, mormântul avea dimensiunile exterioare de 2,45/1,20/0,56 m și o adâncime de 0,45 m, cu fundul acoperit de un strat de mortar bine întins, ușor ridicat spre zona craniană.

Din inventarul mormântului s-a recuperat un ulcior, din pastă semifină, roșie cărămizie, corp globular, fund inelar, găsit fragmentar, în poziție secundară, la suprafața mormântului. Al doilea mormânt (M.2), cu dimensiunile de 1,90/1/0,25m., din care au rămas nederanjate doar trei rânduri de cărămizi, se afla la 1,20 m de M.1. Cutia realizată din cărămizi cu dimensiunile de 40/28/5 cm, folosindu-se ca liant lutul. Cărămizile ce alcătuiau capacul și probabil o parte din pereții cutiei au fost dizlocate în formă de evantai în momentul jefuirii mormântului. Din schelet, în urma profanării, s-au mai păstrat doar porțiuni din femurul celor două membre inferioare, părți de *humerus*, *radius* și *cubitus*. Cele două morminte din punctul Săliște-Moldova Veche datează din secolele II-III p Chr.

Punctul Seliște sau Săliște.

Către Dunăre, la ieșirea din Moldova Nouă, pe drumul spre Măcești, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice. Tot de aici provine și un vas din lut nedeterminat ca epocă. În acest punct din hotar este o așezare dacoromană de secolele III-IV d.Chr. În bibliografia mai veche se amintește și un castru (*statio*?).

O. Bozu a cercetat aici morminte romane.

5. Coordonate topo – Stereo 70

01. CS-I-m-B-10857.01 – Așezare medievală timpurie (sec. IX-XI);

5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	364618.6290	235008.1420	1	364523.0430	235221.5320
2	364657.7200	234707.4550	2	364489.3390	235096.6640
3	364615.1230	234517.6950	3	364631.0460	235042.7280
4	364446.0370	234495.4520	4	364727.5730	234975.7090
5	364383.2140	234733.6560	5	364668.4450	234509.7840
6	364127.1650	234924.5440	6	364424.1480	234444.5610
7	364244.0680	235243.1410	7	364378.6840	234700.1970
8	364466.8770	235063.7270	8	364017.4840	234941.4650
9	364618.6290	235008.1420	9	364011.8260	235373.1820
10			10	364523.0430	235221.5320

5. Coordonate topo – Stereo 70

02. CS-I-m-B-10857.02 – Necropolă romană (sec. II-III d.Chr).

5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	363713.5010	235477.4180	1	363256.1160	235251.0120
2	363422.8120	235367.6470	2	363153.9380	235485.5250
3	363256.6410	235331.3700	3	363057.1110	235597.2800
4	363158.1830	235506.2790	4	363147.5270	235760.3690
5	363159.1850	235724.2980	5	363694.7690	235693.8360
6	363679.2800	235674.6170	6	363735.9280	235455.8400
7	363713.5010	235477.4180	7	363256.1160	235251.0120

Repertoriul arheologic NATIONAL

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Nouă		Canalul Morii		51083.07	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Veche			
1.3. Denumire sit		Canalul Morii			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		25.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Locuire			
2.2. Tip sit		Așezare			
2.3. Datare		Epoca bronzului			
2.4. Forma de relief		Relief de șes, specific teraselor I și II a Dunării, din cadrul depresiunii Moldova Veche			
2.5. Reper		În partea de nord-vest a localității, spre cartierul Orașul Nou. Situl era amplasat dincolo de „Iazul Morii”, între șosea și Dunăre. Situl este inclus în zona de contur și protecție a sitului "Port".			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		-			
2.8. Suprafață (estimativ)		-			
2.9. Cercetare		-			
2.10. Bibliografie		Roska Márton, <i>Erdély Régészeti Repertoriuma. Cluj (1942).</i> , p.213, nr. 44; Gh. Lazarovici, C. Săcărin – <i>Epoca bronzului în Clisura Dunării</i> , în Banatica 5, 1979; F. Gogăltan, <i>Bronzul mijlociu în Banat. Opinii privind grupul Cornești-Crvenka</i> , în Banatica XXXII, 2004, p. 79-134; Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin</i> , Sibiu, 2004;			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44º 43' 24.14" N			
3.3. Longitudine (WGS)		21º 37' 11.10" E			
3.4. Altitudine (nMN)		73 m			
Situl se găsea dincolo de „Canalul Morii”, pe râul care se varsă în Dunăre. Astăzi acest canal nu mai există, dar potrivit hărților de secol XIX, acesta trecea pe la limita de vest al așezării de atunci. Aici s-a identificat o necropolă cu urne funerare de tip Vatina. Aria de răspindire a acestei civilizații cuprinde sudul Vojvodinei. Banatul central și sudic, inclusiv zona Clisurii. După câte se cunoaște, încă de la sfârșitul sec. XIX au fost semnalată pe malul Dunării, în apropierea portului, pe o lungime de 250-400 m, urme arheologice de epoca bronzului, printre care și o necropolă de incinerare în urnă, la care raportăm și descoperirea de la Canalul Morii.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	363613.2890	232073.1340	1	363191.1580	232283.4840
2	363243.2690	232275.9890	2	363538.1200	232735.3590
3	363552.0490	232689.7050	3	364089.9650	232730.9640
4	363717.1460	232676.1020	4	364069.5500	232241.0880
5	363870.6230	232609.4370	5	364354.3860	232212.6900
6	364063.6580	232633.4820	6	364358.9300	232016.8030
7	364042.4800	232227.8770	7	363586.7370	232016.0350
8	364309.5750	232212.6980	8	363191.1580	232283.4840
9	364316.1430	232056.4810	9		
10	364059.6290	232061.0750	10		
11	363613.2890	232073.1340	11		

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Veche		Așezarea de epocă medievală de la Moldova Veche		51083.08	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Veche			
1.3. Denumire sit		Așezarea de epocă medievală de la Moldova Veche			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		25.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Locuire, spațiu funerar			
2.2. Tip sit		Așezare, cimitir			
2.3. Datare		Sec. XI-XII			
2.4. Forma de relief		Intravilanul localității, relief de șes, specific teraselor I și II a Dunării, din cadrul depresiunii Moldova Veche			
2.5. Reper		În zona actualului port fluvial încă de la sfârșitul sec. XIX sunt menționate descoperiri de epocă medievală. Depozitul Agroland Moldova Nouă și portul fluvial.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		-			
2.8. Suprafață (estimativ)		1.5 ha			
2.9. Cercetare		Sondaje arheologice, descoperiri întâmplătoare.			
2.10. Bibliografie		D. Popescu 1966 – <i>Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1965</i> , în SCIV 4, 1966, p. 714; R. Petrovsky 1977 - <i>Contribuții la Repertoriu arheologic al localităților jud. Caraș-Severin, până în sec. al V-lea, î.e.n. (partea a III-a)</i> , în Banatica 4, p. 443-444; Lazarovici 1977b, p. 16; I.Uzum - <i>Considerații istorico-arheologice cu privire la așezările autohtone din Clisura Dunării între secolele VI-XIV</i> , în Drobeta 4 (1980), p. 125-139). S. Oța – <i>Orizonturi funerare din Banatul istoric</i> , în BB XXVIII, 2008, p. 267.; S. Oța – <i>Brățări bizantine și post bizantine descoperite la nordul Dunării (sec. XI-XII și încep. Sec. XIII)</i> , în Cercetări arheologice XXVI, 2019, 2019-242); Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin</i> , Sibiu, 2004;			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44° 43' 24.14" N			
3.3. Longitudine (WGS)		21° 37' 11.10" E			
3.4. Altitudine (nmN)		73 m			
De pe teritoriul actual al vechii așezări Moldova Veche au ieșit la suprafață în diferite perioade mai multe materiale aparținând perioadei medievale. Așezarea principală și necropola este menționată în nordul așezării, în punctul „Rât”. De asemenea, în curtea cetățeanului Bojdarea Dumitru, la nr. 327, în urma excavațiilor pentru construcții, a ieșit la suprafață fragmente de ceramică medievală și zgură. De asemenea, în urma unui sondaj efectuat în curtea vecină vămii, din apropierea portului s-au găsit urme de construcție și un mormânt. (Teicu, Bozu, 1982, p. 393). În cadrul lucrărilor colectivului de cercetări de la Porțile de Fier, la vest de port a fost dezvelită o locuință bordei de epocă feudală (Popescu D. 1966a, p. 714). Această descoperire poate fi raportată la descoperirea din aceeași perioadă, situată puțin mai spre nord, în punctul „Rât”. Din locuința dezvelită provin obiecte și vase de metal, precum și fragmente de ceramică cu sau fără smalt. Din această perioadă, de la Moldova Veche-Malul Dunării, provine și o brățară de sticlă, de culoare albastră, fără a avea date despre tipul și secțiunea avută. Posibilă amuletă, piesa a fost descoperită la Malul Dunării, dar nu se precizează ce tip de secțiune avea. (S. Oța, 2008, p. 99; 2019, p. 224).					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	365957.1360	232140.7400		365777.0270	232148.1420
2	366010.8410	232074.5090		365811.0190	232237.6180
3	366004.3500	232031.0140		365961.0870	232163.5290

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

4	365789.2380	232163.9420		366012.5200	232105.5810
5	365820.0740	232221.8510		366016.3490	232006.7880
6	365957.1360	232140.7400		365777.0270	232148.1420

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Veche		Port		51083.09	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ	Caraș-Severin				
1.2. Localitate	Moldova Veche				
1.3. Denumire sit	Port				
1.4. Regim de proprietate	-				
1.5. Proprietar	-				
1.6. Data ultimei fișe	25.01.2012				
2. Date generale					
2.1. Categorie sit	Locuire și spațiu funerar				
2.2. Tip sit	Așezare, necropolă.				
2.3. Datare	Epoca bronzului – mijlociu, cultura Žuto Brdo-Gârla Mare-Cârna				
2.4. Forma de relief	Relief de șes, specific teraselor I și II a Dunării, din cadrul depresiunii Moldova Veche				
2.5. Reper	În partea de vest a localității, pe teritoriul portului fluvial și în imediata apropiere al acestuia. În prezent amplasamentul se găsește în intravilanul localității, pe teritoriul portului				
2.6. Stratigrafie generală	-				
2.7. Stare de conservare	-				
2.8. Suprafață (estimativ)	42.14 ha				
2.9. Cercetare	Descoperiri întâmplătoare, cercetări.				
2.10. Bibliografie	Popescu Dorin - <i>Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1965</i> , în SCIV 17 (1966, 4), p. 709-726.; Petrovsky Richard, <i>Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (III)</i> , în <i>Banatica</i> 4 (1977), p. 437-462.; Gh. Lazarovici, C. Săcărin – <i>Epoca bronzului în Clisura Dunării</i> , în <i>Banatica</i> 5 1979; Gumă Marian - <i>Contribuții la cunoașterea culturii Basarabi în Banat</i> , în <i>Banatica</i> 7 (1983), p. 65-138.; Caius Săcărin - <i>Cercetări privind cultura Gârla Mare în zona Porților de Fier (partea I)</i> , în <i>Banatica</i> 20_1, 2010; Săcărin Caius, <i>O nouă descoperire din epoca bronzului în Clisura Dunării</i> , în <i>Banatica</i> 7 (1983), p. 59-64.; Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin</i> , Sibiu, 2004;				
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa	-				
3.2. Latitudine (WGS)	44°43'24.14"N				
3.3. Longitudine (WGS)	21°37'11.10"E				
3.4. Altitudine (nMN)	73 m				
4. Observații					
Primul obiect semnalat a fost din anul 1898, cu ocazia demolării unei cazărmi, când a fost descoperită o necropolă cu morminte de incinerare în urmă. Ulterior E. Bujor sapă în această zonă și în curtea casei lui Stanoevici Liubița, peste drum de biserică, câteva monninte de incinerare în urmă. Vali Leu, muzeograf la Reșița, într-un sondaj, în aceeași zonă, descoperă câteva fragmente vinciene și un fragment ceramic cu ornamente ștamplate și încrustat cu alb. În zona Clisurii, în a doua jumătate a bronzului mijlociu și la începutul bronzului târziu se dezvoltă grupul cultural Dubovac - Žuto Brdo, care va evolua treptat spre Gârla Mare – Cârna.. Prezența acestei culturi materiale se regăsește la Moldova Veche în mai multe puncte, precum: în zona portului; în zona pescăriei și la Răscruce, în vecinătatea satului În apropiere de port, mai precis pe terenul cuprins între fosta vamă a portului, situată pe malul Dunării, și biserica ortodoxă sârbă au fost descoperite mai multe fragmente de ceramică încrustată. În acest perimetru E. Bujor a cercetat o necropolă de incinerare de tipul Dubovac-Žuto Brdo-Gârla – Mare. Rezultatele cercetării au fost prezentate de către E. Bujor într-o comunicare la colocviul VII de preistorie, București, 24-26 noiembrie, 1978, sub titlul „Cimitirul. de incinerare de epoca bronzului de la Moldova Veche-Port”.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	363613.2890	232073.1340	1	363191.1580	232283.4840
2	363243.2690	232275.9890	2	363538.1200	232735.3590

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

3	363552.0490	232689.7050	3	364089.9650	232730.9640
4	363717.1460	232676.1020	4	364069.5500	232241.0880
5	363870.6230	232609.4370	5	364354.3860	232212.6900
6	364063.6580	232633.4820	6	364358.9300	232016.8030
7	364042.4800	232227.8770	7	363586.7370	232016.0350
8	364309.5750	232212.6980	8	363191.1580	232283.4840
9	364316.1430	232056.4810	9		
10	364059.6290	232061.0750	10		
11	363613.2890	232073.1340	11		

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Veche		Grădina Constantinovici Emilian		51083.12	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Veche			
1.3. Denumire sit		Grădina Constantinovici Emilian			
1.4. Regim de proprietate		Privată			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		25.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Locuire			
2.2. Tip sit		Așezare			
2.3. Datare		Neolitic			
2.4. Forma de relief					
2.5. Reper		Inițial în partea de nord a localității, astăzi situl se găsește în intravilanul localității, la intersecția actualei străzi Sf. Varvare cu Strada Dunării. În prezent amplasamentul se găsește în intravilanul localității la limita de nord-vest a fostului cartier sârbesc, în amonte de căpitănia portului.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		-			
2.8. Suprafață (estimativ)		0.18 ha			
2.9. Cercetare		Sondaj arheologic.			
2.10. Bibliografie		Roman și Nemeti 1978, p. 11.			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°43'31.60"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°37'5.20"E			
3.4. Altitudine (nMN)		73 m			
4. Observații					
În 1971, la nord de sat, în grădina cetățeanului Constantinovici Emilian, în profilul unei gropi pentru cărămidă s-a identificat conturul unui complex arheologic. Printr-un sondaj cu dimensiunile de 180 x 100 cm, adâncit până la 115 cm, s-a evidențiat un strat de cultură de cca. 40 cm, sărăcăcios ca materiale. La baza acestuia se adâncea o groapă cu diametrul de 90-100 cm, având fundul ars și cu un bogat material arheologic aparținând culturii Baden. (Roman, Nemeti, 1978, p. 11).					
Fiind la limita SE a sitului clasat Moldova Veche "Rât", foarte probabil putem vorbi de o extensie a acestui sit pe întregul mal al Dunării.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	364055.1790	232239.9940		363191.1580	232283.4840
2	364010.7970	232238.2300		363538.1200	232735.3590
3	364011.2310	232282.7010		364089.9650	232730.9640
4	364052.1410	232282.4310		364069.5500	232241.0880
5	364055.1790	232239.9940		364354.3860	232212.6900

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

6				364358.9300	232016.8030
7				363586.7370	232016.0350
8				363191.1580	232283.4840

Localizare	Toponim	Cod RAN/LMI
Moldova Nouă	Casa Finanțelor	51083.13

1. Date cu caracter teritorial-administrativ

1.1. Județ	Caraș-Severin
1.2. Localitate	Moldova Veche
1.3. Denumire sit	Casa Finanțelor
1.4. Regim de proprietate	-
1.5. Proprietar	-
1.6. Data ultimei fișe	25.01.2012

2. Date generale

2.1. Categorie sit	Locuire
2.2. Tip sit	Așezare
2.3. Datăre	Epoca mijlocie a bronzului
2.4. Forma de relief	Relief de șes, specific teraselor I și II a Dunării, din cadrul depresiunii Moldova Veche
2.5. Reper	Căpitană portului fluvial Moldova Nouă
2.6. Stratigrafie generală	Stratigrafia solului în zonă este una complexă, sub nivelul actual al solului fiind efectuate întâmplător descoperiri aparținând mai multor epoci: feudal timpurie, romană și daco-romană, de epoca bronzului (Vatina și Gârla Mare).
2.7. Stare de conservare	Toate siturile menționate sunt situri captivă în cadrul fenomenului de urbanizare. Înseși descoperirea lor este strâns legată de evoluția locuirii
2.8. Suprafață (estimativ)	
2.9. Cercetare	Descoperiri întâmplătoare
2.10. Bibliografie	R. Petrovsky 1977 - Contribuții la Repertoriu arheologic al localităților jud. Caraș-Severin, până în sec. al V-lea, î.e.n. (partea a III-a), în Banatica 4, p. 443-444; Gh. Lazarovici, C. Săcărin <i>Epoca bronzului în Clisura Dunării</i> , în Banatica 5, 1979, p. 71-105; Sabin Adrian Luca – Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin, Sibiu, 2004.

3. Poziție geografică

3.1. Adresa	-
3.2. Latitudine (WGS)	44°43'24.14"N
3.3. Longitudine (WGS)	21°37'11.10"E
3.4. Altitudine (nMN)	73 m

4. Observații

În spatele clădirii finanțelor, în malul Dunării, s-a descoperit fragmente de vase de epoca bronzului mijlociu, cu ornamente încrustate cu alb, precum și figurine antropomorfe din aceeași epocă, aparținând culturii Vatina. Începutul evoluției acestei culturi este plasat de cei mai mulți cercetători în Reinecke A2, iar de alții în Reinecke A/IB1.
Din materialul de la Moldova Veche, publicat în catalogul expoziției româno-iugoslave „Comori arheologice din regiunea Porților de Fier”, ceașca cu două toarte tip *ansa lunula* și cu proeminențe pe buză 60 are analogii în faza tîrzie a culturii Vatina. Cel de-al doilea material publicat, provenit din același loc, are patru lobi pe buză și toartă cu buton. (Lazarovici, Săcărin, 1979, p. 79).

5. Coordonate topo – Stereo 70

5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	363613.2890	232073.1340	1	363191.1580	232283.4840
2	363243.2690	232275.9890	2	363538.1200	232735.3590
3	363552.0490	232689.7050	3	364089.9650	232730.9640
4	363717.1460	232676.1020	4	364069.5500	232241.0880
5	363870.6230	232609.4370	5	364354.3860	232212.6900
6	364063.6580	232633.4820	6	364358.9300	232016.8030
7	364042.4800	232227.8770	7	363586.7370	232016.0350
8	364309.5750	232212.6980	8	363191.1580	232283.4840
9	364316.1430	232056.4810			

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

10	364059.6290	232061.0750			
11	363613.2890	232073.1340			

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Veche		Complexul Școlar Industrial		51083.15	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Veche			
1.3. Denumire sit		Complexul Școlar Industrial			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		25.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Locuire			
2.2. Tip sit		Așezare			
2.3. Datare		Epoca timpurie a bronzului			
2.4. Forma de relief		Relief de șes, specific teraselor I și II a Dunării, din cadrul depresiunii Moldova Veche			
2.5. Reper		În partea de nord-vest a localității, spre cartierul Orașul Nou. Situl era amplasat dincolo de fostul „laz al Morii”, între șosea și clădirea liceului. La limita de nord-vest a cartierului sârbesc, în amonte de căpitănia portului, la liceu.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		-			
2.8. Suprafață (estimativ)		-			
2.9. Cercetare		-			
2.10. Bibliografie		Gh. Lazarovici, - <i>Neoliticul Banatului</i> , în BMN 4, 1979, 202; Z. Kalmar; A. Oprinescu – <i>Descoperiri baden-Coțofeni în Banat</i> , în Tibiscum VI, 1986, p. 199; Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin</i> , Sibiu, 2004;			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°43'24.14"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°37'11.10"E			
3.4. Altitudine (nMN)		73 m			
4. Observații					
Cu ocazia unor lucrări edilitare din 1978, la fostul Complex școlar industrial din cartierul Moldova Veche, astăzi Liceul Tehnologic „Clisura Dunării”, au fost secționate două semibordeile cu colțurile rotunjite. Materialul ceramic recoltat aparține culturii Coțofeni.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	363613.2890	232073.1340	1	363191.1580	232283.4840
2	363243.2690	232275.9890	2	363538.1200	232735.3590
3	363552.0490	232689.7050	3	364089.9650	232730.9640
4	363717.1460	232676.1020	4	364069.5500	232241.0880
5	363870.6230	232609.4370	5	364354.3860	232212.6900
6	364063.6580	232633.4820	6	364358.9300	232016.8030
7	364042.4800	232227.8770	7	363586.7370	232016.0350
8	364309.5750	232212.6980	8	363191.1580	232283.4840
9	364316.1430	232056.4810			
10	364059.6290	232061.0750			
11	363613.2890	232073.1340			

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Nouă		Complexul de tumuli hallstattieni de la Moldova Veche - Valea Boșneagului		51083.16	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Veche			
1.3. Denumire sit		Complexul de tumuli hallstattieni de la Moldova Veche - Valea Boșneagului			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		25.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Spațiu funerar / Tumuli			
2.2. Tip sit		Necropolă			
2.3. Datare		Hallstatt			
2.4. Forma de relief		terasele I – II ale Dunări, situate în zonele de vărsare a văii Boșneagului, astăzi acoperite de o haldă de steril			
2.5. Reper		La vest de valea Boșneagului (cursul existent la momentul identificării tumulului 1967), între Moldova Veche și Pescari (Coronini). Iazul (Halda de steril) Boșniac.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		Depozit steril, vegetație arboricolă, tufșuri, pășune. Distrus. Acoperit de iazurile miniere Boșneag. Pe prima terasă a Dunării, din apropierea actualului curs al văii Boșneagului, pot fi întâlnite câteva aglomerări de deseuri, reziduri miniere sau pământ, dar fără valoare arheologică.			
2.8. Suprafață (estimativ)		29 ha			
2.9. Cercetare		Sondaje arheologice.			
2.10. Bibliografie		D. Tudor și colab. - Cercetări arheologice în zona viitorului lac de acumulare al Hidrocentralei Porțile de Fier, în SCIV, tom 16, nr. 2 p. 395-406, București, 1965; D. Popescu – Săpăturile arheologice din RSR în anul 1965, în SCIV, tom 17, nr. 4, București, 1966, p. 709-716; F. Medeleț, I. Buligan - Contribuții la problema și la repertoriul movilelor de pământ din Banat, în Banatica 9, 1987 (87-198) p. 148; R. Petrovsky - Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin din paleolitic până în secolul al V-lea i.e.n. (Partea III), în Banatica IV, 1977, p. 445; Sabin Adrian Luca – Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin , Sibiu, 2004.			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44º 42' 52.96" N			
3.3. Longitudine (WGS)		21º 39' 04.87" E			
3.4. Altitudine (nMN)		73 m			
Cel mai mare grup de movile funerare (circa 50) se află între Moldova Veche și Coronini, la vest de valea Boșneagului, între șosea și Dunăre (Tudor, 1965, 399).					
Au fost începute săpăturile în necropola tumulară situată la circa 3 km est de comună, în apropiere de malurile Dunării. În trei movile de dimensiuni mici s-au găsit doar slabe indicii ale unor morminte de incinerare hallstattiană (Popescu, 1966, 714).					
În hotarul comunei mai există grupuri de movile funerare: între Moldova Veche și Pescari, la vest de Valea Boșneagului", se află un mare grup de asemenea movile funerare (vreo 50), care datează din Hallstattul mijlociu și târziu (R. Petrovsky 1977, 445, nr. 8 și 9).					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
Amplasamentul fostei necropole tumulare a fost ocupată după 1980, în etape succesive de iazurile de steril: Boșniac est; Boșniac Vest și Lunca Dunării. Ulterior cursul văii Bosniac a fost adus pe actualul curs, iazurile existente fiind unite prin lazul de legătură – Tăușan.					
În momentul formării iazului Boșniac vest câmpul de movine tumulare a fost acoperit treptat, mai puțin trei dintre ei, cercetați în 1965.					
Având în vedere gradul foarte mare de afectare a zonei este puțin probabil ca în perimetrul marcat să se mai facă alte descoperiri remarcabile.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	362869.4850	234353.8870		361915.1380	234204.9880
2	363099.5140	233912.9500		362082.5340	234563.6020
3	362620.5060	233800.4580		362573.3970	234913.6260

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

4	362262.4250	234406.6840		362815.4810	234570.6720
5	362869.4850	234353.8870		363164.9730	233890.9850
6				362669.3250	233728.2780
7				361915.1380	234204.9880

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Veche		Pescărie		51083.20	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ	Caraș-Severin				
1.2. Localitate	Moldova Veche				
1.3. Denumire sit	Pescărie				
1.4. Regim de proprietate	-				
1.5. Proprietar	-				
1.6. Data ultimei fișe	25.01.2012				
2. Date generale					
2.1. Categorie sit	Locuire				
2.2. Tip sit	Așezare				
2.3. Datăre	Epoca mijlocie a bronzului				
2.4. Forma de relief	Relief de șes, specific teraselor I și II a Dunării, din cadrul depresiunii Moldova Veche				
2.5. Reper	În partea de sud-vest a localității, pe malul Dunării în imediata apropiere a Portului fluvial. Situl este situat la cca 100 m sud-vest de cel de la Casa Finanțelor. La limita de vest a cartierului sârbesc, în aval de căpitănia portului.				
2.6. Stratigrafie generală	-				
2.7. Stare de conservare	-				
2.8. Suprafață (estimativ)	-				
2.9. Cercetare					
2.10. Bibliografie	Șandor-Chicideanu Monica - <i>Cultura Țuto Brdo-Gârla Mare. Contribuții la cunoașterea epocii bronzului la Dunărea Mijlocie și Inferioară</i> . Cluj-Napoca (2003, 1-2)., p. 242-243; Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie</i> . Descoperiri din județul Caraș-Severin , Sibiu, 2004;				
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa	-				
3.2. Latitudine (WGS)	44° 43' 24.14" N				
3.3. Longitudine (WGS)	21° 37' 11.10" E				
3.4. Altitudine (nMN)	73 m				
4. Observații					
Alte urme ale culturii Gârla Mare-Țuto Brdo sau descoperit în zona fostei pescării din apropierea portului; mai precis pe terenul cuprins între fosta vamă a portului, situată pe malul Dunării, și biserica ortodoxă sârbă au fost descoperite mai multe fragmente de ceramică încrustată. Tot în acest perimetru E. Bujor a cercetat o necropolă de incinerare de tipul Dubovac-Țuto Brdo–Gârla Mare.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
	X(m)	Y(m)		X(m)	Y(m)
1	363613.2890	232073.1340		363191.1580	232283.4840
2	363243.2690	232275.9890		363538.1200	232735.3590
3	363552.0490	232689.7050		364089.9650	232730.9640
4	363717.1460	232676.1020		364069.5500	232241.0880
5	363870.6230	232609.4370		364354.3860	232212.6900
6	364063.6580	232633.4820		364358.9300	232016.8030
7	364042.4800	232227.8770		363586.7370	232016.0350
8	364309.5750	232212.6980		363191.1580	232283.4840
9	364316.1430	232056.4810			
10	364059.6290	232061.0750			
11	363613.2890	232073.1340			

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI			
Moldova Nouă		Ogașul cu spini		51083.21			
1. Date cu caracter teritorial-administrativ							
1.1. Județ		Caraș-Severin					
1.2. Localitate		Moldova Veche					
1.3. Denumire sit		Ogașul cu spini					
1.4. Regim de proprietate		-					
1.5. Proprietar		-					
1.6. Data ultimei fișe		25.01.2012					
2. Date generale							
2.1. Categorie sit		Locuire					
2.2. Tip sit		Așezare					
2.3. Datare		Sec. XII-XIII					
2.4. Forma de relief		Relief de șes, specific terasei a doua a Dunării					
2.5. Reper		La est de localitate, pe un intergluviu dintre actualul DN 57 și Dunăre. La nord de așezarea romană de la Vinograda-Vlașkikaj					
2.6. Stratigrafie generală		-					
2.7. Stare de conservare		-					
2.8. Suprafață (estimativ)		3.2 ha					
2.9. Cercetare		Periegheză					
2.10. Bibliografie		Milleker, <i>Delm</i> , III, Timișoara, 1906, p. 287; I. Uzum – Așezarea feudală timpurie de la Moldova Veche „Rât” în Banatica 5, 1979, p. 225-254; D. Țeicu, O. Bozu - Crucea engolpion descoperită la Moldova Veche, în ActaMN, 19 (1982), 393-395; S. Oța – Orizonturi funerare în Banatul istoric, Sibiu, 2008, p. 101 ; Sabin Adrian Luca – Descoperiri arheologice în Banatul românesc. Repertoriu, Sibiu, 2010.					
3. Poziție geografică							
3.1. Adresa		-					
3.2. Latitudine (WGS)		44°43'11.63"N					
3.3. Longitudine (WGS)		21°37'54.62"E					
3.4. Altitudine (nMN)		76 m					
4. Observații							
În anul 1979 în zona Ogașului cu spini au avut loc cercetări de suprafață. Prezența unui mormânt pe acest amplasament este menționată de către colecționarul Simici Steva, care l-a săpat, colectând materialul arheologic găsit. Aici s-a descoperit întâmplător un fragment de cruce Engolpion în zona de nord-vest a satului, la Ogașul cu spini. Din inventarul acestui mormânt făcea parte și o cruce de plumb. În partea de sus al acesteia, se mai distinge o parte din orificiul de agățat, parțial distrus. Descoperirea este analogă altor asemenea cruci-engolpion din țările sud-dunărene și Ungaria. Acest tip de piese sunt foarte rare, depunerea lor nefiind legată de un anumit interval cronologic. După datele arheologice se apreciază că aparține sec. XII. De aici mai provine un fragment de brățară din sticlă și ceramică de secol XII.							
5. Coordonate topo – Stereo 70							
5.1. Coordonate contur (vertex)				5.2. Coordonate ZP (vertex)			
X(m)		Y(m)		X(m)		Y(m)	
1	363354.9840	233402.3560			363485.7790	233231.6450	
2	363427.3410	233269.3350			363411.4850	233197.1760	
3	363366.3630	233132.6920			363416.6010	233119.7450	
4	363291.7830	233115.1620			363275.7470	233063.0910	
5	363246.8050	233214.0170			363210.9890	233236.8890	
6	363299.9920	233375.0190			363292.4840	233396.0990	
7	363354.9840	233402.3560			363381.5500	233442.4660	
8					363485.7790	233231.6450	

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare Moldova Nouă		Toponim La Mănăstire	Cod RAN/LMI 51065.07
1. Date cu caracter teritorial-administrativ			
1.1. Județ	Caraș Severin		
1.2. Localitate	Moldova Nouă		
1.3. Denumire sit	- Mănăstirea Sfinții Arhangheli de la Moldova Veche - La Mănăstire. Pe malul stâng al Văii Văradului.		
1.4. Regim de proprietate	-		
1.5. Proprietar	-		
1.6. Data ultimei fișe	24.01.2012		
2. Date generale			
2.1. Categorie sit	Construcție de cult		
2.2. Tip sit	Mănăstire; cimitir		
2.3. Datare	Ev mediu (sec. XVI).		
2.4. Forma de relief	Colinară.		
2.5. Reper	Pe malul stâng al Văii Văradului.		
2.6. Stratigrafie generală	-		
2.7. Stare de conservare	modestă		
2.8. Suprafață (estimativ)	1.1 ha		
2.9. Cercetare	Evaluare documentară și de teren.		
2.10. Bibliografie	Țeicu Dumitru, Monastères orthodoxes médiévaux de Banat, în Vilaietul Timișoarei (450 de ani de întemeiere a pașalâcului) 1552-2002, Timișoara (2002), p. 35-44; Țeicu Dumitru, Geografia ecleziastică a Banatului medieval. Timișoara 2007; Luca, Sabin Adrian, Descoperire arheologice din Banatul Românesc, Sibiu, 2006, 176		
3. Poziție geografică			
3.1. Adresa	-		
3.2. Latitudine (WGS)	44°44'06.4"N		
3.3. Longitudine (WGS)	21°40'15.0"E		
3.4. Altitudine (nMN)	145 m		
4. Observații			
Punctul La Mănăstire. Defterele otomane aveau în evidența lor, între anii 1569-1579, o mănăstire cu hramul „Sfinții Arhangheli” în nahia Moldova (Engel, 1996, p. 133). Toponimia și tradiția locală au păstrat amintirea acestei mănăstiri la Moldova Veche, pe Valea Văradului (Moisi, 1937, p. 236). Pe malul stâng al Văii Văradului, sus, aproape de culmea văii, există un platou cu un izvor, locul este cunoscut în toponimia locală „La mănăstire”. Zona se află pe rama sudică a localității Moldova, pe hotar cu satul Coronini (fost Pescari), unde se află cetatea Sfântu Ladislav din sec. XIV-XV (Țeicu, 2003a, p. 347). Aceleași surse otomane menționează între anii 1554-1579 și satul Varad (Engel, 1996, p.145; Rusu, 2000, p. 177).			
Datele confuze prezente în literatura de specialitate vor trebui verificate în teren în vederea stabilirii veridicității acestora.			
5. Coordonate topo – Stereo 70			
5.1. Coordonate contur (vertex)			
X(m)		Y(m)	
1	364933.4040	236580.3380	
2	365014.5990	236532.6990	
3	364994.4520	236494.3590	
4	364942.6210	236452.4330	
5	364887.3030	236494.2390	
6	364873.7170	236560.8680	
7	364933.4040	236580.3380	
8	364933.4040	236580.3380	
9	365014.5990	236532.6990	

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Nouă		Necropola hallstattiană de la Moldova Nouă-Cariera de Banatite		51065.09	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Noua			
1.3. Denumire sit		Necropola hallstattiană de la Moldova Nouă-Cariera de Banatite			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		24.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Spațiu funerar			
2.2. Tip sit		Necropolă			
2.3. Datare		Epoca timpurie a fierului (Hallstatt)			
2.4. Forma de relief		La limita depozitelor detritice din vale și panta versantului.			
2.5. Reper		La nord-est de localitate, pe Valea Mare, după limita UAT-ului.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		Descoperirea a avut loc într-o zonă parțial împădurită, puternic bulversată de lucrări industriale și infrastructură.			
2.8. Suprafață (estimativ)		6.24 ha			
2.9. Cercetare		Descoperiri întâmplătoare.			
2.10. Bibliografie		M. Gumă – O nouă descoperire hallstattiană timpurie la Moldova Nouă, în AMN, XVI, 1979, p. 481-492; Sabin Adrian Luca – Descoperiri arheologice în Banatul românesc. Repertoriu, Sibiu, 2010.			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°43'42.81"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°42'17.47"E			
3.4. Altitudine (nMN)		393 m			
In luna august a anului 1977, cu ocazia lucrărilor de amenajare a unui garaj din cadrul carierei de banatite de la Moldova Nouă, în punctul „Izvor Suvarov”, au fost scoase la iveală mai multe artefacte areheologice. Prin grija celor ce lucrează în cadrul acestui șantier, materialul arheologic a ajuns în posesia Muzeului de istorie al județului Caraș-Severin din Reșița. Verificarea ulterioară, pe teren, a condițiilor în care s-a efeduat această descoperire a arătat că materialele au fost găsite la adînimea de 1,70 m de la actuala suprafață a solului și că ele provin dintr-o groapă cu suprafața de aproximativ 1 m ² , destinată turnării unui stîlp de beton.					
Analiza materialului arheologic descoperit precum și asocierea vaselor amintite cu cele două obiecte din bronz, ar putea constitui eventuale indicii pentru existența în acest punct a unei necropole (Gumă, 1979, p. 485).					
Descoperirea hallstattiană de la Moldova Nouă „Izvorul Suvarov” reprezintă una dintre cele mai timpurii expresii pe plan arheologic ale constituirii și, mai apoi, ale existenței comunităților hallstattiene timpurii pe teritoriul sud-vestic al României. (Gumă, 1979, p. 491).					
Vase și fragmente ceramice, oase, precum și două obiecte din bronz. Cu ajutorul fragmentelor ceramice descoperite au putut fi restaurate, parțial sau total, un număr de nouă vase, care se alătură astfel celor două obiede din bronz amintite mai sus, respectiv o lamă de cuțit ușor curbată și eventual vârful unui ac de bronz. Cele două urne descoperite (Pl. II-III) sînt de dimensiuni mijlocii, cu gîtul înalt și buza puternic răsfrîntă la exterior. Corpul lor este mult bombat la zona de contact cu gîtul, avînd astfel un profil relativ bitronconic.(Gumă, 1979, p. 481-483).					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	364284.1340	239088.4560		364210.6090	239346.7850
2	363981.3780	238905.4150		364341.9580	239048.6910
3	363952.9980	238965.1270		363868.7390	238735.3240
4	364019.7480	239165.3870		363947.9850	239216.3840
5	364149.2650	239271.2560		364210.6090	239346.7850
6	364236.1090	239194.9010			
7	364284.1340	239088.4560			

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Nouă		Cânepiște		51065.17	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Moldova Nouă			
1.3. Denumire sit		Cânepiște			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		24.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Exploatare minieră			
2.2. Tip sit		Mină			
2.3. Datare		Perioadă romană (sec. II-III).			
2.4. Forma de relief		Într-o zonă montană, acoperită în cea mai mare parte cu păduri tinere de foioase			
2.5. Reper		Situl minier roman de la Cânepiște este situat în pădurea cu același nume, pe partea sudică a muntelui Baron Drachenfels, sub stâncă Baron.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		Bună			
2.8. Suprafață (estimativ)		14.93 ha			
2.9. Cercetare		Periegheză.			
2.10. Bibliografie		Volker Wollmann, <i>Mineritul metalifer, extragerea sării și carierele de piatră în Dacia Romană</i> , Cluj-Napoca, 1996, p. 150-152; Sabin Adrian Luca – <i>Descoperiri arheologice în Banatul românesc. Repertoriu</i> , Sibiu, 2010;			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°46'20.11"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°41'58.56"E			
3.4. Altitudine (nmN)		527 m			
La Moldova Nouă în zona Baron , în anul 1987 , am identificat prima galerie romană, lungă de 10,70 m, aflată la adâncimea de 26 m, cu pereți ușor trapezoidali, înalți de 1,30 m. Cercetările nu au putut continua datorită dărâmăturilor. Nu a fost posibilă intrarea în galerie prin puțul original, antic, ci printr-o deschidere laterală naturală. În galerie au fost descoperite lăcașuri pentru inbstalarea opaițelor, la 0,60 și 1,20 m de la înălțimea podelei. Tot aici s-au observat filoane de minereu de fier. (<i>D. Benea, 1996, p.161</i>) Sub stâncă Baron, unde se găsește exploatarea minieră antică de la „Cânepiște”, întreaga zonă este împânzită cu halde de minereu steril și șanțuri de canalizare pentru prepararea minereurilor. Încă de la sfârșitul sec. XIX (1987) geologul G. v. Bene a descoperit o galerie de coastă foarte greu accesibilă, cu o lungime de 11 m și o lățime de 2 m, executată în întregime cu dalta și ciocanul în calcar cristalin. Din aceasta printr-o derivație de 6,5 m se ajungea la un filor cuprifer, urmărit spre sud-vest pe o galerie în pantă abruptă (40-55°) și neregulată.La o adâncime mai mare s-a urmărit un filon pe direcția nord-vest pe distanța de 22 m, formându-se un abataj vatră , rețeaua lucrărilor continuă fiind întretăiate de galerii moderne (G. Bene, <i>Befahrung einer ...</i> 1897, p.198-199, apud V.Wollmann, 1996, p. 151-152.). În galerii s-au observat lăcașuri pentru instalarea opaițelor, amplasate la 0,60 și 1,20 m de la podea.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)				5.2. Coordonate ZP (vertex)	
X(m)		Y(m)		X(m)	
				Y(m)	
1	369308.2430	239099.9120		369430.0830	239022.1460
2	369255.4270	238919.6510		369310.8610	238962.4100
3	369159.1460	238759.9780		369360.4170	238820.5760
4	369069.9830	238681.2730		369236.0610	238762.0250
5	368870.9970	238715.5100		369213.3720	238691.6880
6	368833.0610	238771.1770		369084.3120	238599.3870
7	368915.6430	239003.2040		368830.8360	238645.3590
8	369019.1080	239052.5150		368759.3740	238863.8920
9	369065.1360	239193.3730		368711.2990	238979.0590
10	369225.8060	239171.6740		368948.6080	239081.0610
11	369308.2430	239099.9120		369058.2970	239233.1640

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

12				369103.7460	239263.8550
13				369377.1840	239189.4830
14				369430.0830	239022.1460

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Moldova Nouă		Așezarea neolitică		51074.01	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Măcești			
1.3. Denumire sit		Așezarea neolitică (Starčevo - Criș) de la Măcești			
1.4. Regim de proprietate		Terenuri agricole.			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		23.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Locuire			
2.2. Tip sit		Așezare			
2.3. Datare		Epoca neolitică			
2.4. Forma de relief		Relief de șes situat pe prima terasă a Dunării.			
2.5. Reper		La est de Măciești, spre Moldova Veche.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		Incertă			
2.8. Suprafață (estimativ)		7.6 ha			
2.9. Cercetare		Periegheză			
2.10. Bibliografie		Comșa Eugen, <i>Donées concernant la civilisation Vinča du sud-ouest de la Roumanie</i> , în <i>Dacia</i> NS 13, (1969), p. 38; Petrovsky Richard, <i>Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin</i> , ; Lazarovici Gheorghe, <i>Neoliticul Banatului</i> , în <i>BMN</i> 4 (1979, 1-2). 1 p. 201; Lazarovici Gheorghe, <i>Neoliticul timpuriu din zona Porțile de Fier (Clisură)</i> , în <i>Banatica</i> 7 (1983), p. 9-34, p. 13, 16; Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin</i> , Sibiu, 2004.			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°44'26.58"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°36'34.49"E			
3.4. Altitudine (nMN)		67 m			
Potrivit lui Petrovsky, în anul 1967, cu ocazia unei periegheze în zonă E. Comșa a descoperit o așezare neolitică aparținând culturii Starčevo-Criș. Așezarea a fost semnalată de către autorul descoperirii 2 ani mai târziu, în 1969. (Petrovsky apud E. Comșa, în MFME, 1969, 2, p. 38.). Alte precizări lipsesc. Având în vedere că așezarea este semnalată la vest de Moldova Veche, unde a fost cercetată o stațiune neolitică din aceeași perioadă, situată în fața Orașului Nou, între șosea și Dunăre, pe terasa inferioară, putem crede că descoperirea meolitică menționată de Comșa este o continuare a primei. În acest caz amplasamentul situat pe prima terasă este acoperit de apele Dunării.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)				5.2. Coordonate ZP (vertex)	
X(m)		Y(m)		X(m)	
Y(m)				Y(m)	
1	365731.2790	232021.8170		365983.3330	231554.4900
2	365975.1280	231938.6940		365707.1540	231582.9630
3	365914.4590	231637.7940		365465.5490	231730.5140
4	365786.1060	231751.6670		365721.3140	232047.8280
5	365596.6470	231858.8540		366005.1270	231956.7040
6	365731.2790	232021.8170		365983.3330	231554.4900

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare		Toponim		Cod RAN/LMI	
Măcești		Gomilă		51074.02 / 51083.18	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Măcești			
1.3. Denumire sit		Necropola hallstattiană de la Măcești - Gomilă			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		23.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Spațiu funerar			
2.2. Tip sit		Necropolă tumulară			
2.3. Datare		Hallstatt mijlociu (sec. VIII a.Chr) - Hallstatt târziu (sec. VII a. Chr.			
2.4. Forma de relief		Relief de șes situat pe prima terasă a Dunării.			
2.5. Reper		Situl este amplasat la cca. 200 m sud de localitatea Măcești, spre Dunăre, fiind format dintr-un grup de movile funerare datate în Hallstattul mijlociu și târziu. Punctul mai poartă și numele de „Gomilă”; Zona indicată acoperă o suprafață foarte întinsă, situată între DN 57 și Dunăre, fiind cunoscută localnicilor ca „Slatină”.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		Tumulii nu au fost identificați în teren. În urma investigațiilor din teren, pe teritoriul situat între localitățile Măcești și Moldova Veche nu au fost identificați tumuli de nici un fel. Acest fapt se poate datora pe de o parte: ajungerea lor sub actualul nivel al Dunării sau aplatizării lor în urma lucrărilor agricole, știut fiind faptul că terenul a fost puternic exploatat în perioada comunistă în scopuri agricole. Există de asemenea îndoiala, exprimată de unii specialiști asupra existenței acestora.			
2.8. Suprafață (estimativ)		20.71 ha			
2.9. Cercetare		Periegheză			
2.10. Bibliografie		D. Tudor și colectiv - Șantierul arheologic Porțile de Fier, SCIV, 2, 1966, p. 399; R. Petrovsky – Contribuții la repertoriul arheologic al localităților județului Caraș-Severin din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n., Banatica IV, 1977, p. 437- 461; Medeleț, Buligan, Contribuții la problema și repertoriul movilelor de pământ din Banat, Banatica 7, Reșița, 1987, p. 87-198; M. Gumă – Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României, București, 1993, pp. 2014 și 292; Sabin Adrian Luca – Descoperiri arheologice din Banatul românesc – Repertoriu, Sibiu, 2010, p. 164.			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°44'56.74"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°36'29.40"E			
3.4. Altitudine (nMN)		69 m			
4. Observații					
Acest grup tumular, de mai mici dimensiuni, atribuit de asemenea hallstatului mijlociu și târziu, este semnalat în literatură pe malul Dunării între Moldova Veche și Măcești, deci la vest de Moldova Veche (Tudor, 1965, 399; Petrovsky 1977, 445, nr. 9, n. 155). Situl analizat este semnalat în extravilan, într-o zonă în care mai sunt menționate și alte descoperiri arheologice de epocă neolitică și medievală timpurie.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	366740.3040	231513.7070		366415.6470	231935.9620
2	366229.7370	231765.7800		367035.0380	231601.6330
3	366171.0300	231657.5910		366777.4170	231315.9230
4	366026.7040	231641.0120		366433.9020	231447.4130
5	366050.1020	231967.8930		366001.4960	231563.0950
6	366413.6170	231908.3120		366028.7540	231997.9190
7	366967.1760	231614.3430		366415.6470	231935.9620
8	366798.0640	231398.4700			
9	366740.3040	231513.7070			

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Localizare Măcești		Toponim Așezarea daco-romană – În vii		Cod RAN/LMI Cod RAN 51074.03	
1. Date cu caracter teritorial-administrativ					
1.1. Județ		Caraș-Severin			
1.2. Localitate		Măcești, oraș Moldova Nouă			
1.3. Denumire sit		Așezarea daco-romană de la Măcești			
1.4. Regim de proprietate		-			
1.5. Proprietar		-			
1.6. Data ultimei fișe		23.01.2012			
2. Date generale					
2.1. Categorie sit		Locuire			
2.2. Tip sit		Așezare			
2.3. Datare		Sec. III-IV d. Chr.			
2.4. Forma de relief		Relief în pantă ușoară, sub Culmea Cerățului			
2.5. Reper		La nord de localitate, între cimitirul satului și limita cu UAT Pojejena. Este străjuită spre est și nord-est de un drum agricol. Asigură o largă vizibilitate asupra Dunării.			
2.6. Stratigrafie generală		-			
2.7. Stare de conservare		-			
2.8. Suprafață (estimativ)		3.10 ha			
2.9. Cercetare		Periegheză			
2.10. Bibliografie		Bozu, Ovidiu; El Susi, Georgeta - <i>Așezarea romană târzie de la Moldova Veche din punctul Vinograda-Vlaskiscăi (jud. Caraș-Severin)</i> , Banatica, 9, 1987, 239-270/fig. I/B; Doina Benea, <i>Dacia sud-vestică în secolele III-IV</i> , Timișoara, 1996, p. 270; Sabin Adrian Luca – <i>Arheologie și istorie. Descoperiri din județul Caraș-Severin</i> , Sibiu, 2004;			
3. Poziție geografică					
3.1. Adresa		-			
3.2. Latitudine (WGS)		44°45'34.69"N			
3.3. Longitudine (WGS)		21°36'39.29"E			
3.4. Altitudine (nMN)		123 m			
4. Observații					
În hotarul localității, între Pojejena și cimitirul satului, într-o plantație de vie au fost descoperite la suprafață fragmente ceramice, care cel mai probabil indică o locuire. Cu toate că materiale ceramice s-au găsit pe o singură parcelă, cu certitudine așezarea era mai întinsă.					
5. Coordonate topo – Stereo 70					
5.1. Coordonate contur (vertex)			5.2. Coordonate ZP (vertex)		
X(m)		Y(m)	X(m)		Y(m)
1	368049.5080	231962.9040		367793.0990	231977.0990
2	367975.5390	231840.1340		367907.8090	232054.7480
3	367836.8450	231845.5810		367936.4620	232029.2480
4	367766.6070	231890.1910		367970.7470	232048.2760
5	367896.3680	232003.7710		368095.4390	231964.4900
6	367959.6370	232014.9100		368048.0240	231882.2310
7	368049.5080	231962.9040		367970.5220	231774.7900
8				367900.3050	231828.2200
9				367860.9380	231803.4430
10				367729.5500	231887.1470
11				367793.0990	231977.0990

Amplasarea construcțiilor de orice fel pe terenuri agricole din extravilan de clasa I și a II-a de calitate, pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, precum și pe cele plantate cu vii și livezi, parcuri naționale, rezervații, monumente, ansambluri arheologice și istorice este interzisă.

În teritoriul extravilan se admite numai construirea obiectivelor militare, agricole, pentru gospodărirea apelor, căi ferate, artere carosabile și infrastructură de transport a energiei electrice, gazelor naturale etc., numai după obținerea în prealabil a avizului DJCCS/CZMI.

În siturile arheologice și zonele lor de protecție orice intervenție se va face cu avizul M.C. - D.J.C. Caraș-Severin. Pe parcelele situate în interiorul limitei determinate a sitului arheologic se va efectua cercetare arheologică preventivă. Pe parcelele situate în interiorul limitei zonei de protecție a sitului, lucrările se vor efectua în regim de supraveghere arheologică.

Definirea zonelor construite protejate, după tip și grad de protecție.

ZCP

Potrivit art. 1 (2) din Legea nr. 5 /2000, zonele protejate sunt zonele naturale sau construite, delimitate geografic și/sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural și/sau cultural și sunt declarate ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare a valorilor de patrimoniu.

Zona Construită Protejată este Zona din teritoriul administrative care se definește și delimitează prin studiul istoric general și a cărei protejare este justificată de prezența unor valori istorice, arhitecturale, urbanistice, peisagere - reprezintă un interes public.

Zonele protejate sunt de două tipuri:

- zone construite protejate și
- zone naturale protejate sau zone cu valoare peisagistică.

După tipul lor zonele construite protejate se împart în:

- A.** Zone construite protejate de interes național: se instituie pentru protejarea unui sau mai multor imobile înscrise în Lista monumentelor istorice și clasate ca monument istoric de clasă valorică A. Din această categorie nu sunt înregistrate situri pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă.
- B.** Zone construite protejate de interes local: se instituie pentru protejarea unui sau mai multor imobile înscrise în RAN și în Lista monumentelor istorice, clasate ca sit sau monument istoric de clasă valorică B.

Pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă, în RAN sunt înregistrate un număr de 22 de situri arheologice, după cum urmează:

I. Situri arheologice înscrise în RAN

- Cod RAN 51083.07; 51065.11 - Necropola din epoca bronzului de la Moldova Nouă- *Canalul Morii*;
- Cod RAN 51083.08 - Așezarea medievală timpurie;
- Cod RAN 51083.09 -Așezarea și necropola de epoca bronzului de la Moldova Veche - *Port*;
- Cod RAN 51083.10; - Situl arheologic de la Moldova Veche - *Vatra satului*.
- Cod RAN 51083.12 - Așezarea Baden de la Moldova Veche - *Grădina Constantinovici Emilianovici*;
- Cod RAN 51083.13; 51065.13 - Așezarea Vatina de la Moldova Veche - *Casa Finanțelor*;
- Cod RAN 51083.15; 51065.12 - Așezarea Coțofeni de la Moldova Veche - *Complexul Școlar Industrial*;
- Cod RAN 51083.16; 51083.17; 51065.14 - Complexul de tumuli hallstattieni de la Moldova Veche - *Valea Boșneagului*;

- Cod RAN 51083.18; 51074.02 - Tumulii de epocă necunoscută de la Moldova Veche. Între Moldova Veche și Măcești, Necropola hallstattiană de la Măcești - *Gomilă*;
- Cod RAN 51083.19; 51065.15 - Așezare de epoca bronzului de la Moldova Veche - La Răscruce;
- Cod RAN 51083.20 - Așezare de epoca bronzului de la Moldova Veche - *Pescărie*;
- Cod RAN 51083.21 - Așezare de epocă medievală de la Moldova Veche - Ogașul cu spini;
- Cod RAN 51065.08; 51074.03 - Așezarea daco-romană de la Moldova Nouă, Măcești - *În vii*; așezare sec. III-IV;
- Cod RAN 51065.09 - Necropola hallstattiană de la Moldova Nouă - *Cariera de Banatite*;
- Cod RAN 51065.17 - Situl arheologic de la Moldova Nouă - *Cânepiște*;
- Cod RAN 51074.01 - Așezarea neolitică (Starčevo - Criș) de la Măcești;

II. Situri arheologice înscrise în RAN și în LMI

Dintre siturile menționate un număr de un număr de 6 situri arheologice înscrise în listele de patrimoniu, dintre care 4 sunt situri complexe, multistratificate, după cum urmează:

1. CS-I-s-B-10857 - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct Săliște
 - CS-I-m-B-10857.01 - Așezare medieval timpurie (sec. IX-XI);
 - CS-I-m-B-10857.02 - Necropolă romană (sec. II-III d.Chr).
2. CS-I-s-B-10858 - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Ostrovul Decebal"
 - CS-I-m-B-10858.01 - Așezare de epoca medievală;
 - CS-I-m-B-10858.02 - Așezare eneolitică;
 - CS-I-m-B-10858.03 - Așezare Hallstattiană;
 - CS-I-m-B-10858.04 - Așezare La Tene, cultura geto-dacică;
 - CS-I-m-B-10858.05 - Așezare de epoca bronzului;
 - CS-I-m-B-10858.06 - Necropolă de epoca bronzului;
 - CS-I-m-B-10858.07 - Așezare eneolitică.
- CS-I-s-B-10859 - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Rât".
 - CS-I-m-B-10859.01 - Așezare neolitică;
 - CS-I-m-B-10859.02 - Așezare de epoca migrațiilor (sec. VII-VIII).
- CS-I-s-B-10860 - Situl arheologic de la Moldova Nouă, punct "Vinograda - Vlaskikraj"
 - CS-I-m-B-10860.01 - Așezare medieval timpurie (sec. IX-X);
 - CS-I-m-B-10860.02 - Așezare neolitică și preromană (sec. III-IV).
- CS-II-s-B-10861 - Peșteră cu locuire preistorică de la Valea Mare;
- CS-II-s-B-30500 - Așezare minieră de epocă romană de la Ogașul Băieșului și Cânepiște (sec. II-III d.Hr).

Alături de acestea mai amintim existența unui sit cu valoare istorică și arhitecturală, înscrise în LMI 2015 - Biserica romano-catolică din Moldova Nouă (cod LMI CS-II-m-B-11131, în zona de protecție a căreia se găsesc două monumente de for public, respectiv:

- Monumentul eroilor din Primul război mondial și
- Monumentul eroilor din al doilea război mondial.

Alte două monumente de for public, amplasate în teritoriul administrativ sunt:

- Monumentul eroilor grăniceri, amplasat inițial în zona Portului din Moldova Veche și transferat ulterior la intrarea în Moldova Nouă;
- Monumentul eroilor mineri, amplasat în preajma bisericii ortodoxe din Moldova Nouă.

Zone de protecție arbitrară ale monumentelor istorice izolate, reprezentate în general prin raze de protecție care se instituie în jurul unor descoperiri întâmplătoare sau semnalate, până la clarificarea situației acestora.

În primul caz:

- Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, de interes național, se face cu avizul conform al Ministerului Culturii și Cultelor și al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.
- Pentru zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, de interes local, declarate și delimitate prin hotărâri a consiliului județean, autorizarea se face cu avizul serviciilor publice descentralizate de la nivel județean.
- Pentru executarea lucrărilor de construcții, care au ca obiectiv cercetarea, conservarea, restaurarea sau punerea în valoare a monumentelor istorice, autorizarea se va face cu avizul conform al Ministerului Culturii și Cultelor, conform legii.

Zonele istorice de referință din teritoriul administrativ

Zona istorică de referință (ZIR) stă la baza delimitării zonelor protejate construite (ZPC). Așa cum aminteam, pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă, pot fi definite două zone istorice de referință (ZIR), una la nivelul localității Moldova Nouă și unul la Moldova Veche, în jurul căruia este structurată zona construită protejată (ZPC) cu același nume. Zonele construite protejate din teritoriul administrativ sunt numai de interes local, aici nefiind nici o valoare de patrimoniu de interes național.

Cele două zone istorice de referință amintite sunt

- 📍 **ZIR 1** - „Vatra veche a localității Moldova Nouă”, unde sunt amplasate principalele instituții ale orașului, inclusiv un monument istoric înscris în LMI.
- 📍 **ZIR 2** - „Vatra veche a așezării Moldova Veche” structurată în jurul unor situri arheologice, dintre care unele sunt înscrise în listele de patrimoniu, ce necesită protecție specială.

A). Listarea și delimitarea zonelor istorice de referință

Pentru stabilirea zonelor istorice de referință (ZIR) s-au identificat monumentele istorice clasate, situate în interiorul vetrei așezărilor Moldova Nouă și Moldova Veche, unde se conservă cel mai bine caracteristicile de bază ale vechiului țesut urban. Tot aici sunt semnalate monumente (situri arheologice) clasate ca monumente de interes local, înscrise în listele de patrimoniu. Prin acest studiu propunem două zone istorice de referință, una pentru fiecare așezare în parte, împărțite la rândul lor în 2 respectiv 3 subzone istorice de referință (SIR).

ZIR 1 - „Vatra veche a localității Moldova Nouă”

Zona studiată se referă la nucleul inițial al așezării, format din țesutul urban istoric, cu caracter preponderent rezidențial și administrativ, dezvoltat în lungul a două axe, reprezentate de cursul văilor Boșneac și Valea Mare, alături de străzile principale care urcă în lungul acestuia. În această zonă este amplasată Biserica romano-catolică Moldova Nouă (1780,transf. 1791), definit ca monument de valoare

locală (grupa valorică B), inclus în LMI 2015, cod CS-II-m-B-11130 și 4 monumentele de for public:

1. Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial.
2. Monumentul Eroilor romni din Al Doilea Război Mondial.
3. Bustul poetului Mihai Eminescu din fața Școlii Gimnaziale Al. Moisi.
4. Monumentul Eroilor Grăniceri (ZIR 1; SIR 2).

ZIR 1 cuprinde în mare 2 tipuri diferite de ocupare a terenului, fapt ce a determinat definirea a două subzone istorice de referință (SIR), după cum urmează:

✱ **SIR 1. - Subzona centrală;**

✱ **SIR 2. - Subzona de vest (subzona vestică a văii Boșneag).**

Zona istorică de referință (ZIR) „Vatra veche” include: mai multe clădiri și alte obiective reprezentative pentru arhitectura localității (Casa de Cultură, Primăria, Biblioteca orașenească, Parcul central etc.), elemente cu o puternică încărcătură istorică și memorialistică (Biserica romano-catolică), instituții și spații publice, structură stradală, front stradal parcelariu etc.

Caracteristicile de bază ale acestei ZIR sunt date de:

- Caracteristica principală a așezării este dată de vatra sa, a cărei structură este cea a unei așezări răsfirate, pe două axe de dezvoltare, reprezentate de văile Boșneag și Valea Mare, cu drumurile care le străbat.
- Spațiul public este structurat încă de la formarea actualei așezări, în jurul celor două cursuri de apă ce străbat așezarea, extins ulterior pe direcțiile principale de curgere. Dacă vatra așezării inițiale, amintită documentar la începutul sec. XVIII sub numele de *Posneak* s-a format în microbazinetul de la confluența văilor Bosneag și Valea Mare, ulterior, dar mai ales odată cu dezvoltarea sa ca așezare minieră, aceasta s-a extins puternic atât în amonte pe cursul celor două văi, cât și în aval. Aceste două axe au constituit nucleul de dezvoltare al așezării, în preajma căruia se găsesc principalele funcțiuni socio-culturale și de locuit.
- Parcelarul în această zonă este puternic marcat de morfologia terenului și dezvoltarea așezării într-un spațiu restrâns de vale. În aceste condiții parcelariul dominant, este unul de mici dimensiuni, deseori fără o geometrie regulată, în interiorul căruia cea mai mare parte a fost destinat locuinței. În zona centrală există și parcele cu o geometrie concretă, cu dimensiune mai mare, orientate de regulă cu latura mică la stradă. Acestea au aparținut de regulă unor instituții, specialiști care au lucrat în minerit sau unora dintre primii localnici. În cadrul parcelei, casa de locuit sau reședința este amplasată cu latura principală la stradă, având în spate anexe de mici dimensiuni sau un petic de verdeață. Doar în zonele de margine, unde terenul urcă mai mult sau mai puțin abrupt, lotul a putut fi extins mai mult pe versant. Lipsa acută de spațiu și creșterea populației a impus adoptarea unor soluții constructive adecvate; majoritatea caselor având dimensiuni mici, înghesuite la stradă și străzile secundare înguste și întortocheate. Unele dintre aceste gospodării, care dispun de teren mai mult, au amplasate pe latura opusă a curții o altă clădire anexă, cu utilizări complexe, de la spațiu de locuit, la spații de depozitare sau alte utilități.
- În general la nivelul străzilor principale latura mare a casei era aliniată la stradă, cea ce a dus la formarea unui front comun continuu în cea mai mare parte, intrarea fiind de cele mai multe ori direct din stradă, în puține cazuri printr-un spațiu cu rol decorativ (strat de flori) și porțiță. În zonele marginase sau unde au existat posibilități, casa de locuit este amplasată mai retras, față de stradă, având în față un mic spațiu verde.
- Această zonă trebuie să-și redobândească coerența și reprezentativitatea, prin transformarea principalelor artere de circulație într-un pacurs cultural-istoric și administrativ evident, prin punerea în valoare a tuturor monumentelor care se mai păstrează, în strânsă coerență cu funcțiunile actuale.

Limita propusă a zonei istorice de referință

Suprafața zonei istorice de referință (ZIR) propuse pt Moldova Nouă, care la rândul ei suprapune zona construită protejată, pornește de la intersecția străzii Minerilor cu str. Păcii, până la intersecția cu str. Banatului, pe Str. Banatului, până la intersecția cu Str. 1 Decembrie 1918 (Biserica Baptistă), urcă pe str. 1 Decembrie, până la intersecția cu str. 9 mai, coboară apoi pe 9 Mai, pe str. 6 Martie, apoi pe str. M. Eminescu, până la intersecția cu str. 1 Mai, ocolește biserica ortodoxă și cimitirul, după care coboară pe str. Păcii până la intersecția cu str. Minerilor. Subzona construită protejată centrală, pleacă din str. Minerilor pe str. 9 Mai până la intersecția cu 1 Decembrie 1918, pe care coboară până la intersecția cu str. Banatului, urmează pe toată lungimea str. Banatului, până la intersecția cu str. Minerileor și de aici în punctual de plecare, la intersecția Str. Minerilor - str. 9 Mai.

Profilul funcțional al acestei zone este unul mixt, relevant din punct de vedere istoric. În acest spațiu s-a inițiat și dezvoltat țesutul urban și istoric al așezării și dezvoltarea sa ulterioară. Este arealul în care sunt cantonate principalele instituții ale comunității (primărie, biserică, școală, piață) cât și locuirea celor mai reprezentativi membri ai comunității (ingineri, reprezentanți ai administrației locale, elite intelectuale, preoți, dăcili etc).

ZIR 2 - „Vatra veche a așezării Moldova Veche”

O altă zonă istorică de referință, inclusă la rândul său într-o zonă protejată, construită (Z.P.C.) se întâlnește la Moldova Veche. În acest caz zona protejată construită este mult mai amplă, ea acoperind tot malul stâng al Dunării, între Ogașul Pârva și râul Boroșneag, acoperind o suprafață de cca. 3.285.544 mp. În interiorul acestei zone s-a identificat o Zonă istorică de referință denumită „Vatra veche a așezării Moldova Veche” cu o suprafață de cca. 116,2 ha, în interiorul căreia se găsesc mai multe situri arheologice, înscrise în RAN și LMI 2015, ca situri de importanță locală, dar și alte situri care nu sunt incluse în listele de patrimoniu.

Această zonă include nucleul inițial al așezării, format din țesutul urban istoric, cu caracter preponderent rezidențial și administrativ, zona portului fluvial și cartierul orașul Nou. Această zonă s-a dezvoltat în lungul falezii Dunării și a drumului „Clisurii” (DN 57). În această zonă se pot identifica în mare 3 tipuri diferite de ocupare a terenului, fapt ce a determinat definirea a două subzone istorice de referință (SIR), după cum urmează:

- * **SIR 1. - Vatra veche a satului Moldova Veche (Satul vechi);**
- * **SIR 2. – Orașul Nou, cartier muncitoresc, ridicat în perioada comunistă, pentru o mare parte din muncitorii care lucrau pe platformele economice ale orașului;**
- * **SIR 3. – Portul fluvial Moldova Veche.**

Deși nu include monumente istorice, listate ca monumente de patrimoniu, această zonă (ZIR 2.) suprapune mai multe nivele de locuire: neolitice; de epoca bronzului; Hallstatt; romană și post-romană; feudal-timpurie și feudală, dintre care unele sunt cuprinse în listele de patrimoniu.

Zona (ZIR 2.) suprapune mai multe nivele de locuire: neolitice; de epoca bronzului; hallstatt; romană și post-romană; feudal-timpurie și feudală, cuprinse în RAN. Alături de această zonă istorică de referință, zona protejată construită din care face parte, mai include și două zone protejate cu situri arheologice înscrise în LMI, aflate parțial în afara ZIR; respectiv situl multistratificat de la Moldova Veche - „Rât” și așezarea daco-romană și feudal timpurie de la Moldova Veche - „Vinograda-Vlaskicraj”.

Totodată în perimetrul acestei zone este prezent un monument de for public, respectiv:

- A. Monumentul eroilor mineri, amplasat în parcul din preama Bisericii Ortodoxe.

Caracteristicile de bază ale ZIR 2. sunt date de:

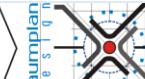
1. Așa cum arată materialele cartografice de sec. XIX, caracteristica principală a vechii așezării este dată de vatra sa, unei așezări de tip adunat de formă relativ trapezoidală, cu latura mare la fluviu, dezvoltată pe o terasă inferioară a Dunării, în preajma portului local. Desigur, în decursul timpului, dar mai ales în perioada comunistă cât și după 1990, vatra inițială a cunoscut importante tendințe de creștere, în lungul Dunării.
2. Spațiul public este structurat pe mai multe aliniamente paralel cu Dunărea. Deși locuirea în arealul așezării arată că datează încă din neolitic, în decursul istoriei ultimului mileniu, așezarea a suferit multiple distrugerii. Vatra actuală a așezării este mai degrabă o împletire dintre elementele urbanistice moderne și cele comuniste, când așezarea își consolidează țesutul urban.
3. În cadrul așezării parcelariul a fost puternic influențat de rigorile urbanistice austriece de secol XVIII, care au stabilit principalele elemente urbanistice ale așezării; rețea stradală, forma și dimensiunile parcelelor, amplasamentul bisericilor, a cimitirului, a pieții în raport cu portul fluvial dezvoltat aici. Rețeaua stradală este una puternic geometrizată, structurată pe două direcții de bază: o direcție, reprezentată de 3 străzi este relativ paralelă la Dunăre, în timp ce altă direcție, formată dintr-un număr de 7 străzi, care coboară în evantai pe malul Dunării. În aceste condiții parcelariul dominant, este unul perpendicular, cu latura mică la stradă, chiar și în cazul celor aflate pe malul Dunării. Dimensiunea inițială a parcelelor a fost de cca 30 x 50 m, ulterior suferind modificări prin divizări ale laturii mici. În zona centrală există și parcele cu dimensiuni mai mari, orientate de regulă cu latura mică la stradă. Acestea au aparținut de regulă unor instituții, specialiști care au lucrat în minerit sau unora dintre primii localnici. De regulă parcela este împărțită în două sectoare, casa de locuit sau reședința, care este amplasată cu latura principală la stradă, având pe latura lungă și pe latura opusă a curții o altă clădire anexă, cu utilizări complexe, de la spațiu de locuit, la spații de depozitare sau alte utilități, în spatele cărora se întindea grădina.
4. În general la nivelul străzilor principale latura mare a casei era aliniată la stradă, cea ce a dus la formarea unui front comun continuu, intrarea fiind direct din stradă, prin porți monumentale din lemn sau metal. În zonele marginase sau unde au existat posibilități, casa de locuit este amplasată mai retras, față de stradă, având în față un mic spațiu verde.
5. Intervențiile din perioada comunistă au conservat în general structura stradală, blocurile fiind despărțite între ele prin spații verzi, populate cu arbori ornamentală și comuni, destinate odihnei și pentru joaca copiilor. Blocurile, în general cu 2 și 3 camere și 4 nivele, se înscriu în arhitectura specifică epocii. În același timp aici au fost ridicate unități comerciale, unități de învățământ, un spital, cinematograful etc.
6. Dotările din zona portului sunt adaptate necesităților și specificul activităților desfășurate aici. Rolul său fiind unul strict economic și de vamă locală.

Limita propusă a zonei istorice de referință

Suprafața zonei istorice de referință (ZIR 2) propuse pentru Moldova Veche, se încadrează între două limite de bază, reprezentate de DN 57 și de fluviul Dunărea. Spre sud-est limita zonei era delimitată de terenurile agricole de la Vinograda, iar spre nord-vest de limita Orașului Nou și de un grup de clădiri situate pe malul Dunării.

Profilul funcțional al acestei zone este unul mixt, în care țesutul urban al așezării istorice se îmbină cu cel al cartierului modern. Toate aceste elemente de țesut urban sunt raportate direct la funcțiunile economice și comerciale ale portului, în jurul căruia era orientată cea mai mare parte a vieții economice a așezării. În perioadele în care așezarea avea un statut administrativ teritorial distinct (comună grănicerească), aici erau cantonate principalele instituții ale comunității (primărie, biserică, școală, piață, poștă etc) cât și locuirea celor mai reprezentativi membri ai comunității (căpitanul portului, reprezentanți ai administrației locale, elite intelectuale, preoți, dăcăli etc).

Pe lângă activitățile economice specifice portului, în zona acestuia funcționau o serie de funcțiuni specifice, precum cele de depozit, de control vamal operațiuni de încărcare descărcare.

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			192 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

Împărțirea ZIR în subzone istorice de referință și implicit în zone și subzone protejate construite este realizată prin aplicarea criteriului tipologic al funcțiunilor, al coerenței compoziției urbane și al morfologiei țesutului urban. Principalele tipologii funcționale pentru zona centrală a ZIR 1 sunt instituții, servicii și clădirile cu funcțiuni mixte, respectiv parter comercial și locuire la nivelele superioare.

Așa cum menționam, pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă sunt propuse două zone istorice de referință, care la rândul lor sunt împărțite în două, respectiv trei subzone istorice de referință.

ZIR 1 - „Vatra veche a localității Moldova Nouă”, unde sunt amplasate principalele instituții ale orașului, inclusiv un monument istoric înscris în LMI, împărțită în două subzone istorice de referință (SIR):

- * **SIR 1. - Subzona centrală (structurată pe axa celor două văi), formată din țesutul urban istoric, cu caracter preponderent rezidențial, administrativ și comercial;**
- * **SIR 2. - Subzona de vest (subzona vestică a văii Boșneag), în jurul Bisericii ortodoxe, formată în primul rând din țesutul urban istoric, cu caracter preponderent rezidențial.**

ZIR 2 - „Vatra veche a așezării Moldova Veche” structurată în jurul unor situri arheologice, dintre care unele sunt înscrise în listele de patrimoniu, ce necesită protecție specială, împărțită în trei subzone istorice de referință (SIR):

- * **SIR 1. - Vatra veche a așezării Moldova Veche, ocupă cea mai mare parte a vetrei vechiului sat, așa cum s-a dezvoltat el în lungul Dunării și a portului comercial fluvial;**
- * **SIR 2. – Orașul Nou, cartier muncitoresc, ridicat în perioada comunistă, pentru o mare parte din muncitorii care lucrau pe platformele economice ale orașului.**
- * **SIR 3. – Portul fluvial Moldova Veche, cel mai vechi și mai important obiectiv economic al comunității locale;**

Pe lângă construcțiile cu funcțiuni administrative, economice, sociale etc., construcțiile caracteristice pentru partea veche a celor două localități sunt de tip locuință, aliniate la latura mică a parcelei, cu unul sau două nivele, mai rar cu trei, de regulă fără pivnițe. Ecepție fac clădirile ridicate în perioada comunistă, din Orașul Nou. Este importantă protejarea arealului din punct de vedere al coerenței arhitecturale, al obiectivelor reprezentative conținute, conservarea și valorificarea arhitecturală, estetică și funcțională a clădirilor vechi, a scarelor și spațiilor verti care se mai păstrează.

PREZENTAREA SUBZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ

ZIR 1 - „Vatra veche a localității Moldova Nouă”

SIR 1. - Subzona centrală

Această subzonă este cea mai extinsă, acoperind o suprafață de cca. 89.840 mp, ce include spațiul urban de la confluența văilor Beșneac și Valea Mare., cu o aripă în aval pe Valea Boșneac și alta pe Valea Mare. Funcțiunea acestei zone este una complexă; administrativă, comercială, cultural-educatională, spirituală etc. În acest perimetru se găsesc principalele instituții ale orașului: Primăria; Casa de Cultură; Biblioteca Orășenească; parcul central, Biserica romano-catolică; Biserica baptistă; Parchetul și Judecătoria Moldova Nouă, parcul central etc. Tot aici, sunt amplasate cele mai semnificative monumente de for public ale așezării: Monumentul eroilor din Primul război mondial, Monumentul eroilor din cel de Al

doilea război mondial, Monumentul închinat minerilor care și-au pierdut viața în subteran, Bustul învățătorului Al. Moisiu din fața Școlii gimnaziale cu clasele I-VIII.

Această subzonă aparține celei mai vechi părți a așezării, așa cum apare ea pe documentele cartografice de secol XVIII și XIX.

Subzona menționată este percepută ca un spațiu public și privat, cu caracter mixt (administrație, cultura, învățământ), cuprinde o serie de spații publice cu potențial de punere în valoare (Primărie, Magazine, Școală, Casă de cultură, instituții judiciare) și imobile cu destinație de locuință.

Caracteristici :

1. Delimitare: Limita acesteia pornește de la intersecția străzilor 9 Mai cu Minerilor, pentru a continua pe str. Minerilor spre Valea Mare până la intersecția cu str. Banatului. Limita continuă pe strada Banatului până la intersecția acesteia cu str. 1 Decembrie 1918, apoi pe 1918 până la intersecția cu str. 9 Mai. Din acest punct limita coboară pe str. 9 Mai, apoi pe 8 Martie și din nou pe str. 9 Mai, până la intersecția cu str. Minerilor.

2. Caracterul subzonei: spațiu public și privat

3. Evoluție: Subzona și-a păstrat caracteristicile de amplasament și dimensionale în ultimele sute de ani, mai puțin pe cele arhitecturale și al funcțiilor.

4. Agresiuni: Modificări mai importante ale stilul arhitectural s-a indus în perioada comunistă, prin implantarea în cadrul țesutului urban a unei clădiri tip bloc, rămasă neterminată în fața primăriei, astăzi fiind o ruină. După 1989 se constată modificări în peisajul urban, prin refacerea/renovarea unor clădiri de locuințe, prin ignorarea păstrării valorilor arhitecturale tradiționale.

5. Valoare: de ansamblu, ridicată.

6. Grad de protecție: ridicat, se protejează atât clădirrea monument istoric (Biserica romano-catolică), monumentele de for public (Monumentele eroilor din cele două războaie mondiale), alte clădiri reprezentative pentru arhitectura locală, cât și a spațiului verde format din Parcul central și scuarul aflat în fața Bisericii romano-catolice.

7. Intervenții: restaurare/refacere a clădirilor publice, dezafectarea clădirilor sau

intervențiilor moderne improprii, punere în valoare a spațiului public urban (pavimente, mobilier urban, iluminat public și amenajarea acceselor pietonale, inclusiv elementul natural reprezentat de albia văilor Bosneag și Valea Mare, eventual prin amenajări peisagistice și îndiguiri.

SIR 2. – Subzona de vest (subzona vestică a văii Boșneag)

Această subzonă este mai puțin extinsă, acoperind o suprafață de cca. 89.840 mp, ce include spațiul urban situat la vest de str. 9 Mai. Funcțiunea acestei zone este una complexă: aici fiind amplasate unități sanitare; spirituale; comerciale și o importantă componentă rezidențială. În acest perimetru se găsește o unitate maternală patronată de Spitalul „Bega” Timișoara, Biserica ortodoxă Sf. Arhangheli; cimitirul ortodox; piața orașului etc., alături de o importantă componentă locativă.

Această subzonă aparține celei mai vechi suburbii ale așezării, așa cum apare ea pe documentele cartografice de secol XVIII și XIX.

Caracteristici :

1. Delimitare: Această subzonă include parțial str. 9 Mai și Înv. Alex. Moise, precum și străzile: Păcii; Mihai Eminescu și 8 Martie.

2. Caracterul subzonei: spațiu public și privat

3. Evoluție: Subzona, formată în jurul bisericii ortodoxe de aici, și-a păstrat în general caracteristicile de amplasament și dimensionale în ultimele sute de ani, mai puțin pe cele arhitecturale și al funcțiilor, care au cunoscut unele îmbogățiri, prin înlocuirea unor construcții mici și insalubre cu case noi, construite în perioada comunistă.

4. Agresiuni: Modificări mai importante ale stilul arhitectural s-a indus în perioada comunistă, prin realizarea unor construcții particulare noi, ridicate de către localnicii din zonă ajunși la o oarecare bunăstare materială. Și aici după 1989 se constată modificări în peisajul urban, prin refacerea/renovarea unor clădiri de locuințe, prin ignorarea păstrării valorilor arhitecturale tradiționale.

5. Valoare: de ansamblu, medie.

6. Grad de protecție: scăzut spre mediu, exceptând clădirea Bisericii Sf. Arhangheli și a cimitirului ortodox. Se conservă pe cât posibil elementele de arhitectură veche, cu influențe baroce, care se mai păstrează aici.

7. Intervenții: restaurare/refacere a clădirilor publice, dezafectarea clădirilor sau intervențiilor moderne improprii, punere în valoare a spațiului public urban (pavimente, mobilier urban, iluminat public și amenajarea acceselor pietonale, inclusiv elementul natural reprezentat de albia văilor Bosneag și Valea Mare, eventual prin amenajări peisagistice și îndiguiri.

ZIR 2 - „Vatra veche a așezării Moldova Veche”

Această zonă istorică de referință se încadrează într-un spațiu mai larg, bogat în descoperiri și situri arheologice, dintre care unele sunt incluse în listele de patrimoniu. Din aceste considerente sectorul malului Dunării cuprins între confluența văilor Pârva Rea și Boșneag, a fost inclusă într-o zonă istorică protejată, distinctă, care pe lângă vatra așezării mai include și zonele Vinograda și Rât-Pescărie.

Pe baza existenței/prezenței unor monumente istorice de interes local, situate aici, zona istorică de referință menționată a fost împărțită în trei subzone istorice de referință (SIR), după cum urmează:

SIR 1. – Satul vechi (Vatra veche a satului Moldova Veche),

ocupă cea mai mare parte a vetrei vechiului sat (51,6 ha), așa cum s-a dezvoltat el în lungul Dunării și a portului comercial fluvial. Este o zonă cu funcțiuni mixte (rezidențiale, de cult, de învățământ, comerț și servicii, generate în jurul sitului arheologic complex din punctul „Vinograda-Vlaskikrai (cod LMI 2015 CS-I-s-B-10860) cu cele două nivele mai importante de locuire: așezarea medievală timpurie, de sec. IX-X (cod LMI 2015 CS-I-s-B-10860.01) și așezarea romană și post romană, de sec. II-IV (cod LMI 2015 CS-I-s-B-10860.02), aflate la est de sat, dar a căror întindere inițială a inclus și partea estică a localității, dar și alte așezări din perioade mai vechi, cuprinse în RAN, așa cum sunt menționate și în studiul arheologic anexat. Tot aici se presupune că a fost amplasamentul fortificației medievale, amintită cartografic și documentar sub numele de Buzorin⁴¹.

Spre est limita acestei subzone (SIR) este dată de terenul agricol și viran aflat la est de sat, către Valea Boșniacului, la sud de cursul Dunării, până la limita portului, spre vest de str. Dunării (parțial) și spre nord de Strada Crinilor și Nicolae Titulescu.

În acest perimetru se găsesc mai multe instituții ale orașului Moldova Nouă, clădiri publice și private, printre care Biserica Ortodoxă Sârbă din Moldova Veche, cimitirul, Postul de Poliție, Administrația Finanțelor Publice, spații comerciale etc.

SIR 2. – Orașul Nou,

Această subzonă, formată în cea mai mare parte din cartierul muncitoresc, ridicat în perioada anilor 60-70, pentru o mare parte din muncitorii care lucrau pe platformele economice ale orașului, este o zonă cu funcțiuni mixte (rezidențială, în blocuri cu 4 nivele, comercială, de învățământ și cultură), generată de prezența monumentul istoric - Situl arheologic din punctul „Rât”, Cod LMI 2015 CS-I-s-B-10859).

Subzona, cu o suprafață de cca. 42,5 ha, acoperă în bună parte o așezarea neolitică și una din perioada migrațiilor (sec. VII-VIII), puse în evidență cu prilejul ridicării acestui cartier.

⁴¹ Hungaria, apud Wolfgango Lazio Auct. - Ortelius A., 1612

Subzona este delimitată de străzile: Nicolae Titulescu la est și nord, str. Crinilor la sud și Strada Dunării la vest. Spre vest și nord-vest această zonă se continuă prin zona arheologică protejată „Rât” - „Pescărie”, deosebit de bogată în artefacte aparținând diferitelor epoci istorice.

Ca și în cazul celorlalte subzone istorice de referință, principalele agresiuni percepute sunt cele edilitare, motiv pentru care se impun diagnostic arheologic, săpături preventive și supraveghere arheologică în funcție de amplasament, iar la nevoie descărcare de sarcină arheologică.

Alte caracteristici specifice acestor subzone sunt date de:

- *Valoare:* de ansamblu, medie.
- *Grad de protecție:* ridicat, se protejează atât siturile arheologice cât și clădirile civile și portuare, reprezentative, pentru arhitectura locală, cât și a spațiile verzi existente (zonelor verzi formate din grădini și scuaruri). Se conservă pe cât posibil elementele de arhitectură veche, cu influențe baroce, care se mai păstrează aici.
- *Intervenții:* restaurare/refacere a clădirilor publice, dezafectarea clădirilor sau intervențiilor moderne improprii, punere în valoare a spațiului public urban (pavimente, mobilier urban, iluminat public și amenajarea acceselor pietonale, inclusiv elementul natural reprezentat de malurile Dunării, eventual prin amenajări peisagistice și îndiguiri.

SIR 3. – Zona portului (Portul fluvial Moldova Veche)

este o subzonă cu o certă funcțiune economică, fiind cel mai vechi și mai important obiectiv economic al comunității locale. Aici sunt amplasate principalele instalații portuare, depozitele și clădirile vămii și ale administrației portuare. Deși nu include în perimetrul său, de 22 ha, nici un monument inclus în LMI listele de patrimoniu, având în vedere contextualitatea sa cu celelalte subzone istorice de referință și a faptului că este amplasată într-un areal de habitare cunoscut încă din epoca bronzului (cultura Vatina), evidențiat prin siturile arheologice cuprinse în RAN, are suficiente caracteristici care să-i confere acest statut. Deși nu include în perimetrul său, de 22 ha, nici un monument inclus în listele de patrimoniu, având în vedere contextualitatea sa cu celelalte subzone istorice de referință și a faptului că este amplasată într-un areal de habitare cunoscută încă din epoca bronzului (cultura Vatina), are suficiente caracteristici care să-i confere acest statut. Această subzonă, de forma unei fâșii situate în lungul Dunării, este delimitată în principal de malul fluviului și de str. Dunării spre est.

ZONE CONSTRUITE PROTEJATE -UNITĂȚI TERITORIALE DE REFERINȚĂ CU REGLEMENTARE SPECIALĂ (ZCP 1, ZCP 2, ZCP 3). REGIM DE AUTORIZARE PÂNĂ LA APROBAREA P.U.Z.C.P. *

Până la aprobarea P.U.Z.C.P., condițiile de construire sunt cele stabilite prin Secțiunea I, CAP. 4.B.3 al prezentului regulament.

Z.C.P. 1 - Moldova Nouă - Zona centrală, ce include un monument istoric de interes local - Biserica Romano-catolică și Zona istorică de referință (ZIR) - Vatra veche a așezării Moldova Nouă, cu două subzone istorice de referință (SIR):

- SIR 1. - Subzona centrală;
- SIR 2. - Subzona de vest (subzona vestică a văii Boșneag).

ZCP_1 - Moldova Nouă - este suprapusă unităților teritoriale de referință ZC, IS|E, Li|e, M1, M2, GC, TE și, parțial, EX|a și EX|zp.

Z.C.P. 2 - Zonă construită protejată - Moldova Veche (ZCP), ce include două situri arheologice de referință (Vinograda-Vlaskikaj și Rât) precum și o Zona istorică de referință (ZIR) „Vatra veche a localității Moldova Veche”, cu trei subzone istorice de referință:

- SIR 1. - Satul Vechi (Vatra veche a așezării Moldova Veche);
- SIR 2. - Orașul Nou;

- SIR 3. - Zona Portului (Portul fluvial Moldova Veche)

ZCP_2 - Moldova Veche - este suprapusă unităților teritoriale de referință Zcl, Lc, Li|e, IS|E, M4, M5, TDS și GC.

Z.C.P. 3 - Insula Ostrov, ce include mai multe situri arheologice prioritare, incluse în listele de patrimoniu și rezervația naturală adiacentă.

ZCP_3 - Insula Ostrov (Ostrovul Decebal) - este situată în extravilan, suprapusă unităților teritoriale de referință EX|zz și EX|p.

* Zonele construite protejate constituie unități teritoriale de referință cu reglementare specială, care se suprapun zonelor funcționale fără a le înlocui și fără a modifica zonificarea funcțională, delimitările din planșe sau bilanțul teritorial. Ele nu se contabilizează distinct în bilanțul teritorial, spre a evita dubla înregistrare a suprafețelor.

Zonele istorice de referință (ZIR) și subzonele istorice de referință (SIR) sunt subdiviziuni ale zonei construite protejate, iar nu ale unității teritoriale de referință funcționale.

Până la aprobarea P.U.Z.C.P., autorizarea executării lucrărilor se face direct în baza P.U.G. și a prezentului regulament, în condițiile stabilite la Secțiunea I, CAP. 4, pct. 4.B.3, cu avizul Direcției Județene pentru Cultură Caraș-Severin și, după caz, al Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice.

Marcajul „P.U.Z. C.P.” din planșa de reglementări semnalează perimetrele pentru care urmează a se elabora Planul Urbanistic Zonal pentru Zone Construite Protejate și nu constituie interdicție de autorizare.

În caz de neconcordanță între indicatorii urbanistici stabiliți prin prezentul capitol și cei ai zonei funcționale peste care se suprapune zona construită protejată, se aplică valoarea mai restrictivă.

Condiții specifice, administrative și tehnice, pentru construire în perimetrele protejate vor fi stabilite prin PUZCP. Prin intermediul acestor documentații vor fi instituite zonele protejate (care pot fi altele decât cele propuse prin PUG), măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din respectivele zone.

Până la aprobarea PUZCP pentru lucrări care pot afecta siturile arheologice din zonă se va cere aprobarea instituțiilor abilitate cu protejarea patrimoniului

Pentru definirea aprofundată a caracteristicilor Zonelor Construite Protejate și pentru detalierea subdiviziunilor acestora, respectiv Subzone Istorice de Referință (S.I.R.), este obligatorie elaborarea Planurilor Urbanistice Zonale (conf. Legii nr. 350/2001, art. 47, alin. 3, lit. b), întocmite în conformitate cu Metodologia specifică aprobată prin OMTCT nr. 562/2003 și publicată în „Monitorul Oficial” în februarie 2004. P.U.Z. Zone Construite Protejate va conține reglementări detaliate, adaptate fiecărei subzone. Se va studia și reglementa întreaga zonă protejată.

Monumentele de For Public sunt bunuri imobile, lucrări de artă plastică, artă monumentală, construcții sau amenajări neutilitare, având caracter decorativ, comemorativ și de semnal, amplasate în spații publice, într-o zonă de protecție, pe terenuri aflate în domeniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale. Monumentele de for public pot fi clasate ca monumente istorice, urmând regimul juridic stabilit pentru acestea.

Amplasarea monumentelor de for public se realizează cu respectarea tuturor prevederilor în vigoare privind urbanismul și autorizarea executării lucrărilor de construcții, precum și cu avizul privind concepția artistică a monumentului de for public, emis de Ministerul Culturii și Identității Naționale, în baza analizei realizate de Comisia Națională pentru Monumentele de For Public.

Monumentele de for public din UAT Moldova Nouă sunt:

1. Monumentul eroilor mineri (amplasat în ZCP Moldova Veche);
2. Monumentul închinat eroilor căzuți în Primul Război Mondial (amplasat în ZCP Moldova Nouă);
3. Monumentul Eroilor Români din Al Doilea Război Mondial (amplasat în imediata vecinătate a monumentului ce comemorează Primul Război Mondial - pct. 2 de mai sus, tot în ZCP Moldova Nouă);
4. Monumentul eroilor Grăniceri - Cimitirul Eroilor, de pe strada N. Bălcescu (acesta nu este clasificat ca monument istoric).

5. Bustul lui Eminescu - În fața Școlii Gimnaziale Al. Moisiu din Moldova Noua , peste drum de Biserica Catolică;
6. Monumentul deportaților din Bărăgan - pe terasa din fața Portului Moldova Nouă, monument comemorativ (amplasat în ZCP Moldova Veche).

Pentru monumentele de for public de la pct. 1,2,3 și 6 de mai sus se vor aplica prescripții speciale după aprobarea PUZCP pentru zonele Moldova Veche și Moldova Nouă așa după cum au fost acestea definite de SIG.

Pentru monumentele de for public de la pct. 4 și 5, la momentul clasificării acestora ca monumente istorice conform legislației în vigoare, se vor aplica prevederile legale cu privire la zona de protecție și/sau interdicții generate de aceasta.

Până la elaborarea P.U.Z. Z.C.P., prin Studiul de urbanism istoric și arhitectură aferent P.U.G. se stabilesc următoarele prevederi, care vor fi introduse în Regulamentul Local de Urbanism al P.U.G.:

- În Z.C.P. autorizarea/desființarea se va face pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii / Direcției pentru Cultură a județului Caraș-Severin.
- este obligatorie fundamentarea intervențiilor asupra imobilelor protejate prin studii de specialitate (studii istorico-arhitecturale și urbanistice întocmite de specialiști atestați de Ministerul Culturii)
- orice derogare de la prevederile prezentului regulament este permisă în condițiile prevăzute de legislație și având la bază un studiu istorico-arhitectural și/sau urbanistic întocmit de specialist atestat de Ministerul Culturii.

În cadrul ZCP definite există următoarele categorii de imobile protejate:

- monumente istorice de importanță națională, grupa valorică A (grad mare de protecție)
- monumente istorice de importanță locală, grupa valorică B (grad mare de protecție)
- imobile propuse pentru clasare (grad mare de protecție)
- construcții cu valoare arhitecturală sau istorică deosebită stabilite prin documentații de urbanism (conf. Legii nr. 50/1991, art. 3, alin. 1, lit. b) – imobile cu grad de protecție mediu sau redus.

Moldova Nouă – Amplasament monumente de for public

Ne crt. corespunde	Denumire monument de for public	Coordonate Stereo 70		Coordonate WGS	
		X	Y	Latitudine	Longitudine
1	Monumentul eroilor mineri	364336.824	232480.360	44°43'42.31"N	21°37'15.41"E
2	Monumentul eroilor căzuți în Primul Război Mondial	364832.313	236384.148	44°44'2.75"N	21°40'10.89"E
3	Monumentul Eroilor Români din Al Doilea Război Mondial.	364839.066	236372.667	44°44'3.52"N	21°40'9.35"E
4	Monumentul eroilor Grăniceri	364669.599	235675.731	44°43'56.99"N	21°39'38.29"E
5	Bustul lui Eminescu	364771.723	236421.139	44°44'1.27"N	21°40'12.39"E
6	Monumentul deportaților din Bărăgan	363761.198	232180.492	44°43'22.72"N	21°37'1.68"E

Prevederi pentru construcții și situri valoroase care nu sunt incluse în listele de patrimoniu

În cadrul studiului de față construcțiile valoroase au fost identificate după următoarele criterii:

- *Vechimea clădirilor* - clădirile istorice vechi, inclusiv ruinele unor construcții de aceiași natură, sunt o mărturie a evoluției urbanistice a localităților situate în actualul teritoriu administrativ. Cele mai multe și mai importante se găsesc pe teritoriul localităților Moldova Nouă și Moșdova Veche.
- *Studiu stilistic*, relevă faptul că printre cele mai vechi clădiri, care se mai păstrează sunt cele eclesiastice (Biserica romano-catolică din Moldova Nouă), conservă importante elemente de arhitectură barocă, cu specific bănățean, din perioada austriacă și austro-ungară. Elemente arhitecturale specifice sec. XVIII și XIX se regăsesc într-o serie de clădiri vechi (așa zisele case grănicerești, dar și case de negustori și meșteșugari) din Moldova Veche și Moldova Nouă, din care astăzi puține se mai păstrează. Mai menționăm clădirile administrative și portuare, precum clădirea Căpitaniei portului datând din sec. al XIX-lea și clădirea Oficiului Vamal (1897), când a fost amenajat de către administrația austro-ungară noul port la Dunăre.
- Arhitectura religioasă, așa cum este ilustrată de lăcașele de cult romano-catolice și ortodoxe din Moldova Nouă și Moldova Veche, precum:
 1. biserica ortodoxă sârbă din Moldova Veche (1856);
 2. biserica ortodoxă Sf. Gheorghe - Moldova Nouă (1852), lăcașe de cult care conservă stilul tradițional al bisericilor de tip sală, realizate din cărămidă și piatră, conservând forma și planimetria tradițională, cu unele elemente preluate din arhitectura bisericilor de lemn.

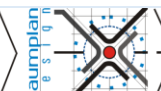
În urma analizelor efectuate asupra listelor de patrimoniu în raport de situația din teren se impun câteva observații:

- Datorită condițiilor istorice în care s-au dezvoltat, zestrea urbanistică a orașului Moldova Nouă nu conservă prea multe clădiri construite în sec. al XVIII-lea, datorită distrugerilor suferite de către așezările componente în decursul războiului turco-austriac de la 1788-1790, cât și a prejudiciilor suferite în urma incendiilor din 1848, în contextul luptelor care au avut loc în zonă.
- Zestrea urbanistică rămasă după aceste evenimente a suferit alte intervenții masive în perioada comunistă, când imaginea așezărilor din zonă a suferit noi transformări, atât asupra fondului constructiv existent, cât și prin implantul unor elemente arhitecturale străine locului.
- Introducerea sau extinderea unor elemente de infrastructură industrială, legate de exploatarea și prelucrarea minereurilor (hale de producție, pavilioane administrative, alte enexe etc.), care și-au pus amprenta asupra imaginii așezării.
- Prezența unor construcții valoroase, cu caracter cultural sau de altă natură, reidicate la mijlocul sec. XX, specifice stilului arhitectural stalinist (Casa de Cultură din Moldova Nouă).
- Cu toate acestea, pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă, cu precădere în localitățile/cartierele Moldova Nouă și Moldova Veche mai sunt o serie de construcții valoroase din punct de vedere istoric (vechime, importanță socială etc.), pentru comunitatea locală (biserici, infrastructură portuară, construcții cu caracter minier și industrial, clădiri cu rol cultural și administrativ, etc. Alături de acestea mai putem aminti existența unor clădiri de locuit, cu o vechime mai mare de 100 de ani.

Pe lângă construcțiile protejate prin lege, în teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă sunt prezente și alte obiective/ansambluri a căror valoare istorică, arhitecturală, artistică, etnografică, tehnică sau de altă natură, le califică pentru includerea în lista monumentelor protejate. Acestea sunt casele tradiționale din satele Moldova Veche, Măciești sau Moldovița și sălașele situate în extravilan.

Casele tradiționale

Pentru o mai bună prezentare a tipologiei și structurii caselor tradiționale am apelat la expertiza neobositei cercetătoare Lucia Apolzan, care într-o serie de lucrări descrie acest tip de locuință, așa cum se

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			199 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

mai putea întâlni încă în anii 60-70 din secolul trecut. Fără să dispară cu totul aceste tipuri de locuințe au devenit tot mai mult un relict în cadrul zonei, dar mai ales în teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă.

Locuința și casa, în accepțiunea autoarei menționate⁴², *sânt influențate de mai mulți factori:*

- *nivelul economic al gospodăriei,*
- *concepția arhitectonică a construcției, materialele și tehnica în construcții,*
- *tradițiile,*
- *numărul membrilor familiei.*

Încă de la mijlocul secolului trecut atât gospodăria și locuința, cât și casa au suferit un puternic proces de înnoire, cu consecințe dramatice asupra unor frumoase tradiții în construcția de case și locuințe. Din aceste considerente ne alăturăm autoarei menționate în a trage un semnal de alarmă, în vederea luării unor măsuri pentru inventarierea, păstrarea și dezvoltarea acelor elemente ale arhitectonicii și artei populare care au constituit o notă specifică și originală a diferitelor așezări din Clisură.

Ca trăsături generale ale celui mai frecvent tip de casă și locuință din satele adunate, putem menționa:

- *tinda*, cu stâlpi de lemn sau de cărămidă, prin dimensiuni și forme variabile, prezenta o notă de individualizare; ea era și un spațiu cu diferite alte întrebuințări (depozit temporar de produse, unelte etc.).
- *cuina* cu coșul mare din cărămidă avea funcțiile ei multiple. Prin închiderea tavanului și pierderea rolului de afumătoare a coșului, înlocuit de coșuri moderne metalice, cuina s-a transformat în cameră de locuit, cu fereastră, mașină de gătit, deseori cu un pat, o masă, scaune, devenind bucătărie.
- Deși camerele de locuit (*soba mare* și *soba mică*) erau în general spațioase, în timp și acestea au suferit transformări: au fost înlocuite ușile și ferestrele cu altele mai mari și moderne ca tehnică de execuție, precum și ridicarea tavanului. Uneori s-a schimbat total înfățișarea casei. Dintr-o casă cu frontul la drum, caracteristică plasării casei la linia drumului (măsură administrativă intervenită înaintea primului război mondial), s-a ajuns la o casă cu acoperișul paralel cu drumul. În acest fel a luat naștere un alt tip de locuință, de astă dată cu două camere la drum, și altele două sau trei spre curte, menținând tinda deschisă, sau gangul închis, spre curte. Frecvența acestei case în formă de L este mare în toate așezările, inclusiv în cele de pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă. Printre aceste case mai pot fi întâlnite totuși case vechi, case relict, unele dintre ele aflate în pragul colapsului.

Unele dintre casele relict au mai păstrat păstrat până recent cuptorița din perete, o firidă în peretele dintre cuină și sobă (numit primez) realizat din piatră sau cărămidă. Era locul de unde se asigura iluminatul încăperilor, servindu-se în acest scop de opaițe (ciob, hîrb, cîndiele) în care ardea săul de la vite sau ceara de albine; uneori luminări făcute din ceară de albine și cîlți de cînepă; alteori această mică firidă funcționa ca o vatră, unde se făcea focul cu lemne subțiri iar fumul era condus printr-un orificiu (dușnic) la coșul din cuină. Astăzi în aceste firide se păstrează chibriturile și sticla cu petrol pentru aprins focul⁴³. Mobilierul era și el un produs casnic în cea mai mare parte. Paturile cu patru furci bătute în pămînt iar deasupra cu blană cioplită cu securea, au existat pînă acum cîteva decenii. Masa mică, scundă, cu scaune mici, mai este folosită uneori și astăzi.

Locuințele prezentate mai sus, atît cele specific tradiționale, cit și cele relict, se găsesc în întreaga zonă cercetată, fiind, evident, consecința dezvoltării materiale și spirituale a populației românești, precumpănitoare⁴⁴.

Locuința din vatra adunată a satului a păstrat multe din elementele arhaice, caracteristice caselor risipite. Cele mai vechi construcții din vatra adunată reproduc tipul locuinței specifice sălașului:

⁴² Apolzan, 1975, p. 30

⁴³ La mijlocul sec. XX.

⁴⁴ Apolzan. 1975, p. 35

casa de bîrne, bicelulară, cuina cu vatră și coș de nuiete împletite etc.; uneori casa a fost transportată chiar de la sălaș. Acest tip vechi este prezent în toate satele sub forma unor relice, de cele mai multe ori nefolosite - pitite în dosul noilor construcții - sau adaptate altor întrebuințări (grajd).

Ca *elemente noi* aparținînd gospodăriilor din satul adunat cu sălașe se remarcă:

- așezarea caselor la linia șoselei și a drumului;
- separarea gospodăriilor prin garduri, împrejmuind spațiul din jurul construcțiilor: curtea. Aceasta se numește în continuare *obor*. Astfel s-a format un tip simplu de gospodărie, acela cu o singură curte, de cele mai multe ori spațioasă;
- casa bicelulară sau trichelulară s-a mărit; cuina are coș de cărămidă, de dimensiuni mai mari, 3 m/3 m, ocupînd jumătate din cuină; construcția casei este frecvent din cărămidă, acoperișul din țiglă; tinda casei cu stîlpi de lemn sau de cărămidă dă o notă specifică și indică o dezvoltare în construcție și ornamentație. Casele cu tindă sînt ridicate pe fundație; sub tindă și uneori din tindă, este intrarea în *podrurn*, pivnița aflată la demisol, de obicei sub una din camere.

În ceea ce privește curtea, gospodăriile prezintă trei tipuri: cu o curte, cu două curți sau cu trei. Gospodăriile cu o curte au cea mai largă răspîndire. Cele cu două și trei curți cunosc cea mai mare dezvoltare în satele adunate dintre Moldova Veche și Baziaș, unde gospodăriile dispun de teren șes pe malul Dunării în parcele înguste.

Încă de la mijlocul sec. trecut în multe sate sălașul a dispărut treptat (Gornea, Moldovița, Măcești, Radimna, Șușca) sau a căzut în desuetudine (Berzasca, Moldova Veche, Pojejena). Potrivit autoarei citate *Sălașul e comun populației românești și sîrbești, aceasta deoarece aceiași factori economici, sociali, culturali și condiții naturale au acționat identic, indiferent de structura etnică. Dar populația din Moldova Veche a avut sălașe nu numai la marginea pădurii, ci și pe ostrov. Sălașele de pe Ostrovul Moldova Veche au prezentat unele elemente specifice. Astfel, terenurile de aici aveau o folosință complexă; în timpul verii erau cultivate (porumb, furaje) iar ostrovul era inaccesibil pășunatului; în perioada 15 oct.-25 apr., aici avea loc pășunatul de toamnă, stabulația în timpul iernii și pășunatul de primăvară. Sălașele de pe ostrov nu aveau strungă, numai coșare (adăposturi pentru oi și vite mari) și sălașu oilor (spațiul îngrădit).*

Locuința pe ostrov era sezonieră, ca spațiu destul de restrînsă, numit bordei, devenit în prezent un relict. Dar spre deosebire de bordeiul tipic acest tip de locuință avea multe elemente nespecifice bordeiului, precum:

- ≡ *pereții relativ scunzi și parțial intrați în pămînt (cca. 0,50 m) erau din cărămidă;*
- ≡ *unele acoperișuri nu mai erau din crengi și pămînt ci din scînduri gudronate;*
- ≡ *bordeiul era bicelular, avînd o cuină cu vatră și coș de cărămidă și o sobă cu cuptor de tuci.*

Zone naturale protejate

Rezervația naturală Valea Mare

Cu o suprafață de 1176 ha, Rezervația Valea Mare este o rezervație naturală de tip mixt, situată pe teritoriul administrativ al orașului Moldova Nouă (la cca 15 km de acesta). Fiind amplasată în bazinul hidrografic al Văii Mari, și inclusă în Parcul Natural Porțile de Fier, fost declarată arie naturală protejată în anul 2000. În perimetrul acesteia sunt cunoscute cca. 45 de peșteri și avene, dintre care cea mai cunoscută este Peștera „Gaura Haiducească” și „Avenul Roșu”.

Importanța floristică a rezervației este dată de proporția însemnată a speciei *Daphne laureola* (iedera mare), care este un relict terțiar. Pe lângă importanța floristică, zona prezintă și o importanță geomorfologică datorată reliefului complex, dezvoltat pe calcare (chei, pesteri, avene, doline, uvale, izbucuri, lapiezuri, sorburi) din bazinul Văii Mari: (Ogașul Rău, Ogașul Tisa, Ogașul Greci, Mudavița Seaca, Apele Albe).

Rezervația este accesibilă din Moldova Nouă, pe drumul care urcă paralel cu pâraul Valea Mare.

Printre punctele de belvedere care aruncă o imagine de ansamblu cât mai cuprinzătoare asupra cartierelor orașului Moldova Nouă, amintim:

1. Culmea Dealului Firizan, oferă o perspectivă interesantă asupra zonei centrale a orașului Moldova Nouă, la confluența văilor Boroșneag și Valea Mare. Pe lângă o mare parte din vatra localității, în imagine poate fi regăsită prezența unor clădiri emblematică pentru așezare, precum Casa de Cultură, clădirea Primăriei, Biserica romano-catolică, parcul central etc.

Insula Ostrov

Pentru Moldova Nouă unul dintre cele mai valoroase spații naturale este Insula Ostrov, situată pe Dunăre, în aval de Moldova Veche. Mai este cunoscută de către localnici și sub numele de „Humcă” sau „Ostrovul Decebal”. Inițial această insulă era mult mai extinsă, dar după formarea lacului de la Porțile de Fier suprafața sa de uscat s-a restrâns semnificativ, ea fiind transformată într-o rezervație naturală, fiind declarată arie naturală de protecție specială avifaunistică prin HG 2151/2004. fiind inclusă în Parcul Natural Porțile de Fier.

Rezervația se întinde pe o suprafață de 1.627 ha din care peste 1300 ha sunt acoperite de apă în urma construirii barajului Porțile de Fier și a digurilor pentru iazul de decantare. Pe cele cca. 330 ha ale insulei predomină un sol nisipos-pietros, cu pâlcuri de pădure unde predomină specia arboricolă de răchită albă, cu floră și faună specifică zonelor umede. În interiorul insulei se găsesc două lacuri, fără conexiune cu Dunărea, care ocupă de fapt cea mai mare suprafață a insulei.

Pe lângă terenul mlăștinos, cu vegetație specifică zonelor umede și de pădure, care găzduiesc și asigură condiții de hrană și cuibărit pentru multe specii de păsări acvatice clocitoare. Flora rezervației este constituită din specii arboricole de rachită albă, rachită roșie, plop alb, alături de specii floristice precum:

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			202 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

stanjenelul de baltă, peștișoara, ciurma-apelor, stuf sau crin de baltă. Fauna și ea foarte bogată, cuprinde multe specii de păsări protejate de lege (cufundar mic, cufundar polar, egreta mică, egreta albă, barza neagră, lebăda de iarnă, ferestraș mic, erete vânăt, vultur pescar, șorecar mare), insecte, pesti (țigănuș, petroc, moioagă, fâsa mare, zvârluga, zglavoc, țipar, avat), reptile și amfibieni (sarpe de apă, sarpele lui Esculap, buhai de baltă cu burta roșie, broasca râioasă, brotacel, broasca țestoasă de baltă, broasca de pădure etc.)⁴⁵. Alături de acesta mai amintim un grup de cai sălbaticiți, care trăiesc în libertate pe insulă.

Din perioada comunistă insula este legată de malul românesc cu un pod metalic nefinalizat, înalt de peste 30 m, destinat inițial transportului sterilului minier pe insulă. Terminarea acestui pod într-o punte de legătură cu insula și darea sa în folosință circulației pietonale, ar putea contribui la dezvoltarea turismului în zonă.

Insula adăpostește mai multe situri arheologice, începând din neolitic până în primul mileniu, înscrise în listele de patrimoniu, ca monumente de interes local. Tot aici se găsește o movilă de mari dimensiuni, denumită de către localnici „Humcă”, unde potrivit legendei ar fi fost înmormântat regele hunilor - Atila.

RESTRICȚII - cf. ANEXA 2 - REGULAMENTULUI PARCULUI NATURAL PORȚILE DE FIER (M.O. 119BIS/18.11.2014) - H.G. 1048/2013 de aprobare

3. Activități permise în Parcul Natural Porțile de Fier, în urma avizării de către Administrația Parcului:

Art.8 În zonele de protecție integrală sunt permise următoarele activități:

- științifice și educative;
- activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;
- utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, proprietatea membrilor comunităților care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;
- localizarea și stingerea operativă a incendiilor;
- intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, și aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;
- acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, și cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;
- acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care nu necesită extrageri de arbori, și acțiunile de monitorizare a acestora;
- acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure, în cazul în care apar focare de înmulțire, cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Art. 9 În zonele de management durabil se pot desfășura următoarele activități:

- științifice și educative;
- activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;
- utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, de către proprietarii care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;
- localizarea și stingerea operativă a incendiilor;
- intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice care constituie obiectul protecției, cu aprobarea planului de acțiune provizoriu de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul administrației ariei naturale

⁴⁵ Strategie M.N., 47.

- protejate, în baza hotărârii consiliului științific și valabil până la intrarea în vigoare a planului de management;
- intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;
 - acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate ulterior de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;
 - activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;
 - activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Acestea se pot desfășura numai de persoanele fizice și juridice care dețin/administrează terenuri în interiorul parcului sau de comunitățile locale, cu aprobarea administrației ariei naturale protejate;
 - activități tradiționale de cultivare a terenurilor agricole și de creștere a animalelor, precum și alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale;
 - lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;
 - aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng, în salcâmete și în zăvoaie de plop și salcie. În cazul arboretelor de plop euramerican se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici, iar în arboretele de molid, tăieri rase pe parcelele de maximum 1 ha;
 - activități de vânătoare cu avizarea cotelor de recoltă și a acțiunilor de vânătoare de către administratorul ariei naturale protejate. Avizarea cotelor de recoltă de către administratorul ariei naturale protejate se face în baza hotărârii consiliului științific;
 - activități de pescuit sportiv.

Art. 10 În zonele de dezvoltare durabilă se permit activități de investiții/dezvoltare, cu prioritate cele de interes turistic, dar cu respectarea principiului de utilizare durabilă a resurselor naturale și de prevenire a oricăror efecte negative semnificative asupra biodiversității:

- activități de vânătoare
- activități tradiționale de cultivare a terenurilor agricole și de creștere a animalelor;
- activități de pescuit sportiv, industrial și piscicultură;
- activități de exploatare a resurselor minerale neregenerabile, dacă această posibilitate este prevăzută în planul de management al parcului și dacă reprezintă o activitate tradițională;
- lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;
- aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice ori în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng în salcâmete și zăvoaie de plop și salcie. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naționale se pot aplica tratamentul tăierilor rase în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha, precum și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de plop euramerican. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha și plop euramerican;
- activități specifice modului de producție ecologic de cultivare a terenului agricol și creșterea animalelor, în conformitate cu legislația specifică din sistemul de agricultură ecologică;
- alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale;
- activități de construcții/investiții, cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate pentru fiecare obiectiv, conforme planurilor de urbanism legal aprobate.

Art. 11 (1) Orice persoană fizică sau juridică ce desfășoară activități în arealul Parcului Natural Porțile de Fier, respectiv: construcții și investiții de orice fel, cercetare, implementare proiecte diverse, amenajări terenuri, sau alte tipuri de activități, are obligația solicitării unui aviz din partea administrației parcului.

3.11. Reglementări urbanistice - permisiuni si restrictii

Aplicarea prevederilor Planului Urbanistic General se face pe baza reglementărilor - partea grafică, precum și a Regulamentului local de urbanism (volumul 2).

Prevederile din piesele desenate cât și cele ale Regulamentului se aplică atât la teritoriul intravilan al orașului, cât și la cel extravilan, în limitele teritoriului administrativ.

Pentru zonele funcționale, prevederile Regulamentului se grupează în 3 capitole, cuprinzând reglementări specifice :

STRUCTURA CONȚINUTULUI REGULAMENTULUI

Fiecare dintre subzonele și unitățile de referință fac obiectul unor prevederi organizate conform următorului conținut:

DEFINIREA CARACTERULUI ZONEI

RECOMANDĂRI CU CARACTER GENERAL

SECȚIUNEA I - UTILIZARE FUNCȚIONALĂ

- ARTICOLUL 1 - utilizări permise
- ARTICOLUL 2 - utilizări permise cu condiții
- ARTICOLUL 3 - utilizări interzise (interdicții definitive, permanente)

SECȚIUNEA II - CONDIȚII DE AMPLASARE, ECHIPARE ȘI CONFORMARE A CLĂDIRILOR

- ARTICOLUL 4 - caracteristici ale parcelelor (suprafață, formă, dimensiuni)
- ARTICOLUL 5 - amplasarea clădirilor față de aliniament
- ARTICOLUL 6 - amplasarea clădirilor în interiorul parcelei
- ARTICOLUL 7 - amplasarea clădirilor unele față de altele pe aceeași parcelă
- ARTICOLUL 8 - accese carosabile și pietonale
- ARTICOLUL 9 - parcaje și staționarea autovehiculelor
- ARTICOLUL 10 - înălțimea construcțiilor
- ARTICOLUL 11 - aspectul exterior
- ARTICOLUL 12 - condiții de echipare tehnico-edilitară
- ARTICOLUL 13 - spații verzi și elemente de design urban
- ARTICOLUL 14 - împrejmuiri.

SECȚIUNEA III - POSIBILITĂȚI MAXIME DE OCUPARE ȘI UTILIZARE A TERENURILOR

- ARTICOLUL 15 - procentul maxim de ocupare al terenului (P.O.T. max)
- ARTICOLUL 16 - coeficientul maxim de utilizare al terenului (C.U.T. max)

Utilizări permise cu condiții s-au stabilit pentru zonele în care este necesară obținerea unor acorduri sau avize pentru zonele de protecție ale căii ferate, sau de protecție ale captărilor de apă, cursurilor de apă.

Interdicțiile definitive de utilizare se referă la interzicerea realizării construcțiilor în zonele inundabile, terenuri alunecătoare, amplasamente situate în apropierea unor unități protejate sever (puțuri de captare apă, de exemplu) sau pot incomoda funcțional (stații de epurare, platforme de gunoi etc).

În vederea stabilirii regulilor corecte de construire, teritoriul intravilan al localității a fost împărțit convențional în Unități Teritoriale de Referință (denumite în continuare UTR).

Împărțirea teritoriului localității în U.T.R. s-a făcut pe baza **planșa de Reglementări urbanistice - Zonificare funcțională propusă**. U.T.R. se definește ca o reprezentare convențională a unui teritoriu

având o funcțiune predominantă sau/și omogenitate funcțională, pentru care se pot stabili reguli de construire general valabile. UTR-ul este delimitat prin limite fizice, existente în teren (străzi, limite de proprietate, ape, etc.)

3.12. Obiective de utilitate publică

Terenurile amplasate în intravilanul sau extravilanul orașului Moldova Nouă pot fi dobândite și înstrăinate prin oricare din modurile stabilite de lege. Dobândirea unui teren se poate face prin moștenire, donații, cumpărare, concesiune, prin acte autentificate.

Cel mai important lucru pentru dezvoltarea unei localități este realizarea obiectivelor care să servească tuturor locuitorilor comunității respective. Pentru asigurarea condițiilor de realizare a obiectivelor de utilitate publică propuse, sunt necesare următoarele elemente de bază :

- rezervarea terenurilor pentru obiective ;
- identificarea tipurilor de proprietate asupra terenurilor ;
- stabilirea circulației terenurilor, în funcție de necesitățile de realizare a obiectivelor.

Terenurile amplasate în intravilanul sau extravilanul orașului pot fi dobândite și înstrăinate prin oricare din modurile stabilite de lege.

Dobândirea unui teren se poate face prin moștenire, donații, cumpărare, concesiune, prin acte autentificate.

Cel mai important lucru pentru dezvoltarea unei localități este realizarea obiectivelor care să servească tuturor locuitorilor comunității respective. Pentru asigurarea condițiilor de realizare a obiectivelor de utilitate publică propuse, sunt necesare următoarele elemente de bază:

- rezervarea terenurilor pentru obiective;
- identificarea tipurilor de proprietate asupra terenurilor;
- stabilirea circulației terenurilor, în funcție de necesitățile de realizare a obiectivelor.

Obiectivele de utilitate publică cuprind următoarele domenii:

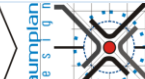
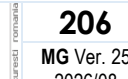
- instituții publice și servicii,
- gospodărie comunală,
- căi de comunicație,
- protejarea monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice,
- protejarea monumentelor naturale

DOMENIU PUBLIC | Codul administrativ - Parte integrantă din [Ordonanță de urgență 57/2019](#)

(1) Domeniul public este alcătuit din bunurile prevăzute la art. 136 alin. (3) din Constituție, din cele stabilite în anexele nr. 2-4 și din orice alte bunuri care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau de interes public, și sunt dobândite de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale prin unul dintre modurile prevăzute de lege.

(2) Domeniul public al statului este alcătuit din bunurile prevăzute la art. 136 alin. (3) din Constituție, din cele prevăzute în anexa nr. 2, precum și din alte bunuri care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau de interes public național.

(3) Domeniul public al județului este alcătuit din bunurile prevăzute în anexa nr. 3, precum și din alte bunuri de uz sau de interes public județean, declarate ca atare prin hotărâre a consiliului județean, dacă nu sunt declarate prin lege ca fiind bunuri de uz sau de interes public național.

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

- Conform Ordinului MLPAT nr. 80/N/1996 - *Ghid cuprinzând precizări, detalieri și exemplificări pentru elaborarea și aprobarea Regulamentului Local de Urbanism de către Consiliile Locale*, DOMENIUL PUBLIC înseamnă:

- aparțin domeniului public terenurile pe care sunt amplasate construcții de interes public, piețe, căi de comunicații, rețele stradale și parcuri publice, porturi și aeroporturi, terenurile cu destinație forestieră, albiile râurilor și fluviilor, cuvetele lacurilor de interes public, fundul apelor maritime, interioare și ale mării teritoriale, țărmurile Mării Negre, inclusiv plajele, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii, terenurile pentru nevoile apărării sau pentru alte folosințe care, potrivit legii, sunt de domeniul public, ori care, prin natura lor, sunt de uz sau interes public;
- **echipamente publice** / *considerate în PUG ca fiind de nivel local de cartier sau complex rezidențial* / - serviciile publice de bază necesare locuitorilor care se structurează ca o rețea dimensionată în funcție de numărul locuitorilor și exigențele de accesibilitate;
- **obiective de utilitate publică** - obiective care aparțin domeniului public și sunt supuse regimului de drept public;

Domeniul public poate fi de interes național, caz în care proprietatea, în regim de drept public, aparține statului, sau de interes local, caz în care, proprietatea, de asemenea în regim de drept public, aparține unităților administrativ teritoriale (judete, municipii, orase si comune).

Modul de dotare al unei localitati se poate aprecia prin indicatorul:

- **teren urban afectat dotarilor** - exprimat în mp / locuitor - indicator cu valoare orientativa nu normativa, deoarece este influentat de marimea si profilul localitatii, de densitatea locuitorilor, de particularitatile de asezare si dezvoltare in timp;
- Zonele de influenta ca distanta a unitatilor care fac parte din aceasi categorie de deservire in cadrul unei din retelele de dotari ale orasului (reseau de scoli, comerciala, etc) - trebuie sa acopere suprafata intregii zone de locuit.
- Raza de deservire corespunde, ca distanta, cu timpul necesar pentru a parcurge drumul de la cel mai indepartat punct pana la dotarea considerata. Distanța maxima depinde de:
 - - capacitatea dotarii
 - - grupa de varsta careia ii apartine populatia care frecventeaza acea dotare
- Dotarile frecventate zilnic vor fi dispuse cat mai aproape de locuinte, iar pentru dotarile unicate, frecventate ocazional este posibil ca distanta sa fie acoperita intr-un timp mai mare.

Amplasarea dotărilor conform normelor de suprafață trebuie să se facă ținând seama de mărimea localității din punct de vedere al populației și al suprafeței sale, precum și în raport cu structura zonei de locuit organizată în unități urbanistice complexe. Astfel, dotările de deservire primară, zilnică-curentă, se amplasează în complexele de locuit, dotările care asigură o deservire cu produse sau servicii solicitate periodic se amplasează în centrele de cartier, iar dotările de folosință rară - ocazională se amplasează în zona centrală, precum și în centrele sectoarelor urbane, cum este cazul municipiului București.

Centrele de cartier cu profil complex, cuprinzând dotări social-culturale, comerciale, de alimentație publică și prestări servicii sunt necesare de regulă în orașele cu o populație de peste 50 000 locuitori.

În cadrul cartierelor cu capacități mari de cazare (50 - 60000 locuitori) în centrele de cartier se amplasează și dotări de importantă orășenească, precum și unele obiective de interes general.

La stabilirea suprafețelor din cadrul perimetrelor construibile, unitățile de învățământ superior, căminele studentești și cantinele aferente, școlile speciale, muzeele și casele memoriale, sanatoriile și

preventoriile, leagănele de copii, hotelurile din stațiunile balneo- climaterice, hanurile, motelurile și campingurile, precum și dotările de cult se consideră cu suprafețele de teren existente sau cu suprafețele de teren aprobate pentru investițiile prevăzute în plan.

Orașul Moldova Nouă are toate dotările și echipamentele publice necesare raportat la populația din 2020, de **13018** locuitori, ținând cont de cele de mai sus și de formulele de calcul aplicate conform tabelelor de mai jos:

DOTĂRI URBANE

REȚELELE PRINCIPALE DE DOTĂRI		TREPT DE SERVIRE	MOD DE CALCUL	
ÎNVĂȚĂMÂNT				
PREȘCOLAR - GRĂDINIȚĂ	ansambluri de locuit		4,8% x nr. locuitori	
ȘCOLI GENERALE	cartier		20% x nr. locuitori	
LICEE	oraș		2% x nr. locuitori	
ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR	oraș / regiune		cerințe specifice	
DOTĂRI CULTURALE				
CLUBURI	ansamblu de locuit / cartier		24 – 28 locuri / 1000 locuitori	
BIBLIOTECI	oraș / regiune		1600 – 2000 volume / 1000 locuitori	
TEATRE	oraș / regiune		10 – 12 locuri / 1000 locuitori	
MUZEE ȘI COLECȚII	oraș / regiune		cerințe specifice	
GALERII DE ARTĂ	oraș / regiune		cerințe specifice	
SĂNĂTATE				
CREȘE	ansamblu / oraș		1,8% x nr. locuitori	
DISPENSARE	cartier / oraș		1 unitate / 3000 locuitori	
POLICLINICI	cartier / oraș / regiune		1 unit. / 15 – 25000 locuitori 2 unit. / 25 – 60000 locuitori 3 unit. / 60 locuitori	
SPITALE	cartier / oraș / regiune		informativ / 10-12 paturi / 1000 locuitori din întreg terit. deservit	
COMERȚ ȘI ALIMENTAȚIE PUBLICĂ				
	ansamblu	cartier	oraș	m ² utili / 1000 locuitori
COMERȚ ALIMENTAR	65 – 60%	20 – 15%	15 – 25%	180 - 185
COMERȚ NEALIMENTAR	20 – 15%	30 – 25%	50 – 60%	250 - 265
ALIMENTAȚIE PUBLICĂ	20 – 10%	30 – 15%	50 – 75%	170 - 175
Total				600 - 615
	Nr. de locuitori se consideră inclusiv populația flotantă, turiști și 20% din populația din zona polarizată			
PRESTĂRI SERVICII	cartier / oraș			100 m ² utili / 1000 locuitori
DOTĂRI SPORTIVE				
TERENURI DE SPORT	ansamblu / cartier			5 – 7 m ² / locuitor
STADIOANE	oraș			
COMPLEXE SPORTIVE	oraș			
GOSPODĂRIE COMUNALĂ				
CIMITIR	oraș			1 m ² / locuitor
WC PUBLIC	oraș			cerințe specifice

OBIECTUL DE ARHITECTURĂ – note de curs, conf., dr., arh., Monica RĂDULESCU

preluare și adaptare din Urbanismul, 1965, prof., dr., arh. Radu Laurian, pag. 174-177, Ed. Tehnică, București

REȚELELE PRINCIPALE DE DOTĂRI	TREPTE DE SERVIRE	MOD DE CALCUL
DOTĂRI ADMINISTRATIV-POLITICE		
SEDIU POLITICO-ADMINISTRATIV JUDEȚEAN, MUNICIPAL, ORĂȘENESC	oraș / județ	în funcție de situația existentă și cerințele specifice
TRIBUNAL	oraș	
SEDII DE BANCĂ ȘI DE ADMINISTRAȚIE FINANCIARĂ	oraș	
SEDII CEC	oraș / cartier	
POȘTĂ / OFICII POȘTALE	oraș / cartier	
CENTRALĂ TELEFONICĂ	oraș / cartier	
EDUCAȚIE / ÎNVĂȚĂMÂNT		

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

PREȘCOLAR - GRĂDINIȚĂ		
- cu program zilnic	ansambluri de locuit	4,8% x nr. locuitori
- cu program prelungit	ansambluri de locuit	1,2% x nr. locuitori
ȘCOLI GENERALE cls. 1 - 10	cartier	20% x nr. locuitori
LICEE (GENERALE) cls. I - IV	oraș	2% x nr. locuitori
ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL, TEHNIC ȘI LICEAL DE SPECIALITATE	oraș	nu depinde de populația orașului sau a zonei polarizate, ci de cerințele specifice
ȘCOLI GENERALE CU PROFIL SPECIAL (MUZICĂ, ARTE PLASTICE, SPORT)	anumite orașe	cerințe specifice
ȘCOLI GENERALE ȘI LICEE DE CULTURĂ GENERALE SPECIALE PENTRU COPII CU DEFICIENȚE, CASE DE COPII ȘCOLARI ȘI PREȘCOLARI	-	-
INTERNATE ȘCOLARE ȘI CANTINE	oraș / județe înconjurătoare	INTERNAT: 40 – 50 locuri / 1000 locuitori (reprezentând 70 – 80% din populația din zona de influență, inclusiv populația orașului); CANTINĂ: 50 – 60 mese / 1000 locuitori
ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR	oraș / regiune	cerințe specifice
DOTĂRI CULTURALE		
Cultură de masă		
CLUBURI	ansambluri de locuit / cartier	24 – 28 locuri / 1000 locuitori
CASE DE CULTURĂ	cartier / oraș / zonă înconjurătoare	10 – 12 locuri / 1000 locuitori
BIBLIOTECI	oraș / regiune	1600 – 2000 volume / 1000 locuitori
Spectacole		
CINEMATOGRAFE	regiune	25 – 35 locuitori / 1000 locuitori
TEATRE	oraș / regiune	10 – 12 locuri / 1000 locuitori
SĂLI POLIVALENTE (capacit. redusă)	oraș / regiune	cerințe specifice
SĂLI DE CONCERT	oraș / regiune	cerințe specifice
CIRCURI	oraș / regiune	cerințe specifice
Muzeistică și expoziții		
MUZEE ȘI COLECȚII	oraș / regiune	cerințe specifice
MUZEE MEMORIALE	oraș / regiune	cerințe specifice
GALERII DE ARTĂ	oraș / regiune	cerințe specifice
Educație și creație		
ȘCOLI POPULARE DE ARTĂ	oraș / regiune	cerințe specifice
UNIVERSITĂȚI POPULARE	oraș / regiune	cerințe specifice
ATELIERE DE CREAȚIE	oraș / regiune	cerințe specifice
SĂNĂTATE		
CREȘE	ansambluri de locuit / oraș	1,8% x nr. locuitori
DISPENSARE	cartier / oraș	1 unitate / 3000 locuitori
CABINETE STOMATOLOGICE	cartier / oraș / regiune	0,4 locuri / 1000 locuitori
POLICLINICI	cartier / oraș / regiune	1 unit. / 15 – 25000 locuitori 2 unit. / 25 – 60000 locuitori 3 unit. / 60 locuitori
SPITALE	cartier / oraș / regiune	informativ / 10-12 paturi / 1000 locuitori din întreg terit. deservit
STAȚII DE SALVARE	oraș	cerințe specifice

OBIECTUL DE ARHITECTURĂ – note de curs, conf., dr., arh., Monica RĂDULESCU

preluare și adaptare din Urbanismul, 1965, prof., dr., arh. Radu Laurian, pag. 174-177, Ed. Tehnică, București

COMERȚ ȘI ALIMENTAȚIE PUBLICĂ				
	ansamblu	cartier	oraș	m ² utili / 1000 locuitori
COMERȚ ALIMENTAR	65 – 60%	20 – 15%	15 – 25%	180 - 185
COMERȚ NEALIMENTAR	20 – 15%	30 – 25%	50 – 60%	250 - 265
ALIMENTAȚIE PUBLICĂ	20 – 10%	30 – 15%	50 – 75%	170 - 175
Total				600 - 615
	Nr. de locuitori se consideră inclusiv populația flotantă, turiști și 20% din populația din zona polarizată			
PIAȚĂ AGRO-ALIMENTARĂ	cartier / oraș			cerințe specifice

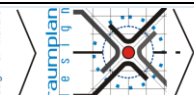
Proiectant General S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București

Proiectant de Specialitate S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București

CERTIFICAT DE ÎNREGISTRARE
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM
VALABIL DE LA 21.03.2014

proiectare urbana
planificare urbana
anotarea
design si inovare

BUCUREȘTI CONȘTIINȚĂ

209

MG Ver. 25
2026/08

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

PRESTĂRI SERVICII	cartier / oraș	100 m ² utili / 1000 locuitori
DOTĂRI SPORTIVE		
TERENURI DE SPORT	ansamblu / cartier	5 – 7 m ² / locuitor
STADIOANE	oraș	
COMPLEXE SPORTIVE	oraș	
GOSPODĂRIE COMUNALĂ		
CIMITIR	oraș	1 m ² / locuitor
CREMATORIU	oraș	cerințe specifice
DEPOURI, GARAJE, ATELIERE	oraș	cerințe specifice
SERVICE AUTO	oraș	cerințe specifice
STAȚII ALIMENTARE CARBURANT (BENZINĂRII)	oraș	cerințe specifice
BAIE PUBLICĂ	oraș	cerințe specifice
WC PUBLIC	oraș	cerințe specifice

preluare și adaptare din Urbanismul, 1965, prof., dr., arh. Radu Laurian, pag. 174-177, Ed. Tehnică, București

Nr. crt.	Specificație	Capacități uzuale sau de deservire	Norma de teren	Supraf. teren	Supraf. constr. desf.	m ² / 1000 m ² sup. loc.	Raza de servire (m)	Capacitate necesară în funcție de nr. Populației = N
1.	CREȘĂ	60 – 80 – 100 locuri	20 – 25 m ² pt. un loc	-	-	cca. 34	500	Nr. locuitori 1,35 – 1,50 x N/100
2.	GRĂDINIȚĂ	80 – 100 – 120 locuri	20 – 30 m ² pt. un loc	-	-	cca. 90	500	Nr. locuitori 3 x N/100
3.	ȘCOALĂ MEDIE DE CULTURĂ GEN.	cu 8, 12, 16 și 20 de clase	20 – 25 m ² pt. un loc	1,20 – 1,50 ha.	-	-	1000	Nr. clase N x 1,5% x 4 ai x 65 – 70% / 40 elevi x (1 – 1,5) serii
4.	COMPLEX COMERCIAL 1	< 30.000 locuitori	-	-	36m ² la 1000m ² supraf.loc.	-	800 - 1000	-
5.	COMPLEX COMERCIAL 2	3.000 – 12.000 locuitori	-	-	45% sector alimentar.	-	300 - 400	-
6.	DISPENSAR	la 50.000 – 60.000 m ² supraf.loc. sau la 4 – 6.000 locuitori	-	0,20 – 0,25 ha.	-	-	-	-
7.	POLICLINICĂ	180.000 consultații / an (600 consultații / zi / 2) ture 500.000	-	0,50 – 0,75 ha.	-	-	-	8 – 9 consultații de locuitori / an
8.	CASĂ DE CULTURĂ ȘI BIBLIOTECĂ	400 – 600 – 800 locuri	-	0,50 – 0,70 ha.	-	-	-	Nr. de locuri = 15 x N/1000
9.	TEREN DE JOACĂ PT. COPII PREȘCOLARI	-	-	cca. 300m ² – servește simultan cca. 60 -70 copii	12m ²	-	-	-
10.	SP.PLANTAT DE CARTIER	-	-	-	-	-	400 - 600	-
11.	PLATFORMĂ DE GUNOI	-	-	0,5 m ² la 2 - 4 ap.	-	-	-	-

Calculul necesarului de dotări socio-culturale pornește fie de la populația întregului ansamblu P, fie de la numărul de utilizatori direcți N.

Populația P rezultă din afectarea unui anumit quantum de arie locuibilă pe persoană (12m² – standard – aria locuibilă totală A loc fiind suma ariei locuibile a tuturor construcțiilor de locuit). Pentru precizarea numărului de beneficiari direcți

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

N trebuie făcut apel la statistici demografice (piramida vârstelor) sau la anchete de profil (gradul de motorizare, etc.) deoarece $N = n \% P$. Populația totală (în mii de locuitori) P se folosește la calcularea spațiilor comerciale (alimentare, non-alimentare), a celor afectate prestărilor de servicii și a unor amenajări.

Astfel

$P \times aq = Aq$

, unde aq reprezintă aria desfășurată (sau utilă) / pers. (sau 1000 loc.), Aq = aria desfășurată (utilă) totală

$P \times sq = Sq$

, unde sq reprezintă suprafața de teren / pers., Sq = suprafața totală de teren necesară pentru categoria de dotare luată în calcul.

$$C = \frac{N}{30 \dots 40 - 1 \dots 15}$$

preluare și adaptare din Urbanismul, 1965, prof., dr., arh. Radu Laurian, pag. 174-177, Ed. Tehnică, București

Conform calculelor de mai sus și ținând cont de modalitatea de determinare a necesarului de dotări și echipamente, orice dezvoltare urbană preponderent rezidențială va evalua oportunitatea completării dotărilor și echipamentelor la nivel de municipiu și/sau la nivel de unitate urbanistică complexă.

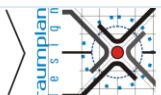
OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ U.A.T. MOLDOVA NOUĂ

DOMENII		CATEGORIA DE INTERES			DIMENSIUNI	
		NAȚIONAL	JUDEȚEAN	LOCAL	SUPRAF. TEREN	LUNGIME
INSTITUȚII PUBLICE ȘI SERVICII	Administrativ (primărie)			x		
	Judecătorie		x	x		
	Financiar bancar			x		
	Cultură			x	1360m ²	
	Învățământ		x	x	41944m ²	
	Culte		x	x		
	Sănătate și asist.soc.		x	x		
	Sport			x	47029m ²	
	Turism	x	x	x		
	Alimentație publică			x		
	Comerț, prestări serv.			x		
	Oficiu poștal	x	x	x		
	Ocolul Silvic		x	x		
GOSPODĂRIE COMUNALĂ	Cimitir			x		
	Haldina de gunoi (DN57)			x		
CĂI DE COMUNICAȚIE	Drum național	x				11km.
	Drum județean		x			15km.
	Drum comunal			x		1.2Km.
	Străzi			x		39Km.
	Poduri și podețe			x		
INFRASTRUCTURĂ MAJORĂ	Port	x	x	x	12594m ²	
	Sistem de iluminat pub.			x		14545m.
	LEA	x				
	Conductă de aducțiune apă		x			
	Turn de comunicație	x			3600m ²	
	Stații transport public			x		16 stații
	Rezervor apă			x		
	Rețea alimentare cu apă			x		33Km.
	Rețea canalizare			x		25Km.
	Cișmele			x		12 buc.

MEMORIU GENERAL

	Stație filtrare			x		
	Stație epurare			x		
	Stație clorinare			x		
	Stație pompe			x		
	Stație alim. carburanți	x	x	x		
SALVAREA, PROTEJAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MONUMENTELOR, ANSAMBLURILOR ȘI SITURILOR ARHEOLOGICE	Monumente și situri arheologice		x	x		
	Monumente și ansambluri de arhitectură		x	x		
	Monumente de for public			x		6
	Cimitirul eroilor	x	x	x	250m ²	
SALVAREA, PROTEJAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A PARCURILOR NATURALE, REZERVAȚIILOR NATURALE ȘI A MONUMENTELOR NATURALE	Insula Ostrov		x	x	1627Ha.	
	Rezervația naturală Valea Mare	x	x	x	1176Ha.	
SISTEME DE PROTECȚIA MEDIULUI	Zonă de agrement – faleză Dunării			x	29252m ²	
	Zonă de agrement – zona centrală oraș Nou			x	6050m ²	
	Parc central			x		
	Parcul Copiilor			x		
	Păduri					
	Spații verzi de-a lungul apelor curgătoare			x		
	Perdele de protecție căi de comunicație			x		
	Spații verzi de protecție iaz decantare			x		
APĂRAREA ȚĂRII, ORDINEA PUBLICĂ ȘI SIGURANȚA NAȚIONALĂ	Stație pompieri			x		
	Poliție			x		
	Poliția de frontieră	x	x			

CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			213 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

4.	CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE
4.1.	Concluzii - măsuri în continuare

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând **Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă**, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile - economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Central Agendei 2030 se regăsesc cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**, reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 15 ani, printre care amintim:

1. **Industrie, inovație și infrastructură** - Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
2. **Orașe și comunități durabile** - Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
3. **Acțiune climatică** - Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
4. **Viața acvatică** - Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
5. **Viața terestră** - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
6. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Conceptul de ODD s-a născut la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuniau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. Declarația Mileniului a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise, cum ar fi:

1. **Asigurarea sustenabilității mediului**
2. **Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare**

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au adus o contribuție importantă la conștientizarea publică, creșterea voinței politice și mobilizarea de resurse pentru lupta împotriva sărăciei la nivel global. ODM au ajutat la concentrarea acțiunii, la reformarea politicilor prin încorporarea obiectivelor și țăntelor de dezvoltare în strategiile naționale și la crearea de instituții care să implementeze aceste planuri în mod eficient. De exemplu, sărăcia extremă la nivel global a fost înjumătățită, ținta de înjumătățire a numărului de oameni care nu au acces la surse de apă mai bună a fost atinsă, nouăzeci la sută dintre copiii din statele aflate în curs de dezvoltare au acum acces la educație primară și mult mai multe fete au acces la educație comparativ cu anul 2000.

Rezultatele pozitive nu au fost însă echilibrat distribuite. Începând cu 2008, progresul realizat până atunci a fost negativ influențat de criza financiară și economică. Cel mai slab progres s-a înregistrat în țările aflate în situații de conflict sau recent angajate în procesul de stabilizare și reconstrucție, unde lipsa capacităților instituționale a influențat negativ îndeplinirea obiectivelor.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă trebuie să finalizeze agenda demarată de Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului și să nu lase pe nimeni în urmă.

România și Obiectivele de Dezvoltare

România acordă o importanță deosebită ONU, organizație cu vocație universală, care reprezintă cadrul multilateral cel mai extins pentru abordarea marilor teme globale, inclusiv aspecte legate de dezvoltarea pe termen lung.

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru România un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, în domeniul dezvoltării economice și sociale. Agenda 2030 depășește cu mult Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și inclusive. Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea Agendei. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și inclusive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, drepturile femeii, egalitatea de gen și creșterea implicării femeilor.

România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

România este angajată să implementeze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă la nivel național și va revizui Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, pentru a integra Obiective de Dezvoltare Durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită, se va pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor, în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Ca membru al Uniunii Europene, România contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă nu numai din perspectivă națională, dar și la nivel internațional, prin sprijinul pe care îl acordă țărilor mai puțin dezvoltate, prin intermediul asistenței oficiale pentru dezvoltare. Experiența acumulată de România în procesul de tranziție este de natură a susține eforturilor țărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

România va prezenta Evaluarea Națională Voluntară (Voluntary National Review) la sesiunea din luna iulie 2018 a Forumului Politic la Nivel Înalt al ONU privind Dezvoltarea Durabilă, la sediul ONU din New York.

Reactualizarea Planul Urbansitic general al orașului Moldova Nouă pune în evidență măsurile ce trebuie urmate pentru instalarea unui dinamism economic și demografic într-un cadru de gestionare responsabilă a resurselor naturale, de utilizare rațională a solului și de conservare și protecție a mediului pentru ameliorarea calității vieții.

Orașul Moldova Nouă (Moldova Nouă + Moldova Veche) sunt rezultatul unei evoluții istorice complexe, cu rădăcini adânci încă din preistorie, cu o puternică dezvoltare în sec. II-IV ale primului mileniu și o vizibilitate remarcabilă în perioada evului mediu timpuriu și a stăpânirii turcești asupra Banatului. Acest fapt evidențiază caracteristicile eterogene ale suprapunerii mai multor etape de dezvoltare urbanistică, vizibile atât arheologic (pentru perioadele vechi) cât și arhitectural, mai ales începând din sec. al XVIII-lea.

Această evoluție și transformare continuă a celor două așezări este rodul situației lor într-un perimetru bogat în resurse naturale; forestiere și miniere, exploatat cu intensități diferite în decursul istoriei. Dovada concretă al acestor condiționări este vizibilă până astăzi în numărul mare de galerii miniere datând din perioada romană și feudală, intersectate sau descoperite în decursul exploatărilor miniere din perioadele modernă și contemporană.

Un alt factor l-a constituit prezența portului fluvial de aici, a căror începuturi sunt presupuse încă din perioada romană, și a cărui utilizare și dezvoltare cunoaște ritmuri importante începând cu secolul XVIII. De aici erau expediate spre Budapesta și Viena, lemnul exploatat din pădurile din zonă, dar și arama și aurul scos din măruntaiele munților Locvei.

Între măsurile propuse, prioritare sunt cele legate de:

- Reabilitarea și dezvoltarea la parametri europeni a infrastructurii tehnice (căi de comunicație, telecomunicații, echipare energetică, rețele edilitare, etc.)
- Restructurarea și dezvoltarea funcțiunilor economice
- Îmbunătățirea și conservarea calității mediului

Orașul Moldova Nouă își va păstra și dezvolta în continuare profilul economic actual, diversificat, prin încurajarea dezvoltării activităților economice specifice acestuia, cu profil industrial, turistic și servicii. Relansarea activității economice a orașului se poate realiza prin reactivarea unităților economice existente în turism, precum și stimularea investițiilor în societăți comerciale cu profil de servicii, promovarea activităților industriale nepoluante și reconversia amplasamentelor industriale relocate.

Dezvoltarea serviciilor comerciale și turistice, atât către agenții economici cât și către populație trebuie să fie o prioritate în demersurile de stimulare a organismelor competente centrale și locale, atât datorită lipsei acestora ca volum și calitate necesară, cât și datorită resurselor pe care le oferă prin crearea de locuri de muncă pentru populația orașului.

Pentru fiecare parametru determinat în dezvoltarea orașului Moldova Nouă au fost analizate orientările prioritare pentru evoluția lor.

Pentru stabilizarea populației, deziderat la nivel național, se impun măsuri de dezvoltare economică, urmate de asigurarea unui grad de confort sporit și condiții de creștere a sporului natural, nu numai prin ajutoare financiare, dar și un climat de stabilitate și dinamică economică locală.

În vederea îndeplinirii obiectivelor de creștere și dezvoltare a economiei locale a orașului Moldova Nouă prin turism și pentru eliminarea ecartului strategic dintre nivelul cifrei de afaceri (sau a altui indicator de performanță), ce poate fi asigurat de portofoliul actual de activități turistice și nivelul stabilit drept obiectiv⁴⁶, există **trei soluții strategice**:

creșterea (dezvoltarea) intensivă - A

creșterea (dezvoltarea) prin integrare - B

creșterea (dezvoltarea) prin diversificare - C

Este de la sine înțeles că, orașul Moldova Nouă va dori să dezvolte sectorul turistic mult mai repede decât îi va permite capacitatea unităților sale din prezent, de aceea trebuie să acționeze cât mai eficient utilizând **trei modalități distincte**:

1

identificarea posibilităților de intensificare a creșterii în cadrul unităților de activitate curente - prin dezvoltarea intensivă a serviciilor prestate și folosind strategiile adecvate;

2

identificarea posibilităților de a crea unități de profil înrudit cu cel al unităților curente existente în cadrul orașului - dezvoltarea prin integrare;

3

⁴⁶ Kotler Ph. (2000), *Managementul marketingului*, Ed. Teora, ediția a III-a, București, pag.107

identificarea posibilităților de a adăuga noi unități turistice și obiective atractive al căror profil nu are nici o legătură cu profilul unităților curente - dezvoltarea prin diversificare.

Programul propus prin Reactualizare PUG presupune o multitudine de obiective de investiții și necesită un efort financiar deosebit pentru a fi realizate într-o perioadă destul de mică comparativ cu numărul și amploarea obiectivelor propuse pentru a fi atinse într-un orizont de timp de 10 ani:

1. REVITALIZAREA UNOR FUNCȚIUNI URBANE SPECIFICE (ZONA CENTRALĂ - CU ACTIVITĂȚI COMERCIALE ȘI CULTURALE, ZONĂ ACTIVITĂȚI TURISTICE ÎN RELAȚIE CU ELEMENTELE DE CADRU NATURAL EXISTENTE - DUNĂREA, OSTROV)
2. REALIZAREA UNEI CIRCULAȚII RUTIERE ADAPTATE LA NEVOILE ACTUALE ALE POPULAȚIEI DIN ORAȘULUI ȘI SATELE APARTINĂTOARE, ÎN PRINCIPAL, ȘI A CONECTĂRII RAPIDE ȘI SIGURE LA NIVEL JUDEȚEAN ȘI REGIONAL, ÎN GENERAL.
3. RIDICAREA STANDARDULUI DE VIAȚA PENTRU LOCUITORII ORAȘULUI PRIN REVIZUIREA TIPULUI DE OFERTE EDUCATIONALE ȘI DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ ȘI SOCIALĂ SUSȚINUTE DE MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII (SISTEM RUTIER, UTILITATI)
4. VALORIFICAREA CADRULUI NATURAL ȘI A POZIȚIEI LA NIVEL JUDEȚEAN PRIN GESTIONAREA OFERTELOR TURISTICE SUSȚINUTE DE SERVICII DE CALITATE.

Lucrările de mare amploare (infrastructură, hidrotehnice) sunt investiții ce se pot face doar din fonduri de la buget și sunt incluse în politica de amenajare teritorială a județului. Pentru realizarea obiectivelor locale este necesară o politică adecvată scopurilor, încurajarea investițiilor și controlul modului de utilizare a solului (exploatare, protejare, construire).

4.2. Planul de acțiune

ELABORAREA PLANULUI DE ACȚIUNE

Planul de acțiune transpune în plan spațial obiectivele strategice, prioritățile și categoriile de proiecte identificate, și evidențiază resursele fizice, umane, de infrastructura sau alți factori care condiționează sau influențează dezvoltarea locală. Practic, elaborarea planului de acțiune va implica definirea activităților necesare a fi întreprinse pentru a pune în practica strategia de intervenție (activități, responsabili, termene limita, rezultate, etc.).

Implementarea este obiectivul principal al procesului de planificare strategică. Fiecare operațiune de dezvoltare reprezintă un produs complex, fiind rezultatul interacțiunii unui număr de actori de natură variată care colaborează în faza de elaborare.

Implementarea nu poate fi pusă pe seama unei categorii unice de actori (de exemplu, administrația locală), ci necesită (din punct de vedere operațional) contribuția și participarea constantă în timp a ansamblului de subiecți publici și privați care l-au pus la punct: administratori publici, decidenți ai sectorului privat, directori și înalți funcționari ai instituțiilor publice și private implicate, experți din cadrul acelorași instituții, experți externi.

CONDIȚII DE IMPLEMENTARE

Pentru demararea planurilor de acțiune aferente fiecărui proiect identificat, trebuie îndeplinite o serie de condiții esențiale. Acestea au rolul de a reduce riscurile implementării legate de etapizare, finanțare, coordonare între parteneri, etc.

Condițiile ce vor fi enunțate în continuare sunt rezultatul experiențelor similare din Europa, care în ciuda diferențelor de abordare, de dimensiune, surse de finanțare, au avut câteva condiții comune de implementare a operațiunilor. Luate pe rând, fiecare presupune o serie de acțiuni preliminare, care conduc la formularea unor planuri de acțiune, pe termen scurt, în vederea demarării procesului de implementare a strategiei.

Condiția 1: Prioritizarea proiectelor

Implementarea programelor și proiectelor propuse în documentul strategiei trebuie să înceapă cu o prioritizare a acestora. Capacitatea administrației publice locale nu poate acoperi pe termen scurt întregul necesar de investiții. De aceea este necesară dezbateră și selectarea unor proiecte pilot de interes major pentru comunitatea locală.

Condiția 2: Existența unei capacități organizaționale pentru gestionarea procesului de implementare a strategiei

Complexitatea aspectelor dezvoltării reclamă crearea unei structuri organizaționale cu responsabilități clare în gestiunea procesului, apte să coordoneze implementarea strategiei, să capaciteze resurse financiare publice sau private, să dialogheze și să negocieze cu alți actori implicați, să formuleze și să monitorizeze planurile de acțiune.

Întărirea capacității unei astfel de echipe, cu precădere în domeniul accesării și gestionării fondurilor structurale, reprezintă o prioritate și este o etapă viitoare în cadrul strategiei.

Condiția 3: Organizarea schemelor de finanțare a proiectelor cercetare, etc.

Tema finanțării reprezintă punctul critic al tuturor operațiunilor de implementare a proiectelor de dezvoltare. În ideea demarării acestora, trebuie realizată o schema a coordonării fondurilor publice în sensul cofinanțării proiectelor eligibile pentru fondurile structurale.

Condiția 4: Comunicarea proiectelor

O altă condiție pentru implementarea strategiei se referă la comunicarea intențiilor de dezvoltare conținute în proiectele prioritare și asigurarea suportului din partea comunității. Sunt avute în vedere diverse categorii de actori, implicați direct sau indirect în proces:

- Populația orasului;
- Populația din zona afectată de proiect;
- Reprezentanți ai sectorului privat;
- Potențiali investitori, contractori.

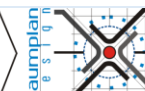
KPI - Indicatori cheie de performanță. Monitorizare și evaluare impact

Nu poți controla ceea ce nu poți măsura!

"Un oraș inteligent durabil este un oraș inovator care utilizează tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) și alte mijloace de îmbunătățire a calității vieții, a eficienței funcționării și serviciilor urbane și a competitivității, asigurând în același timp satisfacerea nevoilor generațiilor prezente și viitoare, respectând la aspectele economice, sociale, de mediu și culturale."

UNECE and ITU, Octombrie 2015

"Faceți orașele și așezările umane incluzive, sigure, rezistente și durabile."

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			218 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

United 4 Smart Sustainable Cities (The "United for Smart Sustainable Cities" (U4SSC) is a UN initiative coordinated by ITU, UNECE and UN-Habitat, and supported by CBD, ECLAC, FAO, ITU, UNDP, UNECA, UNECE, UNESCO, UN Environment, UNEP-FI, UNFCCC, UNIDO, UNU-EGOV, UN-Women and WMO)

STRATEGIE
OBIECTIVE
PERFORMANȚĂ

EVALUARE
MĂSURARE
OPTIMIZARE

Folosirea Indicatorilor Cheie de Performanta (KPIs) poate varia de la masurarea realizarii unui departament in raport cu o arie a afacerii sau a activitatii organizatiei in intregime. In relatie contextuala, putem avea:

- Indicatori de investitii si de planificare
- Indicatori de rezultat: costul unei functionalitati relativ la plan, buget sau cel mai bun rezultat, capacitatea functionala relativa la plan, buget sau cel mai bun rezultat, factori de utilizare, perioada de nefunctionare a sistemului reprezentata in procente din tot timpul si/sau din timpul orelor de varf etc.
- Indicatori de efect: satisfactia clientilor, satisfactia actionarilor, randamentul investitiei etc.

Indicatorii de performanta trebuie sa respecte un context strategic, tactic si operational larg. In acest sens, categoriile principale de utilizare a Indicatorilor Cheie de Performanta sunt: investitii, domeniul financiar, resurse umane, servicii, achizitii publice si juridic, dezvoltare, formare profesionala si activitati suport, operatiuni, sisteme, managementul riscului, management si guvernare etc.

Conform Ordinului nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, controlul intern/managerial este definit ca reprezentând ansamblul formelor de control exercitate la nivelul entității publice, inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor publice în mod economic, eficient și eficace; acesta include, de asemenea, structurile organizatorice, metodele și procedurile.

Sistemul de control intern/managerial al oricărei entități publice operează cu o diversitate de procedee, mijloace, acțiuni, dispoziții, care privesc toate aspectele legate de activitățile entității, fiind stabilite și implementate de conducerea entității pentru a-i permite deținerea unui bun control asupra funcționării entității în ansamblul ei, precum și a fiecărei activități/operațiuni în parte.

Activitățile de control intern/managerial fac parte integrantă din procesul de gestiune orientat spre realizarea obiectivelor stabilite și includ o gamă diversă de politici și proceduri privind: autorizarea și aprobarea, separarea atribuțiilor, accesul la resurse și documente, verificarea, reconcilierea, analiza performanței de funcționare, revizuirea operațiilor, proceselor și activităților, supravegherea.

In administrația publică locală, la fel ca in orice companie, performanta este asociata cu doua procese cheie, printre care managementul si masurarea acesteia. Daca managementul performantei reflecta legatura dintre entitate si performanta (aici incluzand definirea si punerea in aplicare a strategiei, trainingul si masurarea performantei), masurarea acesteia se concentreaza pe identificarea, urmarirea si comunicarea rezultatelor obtinute prin indicatori de performanta.

Astfel, un indicator cheie de performanta KPI este un set de masuratori (sau valori) ce reflecta performanta (esec sau succes) in ceea ce priveste progresul catre atingerea obiectivelor strategice (a se

Proiectant General	S.C. RAUPLAN DESIGN S.R.L., București			219 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUPLAN DESIGN S.R.L., București			

vedea lista de mai sus). Cu alte cuvinte, Key Performance Indicator sau indicatorul de performanta KPI este un instrument de evaluare a performantei care ilustreaza gradul de atingere a unui parametru dorit.

INDICATORI DE PERFORMANȚA

Indicatori de performanta economici si financiari propuși APL pentru evaluarea marilor proiecte urbane de investitii publice (PiP) și publice - private (PPP): constructie, reabilitare și renovare a infrastructurii municipale, dezvoltarea infrastructurii de mediu, a infrastructurii economice, a resurselor umane și a capacitatii administrative pentru atingerea urmatoarelor obiective:

- Dezvoltarea sinergica a economiei orasului Moldova Noua în cadrul economiei nationale și transnaționale prin punerea în valoare a oportunitatilor de afaceri și cresterea încrederii investitorilor, a nivelului ridicat de educatie si formare profesionala, a patrimoniului cultural si a potentialului turistic.
- Crearea de noi locuri de munca prin stimularea activitatilor economice competitive atât în ceea ce priveste noi capacitati de productie cât si diversificarea ofertei de servicii;
- Calificarea și specializarea suplimentara a fortei de munca în relație cu posibile mari proiecte urbane la scara municipiului, dar cu implicații regionale și transnaționale;
- Îmbunatatirea calitatii mediului și folosirea surselor de energie regenerabila cu efecte directe asupra sanatatii locuitorilor orasului Moldova Noua

Marile proiecte urbane ale Moldovei Noi, posibil de implementat în perioada 2020-2035, trebuie sa tina cont de urmatoarele aspecte interdependente, ce vor face obiectul unor analize detaliate pe măsură ce aceste inițiative vor prinde contur:

- Aspectul economic: se vor administra cu eficiența resurselor interne ale APL în relatie cu sursele de finanțare și costurile necesare implementarii și dezvoltarii marilor proiecte urbane propuse;
- Aspectul organizational: se va urmări ca partenerii private în aceste operatiuni urbane sa dispuna de o experienta profesionala similara relevanta, atât la nivel național/european, cât și sa corespunda posibilităților reale de implementare a managementului organizational la nivel local; Totodata, alte aspecte importante sunt cele legate de necesitatea ca acești operatori economici internaționali/parteneri sa prezinte un înalt nivel de specializare a managementului, sa aiba un nivel similar al întregii forțe de munca angajate în țările unde opereaza, și sa aiba posibilitatea de a angaja forța de munca calificata locala sau de a o califica, pentru a realiza cu succes și a exploata investiția în parteneriat cu APL;
- Aspectul tehnic: se vor evidenția datele privitoare la amplasament, statut juridic, condiționari ambientale, de trafic și mobilitate urbana etc.;
- Aspectul ecologic: se vor analiza efectele impactului fiecarui proiect asupra mediului ambiant: poluarea aerului, apei, solului, subsolului, afectarea biosistemului, precum și posibilitățile de producere a energiei electrice și termice din surse de energie regenerabila solara (pe acoperișuri, pe terase, pe fațade, înglobate în acoperiș sau separat) și biogaz (prin utilizarea deșeurilor orasenesti si a namolurilor din stațiile de epurare);
- Aspectul comercial si al achizițiilor: se vor examina în detaliu etapele de implementare a fiecărei operațiune urbana, astfel încât fiecare din acestea să genereze maxima eficiența pentru urmatoarea faza și sa-i creeze premisele de implementare;
- Aspectul financiar: se vor cuantifica rezultatele financiare ale fiecărei operațiuni urbane pe baza fondurilor consumate și a tuturor veniturilor economice, sociale si ecologice prognozate a se realiza.

Palierele de analiza menționate anterior au rolul de a determina varianta optima de proiect de investiții, fazele si etapele de implementare și dezvoltare oportune atat pentru administrația publică locală in cazul proiectelor PiP, cât și pentru ecuația APL-investitori/finanțatori în cazul proiectelor dezvoltate în PPP.

La elaborarea fiecarui proiect de investiții se vor identifica 3 faze distincte cu etapele aferente:

1. Faza de identificare și de realizare a studiilor de oportunitate și a studiilor suport; în acesta faza vom include și întocmirea studiilor de (pre)fezabilitate.
2. Faza investițională, ce cuprinde etapele de achiziție publică, de negociere și de contractare, proiectare si execuție;
3. Faza operațională, alcatuita din recepția si exploatarea obiectivului de investiții.

Analiza proiectelor de investiții va lua în considerare:

- ⇒ Analiza economica comparata a mai multor variante de proiecte si a fazelor de implementare din punct de vedere a eficienței economice (profit economic, venituri la bugetul local/central);
- ⇒ Planificarea fiecarui proiect urban și stabilirea fazelor de implementare pe durate de timp usor controlabile la termene fixe;
- ⇒ Estimarea beneficiilor totale: ecologice, sociale și economice precum și a fluxului de numerar pentru fiecare varianta de proiect de investiții urbane;
- ⇒ Stabilirea ratei minime atractive, atât pentru municipalitate, cât și pentru partenerii privați;
- ⇒ Determinarea criteriilor ecologice, tehnologice, sociale și economice pentru acceptarea sau respingerea unei variante/faze de proiect urban;
- ⇒ Analiza de senzitivitate;
- ⇒ Analiza de incertitudine și de risc;
- ⇒ Acceptarea sau refuzul unei propuneri de variante de proiect urban de investiții, pe baza punctajului rezultat din criteriile prestabilite;
- ⇒ Cuantificarea economica a efectelor proiectului asupra mediului înconjurator pe termen scurt, mediu și lung.

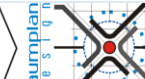
Pentru a face cât mai puțin subiectiva selectia si aprobarea proiectelor, respectiv fazele de investitii, se utilizeaza o serie de indicatori care sa demonstreze ca proiectele selectate asigura cea mai buna utilizare a resurselor orasensti și a fondurilor investite, în baza unor scenarii alternative de dezvoltare economica.

INDICATORI URBANISTICI (DE SUSTENABILITATE)

APLICARE PE FAZE

A (Analize) / D (Diagnostic) / P (proiect/planificare) / e (evaluare) / De (Decizie) / M (Monitorizare)

P.U.G.-ul care trebuie elaborat va contine actiuni de interventie în orasul Moldova Noua. Aceste interventii vor supune orasul fie la reabilitare, fie la reconstrucție, dar toate prin prisma unor criterii și concepte pentru oraș, transformarea urbana fiind un proces obișnuit în devenirea acestora. Orașul, ca sistem, include exigenta de renovare a structurilor sale functionale, având ca obiectiv atingerea modelului sustenabil, acomodat la nevoie și necesitatilor sociale, economice și ambientale.

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			221 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

Raspunsul echilibrat la noile cerinte este cheia esentiala pentru organizarea teritoriului: creșterea gradului de organizare al teritoriului prin potentarea schimbului de informatii și diminuarea consumului de resurse, urmarind implicit maxima eficientizare a sistemului urban.

Procese de transformare sunt, prin urmare, esentiale în existenta orasului și parte component a propriei sale urbanizari, implicând o analiza transversal și sistematica integrata a dimensiunilor ce conduc la creșterea eficientei, coeziunii, complexitatii și revitalizarii urbane.

Sistemul de indicatori se poate organiza în cinci grupe:

1. ocuparea solului,
2. spatiu public și locuire,
3. mobilitatea și servicii,
4. spatiu verde și biodiversitate,
5. coeziunea sociala și teritorială

La rândul lor, factorii si conditiile se pot încadra în cinci axe definitorii:

- 1/ soliditate
- 2/ complexitate
- 3/ eficienta
- 4/ coeziune sociala și teritorială
- 5/ eficienta sistemului urban se sintetizeaza cu functiunea de ghid sau ca și o functiune ghid a sustenabilitatii.

Setul de indicatori este aplicabil atât pentru planificarea noilor evolutii cât și în analiza gradului de adaptare a tesuturilor urbane consolidate dar percepute în relatia cu modelul de oraș compact, complex și sustenabil.

Soliditatea este axa care atinge realitatea fizica a teritoriului și, prin urmare, solutiile formale adoptate: densitatea de construire, distributia functionala a spatiilor, procentul de spatiu verde și carosabil. Determina apropierea dintre folosinta și functionalitatea urbana. Aceste axe însotesc modelul de mobilitate, spatiu public și modelul de organizare a teritoriului derivat. Spatiul public este elementul structural al unui model de oraș sustenabil. Acesta este spatial de coabitare a cetatenilor și formeaza în comun cu rețeaua de echipamente, spatii verzi și turism, axele principale ale vietii sociale și de relatii. calitatea spatiului nu este numai un indicator relationat cu conceptul de soliditate, dar în același timp un indicator de stabilitate.

Complexitatea participa la organizarea urbana, la gradul de mixitate a folosintei și functionalitatii care se găsește și determina teritoriul. complexitatea urbana este reflexul interactiunii care se stabilește în oraș între entitatile organizate, denumite persoane juridice: activitati economice, asociatii, echipamente și institutii. complexitatea este legata de un cert amestec de ordine și dezordine, amestec intim care în sistemele urbane se poate analiza în parte utilizând conceptul de diversitate.

Strategiile urbane care permit implementarea indicelui de diversitate sunt acelea care cauta echilibru între utilizare și functiune urbana, plecând de la definitia conditiilor urbane. Reducându-se succesiv în timp, indicatorii de complexitate (diversitate) arata regresul tesutului urban din punct de vedere al capitalului economic, social si biologic.

Eficienta este axa relationata cu fluxurile de materiale, apa și energie care constituie suportul oricarui sistem urban pentru a-i mentine organizarea. Gestiunea resurselor naturale, trebuie sa atinga

maxima eficienta în folosinta cu minima perturbare a ecosistemelor. în domeniul energetic, trebuie planificat un nivel minim de energie regenerabila determinând un grad important de autonomie energetica menit sa combine și sa medieze raportul economie-eficienta.

La coeziunea sociala și teritorială participa persoane, relatiile sociale și sistemul urban. Amestecul social (cultural, de vârstă, chirii și profesional) contine un efect destabilizator aplicat asupra sistemului urban care supun echilibrul unei presiuni între diferitii actori ai municipiului. Analiza diversitatii reliefeaza cine se ocupa de spatiu și posibilitatea schimburilor intermodale și a relatiilor dintre componente și informatii. În schimb, segregarea sociala care se produce în diferite zone ale municipiului creeza probleme de instabilitate precum cele de securitate sau marginalizare. În aceste spatii se constata o omogenizare între chirii care sunt influente în restul aspectelor, incluzând pe cele privind diversitatea si coeziunea.

MONITORIZARE

Daca implementarea proiectelor înseamna organizarea și conducerea acestora, în sensul atingerii obiectivelor pentru care au fost propuse, monitorizarea reprezinta un sistem de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor, în vederea îmbunătățirii eficienței și reorientării acțiunilor, în cazul în care acestea nu conduc la rezultatele estimate.

Monitorizarea este un instrument de management și o etapa a oricarei strategii de dezvoltare, care evalueaza o serie de aspecte aflate în plina desfășurare, cum ar fi: activități, rezultate parțiale, buget, performanțe ale organizației ce asigura implementarea, riscurile identificate inițial. Existența unor activități bine formulate, a indicatorilor de performanță aferenți acestora și a unui buget propriu fiecarei activități constituie factori de succes în procesul de monitorizare.

Un grafic al desfășurării în timp a proiectelor este o condiție esențială pentru monitorizarea operațiunii.

Realizarea unui grafic de monitorizare, care sa etapizeze verificarea rezultatelor parțiale ale fiecarui proiect, este un instrument care faciliteaza acest proces. Graficul realizat pe baza calendarului activităților, poziționeaza rezultatele estimate ale activităților și își propune sa asiste echipele aferente proiectelor în procesul monitorizării acestora.

Se va avea în vedere formularea unui mecanism de monitorizare a gradului de implementare a documentului strategic, prin intermediul a 3 categorii de indicatori:

- ☒ obiective de proces - stabilirea unui set de indicatori care masoara gradul de realizare a acțiunilor și masurilor stabilite la nivelul documentului strategic de la nivelul localității;
- ☒ obiective de impact - stabilirea unui set de indicatori care sa operaționalizeze obiectivele strategice ale strategiei de dezvoltare aferente, în vederea monitorizării și raportării modalității de evoluție a anumitor problematici identificate. Acești indicatori pot fi formulați sub forma unor ținte pe termen scurt, mediu și lung; la nivelul orașului (ex. force field analysis, sondarea unui grup ținta etc.);
- ☒ indicatori calitativi - evaluarea modului în care a evoluat o situație specifica de la nivelul orașului (ex. force field analysis, sondarea unui grup ținta etc.).

EVALUAREA ȘI ANALIZA IMPACTULUI

Evaluarea este un instrument care apreciaza daca obiectivul a fost atins, în cadrul de timp sau de buget alocat, și se realizeaza în doua etape: la jumătatea și la sfârșitul proiectului.

Existența unui grafic de monitorizare propus pentru proiectele implementate vine de asemeni în sprijinul evaluării acestora.

Evaluarea impactului apreciaza masura în care proiectul contribuie la scopul inițial și afecteaza mediul. În cazul specific proiectelor din centrul istoric, impactul va fi masurat în raport cu efectul de multiplicare al acestora, în raport cu noile oportunități de investiții pe care fiecare proiect le genereaza la rândul sau, sau în raport cu efectele pe care le genereaza asupra locuirii sau activităților economice în

zona. Impactul poate fi analizat înaintea începerii proiectului - impact potențial - și poate, în acest sens, sa devina un criteriu de decizie asupra oportunității unui proiect, sau la o anumita perioada dupa încheierea proiectului, constituind un punct de vedere obiectiv în cazul deciziilor de investiție viitoare.

Instrumentele și metodologiile principale pentru monitorizare și evaluare:

- Set de indicatori de monitorizare (de output, de rezultat și de proces). În timp ce identificarea indicatorilor de proces și a indicatorilor de output și rezultat la nivelul fiecărei intervenții nu prezinta elemente de complexitate particulara, un aspect critic îl constituie identificarea indicatorilor de sinteza, de tip calitativ și cantitativ, a caror utilizare permite monitorizarea și evaluarea efectelor operațiunii urbane în ansamblul sau;
- Analize specifice de sector sau de tematici particulare. O analiza atât a proceselor, cât și a rezultatelor, care este concentrata pe una din tematicile cheie abordate în cadrul operațiunii integrate de regenerare urbana;
- Interviu și interlocutori relevanți. Sunt utilizate pentru a strânge informațiile calitative și pentru a le adauga la datele cantitative privind procesele și rezultatele. Informațiile calitative sunt utile pentru identificarea motivațiilor și a factorilor critici care au influențat desfășurarea procesului și a percepțiilor privind schimbarile intervenite. În acest mod, sporesc elementele cheie aflate la dispoziție pentru a înțelege și a explica rezultatele demonstrate în datele cantitative.

Planul local de acțiune 2022 - 2030

Obiectiv general

Dezvoltarea economică și socială durabilă a orașului Moldova Nouă, care să determine creșterea calității vieții locuitorilor săi

Obiective specifice:

- OS 1 – Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare
- OS 2 – Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia
- OS 3 – Servicii de educație, sociale și de sănătate moderne și performante
- OS 4 – Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural
- OS 5 – Protejarea și conservarea mediului natural

Domenii:

1. Infrastructură și utilități
2. Economie și mediu de afaceri
3. Educație, protecție socială și sănătate
4. Turism și cultură
5. Mediu

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces complex, care necesită un management și control adecvat, realizat de o structură organizatorică, un proces unitar de implementare și evaluare a rezultatelor obținute. Pentru a implementa Strategia, se va constitui un Grup de Acțiune ale cărei funcții constau în:

- Urmărirea și conducerea procesului de implementare;
- Analizarea și aprobarea planurilor anuale de implementare;
- Propuneri de completare periodică a strategiei;
- Analizează și aprobă bugetul anual de implementare .

Ierarhizarea proiectelor propuse în cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Moldova Nouă în funcție de importanța lor

Nr crt	Proiecte propuse	Punctaj
1	Măsurile de conștientizare a populației privind protecția mediului;	5.00
2	Reabilitare și modernizare drumuri locale	4.40
3	Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe;	4.35
4	Achiziția de autobuze și microbuze ecologice	4.20
5	Sistem inteligent de management urban	4.10
6	Infrastructură de drumuri locale: realizare legătură între localități	4.05
7	Amplasare stații pentru transportul public	4.00
8	Realizare platforma de transport intermodal	3.85
9	Acțiuni de diminuare a impactului negativ generat de iazurile de decantare steril;	3.75
10	Amenajare zone pietonale	3.70
11	Dezvoltare terminal de transport public	3.70
12	Dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaze naturale în orașul Moldova Nouă	3.70
13	Consolidarea și eficientizarea energetică a Liceului Tehnologic Clisura Dunării Moldova Nouă – corpul A cu sala de sport și atelierul școală și centrala termică;	3.70
14	Realizarea unei platforme de compostare deșeuri menajere degradabile (platformă și dotare);	3.70
15	Reabilitare și modernizare spații verzi și zone pietonale în orașul Moldova Nouă;	3.70
16	Înființarea unui depozit pentru deșeuri inerte (spații de depozitare, dotare cu utilaje și mijloace de transport);	3.65
17	Reabilitare, modernizare, eficientizare energetică și dezvoltare Grădinița Măcești;	3.55
18	Reabilitare, modernizare, eficientizare energetică și dezvoltare Grădinița Moldova Veche;	3.55
19	Amenajarea portului pentru vizitare;	3.55
20	Înființare sens giratoriu la intersecția dintre DN57 și DJ571 (zona Petrom)	3.50
21	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și de gospodărire ape uzate (canalizare și stație de epurare) în Moldovița;	3.50
22	Dezvoltarea infrastructurii de gospodărire ape uzate (canalizare și stație de epurare) în Măcești;	3.50
23	Dotarea și modernizarea Școlii Gimnaziale Alexandru Moisi;	3.50
24	Dotarea și modernizarea Liceului Tehnologic Clisura Dunării	3.50

25	Achiziționarea de biciclete pentru vizitatori;	3.45
26	Refacere și reabilitare zid de sprijin în strada Banatului, Moldova Nouă;	3.45
27	Reabilitare, modernizare, eficientizare energetică și dezvoltare Sediul Primăriei Orașului Moldova Nouă;	3.45
28	Plantarea de perdele forestiere de protecție pentru drumuri;	3.40
29	Crearea unei pagini web specifice, cu tur virtual al tuturor obiectivelor;	3.35
30	Achiziționarea de microbuze pentru transportul vizitatorilor;	3.35
31	Azil pentru bătrâni;	3.35
32	Construire de trotuare în orașul Moldova Nouă	3.30
33	Acțiuni de promovare a patrimoniului și a obiectivelor turistice;	3.30
34	Amenajare mal în zona falezii Dunării	3.25
35	Crearea de piste de biciclete	3.20
36	Împădurirea terenurilor degradate;	3.20
37	Înființarea unui muzeu pentru valorificarea durabilă a patrimoniului cultural național și local.	3.15
38	Dotarea și modernizarea Grădiniței cu Program Prelungit Sf. Stelian din Moldova Nouă ;	3.15
39	Dotarea și modernizarea Grădinițelor cu Program Normal din Măcești și Moldova Veche;	3.15
40	Consolidarea și eficientizarea energetică a Liceului Tehnologic Clisura Dunării Moldova Nouă – corpul B;	3.10
41	Consolidarea și eficientizarea energetică a Școlii Gimnaziale Alexandru Moisi Moldova Nouă, inclusiv Sala de sport;	3.10
42	Acțiuni pentru integrare și reabilitare grupuri defavorizate;	3.10
43	Consiliere grupuri defavorizate în vederea introducerii pe piața muncii.	3.10
44	Construire sală de sport cu tribună 180 locuri;	3.10
45	Construire baza sportivă;	3.10
46	Amenajarea și dotarea spațiilor cu elemente specifice (panouri, sala expuneri, pliante, fotografii, etc.);	3.05
47	Achiziționarea unui ponton de acostare pe Ostrov Moldova Veche;	3.05
48	Amenajarea a 2 (două) trasee de vizitare pedestre pe Ostrov Moldova Veche;	3.05
49	Amenajarea unui centru de vizitare pe Ostrovul Moldova Veche (Reconstrucția /modernizarea clădirii existente);	3.05

50	Dotarea infrastructurii turistice cu elemente specifice de funcționare a obiectivelor cu potențial de vizitare ridicat – materiale promoționale pentru mediatizarea obiectivelor naturale, culturale și istorice cu potențial ridicat de vizitare;	3.00
51	Dezvoltarea/modernizarea infrastructurii de acces la obiectivele naturale, culturale și istorice cu potențial de vizitare ridicat;	3.00
52	Locuințe pentru grupurile defavorizate (romi, etc.);	3.00
53	Implementare sistem de management inteligent al traficului	2.95
54	Construire creșă în localitatea Moldova Nouă	2.95
55	Locuințe pentru tineri;	2.95
56	Reabilitarea căminelor de nefamiliști	2.95
57	Amenajarea punctelor de observare a acvifaunei specifice Ostrovului Moldova Veche;	2.90
58	Construirea unui internat – 50 camere	2.85
59	Centru de zi pentru copii din grupuri defavorizate;	2.85
60	Infrastructură de igienizare „inteligentă” – pubele inteligente	2.85
61	Reabilitare și modernizare trotuare în Moldova Nouă, Moldova Veche și Măcești	2.80
62	Locuințe pentru specialiștii din învățământ și sănătate;	2.70
63	Amenajarea unui ciclotraseu perimetral pe Ostrov Moldova Veche;	2.70
64	Împrejmuirea perimetrului și amenajarea locului de campare;	2.65
65	Înființare parc eoliene	2.60
66	Achiziționarea de ambarcațiuni rapide pentru transportul vizitatorilor pe Ostrov Moldova Veche;	2.50
67	Instalare stații de încărcare pentru autovehicule electrice	2.40
68	Amenajarea unui ciclotraseu cu parcurgerea tuturor obiectivelor naturale, culturale și istorice cu potențial de vizitare ridicat;	2.30

Toate deciziile strategice privind implementarea SIDU revin organelor deliberative ale Unității Administrativ Teritoriale Oraș Moldova Nouă. Aceasta are obligația de a asigura cadrul instituțional și mobilizarea reprezentanților autorităților publice din orașul Moldova Nouă, în vederea implementării SIDU. Toate măsurile de coordonare și administrare a activităților de implementare a Planului de acțiune al SIDU sunt de competența structurii de implementare constituite la nivelul UAT Oraș Moldova Nouă.

Se propune înființarea unei „Comisii de monitorizare și actualizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Moldova Nouă, 2021 - 2030”, care va avea un rol principal în implementarea, monitorizarea gradului de implementare, planificarea și eventuala modificare a strategiei. Comisia respectivă trebuie să includă, alături de primar și viceprimar, membri ai compartimentelor și direcțiilor de specialitate din Primărie, a căror contribuție este absolut necesară pentru evaluarea strategiei și stabilirea nivelului de prioritate al proiectelor.

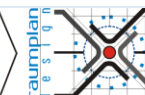
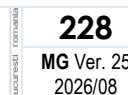
Structura de monitorizare și actualizare va fi responsabilă de coordonarea și administrarea efectivă a procesului de implementare a SIDU, monitorizând activitățile echipelor de proiect.

Atribuțiile Structurii de monitorizare și actualizare:

- ❑ urmărește implementarea Planului de acțiune al SIDU și a proiectelor din lista de proiecte prioritare;
- ❑ monitorizează încadrarea în graficul de implementare a SIDU;
- ❑ identifică surse de finanțare pentru proiectele cuprinse în SIDU;
- ❑ menține legătura cu Autoritățile contractante, prin intermediul ADR Vest;
- ❑ coordonează și monitorizează activitatea echipelor de proiect;
- ❑ monitorizează și evaluează modul de implementare a SIDU.

După aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, respectiv a proiectelor incluse în portofoliul de proiecte, se vor constitui echipe individuale pentru implementarea fiecărui proiect, în funcție de specificul acestora. Implementarea fiecărui proiect în parte va fi realizată de echipele de proiect constituite la nivelul UAT Oraș Moldova Nouă pentru respectivul proiect. Persoanele care vor face parte din echipele de proiect vor fi desemnate prin dispoziție emisă de Primarul Orașului Moldova Nouă. Echipelile de proiect ce se vor constitui vor fi compuse din 3-5 persoane: manager de proiect, manager financiar, responsabil cu achizițiile publice, numărul membrilor echipelor de proiect variind în funcție de complexitatea proiectului. Echipelile de proiect sunt responsabile de implementarea efectivă a proiectelor individuale incluse în SIDU.

Este esențial ca aprobarea prezentei strategii de dezvoltare urbană să nu fie percepută ca punct final al unei elaborări tehnice și nici ca un document de fundamentare finalizat cu o listă de proiecte implementabile cu ajutorul instrumentelor de finanțare nerambursabile. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană reprezintă un instrument de guvernare a municipiului, flexibil și adaptabil în timp nevoilor în schimbare, care generează acțiuni publice și private cu valoare strategică pe termen lung pentru dezvoltarea competitivă a municipiului și pentru reducerea disparităților din interiorul acestuia.

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București			

4.2.a	Elemente ale strategiei de dezvoltare (spațială) - Viziune / Obiective strategice + Programe + Proiecte	
-------	--	--

	Prioritati de dezvoltare	
--	---------------------------------	--

Pentru abordarea coerenta a potentialului de dezvoltare urbanistica, valorificarea fondului construit și protejarea mediului, au fost luate in considerare urmatoarele aspecte:

Zone sensibile / domenii aflate în atenția strategiei de dezvoltare locală /

OAMENII / Puterea de cunoaștere a oamenilor se răsfrânge asupra economiei
Ajutor acordat dezvoltării cunoașterii și ingeniozității, al spiritului creativ
Calitate ridicata a detaliilor

LOCUL / Calitatea locului atrage oameni și investiții
Îmbunătățirea climatului de afaceri.
Stimularea investițiilor.

DEZVOLTARE / Dezvoltarea economică locală este esențială pentru prosperitatea pe termen lung la nivel național

Dezvoltarea unor aglomerări competitive (cluster) de activități diverse
Stabilirea de comunități antreprenoriale

SITUARE / Sa arătăm lumii ce frumoase și minunate sunt locurile noastre.
Promovarea valorilor locale

PRIORITATE	Dezvoltarea accesibilității și modernizarea infrastructurii de transport pentru creșterea atractivității orașului Moldova Nouă
Obiective specifice	Conectarea orașului Moldova Nouă la rețeaua de transport rapid (drum expres și cale ferată) Reducerea disparităților teritoriale din cadrul UAT Moldova Nouă privind accesul la utilități și servicii de calitate

PRIORITATE	Protecția mediului și valorificarea resurselor naturale
Obiective specifice	Conservarea și valorificarea resurselor naturale și încurajarea protecției mediului Diminuarea gradului de poluare Constientizarea populației asupra importanței protecției de mediului

PRIORITATE	Creșterea calității vieții și diversificarea economiei locale
Obiective specifice	Diversificarea economiei locale prin orientarea către sectorul non-agricol și de servicii (sprijinirea micilor întreprinzători) Promovarea meșteșugurilor și ocupațiilor tradiționale din zona rurală învecinată Dezvoltarea orașului bazată pe produse și servicii turistice

Prin revitalizarea economiei locale ar crește competitivitatea economica, puterea de cumparare, calității vieții, întreaga zona devenind mai atractivă pentru investiții, atât locale cât și straine. Crearea de noi locuri de munca ar duce la creșterea gradului de ocupare a populației active. Implementarea acestei prioritati de dezvoltare se realizează prin atingerea a trei obiective specifice.

PRIORITATE	Dezvoltarea orașului Moldova Nouă, îmbunătățirea serviciilor de baza și întărirea spiritului comunitar
Obiective specifice	Protejarea moștenirii culturale și a patrimoniului construit Renovarea clădirilor neutilizate și redestinarea acestora în scopul educational și cultural Întărirea vieții comunitare prin dezvoltarea serviciilor sociale Promovarea stilului de viață sănătos prin încurajarea activităților sportive Sprrijinirea activitatilor și organizațiilor sportive și de petrecerea a timpului liber

A patra prioritate de dezvoltare vizează dezvoltarea vieții comunitare în teritoriu prin îmbunătățirea serviciilor de baza, prin protejarea mostenirii culturale și prin promovarea unui stil de viața sanatos. Relevante pentru îmbunătățirea calitatii vietii sunt și dezvoltarea serviciilor sociale și a celor publice astfel încât să corespundă cerintelor populatiei. Serviciile sociale de mai buna calitate și mai dezvoltate ar conduce la realizarea unei coeziuni locale consolidate și asigurarea egalității de șanse.

Obiectivul specific vizează menținerea și pastrarea mostenirii locale și a identitatii culturale prin sprijinirea organizatiilor culturale, prin reînnoirea programelor culturale cu pastrarea tradițiilor și obiceiurilor. Acordarea de sprijin financiar pentru dezvoltarea programelor organizațiilor culturale, sprijin pentru susținerea organizatiilor care ajuta activitatea tinerilor sau a femeilor din cadrul cultelor religioase. Crearea bazei instituționale a grupurilor informale și încurajarea activităților asociative.

Dezvoltarea programelor asociatiilor intercomunitare și organizare de programe permanente. Diversificarea vieții culturale și educaționale prin modernizarea clădirilor neutilizate și prin asigurarea reutilizării acestora pentru noi activități culturale și educaționale.

PRIORITATE	Îmbunătățirea guvernantei locale în UAT Moldova Nouă
Obiective specifice	Implementarea SIDU și a PMUD Încurajarea posibilităților de cooperare între comunitățile din zona limitrofă cursului Dunării

PRIORITATE	Conservarea și protejarea valorilor arhitectural-urbanistice definitorii ale zonei
Obiective specifice	Conservarea structurii cvasi-urbane principale din Moldova Veche și a componentelor sale Integrarea în viața orașului a Dunării - revitalizarea frontului la apă Restaurarea cu prioritate a construcțiilor cu caracter de simbol/referință Promovarea unor trasee culturale de vizitare a orasului sau a altor tipuri de trasee turistice cu programarea unor măsuri de amenajare complexă a spațiilor aferente Sustinerea unor programe cu finanțare europeană de amenajare pensiuni private care să aibă în vedere restaurarea/reabilitarea unor construcții de locuit tradiționale Refuncționalizarea adecvată a unor foste spații construite productive sau a unor spații libere ample Restaurarea și punerea în valoare a bisericilor și a întregilor ansambluri constituite în legătură cu acestea și definirea unor trasee de vizitare a acestor obiective Valorificarea patrimoniului natural și construit pentru dezvoltarea turismului

La nivelul UAT Moldova Nouă, conservarea și protejarea patrimoniului construit trebuie (obligatoriu) să aibă următoarele **obiective**:

Conservarea structurii cvasi-urbane principale din Moldova Veche si a componentelor sale (rețeaua de străzi din zona adiacentă portului, parcellarul tradițional, omogenitatea fondului construit existent, păstrarea caracterului arhitectural specific - volumetrie, mod de acoperire, tâmplărie, materiale, culori);

Integrarea în viața orașului a Dunării – revitalizarea frontului la apă, cu prioritate a ansamblului de maximă reprezentativitate constituit pe cursului fluviului Dunărea;

Restaurarea cu prioritate a construcțiilor cu caracter de simbol/referință (inițierea unor programe de măsuri de urgență pentru oprirea degradării construcțiilor monument sau reperate ca având o valoare ambientală, precum și studierea posibilităților de oprire a fenomenului de abandon al construcțiilor valoroase - reglementarea statutului juridic al unor construcții sau ansambluri construite părăsite sau aflate în litigiu);

Promovarea unor trasee culturale de vizitare a orasului sau a altor tipuri de trasee turistice cu programarea unor măsuri de amenajare complexă a spațiilor aferente (amenajare trasee pietonale cu revitalizarea unor spații comerciale cu destinația de comerț de lux, cafenele și restaurante cu specific culinar local sau spații culturale, amenajarea spațiilor verzi plantate, mici spații publice sau spații verzi pentru detentă, iluminare stradală și arhitecturală adecvată, semnalizări clare ale monumentelor istorice, reclame discrete, mobilier urban de calitate și la scara spațiilor);

Sustinerea unor programe cu finanțare europeană de amenajare pensiuni private care să aibă în vedere restaurarea/reabilitarea unor construcții de locuit tradiționale (conservarea strictă a caracterului arhitectural și reamenajarea curților ca spații semi-publice în care se pot desfășura activități meșteșugărești - artizanat local, gastronomie - sau ateliere de creație care să promoveze arta locală și artiști locali);

Refuncționalizarea adecvată a unor foste spații construite productive sau a unor spații libere ample;

Restaurarea si punerea în valoare a bisericilor si a întregilor ansambluri constituite în legătură cu acestea si definirea unor trasee de vizitare a acestor obiective.

În cadrul strategiei de dezvoltare spațială a orașului Moldova Nouă viziunea de dezvoltare va trebui să accepte și să personalizeze în interes local elemente actuale ale tendințelor de globalizare prin creșterea mobilității factorilor de producție și a capitalului:

- Recunoașterea dezvoltării mecanismelor urbane ca forță pozitivă în realizarea obiectivelor strategice naționale de îmbunătățire a standardelor de locuire, a echității și a durabilității;
- Alocarea de resurse locale calibrate în concordanță cu importanța strategică a dezvoltării urbane a UAT Moldova Nouă și a zonei riverane Dunării (amonte și aval de Moldova Veche);
- Realizarea de parteneriate cu sectorul privat bazate pe interese comune de dezvoltare.

Viziunea de dezvoltare a Orașului Moldova Nouă ca simbol al dezvoltării județene, în condiții durabile și funcționabile are nevoie de următoarele premize pe care orașul trebuie să le îndeplinească concomitent:

1. asigurarea unei calități optime de viață pentru locuitorii săi și pentru cei din zona periurbană
2. competitivitate în atragerea de investiții
3. bună guvernare prin consiliul local și prin primar ca forțe politice alese și un management performant
4. solvabilitate în accesarea de fonduri pentru dezvoltare

VIZIUNEA DE DEZVOLTARE A ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ

Clarificari teoretice

Viziunea constituie, in planificare strategica, descrierea cea mai sintetica a stării către care conduce aplicarea strategiei.

Calea pe care se poate ajunge la atingerea viziunii este descrisa in misiune, care se concentreaza pe actiuni. In planificarea strategica urbana, se evita uneori referinta la misiune, pentru evitarea confuziilor cu misiunea generica a autoritatilor si administratiei publice locale (in calitatea lor de organizatii si in legatura cu responsabilitatile stabilite prin legi Constitutie sau legi).

De altfel, atunci cand se face referire la misiunea aferenta (inclusa) unei strategii de dezvoltare urbana, se subînțelege faptul ca aceasta cuprinde identificarea principalelor cai de actiune ce vor fi urmarite prin strategie, pentru atingerea starii descrise in viziune.

Misiunea este in aceasta logica forma cea mai sintetica a strategiei si odata strategia aprobata, devine parte concreta a misiunii generice a administratiei publice locale care o va aplica.

Pe baza acestor trei formulari sintetice: diagnosticul, viziunea si misiunea, se poate apoi structura strategia propriu-zisa, care are ca nucleu doua sisteme interrelationate: sistemul de obiective strategice si sistemul de directii de actiune, ordonate in timp, calibrate ca parametri si finantare, sprijinite prin constructii institutionale si definind si modul in care aplicarea strategiei va fi monitorizata si evaluata (inclusiv modalitatile de repositionare, recalibrare, reorientare, depanare sau elaborare de alternative).

Pentru ca modelul unui oras (mai) inteligent, durabil și incluziv să devină o realitate, este necesară implementarea strategiilor de dezvoltare urbana integrata, care adoptă o viziune globala și comprehensivă a orașului, având drept reper o perspectivă a dezvoltării teritoriale care să promoveze, într-un mod armonios și integrat, toate dimensiunile sustenabilității urbane, precum și noile dezvoltări și zone existente ale orașului Moldova Nouă.

VIZIUNEA MOLDOVA NOUĂ (MN) 2035

Moldova Nouă (MN) este un nod cu activitate intensă de cooperare în rețele multiple, bine conectat local, județean și regional (Regiunea Vest și Regiunea Dunării), prin infrastructuri articulate, echilibrat grupate într-un sistem spațial integrat, un oraș care e caracterizat de accesibilitate crescută și mobilitate complexă.

Orașul are o economie competitivă și un comportament responsabil față de mediu, cât și o educație performantă și deschisă, care favorizează dezvoltarea industriilor cuaternare, iar resursele turistice bine valorificate și serviciile diversificate contribuie nu doar la atractivitatea economică crescută ci și la gestiunea inteligentă a energiei, a resurselor naturale ori la protejarea biodiversitatii, deci la sustenabilitatea dezvoltării.

Dezvoltarea MN este realist dimensionată, rezultatul unei planificări spațiale coerente care integrează nivelul urban cu cel teritorial și al unei finanțări corespunzătoare; administrația publică locală este nu doar gestionar eficient al resurselor ci și un partener viabil poziționat strategic pe cursul Dunării, dar și cu toate categoriile de "actori" privați și cu societatea civilă bine ancorați în proiectele locale.

Pentru a atinge viziunea **MN 2035** este necesara orientarea eforturilor catre patru directii strategice majore: (1) crearea unei forme de cooperare la nivelul orașului și al teritoriului adiacent Dunării (în amonte și în aval), (2) întărirea și revitalizarea sistemului de poli teritoriale la nivel județean și regional (Regiunea Vest și Regiunea Dunării), (3) eficientizarea și dezvoltarea sistemului de infrastructura prin cele două căi majore de transport rapid (drum expres și cale ferată) și (4) valorificarea durabila a resurselor de patrimoniu natural și construit.

Crearea unei forme de cooperare la nivelul orașului și al teritoriului adiacent Dunării (în amonte și în aval) implica directii de actiune precum: controlarea și coordonarea expansiunii teritoriale a asezarilor, gestiunea unor servicii publice la nivel suprateritorial, favorizarea dezvoltării prin intermediul cooperării între UAT-uri.

Dezvoltarea și eficientizarea sistemului de infrastructura implica directii de actiune care se refera la: extinderea rețelilor tehnico edilitare în teritoriu (în special sistemul de alimentare cu apă potabilă), completarea sistemului de circulații locale, prin implementarea de axe rutiere și feroviare majore (drum expres și cale ferată), crearea unui sistem de poli intermodali cat și regandirea sistemului de transport în comun la nivel suprateritorial.

Întărirea și revitalizarea sistemului de poli teritoriale la nivel județean și regional (Regiunea Vest și Regiunea Dunării) implica directii de actiune precum: implementarea unui set de politici de atragere a investitorilor în poli teritoriale (în special politici funciare), echiparea cu dotările necesare și revitalizarea celor existente, întărirea relațiilor cu așezările învecinate/deservite oferindu-le astfel resursele pentru eficientizarea producției (agricultură, silvicultură și piscicultură), eficientizarea infrastructurii cat și a modului de utilizare și gestionare a acesteia.

Valorificarea durabila a resurselor de patrimoniu natural și construit implica directii de actiune precum: favorizarea cooperării a așezărilor cu activități turistice pentru crearea unor sisteme turistice, protejarea și extensia zonelor împadurite (în special în zona riverană Dunării - amonte și aval), implementarea unor “zone naturale de echilibru”, promovarea și sprijinirea unor noi tipologii de turism (agroturism, ecoturism etc.) , monitorizarea și sancționarea poluatorilor cat și favorizarea implementării tehnologiilor cu grad redus de poluare.

Prin respectarea și implementare acestor directii de actiune în cadrul viitoarelor intervenții asupra teritoriului studiat se va ajunge la atingerea imaginii Moldovei Noi prezentat în cadrul viziunii.

DIRECȚII STRATEGICE MAJORE

Coordonarea integrată a dezvoltării UAT Moldova Nouă și a zonei riverane Dunării (amonte și aval de Moldova Veche - până la Clisura Dunării): institutii, strategii și acțiuni concertate, într-un context legislativ ameliorat și de reforma administrativă avansată; dezvoltarea de parteneriate pragmatice pe termen mediu și lung cu toate autoritățile administrațiilor locale vecine.

Ancorarea conexiunilor spațiale la toate scarile teritoriale: utilizarea marilor coridoare de transport și a nodurilor intermodale nu doar pentru conexiuni rapide cu teritoriul județean și regional, ci și drept axe complexe și nuclee teritoriale generatoare de dezvoltare.

Reinventarea structurii economiei către tehnologii avansate și industrii creative; pregătirea continuă a forței de muncă și performante avansate și diverse în asumarea rolului de tractant economic național și regional

OBIECTIVE CHEIE ale orașului Moldova Nouă (și ale zonei riverane Dunării)		
1	REȚELE DE INFRASTRUCTURI TEHNICE MODERNE, ÎN CONCORDANȚĂ CU NORMELE EUROPENE ȘI CU CERINȚELE DE PROTECȚIE ȘI CONSERVARE A MEDIULUI	Creștere inteligentă
2	ECHITATE ȘI COEZIUNE SOCIALĂ, PRIN RESPECTAREA DIVERSITĂȚII CULTURALE ȘI ETNICE ȘI PRIN COMBATERICA DISCRIMINĂRII DE ORICE FEL	Creștere favorabilă incluziunii
3	CREȘTERE ECONOMICĂ SUSȚINUTĂ, PRIN PROMOVAREA CUNOAȘTERII, INOVĂRII ȘI COMPETITIVITĂȚII PENTRU ASIGURAREA UNOR STANDARDE DE VIAȚĂ RIDICATE	Creștere durabilă

SCOPURI		OBIECTIVE	POLITICI SECTORIALE
		OBIECTIVE TERITORIALE	
MOBILITATE	01	DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURILOR TEHNICO-EDILITARE PENTRU TOATE ZONELE FUNCȚIONALE ALE ORAȘULUI	COOPERARE TERITORIALĂ
	02	MODERNIZAREA ȘI OPTIMIZAREA TRASEELOR DE TRANSPORT LOCALE CARE SE SUPRAPUN CU TRAFICUL DE TRANZIT PE DN ȘI DJ	SPAȚII PUBLICE
	03	REALIZAREA UNUI SISTEM INTEGRAT DE TRANSPORT LOCAL, RUTIER-CF-FLUVIAL	EDUCAȚIE ȘI CUNOAȘTERE
	04	ASIGURAREA CELOR MAI BUNE OPȚIUNI DE COLECTARE ȘI TRANSPORT AL DEȘEURILOR CORELAT CU ACTIVITĂȚILE DE RECICLARE ȘI DEPOZITARE FINALĂ	INFRASTRUCTURI TEHNICO-EDILITARE
	05	DEZVOLTARE ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA UNUI SISTEM INTEGRAT DE COLECTARE ȘI TRANSPORT A DEȘEURILOR ÎN ZONA RIVERANĂ DUNĂRII	SERVICII PUBLICE
		OBIECTIVE SOCIALE	TRAFIC ȘI MOBILITATE
CALITATEA VIEȚII	06	DEFINIREA UNUI CADRU SOCIO-CULTURAL CARE ASIGURĂ O IMAGINE FAVORABILĂ ȘI DISTINCTIVĂ ÎN TERITORIUL A ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ ȘI A POZIȚIEI ACESTUIA PE CURSUL DUNĂRII	COMPETITIVITATE ECONOMICĂ
	07	DEZVOLTARE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI INCLUZIVĂ SOCIAL	TURISM
	08	OPRIREA PROCESULUI DE DEPOPULARE ȘI ATRAGEREA FAMILIILOR TINERE	MEDIU ȘI GESTIONAREA DEȘEURILOR
	09	CREAREA DE OPORTUNITĂȚI EGALE PENTRU ACCESUL LA EDUCAȚIE PENTRU TOȚI LOCUITORII ZONEI RIVERANE DUNĂRII	PARTICIPAREA ACTORILOR LOCALI
	010	REMODELAREA CONDIȚIILOR DE ÎNVĂȚARE ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL ȘI GIMNAZIAL DIN UAT MOLDOVA NOUĂ	ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ
MIXITATE	011	OBȚINEREA UNEI MIXITĂȚI FUNCȚIONALE ȘI SOCIALE OPTIME ÎN LOCALITĂȚILE DIN ZONA RIVERANĂ DUNĂRII PENTRU EVITAREA ENCLAVIZĂRII SOCIO-ECONOMICE	SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
		OBIECTIVE ECONOMICE	
COMPETITIVITATE	012	TURISMUL DEZVOLTAT ÎN TOATE FORMELE SALE SPECIFICE – ORAȘULUI MOLDOVA NOUĂ ȘI A ZONEI RIVERANE DUNĂRII	DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI
IMAGINE URBANĂ	013	DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR ÎN CADRUL ZONEI RIVERANE DUNĂRII PENTRU PROMOVAREA TURISMULUI LOCAL	
	014	CONVERSIJA PORTULUI MOLDOVA VECHIE ÎNTR-UN NOD INTERMODAL MODERN, REGIONAL	TERENURI URBANE
TURISM	015	REALIZAREA DE INVESTIȚII ȘI DEZVOLTAREA DE NOI SERVICII	FOND CONSTRUIT

DEZVOLTAT		TURISTICE ÎN VEDEREA VALORIFICĂRII POTENȚIALULUI DAT DE RESURSELE DUNĂRII	
	O16	CONSOLIDAREA MEDIULUI DE AFACERI ȘI PROMOVAREA ECONOMIEI BAZATE PE INOVAȚIE	
	O17	IDENTIFICAREA PROIECTELOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ CU IMPLICAȚII LA NIVEL LOCAL	

4.2.b STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ - DIRECȚII DETALIAȚE ȘI ETAPIZAREA INVESTIȚIILOR

4.2.b.1 Premisa dimensionării: raportul dintre dinamica demografică și extinderea intravilanului

Strategia de dezvoltare spațială a orașului Moldova Nouă se construiește pornind de la o tensiune care trebuie asumată explicit și gestionată prin instrumentele planului, nu ocolită.

Pe de o parte, **populația este în declin accentuat**: de la 12.350 locuitori la recensământul din 2011, la aprox. 9.278 locuitori la recensământul din 2021 - o scădere de 24% într-un singur deceniu. Prognoza demografică realizată prin modelul creșterii tendențiale confirmă menținerea trendului negativ, atât prin spor natural, cât și prin sold migratoriu.

Pe de altă parte, **intravilanul propus prin P.U.G. este de 957,32 ha**, față de 500,43 ha intravilan existent, ceea ce reprezintă o extindere de **456,89 ha (+91%)**. Extinderea nu este determinată de o presiune demografică rezidențială, ci de trei factori de natură economică și funcțională: (i) rezerva de teren necesară activităților economice și logistice legate de portul Dunării și de viitoarele axe rapide de transport - drum expres și cale ferată; (ii) valorificarea potențialului turistic al frontului la Dunăre și al Ostrovului; (iii) regularizarea unor țesuturi periferice constituite spontan, aflate în afara limitei anterioare de intravilan.

Principiul de reglare adoptat prin strategie: suprafața de intravilan reprezintă o **rezervă de dezvoltare condiționată**, nu o suprafață imediat construibilă. Zonele de extindere se activează etapizat, pe măsură ce echiparea tehnico-edilă și rețeaua de circulații le deservește efectiv. Instrumentul juridic al acestei condiționări este obligativitatea viabilizării prealabile prin P.U.Z., conform art. 47 alin. (3) din Legea nr. 350/2001, iar instrumentul de programare în timp este Planul de acțiune de la cap. 4.3.

Consecința pentru autoritatea publică locală este directă: nicio zonă de extindere nu generează, prin simpla includere în intravilan, obligația bugetară de a o echipa. Ordinea în care aceste zone devin construibile este stabilită prin Planul de acțiune și este corelată cu capacitatea reală de finanțare a orașului.

4.2.b.2 Direcțiile strategice majore - detaliere spațială, măsuri și etapizare

Cele patru direcții strategice majore formulate în cadrul viziunii Moldova Nouă 2035 se detaliază, în plan spațial, după cum urmează. Pentru fiecare direcție se indică obiectivele spațiale, măsurile concrete, localizarea în teritoriu prin raportare la unitățile teritoriale de referință din R.L.U. și etapa de implementare.

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Direcție	Obiectiv spațial	Măsuri	Localizare (U.T.R. / zonă)	Etapă
D1. Cooperare la nivelul orașului și al teritoriului adiacent Dunării (amonte și aval, până la Clisura Dunării)				
D1.1	Controlarea și coordonarea expansiunii teritoriale a așezărilor riverane	Corelarea limitelor de intravilan cu U.A.T. vecine; evitarea dezvoltării liniare continue de-a lungul DN 57. Instituirea unui culoar neconstruibil de protecție a peisajului fluvial.	Limita de intravilan – sector riveran V.p, TDS 2	Etapă I
D1.2	Gestiunea unor servicii publice la nivel supra-teritorial	Asociere intercomunitară pentru managementul deșeurilor, alimentare cu apă și transport public.	GC, TE	Etapă I-II
D1.3	Cooperare pentru dezvoltarea turismului fluvial	Traseu turistic fluvial integrat, corelat cu porturile de agrement din amonte și aval.	M4, M5, V.s	Etapă II
D2. Întărirea și revitalizarea sistemului de poli teritoriale la nivel județean și regional				
D2.1	Consolidarea centrului urban ca pol de servicii pentru Clisura Dunării	Densificarea calitativă a zonei centrale; concentrarea dotărilor publice noi în perimetrul central și în vecinătatea imediată.	ZC, Zcl, IS E	Etapă I-II
D2.2	Politică funciară activă de atragere a investitorilor	Constituirea unei rezerve funciare publice în zonele de activități; punerea la dispoziție a terenurilor echipate.	E.i, M2, M3	Etapă II
D2.3	Regenerarea platformei industriale MOLDOMIN	Operațiuni de regenerare urbană conform O.U.G. nr. 183/2022; refuncționalizare parțială ca zonă mixtă și complex muzeal industrial – Muzeul Cuprului.	R.i, E.i	Etapă II-III
D3. Eficientizarea și dezvoltarea sistemului de infrastructură				
D3.1	Conectarea la rețeaua de transport rapid	Rezervarea și protejarea culoarelor pentru drumul expres Bazias – Moldova Nouă – Drobeta Turnu-Severin și pentru calea ferată prevăzută în Strategia Dunării.	CC cr, CC cf	Etapă I (rezervare) / II-III (execuție)
D3.2	Sistem de transport intermodal rutier – feroviar – fluvial	Platformă de transport intermodal cu 7 dane; terminal de transport public; conexiuni către portul de mărfuri și cel de pasageri.	M4, CC	Etapă II-III
D3.3	Resistematizarea circulației locale	Modernizare 36 km drumuri locale; legături între localitățile componente; sens giratoriu DN 57 / DJ 571; profile transversale tipizate.	Toate U.T.R.	Etapă I-II
D3.4	Mobilitate nemotorizată	28,3 km piste de biciclete; 40.570 mp trotuare; 448 m zone pietonale în centru; ciclotraseu turistic.	ZC, Zcl, Li e, Lc	Etapă I-II
D3.5	Echiparea tehnico-edilitară a teritoriului	Extinderea rețelelor de apă, canalizare și gaze naturale; a se vedea detaliat subcap. 4.2.b.3.	Zone de extindere	Etapă I-III
D4. Valorificarea durabilă a resurselor de patrimoniu natural și construit				

Direcție	Obiectiv spațial	Măsuri	Localizare (U.T.R. / zonă)	Etapă
D4.1	Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului construit	Reglementare specială pe zonele construite protejate (a se vedea R.L.U.); elaborarea P.U.Z.C.P.; program de intervenții de urgență pe clădirile-reper.	ZC.p1, ZC.p2, ZC.p3	Etapă I
D4.2	Integrarea Dunării în viața orașului	Revitalizarea frontului la apă; amenajarea falezii și a malului pe 540 ml; amenajarea portului pentru vizitare.	M4, V.a, V.s	Etapă II
D4.3	Valorificarea Ostrovului Moldova Veche	Centru de vizitare, trasee pedestre și ciclistice, puncte de observare a avifaunei, corelate cu regimul ariei naturale protejate.	ZC.p3, V.a	Etapă II–III
D4.4	Infrastructură verde și adaptare climatică	Perdele forestiere de protecție – 8,5 km; împădurirea a 95 ha terenuri degradate; coridoare verzi; procente minime de spații verzi pe parcelă.	V.a, V.s, V.p, toate U.T.R.	Etapă I–III

4.2.b.3 Dezvoltarea și echiparea tehnico-edilitară a zonelor de extindere a intravilanului

Acest subcapitol constituie răspunsul direct la accentul pus prin condiția nr. 1 din Avizul M.D.L.P.A. nr. 94/2026. El stabilește care sunt zonele de extindere, ce echipare le este necesară, în ce ordine se realizează aceasta și în ce condiții terenurile respective devin construibile.

a) Identificarea zonelor de extindere și a necesarului de echipare

U.T.R.	Zonă funcțională	Supraf. (ha)	Necesar de echipare	Etapă de viabilizare
Lijp	Locuire individuală propusă (Hmax P+1+M)	144,84	Rețea stradală de deservire, apă, canalizare, energie electrică, gaze naturale, iluminat public.	Etapă I – sectoarele adiacente țesutului existent; Etapele II–III – restul
M1	Instituții, servicii, activități productive mici nepoluante, cu funcțiune dominantă locuirea individuală	181,01	Rețea stradală, apă, canalizare, energie electrică, gaze naturale; capacități suplimentare la stațiile de epurare.	Etapă II, condiționat de finalizarea extinderii canalizării
M2	Activități productive nepoluante, servicii, depozitare și distribuție	70,85	Drumuri cu portanță pentru trafic greu, apă industrială, canalizare separativă, racord de medie tensiune.	Etapă II
M3	Activități conexe industriei locale, cu procent mare de spații verzi	30,28	Drumuri de incintă, apă, canalizare, perdele de protecție perimetrală.	Etapă II–III
M4	Activități conexe portuare – servicii, depozitare, birouri	24,03	Acces rutier și feroviar, apă, canalizare, protecție la inundații.	Etapă III, corelat cu platforma intermodală
M5	Activități turistice – case de vacanță, pensiuni, cabane, locuințe lacustre	81,14	Drumuri de acces, alimentare cu apă, soluții locale de epurare acolo unde racordarea nu este fezabilă tehnic.	Etapă II–III, în trepte, pe sub-sectoare
E.i	Activități economice cu caracter industrial	32,36	Racord de medie tensiune, apă industrială, canalizare separativă, drumuri de mare tonaj.	Etapă II

U.T.R.	Zonă funcțională	Supraf. (ha)	Necesar de echipare	Etapă de viabilizare
TOTAL zone care necesită viabilizare prealabilă		564,51		

Suprafețele sunt cele din bilanțul teritorial al intravilanului propus (cap. 3.7). Totalul include atât suprafețe nou introduse în intravilan, cât și suprafețe deja incluse dar neechipate.

b) Programul de extindere a rețelelor tehnico-edilitare

Rețea	Intervenție	Cantitate / capacitate	Etapă și condiționare
Alimentare cu apă	Extindere rețea de distribuție în Moldovița și în sectoarele de extindere adiacente țesutului existent.	2.967 ml (Moldovița) + extinderi pe zone	Etapă I
Canalizare și epurare	Rețea de canalizare și stație de epurare în Moldovița; rețea și stație de epurare în Măcești.	2.500 ml + 2 stații de epurare	Etapă I-II. Condiție prealabilă pentru activarea U.T.R. M1 și LiIp
Gaze naturale	Dezvoltarea rețelei de distribuție în orașul Moldova Nouă.	38 km rețea, 438 racorduri	Etapă I-II
Energie electrică și iluminat	Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public; racorduri de medie tensiune pentru zonele de activități.	Întreg intravilanul	Etapă I
Rețea stradală	Reabilitare și modernizare drumuri locale; realizare legături între localitățile componente.	36 km + 6 km	Etapă I-II
Managementul apelor pluviale	Soluții de retenție și infiltrare la nivel de parcelă și de zonă, corelate cu procentele minime de spații verzi din R.L.U.	Toate zonele de extindere	Etapă I-III, odată cu fiecare P.U.Z. de viabilizare

c) Regula de activare etapizată a zonelor de extindere

(1) Autorizarea executării construcțiilor în zonele de extindere a intravilanului este condiționată de viabilizarea prealabilă a terenurilor, realizată obligatoriu prin Plan Urbanistic Zonal aprobat conform legii, care va cuprinde: asigurarea drumurilor publice, asigurarea echipării edilitare și asigurarea suprafețelor destinate dotărilor publice.

(2) Fac excepție de la alin. (1) autorizațiile privind construirea drumurilor publice și a echipamentelor edilitare, precum și lucrările la construcțiile existente la data aprobării P.U.G.

(3) Operațiunea de viabilizare se consideră încheiată odată cu recepția lucrărilor de construire a drumurilor publice și a echipamentelor edilitare și odată cu trecerea în domeniul public a suprafețelor destinate dotărilor publice.

(4) Ordinea de activare a zonelor de extindere este cea stabilită prin Planul de acțiune (cap. 4.3). Devansarea unei etape este posibilă numai dacă viabilizarea este suportată integral de inițiatorul privat, în condițiile art. 31¹ din Legea nr. 350/2001 și pe baza unui acord încheiat cu autoritatea publică locală.

(5) Se activează cu prioritate sectoarele adiacente țesutului urban existent și rețelelor edilitare în

funcțiune, în scopul limitării costurilor publice de echipare și al evitării dezvoltării dispersate.

4.2.b.4 Etapizarea investițiilor și corelarea cu tipurile de intervenție din R.L.U.

Etapizarea investițiilor se raportează la data aprobării P.U.G. prin Hotărâre a Consiliului Local și se corelează cu cele patru tipuri de intervenție deja definite în Regulamentul Local de Urbanism (Z1-Z4), astfel încât programarea în timp din Memoriu și regimul de reglementare din R.L.U. să fie una și aceeași structură.

Etapă	Interval	Tip de intervenție (R.L.U.)	Conținut	Instrument
Etapă I	Anii 1-3 de la aprobarea P.U.G.	Z1 – Intervenții imediate	Echiparea edilitară de bază; reabilitarea rețelei stradale existente; elaborarea P.U.Z.C.P.; intervenții de urgență pe patrimoniul construit; mobilitate nemotorizată în zona centrală.	Autorizare directă în baza P.U.G. și R.L.U.; P.U.Z.C.P. pentru zonele protejate
Etapă II	Anii 3-5	Z2 – Revitalizare, restructurare, regenerare urbană	Extinderea rețelelor către zonele de activități; viabilizarea primelor sectoare de extindere rezidențială; revitalizarea frontului la Dunăre; demararea regenerării platformei MOLDOMIN.	P.U.Z. de viabilizare; P.U.Z. de regenerare urbană (O.U.G. nr. 183/2022)
Etapă III	Anii 5-10	Z3 – Regenerare urbană și transformare	Platforma de transport intermodal; finalizarea regenerării zonelor industriale; dezvoltarea turistică a Ostrovului și a zonei M5.	P.U.Z.; studii de fezabilitate; parteneriat public-privat
Etapă IV	Anii 5-15	Z4 – Urbanizare	Activarea restului zonelor de extindere; operațiuni de parcelare și reparcelare; preluarea reglementărilor în următorul P.U.G.	P.U.Z. de urbanizare, cu termen de valabilitate stabilit prin H.C.L.

4.2.b.5 Corelarea cu resursele financiare și instituționale

a) Resurse financiare

Valoarea totală a portofoliului de proiecte corelat cu prezentul P.U.G. depășește semnificativ capacitatea de finanțare din bugetul local al orașului Moldova Nouă. În consecință, strategia nu se întemeiază pe ipoteza finanțării din surse proprii, ci pe o structură mixtă, în care bugetul local asigură preponderent cofinanțarea și pregătirea proiectelor:

- **Buget local:** documentații tehnico-economice, studii de fundamentare, cote de cofinanțare, întreținere curentă, achiziția de teren pentru dotări publice.
- **Buget de stat - programe naționale:** Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” și programele Ministerului Dezvoltării pentru infrastructură rutieră și edilitară.
- **Fonduri europene:** Programul Regional Vest 2021-2027 (mobilitate urbană, eficiență energetică, patrimoniu, digitalizare), Programul Dezvoltare Durabilă, Programul Tranziție Justă - județul Caraș-Severin fiind eligibil ca teritoriu afectat de restructurarea industriei extractive.
- **P.N.R.R. și instrumente succesoare:** renovare energetică a fondului construit public și rezidențial, mobilitate durabilă, împăduriri.
- **Parteneriat public-privat și investiție privată:** zonele de activități economice, dezvoltarea turistică, viabilizarea zonelor de extindere inițiate de proprietari.

- **Alte surse legal constituite:** Administrația Fondului pentru Mediu, Fondul de Ameliorare a Fondului Funciar, programe transfrontaliere pe Dunăre.

b) Resurse instituționale

Implementarea strategiei presupune o capacitate administrativă care depășește structura curentă a aparatului de specialitate al primarului. Se stabilesc următoarele măsuri instituționale, cu caracter de precondiție pentru Etapa I:

Măsură instituțională	Conținut	Termen
Constituirea structurii de implementare și monitorizare	Comisie de monitorizare și actualizare, constituită prin dispoziție a primarului, cu atribuții de urmărire a Planului de acțiune, identificare a surselor de finanțare și raportare anuală către Consiliul Local.	În 90 de zile de la aprobarea P.U.G.
Întărirea Serviciului Urbanism	Asigurarea personalului de specialitate cu drept de semnătură; instruire pentru aplicarea R.L.U. și a setului de date spațiale G.I.S. conform Ord. nr. 904/2023.	Etapa I
Constituirea și conducerea Registrului Local al Spațiilor Verzi	Conform Legii nr. 24/2007 și Ordinului nr. 1549/2008, ca instrument de verificare a reglementărilor privind spațiile verzi din R.L.U.	În 12 luni de la aprobarea P.U.G.
Actualizarea evidenței patrimoniului	Inventarul clădirilor cu valoare arhitecturală și ambientală neclasate din zonele construite protejate, ca bază pentru P.U.Z.C.P.	Etapa I
Asociere intercomunitară	Pentru serviciile de utilități publice și pentru dezvoltarea turistică a sectorului riveran al Dunării.	Etapa I-II
Digitalizarea procesului de autorizare	Integrarea setului de date spațiale al P.U.G. în sistemul informatic al primăriei și transmiterea către Observatorul Teritorial Național.	După aprobarea prin H.C.L.

c) Mecanismul de monitorizare

Structura de implementare raportează anual Consiliului Local gradul de realizare a Planului de acțiune, pe baza a trei categorii de indicatori: indicatori de proces (grad de realizare a măsurilor programate), indicatori de impact (evoluția indicatorilor teritoriali - suprafață echipată, suprafață de spațiu verde pe locuitor, lungime de rețea în funcțiune) și indicatori calitativi. Raportul anual fundamentează eventuala reprogramare a etapelor și, după caz, inițierea procedurii de actualizare a P.U.G.

Intocmit
 lect.,dr.,urb.-dipl., **Mihai MOCANU-DUMITRESCU**
 urbanist
 BCDE

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

ANEXA 1 - Portofoliul de proiecte ale orașului Moldova Nouă (sursă documentară: SIDU Moldova Nouă)

Obiectiv strategic 1: Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare							
Prioritate	Măsuri	Proiecte	Buget estimativ	Indicatori de evaluare	Surse de finanțare	Perioadă implementare	Responsabili
1.1. Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	1.1.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere între localitățile din județ	1. Reabilitare și modernizare drumuri locale	11.880.000 EUR fără TVA	Lungimea drumurilor reabilitate și modernizate (km) - 36 km	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2. Infrastructură de drumuri locale: realizare legătură între localități	1.980.000 EUR fără TVA	Lungimea drumurilor reabilitate și modernizate (km) - 6 km	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		3. Amenajare zone pietonale	460.000 EUR fără TVA	Lungime zona amenajată (m) - 448 m	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		4. Reabilitare și modernizare trotuare în Moldova Nouă, Moldova Veche și Măcești	4.100.000 EUR fără TVA	Lungime trotuare construite (mp) - 40.570 mp	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		5. Înfințare sens giratoriu la intersecția dintre DN57 și DJ571 (zona Petrom)	250.000 EUR fără TVA	Sens giratoriu (buc) - 1 buc	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	1.1.2. Modernizarea transportului public de călători	1. Amplasare stații pentru transportul public	600.000 EUR fără TVA	Nr stații de transport amplasate (buc) - 50 buc	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2. Dezvoltare terminal de transport public	850.000 EUR fără TVA	Nr terminale de transport realizate (buc) - 1 buc	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		3. Achiziția de autobuze și microbuzes ecologice	2.900.000 EUR fără TVA	Nr de autobuze și microbuzes achiziționate (buc) 2 autobuze și 3	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar

				microbuzes			
		4. Crearea de piste de biciclete	2.140.016 EUR fără TVA	Lungime piste de biciclete create (km) - 18,3 km	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		5. Instalare stații de încărcare pentru autovehicule electrice	160.000,00 EUR fără TVA	Număr de stații de încărcare instalate - 5 buc	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		6. Realizare platforma de transport intermodal	35.350.850,00 EUR fără TVA	7 dane, din care: 4 dane pentru operare: cereale, marfuri generale containerizate, marfuri generale de platforma, produse mineraliere 1 dana de așteptare și formare convoale 1 dana administratie port si capitanie 1 dana port ambarcatiuni de agrement si turistice - drumuri si platforme interioare -	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

				20.479,00 mp, • sediu administrativ – 1 clădire			
1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	1.2.1. Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și canalizare	1.Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și de gospodărire ape uzate (canalizare și stație de epurare) în Moldovița;	2.000.000 EUR fără TVA	Lungime rețea (ml) Canalizare – 2.500 ml Alimentare cu apă – 2.967 ml	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2.Dezvoltarea infrastructurii de gospodărire ape uzate (canalizare și stație de epurare) în Măcești;	2.000.000 EUR fără TVA	Lungime rețea (m) – 4.360 m	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	1.2.2. Introducerea, modernizarea și extinderea rețelei de gaze naturale	1.Dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaze naturale în orașul Moldova Nouă	2.000.000 EUR fără TVA	Lungime rețea distribuție gaze naturale (km) – 38 km Număr racordări la rețea – 438 racorduri	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	1.2.3. Sprijinirea introducerii și utilizării surselor alternative de producere a energiei, respectiv de eficientizare a utilizării energiei în clădirile publice	1.Consolidarea și eficientizarea energetică a Liceului Tehnologic Clisura Dunării Moldova Nouă – corpul A cu sala de sport și atelierul școlă și centrala termică;	2.500.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2.Consolidarea și eficientizarea energetică a Liceului Tehnologic Clisura Dunării Moldova Nouă – corpul B;	2.500.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar

		3.Consolidarea și eficientizarea energetică a Școlii Gimnaziale Alexandru Moisi Moldova Nouă, inclusiv Sala de sport;	2.500.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		4.Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe;	10.000.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		5.Reabilitare, modernizare, eficientizare energetică și dezvoltare Sediul Primăriei Orașului Moldova Nouă;	3.500.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
2. Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia							
2.1.Creșterea calității vieții locuitorilor orașului Moldova Nouă	2.1.1. Dezvoltarea unei forțe de muncă competitive	1.Acțiuni pentru integrare și reabilitare grupuri defavorizate;	50.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 100 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2.Consiliere grupuri defavorizate în vederea introducerii pe piața muncii.	50.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari - 100 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
2.2. Dezvoltarea gradului de integrare a tehnologiei informației în infrastructura orașului	2.2.1. Digitalizarea Serviciilor publice	1.Implementare sistem de management inteligent al traficului	100.000 EUR fără TVA	Sisteme de management implementate (buc) – 1 buc	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
2.3 Creșterea siguranței locuitorilor orașului Moldova Nouă	2.3.1. Dezvoltarea sistemelor TIC	Sistem inteligent de management urban	200.000 EUR fără TVA	Sistem monitorizare – 1 buc	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Obiectiv specific 3. Servicii de educație moderne și performante							
3.1. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	3.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar	1. Reabilitare, modernizare, eficientizare energetică și dezvoltare Grădinița Măcești;	2.000.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		2. Reabilitare, modernizare, eficientizare energetică și dezvoltare Grădinița Moldova Veche;	2.000.000 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		3. Construire creșă în localitatea Moldova Nouă	2.901.426,00 EUR fără TVA	Creștere economică generată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
	3.1.2. Dezvoltarea unui sistem de învățământ performant	1. Dotarea și modernizarea Școlii Gimnaziale Alexandru Moisi;	700.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 130 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		2. Dotarea și modernizarea Liceului Tehnologic Clisura Dunării	900.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 1248 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		3. Dotarea și modernizarea Grădiniței cu Program Prelungit Sf. Stelian din Moldova Nouă;	700.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 141 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea

		4. Dotarea și modernizarea Grădinițelor cu Program Normal din Măcești și Moldova Veche;	1.500.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 25 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		5. Construirea unui internat – 50 camere	2.500.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 100 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	3.1.3. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și unităților de protecție socială	1. Locuințe pentru tineri;	3.000.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 31 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2. Locuințe pentru grupurile defavorizate (romi, etc.);	2.500.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 69 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		3. Locuințe pentru specialiștii din învățământ și sănătate	1.310.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari - 36	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	3.1.4. Îmbunătățirea sistemului de servicii sociale pentru persoane vârstnice, copii, persoane cu dizabilități, victime ale violenței	1. Azil pentru bătrâni;	1.000.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 50 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2. Centru de zi pentru copii din grupuri	1.500.000	Număr beneficiari	Buget local	2022 - 2030	Consiliul
					constituite		unităților de învățământ

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

	domestic.	defavorizate;	EUR fără TVA	– 90 beneficiari	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite		local Primar
		3.Reabilitarea căminelor de nefamiliști	2.500.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari – 159 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
Prioritatea 3.2. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de sănătate	3.2.1. Protejarea sănătății populației	1.Extindere Spital Orășenesc Moldova Nouă prin Construire și amenajare corp nou cu destinația bloc operator și terapie intensivă	4.000.000 EUR fără TVA	Clădiri construite – 1 buc	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2. Reabilitarea, reorganizarea și dotarea cu echipamente și aparatură necesară a Spitalului Orășenesc Moldova Nouă	2.500.000 EUR fără TVA	Număr echipamente	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
Obiectiv specific 4. Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural							
4.1. Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	4.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural	1.Crearea unei pagini web specifice, cu tur virtual al tuturor obiectivelor;	20.000 EUR fără TVA	Număr vizitatori/ turisti raportat la valoarea investită în promovare	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
		2.Acțiuni de promovare a patrimoniului și a obiectivelor turistice;	180.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	4.1.2. Sprijinirea reabilitării și extinderii infrastructurii culturale: muzee, așezăminte	1.Dotarea infrastructurii turistice cu elemente specifice de funcționare a obiectivelor cu potențial de vizitare ridicat – materiale promoționale	100.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	culturale, monumente istorice și case memoriale etc.	pentru mediatizarea obiectivelor naturale, culturale și istorice cu potențial ridicat de vizitare;			constituite		
		2.Înființarea unui muzeu pentru valorificarea durabilă a patrimoniului cultural național și local.	1.500.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
4.2. Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	4.2.1. Facilitarea punerii în valoare a potențialului natural al zonei	1.Amenajarea unui ciclotraseu cu parcursul tuturor obiectivelor naturale, culturale și istorice cu potențial de vizitare ridicat;	800.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
		2.Dezvoltarea/modernizarea infrastructurii de acces la obiectivele naturale, culturale și istorice cu potențial de vizitare ridicat;	250.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		3.Amenajarea portului pentru vizitare;	8.000.000 EUR fără TVA	Port amenajat (buc) – 1 buc	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		4.Achiziționarea de ambarcațiuni rapide pentru transportul vizitatorilor pe Ostrov Moldova Veche;	1.000.000 EUR fără TVA	Număr ambarcațiuni achiziționate (buc) – 2 buc	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		5.Achiziționarea unui ponton de acostare pe Ostrov Moldova Veche;	2.000.000 EUR fără TVA	Ponton achiziționat (buc) – 1 buc	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		6.Achiziționarea de microbuze pentru	1.500.000	Număr microbuze	Buget local	2022 - 2030	Consiliul

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

4.2.2. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement	transportul vizitatorilor;	EUR fără TVA	achiziționate (buc) – 2 buc	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite		local Primar
	7.Achiziționarea de biciclete pentru vizitatori;	50.000 EUR fără TVA	Număr biciclete achiziționate (buc) – 40 buc	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	1.Amenajarea unui centru de vizitare pe Ostrovul Moldova Veche (Reconstrucția /modernizarea clădirii existente);	1.000.000 EUR fără TVA	Suprafață amenajată	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	2.Amenajarea și dotarea spațiilor cu elemente specifice (panouri, sala expunerii, pliante, fotografii, etc.);	25.000 EUR fără TVA	Număr spații amenajate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	3.Împrejmuirea perimetrului și amenajarea locului de campare;	100.000 EUR fără TVA	Lungimea perimetrului împrejmuit	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	4. Amenajarea a 2 (două) trasee de vizitare pedestre pe Ostrov Moldova Veche;	20.000 EUR fără TVA	Lungime traseu	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	5.Amenajarea unui ciclotraseu perimetral pe Ostrov Moldova Veche;	20.000 EUR fără TVA	Lungime traseu	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	6.Amenajarea punctelor de observare a acvifaunei specifice Ostrovului Moldova Veche;	20.000 EUR fără TVA	Număr puncte de observare amenajate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	7.Construire sală de sport cu tribună 180 locuri;	1.547.421,00 EUR fără TVA	Număr de săli de sport construite – 1 buc.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	8.Construire baza sportivă;	1.415.861,00 EUR fără TVA	Baza sportivă – 1 buc.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
Obiectiv specific 5. Protejarea și conservarea mediului natural						
5.1 Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	5.1.1.Extinderea zonelor verzi ale localității	1.Reabilitare și modernizare spații verzi și zone pietonale în orașul Moldova Nouă;	7.700.000 EUR fără TVA	Lungime drumuri amenajate	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030 Consiliul local Primar
	5.1.2.Măsurile de protecția a mediului și diminuarea impactului poluării	1.Plantarea de perdele forestiere de protecție pentru drumuri;	1.200.000 EUR fără TVA	Lungime perdele plantate – 8,5 km	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030 Consiliul local Primar
		2.Împădurirea terenurilor degradate;	2.500.000 EUR fără TVA	Suprafață împădurită 95 ha	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030 Consiliul local Primar
		3. Suprafață iazuri amenajate	1.500.000 EUR fără TVA	Suprafață iazuri amenajate 82,8 ha	Buget local Buget de stat Fonduri europene	2022 - 2030 Consiliul local Primar

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

		4.Amenajare mal în zona falezii Dunării	860.000,00 EUR fără TVA	Lungime mal indiguit – 540 ml.	Alte surse legal constituite Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		5.Refacere și reabilitare zid de sprijin în strada Banatului, Moldova Nouă;	200.000,00 EUR fără TVA	Lungime zid - 213 ml.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar ONG-uri
	5.1.3. Sprijinirea măsurilor ce vizează protecția mediului	1.Măsurile de conștientizare a populației privind protecția mediului;	20.000 EUR fără TVA	Număr beneficiari - 12.820 beneficiari	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
5.2 Implementarea managementului integrat al deșeurilor	5.2.1.Încurajarea colectării selective a deșeurilor	1.Realizarea unei platforme de compostare deșeurilor menajere degradabile (platformă și dotare);	500.000 EUR fără TVA	Suprafață platformă amenajată – minim 200 mp	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
		2. Infrastructură de igienizare „inteligentă” – pubele inteligente	240.000 EUR fără TVA	30 pubele	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
	5.2.2. Facilitarea ecologizării zonelor poluate	2.Înființarea unui depozit pentru deșeurile inerte (spații de depozitare, dotare cu utilaje și mijloace de transport);	500.000 EUR fără TVA	Suprafață depozit – minim 500 mp	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar
5.3. Eficientizarea și	5.3.1.Implementarea energiei regenerabile	1.Înființare parc eoliene	3.500.000 EUR fără TVA	Nr eoliene	Buget local Buget de stat	2022 - 2030	Consiliul local
promovarea energiei regenerabile					Fonduri europene Alte surse legal constituite		Primar
		3.Înființare centrală fotovoltaică	2.400.000 EUR fără TVA	Centrala fotovoltaică – 1,8 MW	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022 - 2030	Consiliul local Primar

ANEXA 2 - Portofoliul de proiecte ale orașului Moldova Nouă cf. Aviz MDLPA nr. 94/2026

PLANUL DE ACȚIUNE

Planul de acțiune operaționalizează Strategia de dezvoltare spațială. Structura tabelului urmează cerințele Ordinului M.D.R.A.P. nr. 233/2016: măsuri și proiecte prioritare, etape de implementare, responsabilități instituționale, resurse estimate, surse de finanțare, indicatori. Coloana „Corelare spațială” asigură legătura cu partea desenată a P.U.G. și cu Regulamentul Local de Urbanism, prin raportare la unitățile teritoriale de referință.

Sursa valorilor estimate: Anexa 1 - Portofoliul de proiecte al orașului Moldova Nouă (S.I.D.U. Moldova Nouă). Valorile sunt exprimate în EUR, fără T.V.A., la nivelul de estimare din documentul-sursă, și se actualizează la momentul elaborării documentațiilor tehnico-economice. Etapele au fost recalulate prin raportare la data aprobării P.U.G. prin H.C.L., înlocuind intervalul unic 2022-2030 din documentul-sursă.

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
OS 1. Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare (Direcțiile D3.1 – D3.5)							
1	Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri locale	Toate U.T.R.	Etapă I-II	Consiliul Local Primar	11.880.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	36 km drumuri reabilite și modernizate
2	Realizarea legăturilor rutiere între localitățile componente	CC cr	Etapă II	Consiliul Local Primar	1.980.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	6 km drumuri realizate
3	Reabilitarea și modernizarea trotuarelor în Moldova Nouă, Moldova Veche și Măcești	Li e, Lc, ZC, Zcl	Etapă I	Consiliul Local Primar	4.100.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	40.570 mp trotuare
4	Amenajarea zonelor pietonale din zona centrală	ZC, ZC.p1	Etapă I	Consiliul Local Primar aviz D.J.C. Caraș-Severin	460.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	448 m zonă pietonală amenajată
5	Înființarea sensului giratoriu la intersecția DN 57 / DJ 571 (zona Petrom)	CC cr	Etapă I	Consiliul Local C.N.A.I.R. C.J. Caraș-Severin	250.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1 sens giratoriu
6	Crearea rețelei de piste pentru biciclete	Toate U.T.R. din intravilan	Etapă I-II	Consiliul Local Primar	2.140.016	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	28,3 km piste
7	Amplasarea stațiilor pentru transportul public	CC cr	Etapă I	Consiliul Local Primar	600.000	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	50 stații amplasate

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
8	Dezvoltarea terminalului de transport public	CC, M4	Etapă II	Consiliul Local Primar	850.000	Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1 terminal realizat
9	Achiziția de autobuze și microbuze ecologice	—	Etapă II	Consiliul Local operator de transport	2.900.000	Buget de stat Fonduri europene P.N.R.R.	2 autobuze, 3 microbuze
10	Instalarea stațiilor de încărcare pentru autovehicule electrice	ZC, IS E, M4	Etapă I	Consiliul Local Primar	160.000	Buget de stat A.F.M. Fonduri europene	5 stații
11	Realizarea platformei de transport intermodal – 7 dane, drumuri și platforme interioare, sediu administrativ	M4, CC cf	Etapă III	Consiliul Local A.F.D.J. Ministerul Transporturilor	35.350.850	Buget de stat Fonduri europene P.P.P.	7 dane, 20.479 mp platformă, 1 clădire administrativă
12	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și de gospodărire a apelor uzate în Moldova (canalizare și stație de epurare)	Li p, M1	Etapă I	Consiliul Local operator regional de apă	2.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2.500 ml canalizare; 2.967 ml alimentare cu apă
13	Dezvoltarea infrastructurii de gospodărire a apelor uzate în Măcești (canalizare și stație de epurare)	Li p, M1	Etapă I-II	Consiliul Local operator regional de apă	2.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Lungime rețea în funcțiune; 1 stație de epurare
14	Dezvoltarea rețelei de alimentare cu gaze naturale	Toate U.T.R. din intravilan	Etapă I-II	Consiliul Local operator de distribuție	2.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	38 km rețea; 438 racorduri
15	Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public	Toate U.T.R.	Etapă I	Consiliul Local Primar	de estimat prin D.A.L.I.	Buget local A.F.M. Fonduri europene	Lungime rețea modernizată; consum specific
16	Consolidarea și eficientizarea energetică a Liceului Tehnologic „Clisura Dunării” – corpurile A și B, sală de sport, atelier-școală, centrală termică	IS E	Etapă I-II	Consiliul Local Primar conducerea unității de învățământ	5.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Economie de energie generată
17	Consolidarea și eficientizarea energetică a Școlii Gimnaziale „Alexandru Moisi”, inclusiv sala de sport	IS E	Etapă I-II	Consiliul Local conducerea unității de învățământ	2.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Economie de energie generată
18	Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe	Lc	Etapă II	Consiliul Local asociațiile de proprietari	10.000.000	Buget local Buget de stat P.N.R.R. Fonduri europene	Nr. blocuri reabilite; economie de energie
19	Reabilitarea, modernizarea și eficientizarea energetică a sediului Primăriei orașului Moldova Nouă	ZC	Etapă II	Consiliul Local Primar	3.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Economie de energie generată

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
OS 2. Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia (Direcțiile D2.2, D2.3)							
20	Acțiuni pentru integrarea și reabilitarea grupurilor defavorizate	—	Etapă I	Consiliul Local Primar O.N.G.	50.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	100 beneficiari
21	Consilierea grupurilor defavorizate în vederea introducerii pe piața muncii	—	Etapă I	Consiliul Local A.J.O.F.M. O.N.G.	50.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	100 beneficiari
22	Implementarea unui sistem de management inteligent al traficului	CC cr, ZC	Etapă II	Consiliul Local Primar	100.000	Buget de stat Fonduri europene	1 sistem implementat
23	Sistem inteligent de monitorizare și siguranță urbană	Toate U.T.R. din intravilan	Etapă II	Consiliul Local Primar Poliția Locală	200.000	Buget de stat Fonduri europene	1 sistem de monitorizare
24	Constituirea rezervei funciare publice și punerea la dispoziție a terenurilor echipate pentru investitori	E.i, M2, M3	Etapă II	Consiliul Local Primar	de estimat prin evaluare	Buget local Fonduri europene	Suprafață de teren echipat disponibilizat
25	Operațiunea de regenerare urbană a platformei industriale MOLDOMIN – Complex muzeal industrial „Muzeul Cuprului”	R.i, E.i	Etapă II–III	Consiliul Local M.D.L.P.A. investitori privați	de estimat prin S.F.	Buget de stat (O.U.G. nr. 183/2022) Fonduri europene Programul Tranziție Justă P.P.P.	Suprafață regenerată; nr. locuri de muncă create
OS 3. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație, sănătate și asistență socială (Direcția D2.1)							
26	Reabilitarea, modernizarea și eficientizarea energetică a Grădiniței din Moldova Veche	IS E	Etapă I–II	Consiliul Local conducerea unității de învățământ	conform Anexei 1	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Economie de energie generată
27	Construirea unei creșe în localitatea Moldova Nouă	IS E	Etapă II	Consiliul Local Primar C.N.I.	2.901.426	Buget de stat P.N.R.R. Fonduri europene	1 creșă în funcțiune
28	Dotarea și modernizarea Școlii Gimnaziale „Alexandru Moisi”	IS E	Etapă I	Consiliul Local conducerea unității de învățământ	700.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	130 beneficiari
29	Dotarea și modernizarea Liceului Tehnologic „Clisura Dunării”	IS E	Etapă I	Consiliul Local conducerea unității de învățământ	900.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1.248 beneficiari
30	Dotarea și modernizarea Grădiniței cu Program Prelungit „Sf. Stelian”	IS E	Etapă I	Consiliul Local conducerea unității de învățământ	700.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	141 beneficiari

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
31	Dotarea și modernizarea grădinițelor cu program normal din Măcești și Moldova Veche	IS E	Etapă II	Consiliul Local conducerea unităților de învățământ	1.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	25 beneficiari
32	Construirea unui internat – 50 de camere	IS E	Etapă II–III	Consiliul Local Primar	2.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	100 beneficiari
33	Locuințe pentru tineri	Li p, Lc	Etapă II	Consiliul Local A.N.L.	3.000.000	Buget de stat (A.N.L.) Buget local	31 beneficiari
34	Locuințe pentru grupurile defavorizate	Li p, Lc	Etapă II	Consiliul Local Primar	5.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	69 beneficiari
35	Locuințe pentru specialiștii din învățământ și sănătate	Li p, Lc	Etapă II	Consiliul Local Primar	1.310.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	36 beneficiari
36	Azil pentru bătrâni	IS E	Etapă II–III	Consiliul Local D.G.A.S.P.C.	1.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	50 beneficiari
37	Centru de zi pentru copii din grupuri vulnerabile	IS E	Etapă II	Consiliul Local D.G.A.S.P.C. O.N.G.	1.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Nr. beneficiari
38	Reabilitarea căminelor de nefamiliști	Lc	Etapă II	Consiliul Local Primar	conform Anexei 1	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	159 beneficiari
39	Extinderea Spitalului Orășenesc Moldova Nouă – corp nou cu destinația bloc operator și terapie intensivă	IS E	Etapă II	Consiliul Local Ministerul Sănătății	4.000.000	Buget de stat Fonduri europene P.N.R.R.	1 clădire construită
40	Reabilitarea, reorganizarea și dotarea cu echipamente a Spitalului Orășenesc Moldova Nouă	IS E	Etapă I–II	Consiliul Local Ministerul Sănătății	2.900.000	Buget de stat Fonduri europene	Nr. echipamente achiziționate
OS 4. Dezvoltarea durabilă a turismului și conservarea patrimoniului cultural (Direcțiile D4.1 – D4.3)							
41	Elaborarea, avizarea și aprobarea Planurilor Urbanistice Zonale pentru Zone Construite Protejate (P.U.Z.C.P.) – Moldova Nouă, Moldova Veche, Insula Ostrov	ZC.p1, ZC.p2, ZC.p3	Etapă I – pregătirea achiziției imediat după aprobarea P.U.G.	Consiliul Local Primar aviz prealabil C.T.A.T.U. și Comisia Zonală a Monumentelor Istorice	de estimat prin tema de proiectare	Buget local Buget de stat Fonduri europene	3 documentații aprobate prin H.C.L.

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
42	Program de intervenții de urgență pentru oprirea degradării clădirilor monument și a celor cu valoare ambientală	ZC.p1, ZC.p2	Etapă I	Consiliul Local D.J.C. Caraș-Severin proprietari	de estimat prin expertiză	Buget local Buget de stat (Timbrul Monumentelor Istorice) Fonduri europene	Nr. clădiri puse în siguranță
43	Crearea unei pagini web dedicate, cu tur virtual al obiectivelor	—	Etapă I	Consiliul Local O.N.G.	conform Anexei 1	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Nr. vizitatori raportat la valoarea investiției
44	Acțiuni de promovare a patrimoniului și a obiectivelor turistice	—	Etapă I-II	Consiliul Local O.N.G.	180.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Nr. beneficiari
45	Dotarea infrastructurii turistice cu elemente specifice de funcționare	V.s, M5	Etapă II	Consiliul Local O.N.G.	100.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Nr. beneficiari
46	Înființarea unui muzeu pentru valorificarea patrimoniului cultural național și local	ZC, ZC.p1	Etapă II-III	Consiliul Local Ministerul Culturii	1.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1 muzeu în funcțiune
47	Amenajarea unui ciclortaseu cu parcurgerea obiectivelor naturale, culturale și istorice	V.s, V.p, CC cr	Etapă I-II	Consiliul Local O.N.G.	800.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Lungime traseu amenajat
48	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de acces la obiectivele turistice	CC cr	Etapă II	Consiliul Local Primar	250.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Nr. beneficiari
49	Amenajarea portului pentru vizitare	M4, ZC.p2	Etapă II-III	Consiliul Local A.F.D.J.	8.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1 port amenajat
50	Achiziționarea de ambarcațiuni rapide pentru transportul vizitatorilor pe Ostrovul Moldova Veche	—	Etapă II	Consiliul Local Primar	1.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	2 ambarcațiuni
51	Achiziționarea unui ponton de acostare	M4	Etapă II	Consiliul Local A.F.D.J.	2.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1 ponton

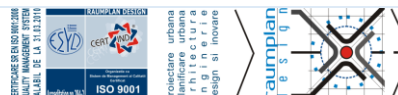
ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
52	Amenajarea unui centru de vizitare pe Ostrovul Moldova Veche, prin reconstrucția clădirii existente	ZC.p3	Etapă II–III	Consiliul Local custodele ariei naturale protejate D.J.C.	1.000.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Suprafață amenajată
53	Amenajarea traseelor pedestre, a ciclotoaseului perimetral și a punctelor de observare a avifaunei pe Ostrov	ZC.p3, V.a	Etapă III	Consiliul Local custodele ariei naturale protejate	60.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Lungime trasee; nr. puncte de observare
54	Construirea unei săli de sport cu tribună de 180 de locuri	V.s	Etapă II	Consiliul Local C.N.I.	1.547.421	Buget de stat (C.N.I.) Buget local Fonduri europene	1 sală de sport
55	Construirea unei baze sportive	V.s	Etapă II–III	Consiliul Local Primar	1.415.861	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	1 bază sportivă
OS 5. Protejarea și conservarea mediului natural. Adaptarea la schimbările climatice (Direcția D4.4)							
56	Reabilitarea și modernizarea spațiilor verzi și a zonelor pietonale din oraș	V.a, V.s, ZC, Zcl	Etapă I–II	Consiliul Local Primar	7.700.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Suprafață amenajată; mp spațiu verde / locuitor
57	Constituirea și conducerea Registrului Local al Spațiilor Verzi	Toate U.T.R.	Etapă I – termen 12 luni	Primar serviciu de specialitate	buget curent	Buget local	Registru constituit și actualizat anual
58	Plantarea de perdele forestiere de protecție pentru drumuri	V.p, CC cr	Etapă I–II	Consiliul Local Direcția Silvică Caraș-Severin	1.200.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	8,5 km perdele plantate
59	Împădurirea terenurilor degradate	Extravilan, V.p	Etapă II–III	Consiliul Local Direcția Silvică A.F.M.	2.500.000	A.F.M. P.N.R.R. Fonduri europene	95 ha împădurite
60	Amenajarea iazurilor	V.a, extravilan	Etapă III	Consiliul Local A.N. Apele Române	1.500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	82,8 ha iazuri amenajate
61	Amenajarea malului în zona falezii Dunării	V.a, M4	Etapă II	Consiliul Local A.N. Apele Române A.F.D.J.	conform Anexei 1	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	540 ml mal amenajat
62	Refacerea și reabilitarea zidului de sprijin de pe strada Banatului	LiJe, ZC.p1	Etapă I	Consiliul Local Primar	200.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	213 ml zid

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL ORAȘ MOLDOVA NOUĂ, JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN MEMORIU GENERAL

Nr.	Măsură / proiect prioritar	Corelare spațială (U.T.R.)	Etapă	Responsabil instituțional	Resurse estimate (EUR fără T.V.A.)	Surse de finanțare	Indicator de monitorizare
63	Campanie de conștientizare a populației privind protecția mediului	—	Etapă I–III	Consiliul Local O.N.G. unități de învățământ	20.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	12.820 beneficiari
64	Realizarea unei platforme de compostare a deșeurilor menajere degradabile	GC	Etapă II	Consiliul Local A.D.I. deșeuri	500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Suprafață platformă amenajată
65	Amenajarea punctelor de colectare selectivă și dotarea cu pubele inteligente	Toate U.T.R. din intravilan	Etapă I	Consiliul Local operator de salubritate	240.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	30 pubele; nr. puncte amenajate
66	Înființarea unui depozit pentru deșeuri inerte	GC	Etapă II	Consiliul Local operator de salubritate	500.000	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse legal constituite	Suprafață minimă 500 mp
67	Implementarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile pe clădirile publice	ISJE, ZC, TE	Etapă II	Consiliul Local Primar	3.500.000	Buget local A.F.M. P.N.R.R. Fonduri europene	Putere instalată; economie de energie
68	Înființarea unei centrale fotovoltaice	TE, E.i	Etapă II–III	Consiliul Local investitor privat	2.400.000	Fonduri europene P.P.P. A.F.M.	1,8 MW putere instalată
OS 6. Măsură de implementare a P.U.G. și de întărire a capacității administrative (subcap. 4.2.b.5)							
69	Constituirea structurii de implementare și monitorizare a P.U.G. și a Planului de acțiune	—	Etapă I – termen 90 de zile de la aprobarea P.U.G.	Primar Consiliul Local	buget curent	Buget local	Dispoziție de constituire; raport anual
70	Elaborarea P.U.Z. de viabilizare pentru zonele de extindere a intravilanului, etapizat pe sectoare	Lilp, M1, M2, M3, M5, E.i	Etapă II–IV	Consiliul Local inițiatori privați	de estimat pe fiecare sector	Buget local Investiție privată	Suprafață viabilizată / an
71	Elaborarea P.U.Z. de regenerare urbană conform O.U.G. nr. 183/2022	Lc, R.i, E.i	Etapă II	Consiliul Local Primar	de estimat prin tema de proiectare	Buget local Buget de stat Fonduri europene	Nr. documentații aprobate
72	Actualizarea inventarului clădirilor cu valoare arhitecturală și ambientală neclasate	ZC.p1, ZC.p2	Etapă I	Primar D.J.C. Caraș-Severin	buget curent	Buget local	Inventar aprobat prin H.C.L.
73	Transmiterea documentației aprobate către Observatorul Teritorial Național și integrarea setului de date spațiale în sistemul informatic al primăriei	—	Imediat după aprobarea prin H.C.L.	Primar Serviciul Urbanism	buget curent	Buget local	Confirmare de preluare de la M.D.L.P.A.

Mențiune privind valorile estimate: sumele indicate provin din portofoliul de proiecte al S.I.D.U. Moldova Nouă și au caracter orientativ, la nivelul de estimare din documentul-sursă. Valorile marcate „de estimat” urmează a fi determinate prin documentațiile tehnico-economice specifice (notă conceptuală, temă de proiectare, studiu de fezabilitate / fezabilitate), conform H.G. nr. 907/2016. Includerea unui proiect în Planul de acțiune nu constituie angajament bugetar; angajarea cheltuielilor se face prin bugetul anual aprobat de Consiliul Local și prin programul anual de investiții publice.

Proiectant General	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București		254 MG Ver. 25 2026/08
Proiectant de Specialitate	S.C. RAUMPLAN DESIGN S.R.L., București		